

PLAN URZĄDZENIA LASU

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

NADLEŚNICTWA KAŃCZUGA

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KROŚNIE

wg stanu na dzień 1 stycznia 2014 r.

WYKONAWCA:

UCZESTNICZĄCY:

Przemysł 2013 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Przemysłu,
ul. Wysockiego 46A, 37-700 Przemysł, tel 16 6705281, fax. 16 6705519
e-mail: sekretariat@przemysl.buligl.pl, <http://www.buligl.pl>

Stawiamy na jakość

Zintegrowany system zarządzania jakością i środowiskiem w BULiGL spełnia standardy norm EN ISO 9001:2008 oraz EN ISO 14001:2004

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	7
1.1. CEL, ZAKRES, PODSTAWY PRAWNE I METODYKA PROGRAMU	7
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	9
2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	9
2.2. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA NA TLE PODZIAŁÓW: PRZYRODNICZO-LEŚNEGO I GEOGRAFICZNYCH	11
2.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	13
2.4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH	14
2.5. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA W PROGRAMIE NATURA 2000	15
2.6. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA W KRAJOWEJ SIECI EKOLOGICZNEJ ECONET – POLSKA	16
3. KOMPLEKSOWY OPIS STANU PRZYRODY W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA	17
3.1. FORMY OCHRONY PRZYRODY	17
3.1.1. Rezerваты przyrody	17
3.1.1.1. Istniejące rezerваты przyrody	17
3.1.2. Parki krajobrazowe	23
3.1.3. Obszary Chronionego Krajobrazu	25
3.1.3.1. Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	25
3.1.3.2. Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	26
3.1.4. Obszary Natura 2000	28
3.1.4.1. Obszary Specjalnej ochrony ptaków (OSOP)	29
3.1.4.1.1. Projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk (OZW)	30
3.1.4.1.2. Siedliska przyrodnicze	44
3.1.5. Pomniki przyrody	45
3.1.5.1. Istniejące pomniki przyrody	45
3.1.5.2. Drzewa o wymiarach pomnikowych oraz inne obiekty spełniające kryteria pomników przyrody	45
3.1.5.3. Ciekawe obiekty przyrody nieożywionej	56
3.1.6. Użytki ekologiczne	57
3.1.7. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt	60
3.1.7.1. Rośliny, grzyby i porosty chronione	61
3.1.7.2. Zwierzęta chronione i rzadkie	64
3.1.7.2. Ochrona strefowa zwierząt	74
3.2. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE	75
3.2.1. Klimat	75
3.2.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu	76
3.2.3.1. Wody powierzchniowe	79
3.2.3.2. Wody podziemne	79
3.2.3.3. Ekosystemy wodno-błotne	79
3.2.4. Gleby	81
3.2.5. Siedliskowe typy lasu	82
3.2.6. Lasy ochronne	83
3.2.7. Zbiorowiska roślinne	84
3.2.7.1. Ogólna charakterystyka flory	84
3.2.7.2. Charakterystyka leśnych zbiorowisk roślinnych	85
3.2.7.2. Zbiorowiska nieleśne	92

3.2.8. Charakterystyka drzewostanów	94
3.2.8.1. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa	94
3.2.8.2. Pochodzenie drzewostanów	96
3.2.8.3. Ekologiczna ocena stanu lasu	97
3.2.8.3.1. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem.....	97
3.2.8.3.2. Formy degeneracji lasu.....	97
3.2.8.3.2.1. Borowacenie	97
3.2.8.3.2.2. Neofityzacja.....	98
3.2.8.4. Drzewostany ponad stuletnie	100
3.2.9. Zadrzewienia i zakrzewienia	102
3.3. WALORY KULTUROWE.....	103
3.3.1. Zabytki kultury i dziedzictwa kulturowego	103
3.3.2. Parki i ogrody podworskie.....	125
3.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO I NIELEŚNEGO	128
3.4.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	128
3.4.2. Stan wód powierzchniowych, podziemnych i źródła ich zanieczyszczeń.....	129
3.4.3. Odpady komunalne	130
3.4.4. Hałas jako czynnik zanieczyszczenia środowiska	131
3.4.5. Zagrożenia ograniczające naturalny rozwój lasu.....	131
3.4.6. Pożary	133
3.4.7. Zagrożenia antropogeniczne	134
3.5. ZESTAWIENIE OBIEKTÓW WALORYZACJI PRZYRODNICZEJ LASÓW I GRUNTÓW NIELEŚNYCH NADLEŚNICTWA KAŃCZUGA.....	134
4. OPIS PODSTAWOWYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY I METOD ICH REALIZACJI W LASACH NADLEŚNICTWA ORAZ OKREŚLENIE POTRZEB Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY W LASACH INNYCH FORM WŁASNOŚCI POŁOŻONYCH W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA.....	136
4.1. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO, REGULACJI UŻYTKOWANIA ZASOBÓW ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH.....	136
4.2. PLAN DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU I WARTOŚCI KULTUROWYCH	137
4.2.1. Kształtowanie stosunków wodnych.....	139
4.2.2. Kształtowanie strefy ekotonowej.....	140
4.2.3. Formy ochrony przyrody	141
4.2.4. Zachowanie różnorodności biologicznej	154
4.2.4.1. Zachowanie różnorodności genetycznej.....	155
4.2.4.2. Zachowanie różnorodności gatunkowej	155
4.2.4.3. Zachowanie różnorodności ekosystemowej	156
4.2.4.4. Zachowanie różnorodności krajobrazowej	157
4.2.5. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk na obszarach leśnych i nieleśnych	157
4.2.5.1. Zachowanie siedlisk gatunków ptaków na obszarach leśnych i nieleśnych.....	157
4.2.5.2. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk flory i fauny.....	157
4.2.5.2.1. Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych.....	158
4.2.5.2.2. Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych.....	161

5. EDUKACJA EKOLOGICZNA I TURYSTYCZNE UDOSTĘPNIENIE TERENU	163
5.1. ŚCIEŻKI DYDAKTYCZNE.....	166
5.2. SZLAKI TURYSTYCZNE	169
6. ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY I METODY I ICH REALIZACJI W LASACH NADLEŚNICTWA ORAZ OKREŚLENIE POTRZEB Z TEGO ZAKRESU W LASACH INNYCH FORM WŁASNOŚCI POŁOŻONYCH W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA.....	163
6.1. ZESTAWIENIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE KAŃCZUGA.....	171
6.2. ZESTAWIENIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W NADLEŚNICTWIE KAŃCZUGA.....	175
7. ZAŁĄCZNIKI	177
7.1. Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu Nadleśnictwa Kańczuga z dnia 27 września 2011 roku.	177
7.2. Protokół ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej przeprowadzonej w dniu 29 października 2013 roku dla Nadleśnictwa Kańczuga	199
7.3. Wykaz stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów na terenie Nadleśnictwa Kańczuga – obręb Kańczuga.....	223
7.4. Wykaz stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów na terenie Nadleśnictwa Kańczuga – obręb Pruchnik.....	237
7.5. Wykaz stanowisk gatunków zwierząt.....	245
7.6. Wykaz pomników przyrody w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.	251
8. WYKAZ LITERATURY I MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH.....	263
9. PRZEBIEG PRAC	269
9.1. Zgodność przeprowadzonych prac z ustaleniami Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.....	269
9.2. Zakres opracowania.....	269
9.3. Przebieg prac	270
10. KRONIKA	271

1. WSTĘP

1.1. CEL, ZAKRES, PODSTAWY PRAWNE I METODYKA PROGRAMU

Program ochrony przyrody w nadleśnictwie jest wykonywany w celu (§ 5 Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie z 1996 r.):

- poprawy warunków ochrony i w miarę możliwości wzbogacania zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych, a w szczególności zachowania różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach organizacji – genowym, gatunkowym, populacyjnym, ekosystemowym i krajobrazowym;
- zinwentaryzowania i zobrazowania warunków przyrodniczych oraz zagrożeń przyrody Nadleśnictwa (głównie ekosystemów leśnych) na tle regionu i kraju;
- ustalenia hierarchii grup funkcji poszczególnych kompleksów leśnych (cały lub części);
- wskazania kolejnych obiektów przyrodniczych do objęcia szczególnymi formami ochrony i wstępnego określenia przedmiotów oraz celów i metod ochrony;
- doskonalenia gospodarki leśnej i sprawowania ochrony przyrody;
- preferowania technologii prac leśnych przyjaznych środowisku przyrodniczemu;
- uświadomienia wszystkim grupom społeczeństwa obecnych i potencjalnych zagrożeń lasów oraz środowiska przyrodniczego;
- umożliwienia w przyszłości wykonywania szeregu analiz porównawczych dotyczących zmian stanu lasu i środowiska przyrodniczego;
- ochrony zabytków kultury materialnej w lasach;
- opracowania propozycji do planów zagospodarowania przestrzennego.

Program niniejszy stanowi weryfikację i aktualizację Programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Kańczuga wykonanego w 2004 r., jako część planu urządzenia lasu Nadleśnictwa na lata 2004-2013. Został on opracowany na podstawie Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie, zatwierdzonej do użytku służbowego w dniu 28 maja 1996 r., zapisy § 110 do 112 części I Instrukcji urządzenia lasu z 2012 r. oraz wytyczne i ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Program ma służyć jako podstawowy instrument działań w zakresie:

- kształtowania, promowania i realizacji proekologicznej gospodarki leśnej,
- kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa,
- racjonalnej współpracy Nadleśnictwa z organizacjami ochrony przyrody i stowarzyszeniami ekologicznymi, samorządami terytorialnymi i jednostkami administracji rządowej.

Zakres i sposób wykonania aktualizacji Programu ustalono na posiedzeniu Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Kańczuga odbyłym w dniu 27 września 2011 r.

Program ochrony przyrody stanowi integralną część planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2014 - 2023. Opracowany został dla gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa oraz dla pozostałych gruntów w zasięgu terytorialnego działania. Wykonany zostanie jako oddzielny tom, do którego załączona będzie mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50000.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE

Nadleśnictwo Kańczuga położone jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie 5-ciu powiatów (jarosławski, łańcucki, przemyski, przeworski i rzeszowski), 3-ch miast (Jarosław, Kańczuga, Pruchnik) i 16-stu gmin.

Pod względem organizacyjnym Nadleśnictwo podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Zasięg terytorialny działania Nadleśnictwa Kańczuga zajmuje powierzchnię – **1044,70** km² z czego 11,41% stanowią grunty Nadleśnictwa. Ogólna powierzchnia lasów własności Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga według aktualnego stanu wynosi **11921,42** ha. Nadleśnictwo składa się z dwóch obrębów leśnych: Kańczuga, Pruchnik, które łącznie obejmują 13 leśnictw.

Grunty Nadleśnictwa stanowi zasadniczo 12 dużych (od 200 ha do ponad 2000 ha) oraz 92 małych kompleksów leśnych, położonych na znacznym obszarze wynoszącym 1044,70 km².

Podział Nadleśnictwa Kańczuga na leśnictwa przedstawia poniższa tabela.

PODZIAŁ NA LEŚNICTWA NADLEŚNICTWA KAŃCZUGA			
Nr SILP	Leśnictwo	Oddziały	Powierzchnia leśnictwa
			ha
Obręb Kańczuga			
1	Lipnik	1-40, 68-77	1180,23
3	Tarnawka	41, 41A, 42-67, 78-89	1059,64
4	Hadle	90-135	1020,95
5	Rączyna	136-168	938,96
6	Szklary	169-214	1132,05
Razem Obręb Kańczuga			5331,83
Obręb Pruchnik			
7	Roźwienica	1-59	1409,91
9	Węgierka	60-61, 61A, 62-89, 89A, 90-116	1656,78
11	Borowiec	117-161	1220,48
12	Kramarzówka	162-166, 166A, 167-216, 235	1453,27
13	Śliwnica	217-231, 233-234, 236-252	849,15
Razem Obręb Pruchnik			6589,59
Ogółem Nadleśnictwo Kańczuga			11921,42

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w mieście Kańczuga, przy ulicy Węgierskiej nr 32 (oddz. 20m, obręb Kańczuga) w odległości około 0,5 km od Urzędu Miasta w Kańczudze.

Fot. Siedziba Nadleśnictwa Kańczuga.

Z Nadleśnictwem sąsiadują z nim następujące jednostki administracyjne Lasów Państwowych, podległe RDLP w Krośnie:

- od zachodu: Nadleśnictwo Strzyżów,
- od północnego-zachodu: Nadleśnictwo Głogów (obręb Głogów),
- od północy: Nadleśnictwo Leżajsk (obręb Dąbrówki) i Nadleśnictwo Sieniawa (obręb Sieniawa),
- od wschodu: Nadleśnictwo Jarosław (obręby: Wiązownica, Radymno),
- od południowego - wschodu: Nadleśnictwo Krasieczyn (obręb Hołubla),
- od południa: Nadleśnictwo Bircza (obręb Bircza) i Nadleśnictwo Dynów.

Odległości siedziby Nadleśnictwa od ważniejszych urzędów przedstawia poniższa tabela a położenie mapa sytuacyjna zamieszczona na kolejnej stronie.

Odległości siedziby Nadleśnictwa od ważniejszych urzędów przedstawia poniższa tabela.

Odległość siedziby Nadleśnictwa od:	
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie	110 km
Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie	49 km
Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie	49 km
Starostwa Powiatowego w Przemyślu	45 km

Odległość siedziby Nadleśnictwa od:	
Starostwa Powiatowego w Jarosławiu	23 km
Starostwa Powiatowego w Przeworsku	11 km
Starostwa Powiatowego w Rzeszowie	49 km
Starostwa Powiatowego w Łańcucie	17 km
Urzędu Miasta w Jarosławiu	23 km
Urzędu Miasta i Gminy w Pruchniku	16 km
Urzędu Gminy w Chłopicach	20 km
Urzędu Gminy w Pawłosiowie	19 km
Urzędu Gminy w Rokietnicy	25 km
Urzędu Gminy w Roźwienicy	17 km
Urzędu Gminy w Łańcucie	17 km
Urzędu Gminy w Markowej	9 km
Urzędu Gminy w Dubiecku	26 km
Urzędu Gminy w Krzywczu	28 km
Urzędu Gminy w Jaworniku Polskim	15 km
Urzędu Gminy w Przeworsku	11 km
Urzędu Gminy w Zarzeczu	13 km
Urzędu Gminy w Chmielniku	36 km
Urzędu Gminy w Dynowie	30 km
Urzędu Gminy w Hyżnem	23 km

2.2. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA NA TLE PODZIAŁÓW: PRZYRODNICZO-LEŚNEGO I GEOGRAFICZNYCH

Położenie przyrodniczo - leśne

Nadleśnictwo obejmuje swoim zasięgiem obszar stosunkowo zróżnicowany pod względem ukształtowania terenu, budowy geologicznej oraz innych elementów środowiska przyrodniczego.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej („Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski” 2010, Zielony R. Kliczkowska A., CILP 2012, rozdz. 3.2), obszar terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa położony jest w:

Kraina: Małopolska

Mezoregion: Płaskowyżu Kolbuszowskiego
(obręb Kańczuga, oddz. 1,2);

Podgórze Rzeszowskiego

(obręb Kańczuga, oddz.: 3-6,
obręb Pruchnik, oddz. 1-59);

VI,

VI.33,

VI.34,

Kraina: Karpacka

Mezoregion: Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego

(pozostała, przeważająca część obrębów: Kańczuga i Pruchnik).

VIII,**VIII.2**

W poprzednio obowiązującej regionalizacji przyrodniczo-leśnej opracowanej przez Trampiera i in. (1990) wyróżniano trzy jednostki hierarchiczne: mezoregion, dzielnicę i krainę.

Jak i w omawianym powyżej, tak i w tym podziale większość (87,2%) gruntów Nadleśnictwa znajduje się w krainie **VIII** - Karpackiej, dzielnicy **2** – Pogórza Środkowo-beskidzkiego, mezoregionie **b** - Pogórza Ciężkowicko-Dynowskiego.

Blisko 12,8% powierzchni leśnej leży w Krainie **VI** - Małopolskiej, dzielnicy **11** – Wysoczyzn Sandomierskich, w tym w mezoregionie **d** - Podgórze Rzeszowskiego 12,4%, a mniej niż 0,4% w mezoregionie **b** - Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Mimo iż przebieg granic jednostek obu systemów nieco się różni, to grunty leśne nadleśnictwa leżą w obu systemach dokładnie w tych samych mezoregionach.

Położenie fizyczno-geograficzne

Nadleśnictwo Kańczuga leży między **49° 46' 40''** a **50° 07' 02''** szerokości geograficznej północnej oraz pomiędzy **22° 07' 21''** a **22° 47' 15''** długości geograficznej wschodniej.

Położenie fizyczno-geograficzne Nadleśnictwa (wg Kondrackiego: Geografia regionalna Polski, PWN 2000) z oznaczeniem dziesiętnym, przedstawia się następująco:

<i>Megaregion</i> -	Region Karpacki	- 5
<i>Prowincja</i> -	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym	- 51
<i>Podprowincja</i> -	Podkarpacie Północne	- 512
<i>Makroregion</i> -	Kotlina Sandomierska	- 512.4-5
<i>Mezoregion</i> -	Podgórze Rzeszowskie	- 512.52
<i>Mezoregion</i> -	Roztocze Wschodnie	- 343.23
<i>Podprowincja</i> -	Zewnętrzne Karpaty Zachodnie	- 513
<i>Makroregion</i> -	Pogórze Środkowobeskidzkie	- 513.6
<i>Mezoregion</i> -	Pogórze Dynowskie	- 513.64

Położenie hydrograficzne:

Obszar terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga położony jest w dorzeczu Morza Bałtyckiego, w zlewni następujących cieków:

- I rzędu - rzeka Wisła,
- II rzędu - rzeka San,
- III rzędu - rzeki Wisłok i Rokietnicki Łęg,
- IV rzędu - rzeki Mleczka.

Teren Nadleśnictwa jest dosyć bogaty w sieć wodną. Kompleksy leśne, usytuowane na ogół w nieco wyższych położeniach terenowych, odwadniane są przez liczną sieć drobnych potoków, dopływów wymienionych wyżej rzek. Najważniejsze z nich to: Jodłówka, Sawa, Szklara, Rzepin, Tarnawka, Mleczka Zarzecka, Rączyna, Śliwnica, Cygański Potok, Potok Nowosiółka, Strzygajka, Markowa, Łopuszka, Borusz.

2.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Strukturę użytkowania ziemi w Nadleśnictwie Kańczuga (na podstawie tabeli I z planu urządzenia lasu), zestawiono w poniższej tabeli.

Strukturę użytkowania gruntów w Nadleśnictwie Kańczuga z podziałem administracyjnym.

Wyszczególnienie	Obręb Kańczuga	Obręb Pruchnik	Nadleśnictwo Kańczuga
1	2	3	4
Powierzchnia ogółem [ha]	5331,83	6589,59	11921.42
<i>Powierzchnia leśna</i> [ha]			
w tym:	5253,19	6519,65	11772,84
Grunty zalesione [ha]	5119,52	6344,59	11464,11
Grunty nie zalesione [ha]	29,22	34,98	64,20
Grunty związane z gospodarką leśną [ha]	104,45	140,08	244,53
<i>Grunty nieleśne</i> [ha]	78,64	69,94	148,58
Przynależność administracyjna: Województwo: podkarpackie [ha – dokł. m ²]	5331,8239	6589,6000	11921,4239
Powiat: jarosławski [ha – dokł. m²]	31,5448	4741,0635	4772,6083
Miasto Jarosław [ha – dokł. m ²]	-	0,0445	0,0445
Gmina: Chłopice [ha – dokł. m ²]	-	133,8600	133,8600
Gmina: Jarosław [ha – dokł. m ²]	-	0,19	0,19
Gmina: Pawłosiów [ha – dokł. m ²]	-	383,8653	383,8653
Miasto Pruchnik [ha – dokł. m ²]	-	290,4699	290,4699
Gmina Pruchnik [ha – dokł. m ²]	31,5448	1080,8197	1112,3645
Gmina: Rokietnica [ha – dokł. m ²]	-	1534,5200	1534,5200
Gmina: Roźwienica [ha – dokł. m ²]	-	1317,2941	1317,2941
Powiat: łańcucki [ha – dokł. m²]	1620,8479	-	1620,8479
Gmina: Łańcut [ha – dokł. m ²]	267,1555	-	267,1555
Gmina: Markowa [ha – dokł. m ²]	1353,6924	-	1353,6924
Powiat: przemyski [ha – dokł. m²]	30,9500	1389,5365	1420,4865
Gmina: Dubiecko [ha – dokł. m ²]	30,9500	1281,5044	1312,4544
Gmina: Krzywczyna [ha – dokł. m ²]	-	108,0321	108,0321
Powiat: przeworski [ha – dokł. m²]	2149,8167	459,0000	2608,8167
Gmina: Jawornik Polski [ha – dokł. m ²]	699,1452	-	699,1452

Wyszczególnienie	Obręb Kańczuga	Obręb Pruchnik	Nadleśnictwo Kańczuga
1	2	3	4
Miasto Kańczuga [ha – dokł. m ²]	1,7110	-	1,7110
Gmina: Kańczuga [ha – dokł. m ²]	1351,1105	-	1351,1105
Gmina: Przeworsk [ha – dokł. m ²]	97,8500	-	97,8500
Gmina: Zarzecze [ha – dokł. m ²]	-	459,0000	459,0000
Powiat: rzeszowski [ha – dokł. m²]	1498,6645	-	1498,6645
Gmina: Chmielnik [ha – dokł. m ²]	128,4300	-	128,4300
Gmina: Dynów [ha – dokł. m ²]	832,0945	-	832,0945
Gmina: Hyżne [ha – dokł. m ²]	538,1400	-	538,1400

Główne grupy użytków gruntowych w Nadleśnictwie Kańczuga zestawiono w poniższej tabeli.

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręby leśne		Nadleśnictwo Kańczuga	%
	Kańczuga	Pruchnik		
	powierzchnia /ha/			
I. Lasy	5253,19	6519,65	11772,84	98,75%
1. Grunty leśne zalesione	5119,52	6344,59	11464,11	96,16%
2. Grunty leśne nie zalesione	29,22	34,98	64,20	0,54%
3. Grunty związane z gospodarką leśną	104,45	140,08	244,53	2,05%
II Grunty nie zaliczone do lasów	78,64	69,94	148,58	1,25%
Ogółem	5331,83	6589,59	11921,42	100,00%

Ogólna powierzchnia Nadleśnictwa wynosi **11921,42** ha. Grunty leśne zajmują **11772,84** ha, co stanowi **98,75%** powierzchni Nadleśnictwa, w tym zalesione **11464,11** ha (**96,16%**) niezalesione (poletka łowieckie, halizny i inne wylesienia, grunty przewidziane do sukcesji leśnej) **64,20** ha (**0,54%**) a związane z gospodarką leśną **244,53** ha (**2,05%**).

Grunty nieleśne zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują **148,58** ha (**1,25%**) powierzchni Nadleśnictwa). Zaliczają się do nich zadrzewienia i zakrzewienia, użytki rolne, grunty pod wodami, tereny różne, grunty zabudowane i zurbanizowane oraz nieużytki.

Szczegółową strukturę użytkowania gruntów Nadleśnictwa Kańczuga przedstawia tabela nr I zamieszczona w elaboracie.

2.4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KOMPLEKSÓW LEŚNYCH

Lasy Nadleśnictwa skupione są w 12 kompleksach (ponad 200 ha) o powierzchni 1030,73 ha (84,16% pow.). Graniczą one z gruntami rolnymi, lasami własności indywidualnej oraz innych nadleśnictw. Pozostałe grunty (15,86% pow.) rozproszone są w 92 mniejszych kompleksach na terenie całego terytorialnego

zasięgu. Wyraźnie wyższy stopień rozdrobnienia gruntów występuje w obrębie Kańczuga.

Grunty Nadleśnictwa stanowi zasadniczo 12 dużych (od 200 ha do ponad 2000 ha) oraz 92 małych kompleksów leśnych, rozciągających się na znacznym obszarze wynoszącym 1044,70 km².

Poniżej zestawiono liczbę i powierzchnię kompleksów gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Kańczuga.

Wielkość kompleksów	Obręb Kańczuga		Obręb Pruchnik		Nadleśnictwo Kańczuga		
	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	%
do 1,00 ha	19	8,15	5	2,11	24	10,26	0,09%
1,01 do 5,00 ha	21	47,61	5	9,99	26	57,6	0,48%
5,01 do 20,00 ha	15	145,8	5	47,21	20	193,01	1,62%
20,01 do 100,00 ha	9	473,88	8	372,94	17	846,82	7,10%
100,01 do 200,00 ha	1	139,96	4	641,22	5	781,18	6,55%
200,01 do 500,00 ha	2	793,31	4	1234,87	6	2028,18	17,02%
500,01 do 2000,00 ha	4	3723,12	1	1406,05	5	5129,17	43,02%
Ponad 2000,00 ha	-	-	1	2875,2	1	2875,2	24,12%
Razem	71	5331,83	33	6589,59	104	11921,42	100,00 %

2.5. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA W PROGRAMIE NATURA 2000

Teren Nadleśnictwa Kańczuga położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001), oraz dwóch projektowanych obszarów specjalnej ochrony siedlisk (SOOS) „Ostoja Przemyska” (kod PLH180012) i „Nad Husowem” (kod PLH180025).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa poza gruntami Lasów Państwowych znajdują się dwa obszary specjalnej ochrony siedlisk (SOOS) „Rzeka San” (kod PLH 180007) i „Starodub w Pełkiniach” (kod PLH 180050).

2.6. USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA W KRAJOWEJ SIECI EKOLOGICZNEJ ECONET – POLSKA

Podpisane przez Polskę konwencje (Berneńska, Bońska, z Rio), wymuszają odmienne od dotychczasowego rozumienie ochrony przyrody, planowania i zagospodarowania przestrzennego. Nowoczesna ochrona przyrody, będąca wyrazem troski o zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, wymaga postrzegania całej przestrzeni jako całości funkcjonalnej i strukturalnej. Tak rozumiana ochrona przyrody leży u podstaw aktów prawnych, których przestrzeganie jest wymagane wraz z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. Jednym z takich aktów jest dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Europejska Sieć Ekologiczna – ECONET).

Zgodnie z koncepcją ECONET, Krajowa Sieć Ekologiczna (ECONET – PL) ma tworzyć spójny przestrzennie system obszarów, których walory przyrodnicze mają najwyższą rangę krajową i międzynarodową. Elementami składowymi sieci są obszary węzłowe (biocentra wraz ze strefami buforowymi) oraz korytarze ekologiczne. Wpisanie krajowej sieci w sieć europejską przejawia się wyróżnieniem międzynarodowych obszarów węzłowych i korytarzy ekologicznych oraz uzupełniających krajowych analogicznych elementów Sieci (Liro red. 1995).

W Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-PL (Ecological Network – Poland) wyróżniono 78 obszarów węzłowych, stanowiących 31% powierzchni kraju oraz 110 korytarzy ekologicznych, obejmujących 15% powierzchni kraju. Łączna powierzchnia objęta siecią ECONET-PL stanowi 46% terytorium Polski.

W 2005 roku opracowany został na zlecenie Ministerstwa Środowiska projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000 w Polsce (Jędrzejewski i in. 2005). Podstawą ich wyznaczenia była analiza środowiskowa oraz rozmieszczenia aktualnego i historycznego, a także migracji wybranych gatunków wskaźnikowych: żubra, łosia, jelenia, niedźwiedzia, wilka i rysia. W zaprojektowanej sieci wyróżniono siedem korytarzy głównych, których rolą jest zapewnienie łączności w skali całego kraju i w skali międzynarodowej. Każdy z korytarzy głównych posiada szereg odnóg (korytarzy uzupełniających), dzięki którym łączy on wszystkie leżące w danym regionie kraju cenne obszary siedliskowe.

Lasy Nadleśnictwa Kańczuga włączone zostały do **korytarza południowego (KPd)** który biegnie od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzi przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami w pobliżu zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich.

3. KOMPLEKSOWY OPIS STANU PRZYRODY W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

3.1. FORMY OCHRONY PRZYRODY

3.1.1. Rezerваты przyrody

3.1.1.1. Istniejące rezerваты przyrody

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku, art. 13.1. (Dz.U.09.151.1220. z dnia 31.12.2009 r.) „Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi”.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga znajdują się dwa rezerваты przyrody o powierzchni 105,26 ha:

Rezerwat przyrody „Husówka” – ustanowiony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 stycznia 1995 r. (MP nr 5, poz. 78). Powierzchnia rezerwatu według zarządzenia wynosi 71,96 ha.

Położenie administracyjno-leśne: powiat przeworski, gmina Kańczuga, obręb leśny Kańczuga, leśnictwo Lipnik, oddziały: 33a-g, 33j, 33n, 33~b~f, 38d, 38i, 38k-m, 38~c (wg aktualnego planu u.l.).

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego stanowiska kłokoczki południowej.

Przedmiot ochrony: Naturalne stanowisko rzadkiego gatunku flory – kłokoczki południowej *Staphylea pinnata*.

Typ i podtyp rezerwatu wg głównego:

- ◆ rodzaju - rezerwat florystyczny (Fl),
- ◆ przedmiotu ochrony – florystyczny (PFl), krzewów i drzew (kd);
- ◆ środowiska chronionego - lasów i borów (EL), podtyp lasów górskich i podgórskich (lgp),

(klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu Rozp. MŚ z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody; Dz. U. nr 60 poz. 533 z 2005 r.).

Fot. Kłokoczka
- *Staphylea pinnata*.

Rezerwat „Husówka” stanowi cenny obiekt florystyczny głównie ze względu na występowanie rzadkiego chronionego gatunku krzewu – kłokoczki południowej *Staphylea pinnata*. Stanowisko to położone jest przy północnej granicy zwartego zasięgu omawianego gatunku. Na terenie rezerwatu kłokoczka południowa występuje na dziewięciu stanowiskach zajmując około 3% całej powierzchni.

Flora rezerwatu obejmuje ok. 189 gatunków roślin naczyniowych (w tym 20 gatunków drzew, 19 krzewów i krzewinek oraz 150 roślin zielnych). z czego 19 taksonów objętych jest ochroną gatunkową (13 ochroną ścisłą, 6 ochroną częściową).

Do najciekawszych gatunków roślin naczyniowych należą: kłokoczka południowa *Staphylea pinnata*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa bella-donna*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, buławnik mieczolistny *Cephalanthera longifolia*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, storczyk męski *Orchis mascula*, obrazki alpejskie *Arum alpinum*.

Na uwagę zasługują również 3 okazałe buki o wymiarach pomnikowych oraz 1 egzemplarz kwitnącego bluszczu pospolitego *Hedera helix* pnącego się po dębie. Do osobliwości rezerwatu należy 150 letni drzewostan modrzewiowy, którego budują okazałe, w większości pomnikowe egzemplarze modrzewia europejskiego *Larix europaea*.

Fot. Wiosenny aspekt żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej *Dentario glandulosae* – *Fagetum collinum* w oddz. 33a.

Na podkreślenie zasługuje zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych rezerwatu. Stwierdzono tu 2 zespoły leśne: żyzna buczynę karpacką w formie podgórskiej *Dentario glandulosae* – *Fagetum collinum* oraz grąd *Tillio-Carpinetum* wykształcony w 4 podzespółach: niskim *T* – *C. stachyetosum*, typowym *T* – *C. typicum*, wysokim *T* – *C. caricetosum* i „kwaśnym” *T* – *C. luzuletosum*.

Rezerwat „Husówka” położony jest na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” kod PLH 180025.

Przez najciekawsze fragmenty rezerwatu została poprowadzona ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna.

Omawiany rezerwat nie posiada planu ochrony.

Rezerwat przyrody „Kozigarb” – ustanowiony Zarządzeniem Nr 3/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 20 listopada 2012 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego z dnia 22.11.2012 r., poz. 2440).

Powierzchnia rezerwatu według zarządzenia wynosi 33,30 ha.

Położenie administracyjno-leśne: działki ewidencyjne nr 2110 obręb Bachórzec, 575 i 529 obręb Słonne, gmina Dubiecko, Nadleśnictwo Kańczuga, obręb leśny Pruchnik, leśnictwo Śliwnica, oddziały: 252a-c, 252f, 252g, 252j, 252k, 252~a~f (według zarządzenia i aktualnego planu u.l.).

Cel ochrony: zachowanie i ochrona góry meandrowej z bogatą mikrorzeźbą terenu wraz z porastającym ją drzewostanem.

Przedmiot ochrony: północny stok zalesionego szczytu Kozigarb (321 m n.p.m.) z ciekawą rzeźbą terenu.

- typu i podtypu rezerwatu wg głównego rodzaju – przyrody nieożywionej (N);
- przedmiotu ochrony – geologiczny i glebowy (PGg), form tektonicznych i erozyjnych (te);
- typu ekosystemu – leśny i borowy (EL), podtyp lasów górskich i podgórskich (lgp),

(klasyfikacja wg głównego typu ekosystemu Rozp. MŚ z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody; Dz. U. nr 60 poz. 533 z 2005 r.).

Rezerwat „Kozigarb” zajmuje północny stok zalesionego szczytu Kozigarb (321 m n.p.m.) z ciekawą mikrorzeźbą terenu, która w zachodniej części przechodzi w dość stromy stok z dolinkami erozyjnymi niewielkich cieków wodnych i wychodniami fliszu karpackiego.

Zbiorowiska roślinne reprezentuje zespół żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej w wariacie typowym *Dentario glandulosae - fagetum collinum* oraz rzadkie na Pogórze Przemyskim zbiorowisko kwaśnej buczyny górskiej *Luzulo nemorosae-Fagetum*.

Do osobliwości przyrodniczych oprócz szeregu stanowisk chronionej flory, można zaliczyć aleję starodrzewu dębowo-bukowego (28 szt. dębów, 3 szt. buka).

Przez teren rezerwatu prowadzi czerwony szlak turystyczny „Trzy ścieżki tożsamości” utworzony przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej.

Omawiany rezerwat nie posiada planu ochrony.

Fot. Aleja pomnikowych drzew (28Db, 3Bk) w oddz. 252b/d.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa (grunty obce - gmina Dubiecko, miejscowość Bachórzec) położony jest rezerwat torfowiskowy „**Broduszurki**”. Utworzony został w 1995 roku, a jego powierzchnia wynosi 25,91 ha.

Na terenie rezerwatu znajdują się zespoły boru bagiennego, torfowiska wysokiego i przejściowego z charakterystycznymi zbiorowiskami roślin łąkowych. Taka różnorodność ekosystemów sprawia, że występuje tutaj bardzo dużo gatunków roślin i zwierząt o specyficznych wymaganiach siedliskowych. Wiele z nich to gatunki chronione a nawet znajdujące się na czerwonych listach gatunków zagrożonych. Dodatkowym elementem ubogającym walory przyrodniczo-krajobrazowe tego terenu jest obecność licznych potorfi (dołów powstałych po wydobyciu torfu wypełnionych wodą), na których można obserwować proces tworzenia się pła - pływającego kożucha roślin wodnych, który stopniowo nasuwa się na lustro wody.

Na szczególną uwagę zasługuje zbiorowisko boru bagiennego o specyficznych warunkach siedliskowych, tj. dużej wilgotności, beztlenowości i kwaśnym odczynie z charakterystycznymi roślinami takimi jak: *sosna zwyczajna*, *brzoza brodawkowata*, *topola osika*, *kruszyna pospolita*, *bagno zwyczajne*, *borówka bagienna*, *żurawina błotna*, *liczne mchy i torfowce*. Niezwykle interesującymi roślinami występującymi w rezerwacie są *rosiczka okrągłolistna* i *plywacz zwyczajny* (rośliny mięsożerne). Występują tutaj również: *wielnianka wąskolistna*, *wielnianka pochwowata*, *bobrek trójlistkowy*, *liczne turzyce*, *widlaki*, *skrzyp bagienny*,

narecznica grzebieniasta, gwiazdnica bagienna, storczyk szerokolistny tojeść bukietowa i wiele innych.

Fot. Wełnianka wąskolistna
Eriophorum angustifolium

Fot. Rosiczka okrągłolistna
Drosea rotundifolia

Fauna reprezentowana jest przez liczne gatunki owadów, a przede wszystkim związanych ze środowiskiem wodnym (ponad 30 gatunków ważek). Występują tutaj chronione i rzadkie gatunki motyli, chrząszczy i innych bezkręgowców. Z gadów możemy spotkać jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną, padalca, żmiję zygzakowatą i zaskrońca. Torfianki wypełnione wodą sprzyjają rozwojowi płazów takich jak: żaba wodna, ropucha szara. W gęstych zaroślach swoje potomstwo wyprowadza: bażant, kuropatwa, strumieniówka, pokrzewka, pierwiosnek, piecuszek, wilga i dziwonia, a wśród szuwarów gniazda swoje buduje kaczka krzyżówka, cyranka i cyraneczka. Z ssaków możemy zobaczyć lisa, kunę leśną, wydrę i sarnę.

W rezerwacie urządzona jest ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza „Winne-Subukowina”.

3.1.2. Parki krajobrazowe

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 1991 r. park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania. Grunty w granicach parku pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu.

W południowo-wschodniej części Nadleśnictwa Kańczuga położony jest Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego. Powstał on na mocy Rozporządzenia Wojewody Przemyskiego Nr 11 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie wprowadzenia ochrony terenów posiadających walory krajobrazowe przed ich niszczeniem bądź utratą tych walorów (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 17, poz. 100). Najnowszym dokumentem określającym jego powierzchnię, granice, oraz obowiązujące zakazy i nakazy jest Rozporządzenie Nr 73 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 137, poz. 2089).

Obszar o ogólnej powierzchni 61862 ha zlokalizowany jest na terenie gmin: Bircza, Dubiecko, Fredropol, Krasiczyn, Krzywca, Przemysł w powiecie przemyskim, Gminy Dynów i Miasta Dynów w powiecie rzeszowskim.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga znajduje się ok. **2881,78 ha** z czego na obszarze Lasów Państwowych **461,18 ha**.

Położenie i powierzchnie Nadleśnictwa Kańczuga w zasięgu granic Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego przedstawia poniższa tabela.

Obręb	Lokalizacja (oddz., poddz.)	Powierzchnia (ha)	
		Gruntów Nadleśnictwa	w zasięgu terytorialnego działania
Kańczuga			829,51
Pruchnik	236, 237, 238a-g, 239-252	461,18	2052,26
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		461,18	2881,78

Są to lasy położone w większości na stromych zboczach w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki San.

Obszar Parku obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód lesistych pogórzy Karpat Wschodnich. Zachowany tu jest jedyny w łuku karpackim skręt fałdów czołowych Karpat, tworzących tzw. Sigmoidę przemyską. Charakterystyczne przełomy Sanu, zwłaszcza w rejonie Słonego, Wybrzeża, Iskani, Babc, Nienadowej i Krasiczyna urozmaicają ten w znacznej części krajobraz naturalny.

Najbardziej wartościowym elementem szaty roślinnej Pogórza Przemyskiego są ekosystemy leśne, które charakteryzują się najwyższym stopniem naturalności.

W najwyższych partiach Pogórza zachowały się dobrze wykształcone fragmenty zbiorowiska regłowej buczyny karpackiej, w niższych partiach dominują dobrze wykształcone grądy ze znacznym udziałem dębu i graba.

W dolinach rzek i potoków zachowały się stosunkowo mało przekształcone niewielkie fragmenty bogatych gatunkowo lasów łągowych.

Fot. Przełomowy odcinek Sanu w rejonie Słonnego.

Do osobliwości przyrodniczych Parku (poza obszarem Nadleśnictwa Kańczuga) można zaliczyć zbiorowiska kserotermiczne (okolice Rybotycz, Makowa). Cennym jest także obecność torfowiska przejściowego i wysokiego w okolicach Dubiecka (miejscowość Bachórzec) w rezerwacie „Brodoszurki”.

Szata roślinna jest dość bogata, występuje tu ponad 900 gatunków roślin naczyniowych, z tego ściślejszej ochronie gatunkowej podlega 47, a częściowej 16.

Z grupy roślin całkowicie chronionych dość licznie występują: kłokoczka południowa, lilia złotogłów, skrzyp olbrzymi, wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty. Bluszcz pospolity podlegający ochronie częściowej występuje często w lasach Parku jako okazałe pnącze zakwitające jesienią.

Najwartościowsze elementy przyrody chronione są w 9 rezerwach: „Brodoszurki”, „Przełom Hołubli”, „Brzoza Czarna w Reczpolu”, „Krępak”, „Turnica”, Reberce”, „Kalwaria Paławska”, „Kopystanka”, „Leoncina”.

Ochroną pomnikową objętych 150 obiektów przyrody żywej. Najliczniejsze są lipy i dęby. Najokazalsze drzewa można spotkać w zabytkowych ogrodach i parkach.

Ciekawa jest również fauna Parku. Stwierdzono tu 3 chronione gatunki ryb, 16 gatunków płazów i gadów, 134 gatunki łągowe ptaków oraz 30 gatunków ssaków.

W dużych kompleksach leśnych mają tu swoją ostoję ssaki: jeleń karpacki, sarna, dzik, ryś i żbik, a z płazów traszka karpacka będąca jednym wśród kręgowców, karpackim endemitem.

3.1.3. Obszary Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. z późniejszymi zmianami obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Kańczuga (o pow. 7797,13 ha) znajdują się w granicach dwóch obszarów chronionego krajobrazu: w części zachodniej Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w części wschodniej Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

3.1.3.1. Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu

Powstał on na mocy Rozporządzenia Nr 35/92 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 roku w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 7, poz. 74 z 1992 r.). Najnowszym dokumentem określającym jego powierzchnię, granice, oraz obowiązujące zakazy i nakazy jest Rozporządzenie Nr 77 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 138, poz. 2103, zm. Nr 149, poz. 2435).

Fot. Panorama Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Obszar o ogólnej powierzchni 24011,00 ha zlokalizowany jest na terenie powiatu łańcuckiego (gminy: Markowa, Łańcut), powiatu rzeszowskiego (gminy: Tyczyn, Hyżne, Chmielnik, Lubenia, Błażowa), powiatu strzyżowskiego (gmina: Niebylec).

Cel utworzenia: ochrona charakterystycznego krajobrazu Pogórza Dynowskiego.

Położenie i powierzchnia w ramach Nadleśnictwa Kańczuga: zachodnia część obrębu Kańczuga tj. oddziały: 68h, 69, 71, 74,75, 44-67, 78-102, 108a, 111-113, 117-119, 122, 130-135, 169-171, 177g, 187-195 o powierzchni ogólnej 1903,40 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Obszar zajmuje 7006,12 ha.

Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego. Teren Obszaru charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, a co za tym idzie dużą zmiennością lokalnosiedliskową. Rosną tu grądy i buczyna karpacka, a w dolinach rzecznych lasy łęgowe. Występuje tu szereg ciekawych, chronionych roślin, np. kłokoczka południowa *Staphylea pinnata*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, ciemiężycza zielona *Veratrum lobelianum*, zimowit jesienny *Colchicum autumnale*, barwinek pospolity *Vinca minor*.

3.1.3.2. Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Podstawa prawna ustanowienia: Rozporządzenie Nr 24 Wojewody Przemyskiego z dnia 5 czerwca 1998 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa przemyskiego (Dz. Urz. Woj. Przemyskiego Nr 10, poz. 112), zm. Rozporządzeniem Nr 65 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 94, poz. 1585, zm. Nr 149, poz. 2435, oraz Nr 107, poz. 1965 z dnia 20.11.2010 r).

Cel utworzenia: Przemysko-Dynowski O.Ch.K. powołano w celu zachowania w krajobrazie elementów, które decydują o naturalnych walorach środowiska przyrodniczego oraz aby uzyskać warunki do właściwego powiązania funkcji krajobrazowo-przyrodniczych z zagospodarowaniem tego obszaru.

Powierzchnia ogólna: 46976,00 ha.

Położenie administracyjne: powiat przemyski (gminy: Bircza, Krzywca, Dubiecko, Krasiczyn, Fredropol, Przemysł, Żurawica), powiat jarosławski (gminy: Pruchnik, Roźwienica, Rokietnica), powiat przeworski (gmina Jawornik Polski), powiat rzeszowski (gmina Dynów).

Położenie i powierzchnia w ramach Nadleśnictwa Kańczuga: w zasięgu granic Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu znalazły się następujące oddziały Nadleśnictwa:

Obręb	Lokalizacja (oddz., poddz.)	Powierzchnia (ha)	
		gruntów Nadleśnictwa	w zasięgu terytorialnego działania
Kańczuga	103-107, 109, 110, 114-116, 120, 121, 123-129, 173-176, 177a,b,c,d,f, 178-186, 196-214	1309,98	10223,86
Pruchnik	60, 61, 61A,62-75, 76 (bez m), 77a,b,d,f,g,m,n 78-89, 89A, 90-115, 116a,b,c, 117-148(125 bez j,) ,149b,c, 150-166, 166A, 167-231, 233, 234, 238h	4738,92	13867,61
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		6048,90	24091,47

Przemysko-Dynowski O.Ch. K. na terenie Nadleśnictwa Kańczuga

Obszar, jako jeden z elementów regionalnego systemu wielkoobszarowych form ochrony przyrody, położony jest w południowo – wschodniej części województwa podkarpackiego. Znaczną powierzchnię obszaru porastają lasy liściaste i mieszane o wysokim stopniu naturalności. Na terenie tym zaznacza się wyraźnie rusztowy układ dolin rzecznych i lesistych grzbietów górskich, charakterystycznych dla Karpat Wschodnich. Szczególnie urokliwa jest dolina Sanu.

Do osobliwości przyrodniczych należą okazałe drzewa pomnikowe:

- ok. 400-letnia lipa i 200-letni dąb szypułkowy w Dynowie;
- kilkadziesiąt dębów szypułkowych w parku w Bachórcu;
- ok. 400 – letni dąb szypułkowy w Babicach;
- lipy w wieku około 200 i 300 lat w Pruchniku.

Teren Obszaru stwarza doskonale warunki do bytowania wielu gatunków zwierząt. Do najciekawszych gadów należy żmija zygzakowata; ptaków – jastrząb, myszołów, trzmiełojad i bocian czarny; ssaków: gronostaj, kuna leśna.

Osobliwością geologiczną są formacje solonośne w Dubiecku, a poza obszarem Nadleśnictwa w Komarnicach, Aksmanicach i Solcu.

Najatrakcyjniejszymi miejscowościami historyczno - kulturowymi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga są: Dubiecko, Nienadowa, Babice, Pruchnik. Dubiecko, gdzie urodził się w 1735 r. biskup Ignacy Krasicki, poeta Oświecenia, znane jest z zabytkowego pałacu z XVIII wieku (dawniej zamku z XVI wieku) wraz z okalającym go parkiem. Mieści się w nim Muzeum Biograficzne Ignacego Krasickiego a w parku - pomnik postawiony w 1935 roku, w dwusetną rocznicę urodzin poety.

3.1.4. Obszary Natura 2000

Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych (tj. alpejskiego, atlantyckiego, borealnego, kontynentalnego, pannońskiego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, stepowego i czarnomorskiego).

Obecnie w Polsce sieć Natura 2000 zajmuje prawie 20% powierzchni lądowej kraju. W jej skład wchodzi: 845 obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (obszary "siedliskowe" - przyszłe specjalne obszary ochrony siedlisk), oraz 145 obszarów specjalnej ochrony ptaków, zajmujących niemal 16% powierzchni lądowej Polski. Łączna suma obszarów Natura 2000 wynosi 983, z czego 7 obszary ptasie i siedliskowe w tych samych granicach.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje, zgodnie z art. 25.1. Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. 04.92.880. z dnia 30.04.2004 r.):

- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków;**
- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk;**
- 3) obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.**

Tworzące ją obszary wyznacza się na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., wraz z późniejszymi zmianami.

- Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP), wyznaczane są na podstawie dyrektywy Rady 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków, zwanej Dyrektywą Ptasia, uchwalonej 2 kwietnia 1979 roku, która zastąpiona została Dyrektywą 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa). Tworzy się je dla ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, na terenach gdzie ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.
- Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOOS), wyznaczone są na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory, zwanej Dyrektywą Siedliskową, uchwalonej 21 maja 1992 roku. Tworzy się je w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych albo populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt, albo w celu odtworzenia właściwego stanu siedlisk lub stanu tych populacji.
- Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty, są to projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk, zatwierdzone przez Komisję Europejską w drodze decyzji, które w rejonie biogeograficznym, do którego należą, w znaczny sposób przyczyniają się do odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także mogą znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego. W przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach, obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty jest obszar w

obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, charakteryzujący się fizycznymi lub biologicznymi czynnikami istotnymi dla ich życia lub rozmnażania.

Ponad połowa terenu Nadleśnictwa Kańczuga (54% pow.) położona jest w zasięgu granic obszarów sieci Natura 2000. Są to: Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001) oraz dwa projektowane obszary specjalnej ochrony siedlisk (SOOS) „Ostoja Przemyska” (kod PLH180012) i „Nad Husowem” (kod PLH180025).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa poza gruntami Lasów Państwowych znajdują się dwa obszary specjalnej ochrony siedlisk (SOOS) „Rzeka San” (kod PLH 180007) i „Starodub w Pełkiniach” (kod PLH 180050).

Wyżej wymienione Obszary 29.10 2009 roku zostały zgłoszone do Komisji Europejskiej i zatwierdzone jako OZW decyzją z dnia 10.01.2011 r.

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl.

3.1.4.1. Obszary Specjalnej ochrony ptaków (OSOP)

OSOP „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001)

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001) został wyznaczony (wśród innych obszarów tego typu) Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. Nr 25, poz.133), zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 5 września 2007 roku (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) oraz z dnia 21 lipca 2004 roku. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Obejmuje on powierzchnię 65366,30 ha w województwie podkarpackim na terenie gmin: Ustrzyki Dolne (1,4 ha), Rokietnica (1702,5 ha), Roźwienica (140,8 ha), Bircza (17051,7 ha), Dubiecko (7982,9 ha), Fredropol (11977,7 ha), Krasieczyn (12450,2 ha), Krzywca (5868,7 ha), Przemysł – gmina wiejska (3149,6 ha), Żurawica (524,0 ha), Dynów – gmina wiejska (3503,4 ha) i Dynów – gmina miejska (1013,2 ha).

Obszar został powołany w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków oraz ich siedlisk w nie pogorszonej formie.

Przedmiotem ochrony są gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, wyszczególnione w Standardowym Formularzu Danych z kategorią A, B lub C.

Z danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych, opracowanym w maju 2002 r. (zaktualizowanym w październiku 2011 r.) wynika, że występuje tu co najmniej 33 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje ok. 112 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, dzięcioł biało-grzbiety (PCK), orlik krzykliwy (PCK), orzeł przedni (PCK), puchacz (PCK), puszczyk uralski (PCK), trzmielojad; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, derkacz, dzięcioł czarny, gąsiorek, muchołówka białoszyja, muchołówka mała.

Na terenie Obszaru odnotowano następujące gatunki ptaków wymienione w załączniku I Dyrektywy Ptasiej: (A021) bąk *Botaurus stellaris*, (A022) bączek *Ixobrychus minutus*, (A030) bocian czarny *Ciconia nigra*, (A031) bocian biały

Ciconia ciconia, (A072) trzmielojad *Pernis apivorus*, (A075) bielik *Haliaeetus albicilla*, (A080) gadożer *Circaetus gallicus*, (A081) błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, (A082) błotniak zbożowy *Circus cyaneus*, (A084) błotniak łąkowy *Circus pygargus*, (A089) orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, (A091) orzeł przedni *Aquila chrysaetos*, (A094) rybołów *Pandion haliaetus*, (A104) jarząbek *Bonasa bonasia*, (A120) zielonka *Porzana parva*, (A122) derkacz *Crex crex*, (A127) żuraw *Grus grus*, (A166) łączek *Tringa glareola*, (A196) rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*, (A215) puchacz *Bubo bubo*, (A217) sóweczka *Glaucidium passerinum*, (A220) puszczyk uralski *Strix uralensis*, (A223) włośchatka *Aegolius funereus*, (A229) zimorodek *Alcedo atthis*, (A234) dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, (A236) dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, (A238) dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, (A239) dzięcioł białogrzbity *Dendrocopos leucotos*, (A241) dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*, (A307) jarzębatka *Sylvia nisoria*, (A320) muchołówka mała *Ficedula parva*, (A321) muchołówka białoszycja *Ficedula albicollis*, (A338) gąsiorek *Lanius collurio*, A429 dzięcioł syryjski *Dendrocopos syriacus*.

Obszar obejmuje fragment najbardziej wysuniętych na zachód pogórzy Karpat Wschodnich - Pogórza Przemyskiego i Pogórza Dynowskiego. Krajobraz naturalny jest tu dobrze zachowany, posiada charakterystyczny rusztowy układ grzbietów górskich, poprzecinanych równoleżnikowo dolinami Sanu i Wiaru. Sieć hydrograficzna jest mocno rozbudowana. Wzgórza pokrywają lasy liściaste z dominującą buczyną karpacką w najwyższych położeniach, zaś na terenach położonych niżej dominują grądy. W dolinach rzecznych występują lasy łęgowe i olszynki karpackie. Tereny otwarte stanowią pola uprawne i łąki oraz suche ugory, zajęte przez zbiorowiska roślinności kserotermicznej.

Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 65366,30 ha, z czego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga leży 4924,90 ha, a 2109,95 ha stanowią grunty Nadleśnictwa.

W jego skład wchodzi następujące oddziały (wg planu u.l. na lata 2014-2023):

Obręb	Lokalizacja (oddz., poddz.)	Powierzchnia (ha)	
		gruntów Nadleśnictwa	w zasięgu terytorialnego działania
Kańczuga	-	-	821,49
Pruchnik	60, 61, 61A, 62-75, 76a,c-g, 77d,f,g,n, 78-81, 82a,c,d,f, 83-89, 89A, 90-115, 116a,b,c, 236-252	2109,95	4103,41
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		2109,95	4924,90

Opis obszaru zaczerpnięto ze Standardowego Formularza Danych zaktualizowanego we wrześniu 2011 r., oraz informacji dostępnej na stronie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl/natura2000/>)

3.1.4.1.1. Projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk (OZW)

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Przemyska” - (kod PLH 180012) obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód pogórzy Karpat Wschodnich – Pogórza Przemyskiego i niewielkiej części Pogórza Dynowskiego. Obszar o charakterystycznym, rusztowym układzie grzbietów górskich, poprzecinanych równoleżnikowymi dolinami Sanu i Wiaru. Sieć wodna tego terenu jest mocno rozbudowana. Lasy stanowią ponad 74% ogólnej powierzchni obszaru. Dominuje podgórska forma buczyny karpackiej. W wyższych partiach Pogórza, występują lasy jodłowo-bukowe. Kompleksy leśne poprzerywane są enklawami pól uprawnych oraz łąk i pastwisk.

Nadleśnictwo Kańczuga obejmuje jego północną część, przy czym w zasięgu terytorialnym pozostaje 2019,18 ha, a grunty w zarządzie Nadleśnictwa to 1648,84 ha obręb Pruchnik, leśnictwo Węgierka. W jego skład wchodzi następujące oddziały (wg planu u.l. na lata 2014-2023):

Obręb	Lokalizacja (oddz., poddz.)	Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa (ha)
Pruchnik	60, 61, 61A, 62-75, 76a,c-g, 77d,f,g,n, 78-81, 82a,c,d,f, 83-89, 89A, 90-115, 116a,b,c.	1648,84

Omawiany Obszar to ważna ostoja fauny puszczańskiej z dużymi drapieżnikami: wilkiem i rysiem oraz dużymi ssakami roślinożernymi. Stwierdzono tu 18 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród bezkręgowców występują endemiczne elementy wschodnio-karpackie. Bogata flora roślin naczyniowych liczy ok. 900 gatunków, w tym gatunki zagrożone, chronione i rzadkie. W obszarze zachowały się typowo wykształcone siedliska leśne, zwłaszcza buczyny oraz łągi, porastające brzegi naturalnie meandrujących rzek - łącznie zidentyfikowano tu 6 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy są to: murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków) - kod 6210, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - kod 6510, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – kod 7230, żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) kod - 9130, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) kod - 9170, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion* - kod 91E0).

Jak wynika z danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych występuje tu 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki ssaków, 3 gatunki płazów, 7 gatunków ryb i 13 gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

W obrębie Nadleśnictwa Obszar SOOS „Ostoja Przemyska” w całości zawiera się w obrębie OSOP „Pogórze Przemyskie”.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” - (kod PLH 180025) - o powierzchni 3347,70 ha mieści się w zasięgu Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz rezerwatu „Husówka”.

Lokalizacje na terenie Nadleśnictwa Kańczuga przedstawia poniższa tabela.

Obręb	Lokalizacja (oddz., poddz.)	Powierzchnia (ha)	
		gruntów Nadleśnictwa	w zasięgu terytorialnego działania
Kańczuga	20c-k, 21-24, 26b-i, 27, 29-41, 41Aa,i, 42, 43, 44h,i,j, 45, 46, 47bez j, 48b,c,f-l, 49-51, 52c,d,f,h,i, 53-56, 57h,i,j,k, 58-63, 64a-c, f-j, 65, 66, 67a-f, 68a-d,g, 69-70, 71a-c, 72a-f, 73-76, 77a-d, 78-82, 83a,b,c, 84-86, 87a,b,c, 88, 89, 90-92, 93c,d,g, 94a,b,c,d,f, 95b,d,g, 96-109, 111-135	2774,17	3347,70
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		2774,17	3347,70

Teren znajduje się na fliszu karpackim, dominują tu gleby brunatne właściwe i brunatne kwaśne. W obrębie ostoji dominują lasy (ponad 95% powierzchni), niewielkie powierzchnie zajmują tereny nieleśne (np. łąki, stawy).

Istotne znaczenie odgrywa tutaj dobrze wykształcona żyzna buczyna karpacka, której stan zachowania można uznać za dobry, a w przypadku rezerwatu „Husówka”, nawet bardzo dobry. Ponieważ niewiele jest w obszarze kontynentalnym tak dobrze zachowanych buczyn, ich obecność na tym obszarze znacznie podnosi wartość przyrodniczą tego obszaru. Warte podkreślenia jest liczne występowanie kłokoczki południowej *Staphylea pinnata* (stanowisko to jest jednym z krańcowych przy północnej granicy zasięgu tego gatunku). Drugim cennym siedliskiem są fragmenty dobrze zachowanych grądów. Ważnym elementem jest obecność ponad 20 gatunków roślin chronionych. Przyrodniczo cenne są również niewielkie fragmenty łąk przylegające do lasu, będące miejscem występowania 3 gatunków motyli z zał. II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto na tym obszarze stwierdzono obecność chrząszczy (biegacz urozmaicony i zgniotek cynobrowy) oraz płazów (kumaka górskiego oraz traszki karpackiej i traszki grzebieniastej).

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Rzeka San” - (kod PLH 180007)

- o powierzchni 1374,80 ha, obejmuje odcinek środkowego Sanu położony pomiędzy Sanokiem i Jarosławiem. Jest to wartościowy przyrodniczo odcinek dużej podgórskiej rzeki o naturalnych brzegach i słabo przekształconym korycie.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Rzeka San” jest ważną ostoją wielu gatunków ryb cennych z ochroniarskiego i gospodarczego punktu widzenia (zasiedlona m.in. przez zdecydowanie największą w kraju populację kielbia Kesslera, stanowiącą przypuszczalnie około 80% całej populacji tego gatunku na obszarze Polski). Łącznie stwierdzono tu występowanie 8 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W części rzeki położonej poniżej Przemyśla liczny jest kielb białopłetwy i boleń. Występuje tu także liczna i stabilna osiadła populacja certy oraz jedna z najliczniejszych w Polsce populacji piekielnicy.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Starodub w Pelkiniach” (kod PLH 180050) - o powierzchni 574,82 ha usytuowany jest niedaleko Jarosławia, na granicy

Pradoliny Podkarpackiej i Doliny Dolnego Sanu. Tworzy go zwarty kompleks łąk położonych pomiędzy miejscowościami Pełkinie, Ujezna, Jagieła i Rozbórz.

Są to niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* kod 6510 i zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion* kod 6410 wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Z roślin wymienionych w Załączniku II stwierdzono: selernicę żyłkowaną *Cnidium dubium*, goździka pysznego *Dianthus superbus*, goryczkę wąskolistną *Gentiana pneumonanthe*, mieczyka dachówkowatego *Gladiolus imbricatus*, kosaćca syberyjskiego *Iris sibirica*, sita czarnego *Juncus atratus*.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga Obszar ten zajmuje powierzchnię 492,47 ha.

Tabela nr 1. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Kańczuga.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
1.SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK („OSTOJA PRZEMYSKA” PLH 180012) – siedliska przyrodnicze według SDF					
1.	Nizowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie 6510(B)	0,40 ha	Wymagają systematycznego wykaszania (co roku), najlepiej po 15 lipca ze względu na ochronę fauny. Ewentualny drugi pokos może być stosowany na łąkach o szczególnie bujnej warstwie roślinności w okresie września lub października.	Zaniechanie systematycznego wykaszania – sukcesja leśna	Ustalenia Planu u.l. nie odnoszą się do gruntów nieleśnych, nie mają więc wpływu na stan zachowania tego siedliska. W Programie ochrony przyrody wskazano na konieczność ich ochrony (ekstensywne użytkowanie kośne realizowane w ramach użytkowania ubocznego).
2.	Żyzne buczyny górskie 9130 (B)	829,41 ha	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej (przewaga Bk, Jd) i zróżnicowania wiekowego drzewostanów, sposoby	Rębnie zupełne, wprowadzanie gatunków obcych w stosunku do roślinności naturalnej.	W planowaniu hodowlanym stosuje się przyrodnicze typy drzewostanu, w większości planuje się zabiegi pielęgnacyjne (TW, TP), w przypadku

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			zagospodarowania zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych (długi okres odnowienia, mała intensywność cięć).		stosowania rębni zaplanowano rębnie złożone ze średnim lub długim okresem odnowienia (IV)
3.	Grąd subkontynentalny 9170 (B)	760,37 ha	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej (przewaga Lp, Db, Gb) i zróżnicowania wiekowego drzewostanów, sposoby zagospodarowania zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych (długi okres odnowienia, mała intensywność cięć).	Rębnie zupełne, wprowadzanie gatunków obcych w stosunku do roślinności naturalnej.	W planowaniu hodowlanym stosuje się przyrodnicze typy drzewostanu, w większości planuje się zabiegi pielęgnacyjne (TW, TP), w przypadku stosowania rębni zaplanowano rębnie złożone ze średnim odnowienia (II, III)
4.	Łęg olszowo-jesionowy 91E0 (B)	14,61 ha	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej (przewaga Olsz, Js), sposoby zagospodarowania zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych	Rębnie zupełne, wprowadzanie gatunków obcych w stosunku do roślinności naturalnej.	W planowaniu hodowlanym stosuje się przyrodnicze typy drzewostanu, w większości pozostawia się bez ingerencji lub planuje się jedynie zabiegi pielęgnacyjne (TW, TP).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			(średni okres odnowienia, mała intensywność cięć).		
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK („OSTOJA PRZEMYSKA” PLH 180012) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF					
1.	Wilk	Leśnictwo: Węgierka	Tereny o dużej lesistości, małym zaludnieniu i wysokim zagęszczeniu ssaków	Defragmentacja dużych kompleksów leśnych, istotne bariery ekologiczne (drogi). Niepokojenie w okresie rozrodu.	W przypadku lokalizacji miejsc rozrodu, wyznaczanie i ochrona stref ochronnych wokół miejsc rozrodu zgodnie z przepisami o ochronie przyrody, utrzymywanych także przez co najmniej 3 lata po stwierdzonym rozrodzie. Utrzymywanie ochrony okresowej do końca sierpnia, nie wykonywanie – także poza okresem rozrodu – działań zmieniających strukturę

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					roślinności. Utrzymanie korytarzy ekologicznych bez zabudowy i bez przeszkód dla dużych drapieżników.
2.	Bóbr europejski	Leśnictwo Węgierka, oddz. 87d,m	Gatunek związany z środowiskiem ziemnowodnym, głównie z większymi ciekami wodnymi.	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną. Zagrożenie może stanowić regulacja cieków wodnych, osuszanie zbiorników wraz z usuwaniem sąsiadującego drzewostanu	Siedliska wchodzące w zakres zainteresowania tego gatunku to głównie łągi (91E0). Decyzją KZP na tego rodzaju siedliskach przyrodniczych nie planowano użytkowania rębego
3.	Wydra	Leśnictwo Węgierka 87d	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym, większych potoków, rzek i stawów.	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną. Zagrożenie może stanowić regulacja cieków wodnych, osuszanie zbiorników.	Terenu samych zbiorników zadania gospodarcze nie obejmują, zaś wzdłuż cieków pozostawiony ma być pas drzewostanu nie objęty użytkowaniem rębnym
4.	Kumak górski	Leśnictwo Węgierka - oddz.	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną.	Ochrona siedlisk łągowych (poprzez nie planowanie

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		80a,h, 82c, 83b, 84b, 85a, 87d, 89Ab, 92b, 93c, 108d	(zbiorniki, „oczka wodne”, bagienka, rowy przydrożne i podmokłe zagłębienia w pobliżu potoków i drobnych cieków wodnych.		użytkowania rębego) i śródleśnych bagien oraz mokradeł przyczyni się do poprawy warunków bytowania tych gatunków.
1. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK („NAD HUSOWEM” PLH 180025) – siedliska przyrodnicze według SDF					
5.	Żyzne buczyny górskie 9130 (B)	2155,48 ha	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej (przewaga Bk, Jd) i zróżnicowania wiekowego drzewostanów, sposoby zagospodarowania zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych (długi okres odnowienia, mała intensywność cięć).	Rębnie zupełne, wprowadzanie gatunków obcych w stosunku do roślinności naturalnej.	W planowaniu hodowlanym stosuje się przyrodnicze typy drzewostanu, w większości planuje się zabiegi pielęgnacyjne (TW, TP), w przypadku stosowania rębni zaplanowano rębnie złożone ze średnim lub długim okresem odnowienia (IV)
6.	Grąd subkontynentalny	520,14 ha	Utrzymanie właściwej struktury gatunkowej	Rębnie zupełne, wprowadzanie gatunków obcych w stosunku do	W planowaniu hodowlanym stosuje się przyrodnicze

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	9170 (B)		(przewaga Lp, Db, Gb) i zróżnicowania wiekowego drzewostanów, sposoby zagospodarowania zbliżone do naturalnych procesów rozwojowych (długi okres odnowienia, mała intensywność cięć).	roślinności naturalnej.	typy drzewostanu, w większości planuje się zabiegi pielęgnacyjne (TW, TP), w przypadku stosowania rębni zaplanowano rębnie złożone ze średnim odnowienia (II, III)
2. SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK („NAD HUSOWEM” PLH 180025) – gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska według SDF					
1.	Kumak górski	Leśnictwo Lipnik-oddz. 26a, 33a, 33i, leśnictwo Tarnawka- oddz. 66d,f,j,67c,d, 69c,	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym (zbiorniki, „oczka wodne”, bagienka, rowy przydrożne i podmokłe	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną.	Ochrona siedlisk łągowych (poprzez nie planowanie użytkowania rębego) i śródleśnych bagien oraz mokradeł przyczyni się do

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		70b, 88i, leśnictwo Hadle-oddz. 127a,b	zagłębienia w pobliżu potoków i drobnych cieków wodnych).		poprawy warunków bytowania tych gatunków.
2.	Modraszek talejus	Leśnictwo Hadle - oddz. 90g	Gatunek związany z wilgotnymi łąkami (6510).	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną.	Zadania przewidywane w Planie u.l. nie dotyczą gruntów nieleśnych. W Programie ochrony przyrody zaleca się ochronę nieleśnych siedlisk przyrodniczych (między innymi 6510) poprzez ekstensywne użytkowanie kośne.
3.	Czerwończyk nieparek	Leśnictwo Hadle - oddz. 90g Leśnictwo Lipnik-oddz. 23d	Gatunek związany z wilgotnymi łąkami (6510).	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną	Zadania przewidywane w Planie u.l. nie dotyczą gruntów nieleśnych. W Programie ochrony przyrody zaleca się ochronę nieleśnych siedlisk przyrodniczych (między

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
					innymi 6510) poprzez ekstensywne użytkowanie kośne.
4.	Zgniotek cynobrowy	Leśnictwo Lipnik - oddz. 33f	Występuje w różnych zbiorowiskach, jednak warunkiem jego utrzymywania się w środowisku leśnym jest występowanie obumierających i obumarłych drzew o większych pierśnicach, powyżej 30-40 cm, będących już w ostatnim stadium rozkładu (gatunek rozwija się pod korą).	Brak lub zbyt mała ilość grubych, martwych i obumierających drzew.	Jest to teren rezerwatu „Husówka”, gdzie w Planie u.l. nie planuje się żadnych zabiegów. W warunkach rezerwatu utrzymanie odpowiedniej ilości martwych i obumierających drzew jest możliwe o ile nie będzie kolidować z celem ochrony.
5.	Biegacz urozmaicony	Leśnictwo Lipnik - oddz. 20h, 22a,b,c, Leśnictwo Tarnawka - oddz. 50b	Gatunek wybitnie higrofilny; zasiedla wilgotne zarośla nadrzeczne, pobraża drobnych zbiorników	Gatunek mało wrażliwy na gospodarkę leśną	Ochrona siedlisk łągowych (poprzez nie planowanie użytkowania rębego) i śródleśnych bagien oraz mokradeł.

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			wodnych w lasach, bagna i młaki, a także kamieniste pobraża górskich potoków, przydrożne rowy		
3. OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW („POGÓRZE PRZEMYSKIE” kod PLB 180001) – gatunki ptaków oraz ich ostoje wg SDF					
1.	Orlik krzykliwy	Znana jest lokalizacja gniazda na terenie leśnictwa Śliwnica w oddz. 241d. Ustalono strefy ochrony wokół miejsca rozrodu i regularnego miejsca przebywania orlika krzykliwego tj. strefa ochrony całorocznej (oddz. 240c, 241g) i okresowej	Gatunek zakłada gniazda na drzewach w lasach liściastych i mieszanych, położonych w pobliżu mokradeł, wilgotnych łąk lub zróżnicowanych terenów rolniczych urozmaiconych śródpolnymi zabagnieniami.	Zagrożenia dla gatunku wiążą się głównie z niepokojeniem ptaków w rejonie gniazdowania, utratą siedlisk żerowania w wyniku likwidacji różnorodności otwartego krajobrazu (likwidacja zabagnień, usuwanie zadrzewień, tworzenie rozległych monokultur), zalesianie śródleśnych obszarów otwartych.	Z uwagi na znaczny stopień lesistości Nadleśnictwa i sąsiedztwo rozległych śródleśnych terenów otwartych orlik krzykliwy ma tu dogodne warunki rozwoju. Gospodarka leśna służąca uzyskaniu i utrzymaniu zróżnicowanych drzewostanów nie stwarza dla niego zagrożenia. Zasady pozostawiania grup drzew na zrębach i przestoi precyzują Zasady hodowli

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział)	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego (szczególnie znacząco negatywnego) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		obejmująca oddziały: 240a,b,c, 241a,d, 242a,b,f			lasu jak i inne regulacje dotyczące gospodarki prowadzonej w LP. W planie u.l brak zapisów odnośnie likwidacji śródleśnych terenów otwartych

3.1.4.1.2. Siedliska przyrodnicze

Spośród siedlisk o znaczeniu europejskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, a także siedlisk wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa stwierdzono 5 rodzajów siedlisk przyrodniczych.

Poniższa tabela przedstawia powierzchniowe rodzaje siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej stwierdzone na terenie Nadleśnictwa Kańczuga.

Kod	Nazwa	Pow. [ha] 2013 r.
Leśne siedliska przyrodnicze:		
9110	kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	13,66
9130	żyzne buczyny górskie (<i>Dentarioglandulosae-Fagenion</i> i <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	6617,86
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) – grądy typowe	2584,73
91E0	łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)*	60,98
Razem leśne siedliska przyrodnicze		9277,23
Nieleśne siedliska przyrodnicze:		
6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	7,91
6510	niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	7,61
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze		15,52
Ogółem powierzchniowe siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Kańczuga		9292,75

Spośród leśnych siedlisk przyrodniczych wyróżnionych na terenie Nadleśnictwa największą powierzchnię zajmuje żyzna buczyna górska *Dentario glandulosae-Fagenion* (6617,86ha). Znaczny areal zajmuje również grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* (2584,73 ha). Niewielką powierzchnię zajmują łągi (60,98ha) oraz kwaśna buczyna górska *Luzulo luzuloidis-Fagetum*, (13,66 ha) .

3.1.5. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody, wg ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku, to „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”. Pomniki przyrody są tworzone w drodze rozporządzenia wojewody albo uchwały rady gminy. Zniesienia formy ochrony dokonuje organ, który ją ustanowił.

3.1.5.1. Istniejące pomniki przyrody

Pomniki przyrody żywej, pełnią ważną rolę naukową i dydaktyczną. Ze względu na swą długowieczność, objęto tą formą ochrony drzewa i krzewy, które dostarczają danych o ich biologii i wpływie czynników zewnętrznych, a także o zdolnościach adaptacyjnych gatunków rodzimych do zmian warunków siedliskowych oraz do zmian całego ekosystemu. Stanowią atrakcję turystyczną, związaną zarówno z wyglądem i jak też z przypisanymi do nich prawdziwymi zdarzeniami historycznymi lub legendami.

Na gruntach Nadleśnictwa Kańczuga nie utworzono do tej pory żadnych pomników przyrody, jedynie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga uznanych jest 60 pomników przyrody żywej (357 drzewa).

Fot. Dąb szypułkowy,
pomnik przyrody nr 459
w Tapinie.

Fot.
Grupowy pomnik przyrody nr 1050
(1 wierzba i 29 lip drobnolistnych
na terenie parafii kościelnej Jodłówka).

Szczegółowy wykaz gatunków i lokalizację pomników znajduje się w Załącznikach (pkt 7.6).

3.1.5.2. Drzewa o wymiarach pomnikowych oraz inne obiekty spełniające kryteria pomników przyrody

W trakcie prac nad Programem ochrony przyrody wyodrębniono grupę ciekawych drzew o wymiarach pomnikowych oraz stanowiska pnącego bluszczu pospolitego, rosnącego na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa, jako ciekawe obiekty przyrody żywej.

Grupa drzew o wymiarach pomnikowych liczy 157 egzemplarzy (36 pojedyncze, 121 zgrupowane w 2 alejach).

Ciekawy układ alei tworzy 28 szt. Db sz. i 3 szt. Bk w rezerwacie „Kozigarb” w leśnictwie Śliwnica, oddz. 252b/d oraz 90 szt. 113- letnich daglezi w leśnictwie Tarnawka, oddz. 48c/h.

Pojedyncze egzemplarze pod względem gatunkowym to: dąb szypułkowy *Quercus robur* - 11 szt., modrzew europejski *Larix decidua* – 6 szt., lipa drobnolistna *Tilia cordata* - 5 szt., buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - 8 szt., sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* - 2 szt., sosna wejmutka *Pinus strobus* - 3 szt., klon jawor *Acer pseudoplatanus* – 1 szt., daglezi *Pseudotsuga menziesii* - 1 szt., orzech czarny *Juglans nigra* – 1 szt., czereśnia *Cerasus avium* – 1 szt.

Spośród wyżej wymienionych drzew na szczególną uwagę zasługują:

- ✓ sosna zwyczajna o obwodzie 313 cm, wysokości 28 m, leśnictwo Śliwnica, oddz. 234a;
- ✓ buk zwyczajny o obwodzie 407 cm, wysokości 27 m, leśnictwo Śliwnica, oddz. 247a;
- ✓ dąb szypułkowy o obwodzie 503 cm, wysokości 27 m, leśnictwo Roźwienica, oddz. 10c;
- ✓ lipa szerokolistna o obwodzie 408 cm, wysokości 29 m, leśnictwo Lipnik, oddz. 7a;
- ✓ 2 sosny wejmutki o obwodzie 269 i 291 cm, wysokości 29 m, leśnictwo Hadle, oddz. 91b;

Tabela nr 2. Wykaz drzew o charakterze i wymiarach pomnikowych na terenie Nadleśnictwa Kańczuga

Lp.	Położenie		Opis obiektu					Uwagi
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	7a	Lipnik	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i>	ok.130	408	29	1	Teren lekko nachylony, w cz. S wydz.
2.	9b		Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	ok. 110	361	27	3	Teren płaski, w cz. C wydz. Od str. N na wys. 7 m od podstawy wypróchnienie,
3.	12b		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 130	392	27	3	Stok nachylony w cz. W wydz. „Krzywy Dąb” spod którego wypływa źródło
4.	15b		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 110	328	28	2	Teren płaski, w cz. NE wydz. w pobliżu drogi leśnej.
5.	15c		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 110	328	28	2	Teren płaski, w cz. W wydz. w pobliżu drogi leśnej.
6.	41Ai	Tarnawka	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 3 szt.	ok. 110	385	28	3	Teren płaski, w cz. S-W wydz. Drzewa rosną przy zabytkowym zbiorniku wodnym (dawny system wodociągowy z 1893 r.)
7.				ok. 90	318	29	2	
8.				ok. 90	297	27	2	
9.	43a		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 120	392	27,5	2	Teren płaski, w cz. N-W wydz., w pobliżu potoku.

Lp.	Polożenie		Opis obiektu					Uwagi
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10.	59d		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 120	355	28	2	Teren płaski, w cz. E wydz., w pobliżu drogi. Na drzewie kapliczka.
11.	48h		Daglezja <i>Pseudotsuga menziesii</i> 30 szt.	ok.113	110-252	30	2	Teren płaski, w cz. E wydz., i w cz. W wydz., drzewa tworzą układ szpalerowy – aleja.
12.	48c		Daglezja <i>Pseudotsuga menziesii</i> 60 szt.	ok.113	100-285	30	2	
13.	145a	Rączyna	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 160	303	31	2	Teren płaski, w cz. SE wydz., w pobliżu drogi.
14.	91b	Hadle	Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i> 2 szt.	ok. 90	269	29	1	Wyłaszczenie stoku, w cz., E wydz. Drzewa rosną w niewielkiej odległości od siebie.
15.				ok. 90	291	29	2	
16.	200c	Szklary	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	ok. 90	251	31	1	Stok, w cz. C wydz.
17.	94b	Węgierka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 120	362	29	4	W cz. NW wydz.,
18.			Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	ok. 120	371	33	4	W cz. NW wydz., w pobliżu linii oddz.
19.			90d	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 160	470	34	3
20.	234a	Śliwnica	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	ok. 100	313	28	2	Teren lekko nachylony, w cz. S wydz., przy granicy lasu.

Lp.	Polożenie		Opis obiektu					Uwagi		
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny			
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
21.	247a	Śliwnica	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	ok. 150	407	27	3	Teren płaski w cz. SE wydź., w pobliżu drogi leśnej. U podstawy drzewa dziupla		
22.	247b	Śliwnica	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i> 2 szt.	ok. 90	298	31	2	Teren lekko nachylony. Drzewa rosną w niewielkiej odległości od siebie, w cz. NE wydź.. U podstawy pni obu drzew widoczne niewielkie wypróchnienie.		
23.				ok. 110	340	33	3			
24.	247d		Daglezja <i>Pseudotsuga menziesii</i>	ok.100	225	28	1	Teren płaski w cz. NW wydź., w pobliżu drogi leśnej.		
25.	252b		Śliwnica	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 14szt. Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> 2 szt.		295-338	19-27	2/3	Teren płaski w cz W wydź. w pobliżu drogi leśnej. Teren płaski, w cz.E wydź. Drzewa rosną w układzie szpalerowym torząc aleje.	
						275-314	23	2		
26.	252d			Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 11 szt. Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> 1 szt.		290-338	19-27	2/3		
					318	27	2			
27.	125b	Borowiec		Modrzew europejski <i>Larix decidua</i> 2 szt	ok. 110	300	26	2		W cz. NW wydź. Drzewa rosną w niewielkiej odległości od siebie
					ok. 110	265	26	2		

Lp.	Polożenie		Opis obiektu					Uwagi
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
28.	125h	Borowiec	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	535	24	2	W cz. C wydz. Trzy odnogi
29.	134c	Borowiec	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	ok. 90	245	39	2	W cz. C wydz.
30.	134c	Borowiec	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	ok. 90	275	25	1	W cz. SE wydz.
31.	153c	Borowiec	Czereśnia <i>Cerasus avium</i>	ok. 90	195	24	2	W cz. N wydz., w pobliżu drogi leśnej
32.	205f	Kramarzędka	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	ok. 100	356	29	4	W cz. N wydz.
33.	205g	Kramarzędka	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i>	ok. 100	314	28	2	Stok, w cz. N wydz. Na wys. 5 m od podstawy 2 odnogi.
34.	196a	Kramarzędka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	316	24	3	W cz. NE wydz. przy zielonym szlaku turystycznym.
35.	167b	Kramarzędka	Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>	ok. 90	312	32	1	W cz. NE wydz. przy linii oddz.
36.	165o	Kramarzędka	Orzech czarny <i>Juglans nigra</i>	-	270	19	1	Osada leśnictwa

Lp.	Położenie		Opis obiektu					Uwagi
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
37.	10c	Rożwienica	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 160	503	27	2	W cz. SE wydz., przy granicy lasu.
38.	11a	Rożwienica	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 130	392	24	3	W cz. NE wydz., przy skrzyżowaniu linii oddz.
39.	51d	Rożwienica	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	ok. 90	235	27	1	W cz. E wydz.

Wyżej wymienione drzewa, ze względu na ponadprzeciętne rozmiary, oryginalny pokrój, walory krajobrazowe, zaleca się pozostawić do biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu.

Stwierdzono ponadto występowanie kilku okazów kwitnącego bluszczu pospolitego *Hedera helix* w leśnictwie Rączyna, oddz.: 140d, 142c, 147a,f, 158a;

Fot
Sosna zwyczajna o obwodzie 313 cm, wysokości 28 m, leśnictwo Śliwnica, oddz. 234a.

Fot. Dąb szypułkowy o obwodzie 503 cm, wysokości 27 m,
leśnictwo Roźwienica, oddz. 10c;

Fot. Forma pnąca bluszczu
pospolitego *Hedera helix*
leśnictwo Rączyna,
oddz. 140d

Fot. Forma pnąca
bluszczu pospolitego
Hedera helix - leśnictwo
Rączyna, oddz. 142c

3.1.5.3. Ciekawe obiekty przyrody nieożywionej

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa występują interesujące obiekty przyrody nieożywionej, podkreślające wartości przyrodnicze tego terenu. Należą do nich: meandry potoków, stawy, oczka wodne oraz źródelka. Pomimo, iż nie proponuje się objęcia ich specjalną ochroną (w ramach form wymienionych w Ustawie o ochronie przyrody), powinny podlegać ochronie w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Najciekawsze obiekty przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Leśnictwo, oddz., poddz.	Opis obiektu
1.	Lipnik 7i	Miejsce źródłiskowe w zagłębieniu terenu w cz. E wydz. Źródelko nawet w okresie zimy nie zamarzające.
2	Lipnik 7i	Staw w cz. W wydz., częściowo zarośnięte roślinnością szuwarową.
3	Lipnik 7j	Staw, na obrzeżach porośnięty ciekawą roślinnością wodno-błotną.
4	Lipnik 12b	Stok nachylony, źródelko wybijające u podnóża krzywego dębu, niewielkie oczko wodne nigdy nie wysychające, w cz. S-E wydz. w pobliżu drogi leśnej.
5	Lipnik 11b, 15a	Bardzo osobliwy odcinek meandrującego potoku.
6	Lipnik 10d,f	Oczka wodne
7.	Szklary 190b	Naturalne źródło wody siarkowej "Katarzyna" uznany jako projektowany pomnik przyrody nieożywionej (Rajchel & Rajchel 1999). Woda typu $\text{HCO}_3 - \text{Cl} - \text{Na}$, HBO_2 , H_2S ; mineralizacja 1,5 g/dm^3 ; $\text{Q}2$ 1/min; pH 7,7; temperatura 10,6°C (VII 1997) HBO_2 5,2 mg/dm^3 ; H_2S 26 mg/dm^3 . Źródło wybija u podstawy stoku, obudowane jest betonowym kręgiem.

Fot.
Meandrujący potok
w leśnictwie Lipnik,
oddz. 11b.

Fot. Oczka wodne, leśnictwo Lipnik, oddz. 10d,f.

3.1.6. Użytki ekologiczne

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku za użytek ekologiczny uznane być mogą *„zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”*.

Ustanowienia tej formy ochrony dokonuje wojewoda lub rada gminy, zniesienia – organ, który ją ustanowił.

Ta dość krótka definicja stwarza możliwości obejmowania ochroną najróżniejszych typów biocenoz. W zasadzie cechy użytku ekologicznego mają wszystkie nieużytki pochodzenia naturalnego, a także szereg fitocenoz o charakterze półnaturalnym, które lokalnie mogą być ostoją dla dziko żyjących gatunków roślin i zwierząt.

Obecnie na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo brak jest uznanych prawnie użytków ekologicznych. W trakcie prac terenowych stwierdzono szereg niewielkich, głównie śródleśnych ekosystemów wodno-błotnych, torfowiskowych i innych, niekiedy o wyjątkowym znaczeniu dla zachowania i ochrony różnorodności biologicznej bądź zasobów wodnych.

Poniższa tabela przedstawia propozycje projektowanych użytków ekologicznych.

Lp	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu, kategoria gruntu, walory przyrodnicze	Uwagi
	Oddział poddział	Gmina Leśnictwo			
1	2	3	4	5	6
Obręb Kańczuga					
1.	66j	gm. Chmielnik l. Tarnawka	2,14	Teren cenny przyrodniczo ze względu na występowanie dużego skupiska roślin chronionych. <u>Kat. gr.: pow. leśna niezalesiona</u>	Bez zabiegów.
2.	67f	gm. Chmielnik l. Tarnawka	0,73	Dawne koryto cieku wodnego. Teren cenny przyrodniczo ze względu na występowanie dużego skupiska roślin chronionych. <u>Kat. gr.: pow. nieleśna</u>	Bez zabiegów.
Razem obręb Kańczuga			2,87		
Obręb Pruchnik					
3.	46c	gm. Roźwienica l. Roźwienica	1,49	Teren bagienny częściowo zadrzewione (leszcz., przest.: Js, Ol). <u>Kat. gr.: pow. leśna niezalesiona</u>	Bez zabiegów.
4.	46d	gm. Roźwienica l. Roźwienica	3,99	Teren bagienny, częściowo zadrzewiony (iwa, olsza, brzoza). Miejsce bytowania płazów i ssaków podlegających ochronie gatunkowej. <u>Kat. gr.: pow. leśna niezalesiona</u>	Bez zabiegów.
5.	46f	gm. Roźwienica l. Roźwienica	1,60	Teren bagienny z roślinnością higrofilną, częściowo zakrzewiony (iwa, olsza). Miejsce bytowania płazów i ssaków podlegających ochronie gatunkowej. <u>Kat. gr.: pow. leśna niezalesiona</u>	Bez zabiegów.
6.	46g	gm. Roźwienica l. Mokra	4,19	Teren bagienny, zadrzewienie na 50 % pow., olcha (90 l), pojedynczo olcha 55 l, Jw. 30 l. <u>Kat. gr.: pow. leśna niezalesiona</u>	Bez zabiegów.
Razem obręb Pruchnik			11,27		
Ogółem Nadleśnictwo			14,14		

Fot. Wiosna na bagnach, leśnictwo Roźwienica, oddz. 46f.

Fot. Dawne koryto cieką wodnego. Stanowiska gatunków roślin chronionych -
leśnictwo Tarnawka, oddz. 66j.

3.1.7. Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 627), ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, ich siedlisk, ostoi lub stanowisk oraz wymaganiami ekologicznymi, naukowymi i kulturowymi, a także biorąc pod uwagę obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa Unii Europejskiej, określił w drodze rozporządzeń:

- gatunki dziko występujących roślin objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej, roślin objętych ochroną częściową, roślin objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane i sposoby pozyskiwania, roślin wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk (Rozporządzenie z dnia 5 stycznia 2012 r. - Dz. U. z dnia 20 stycznia 2012 r., poz. 81),
- zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 51 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw wymienionych w art. 51 ust. 2 (Rozporządzenie – j.w.),
- sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony (Rozporządzenie - j.w.),
- gatunki dziko występujących zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej, zwierząt objętych ochroną częściową, zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane i sposoby pozyskiwania, ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane, zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk (Rozporządzenie z dnia 12 października 2011 r. – Dz. U. Nr 237 z 2011 r., poz. 1419),
- zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 52 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw wymienionych w art. 52 ust. 2 (Rozporządzenie – j.w.),
- sposoby ochrony gatunków zwierząt, w tym wielkość stref ochrony (Rozporządzenie – j.w.),
- gatunki dziko występujących grzybów objętych ochroną ścisłą, grzybów objętych ochroną częściową, grzybów objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane i sposoby pozyskiwania, grzybów wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk (Rozporządzenie z dnia 9 lipca 2004 r. – Dz. U. Nr 168, poz. 1765),

- zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków grzybów, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 51 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody i odstępstwa od zakazów, wybrane spośród odstępstw wymienionych w art. 51 ust. 2 (Rozporządzenie – j.w.),
- sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony (Rozporządzenie – j.w.).

Na czas określony, na terenie województwa, w drodze rozporządzenia, ochronę gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, nie objętych ochroną określoną w przepisach, o których mowa w art. 48 – 50 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., a także właściwe dla nich zakazy i odstępstwa od zakazów określonych w art. 51 ust. 1 i 2, może wprowadzić regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Dla ustalenia listy roślin i zwierząt gatunków chronionych wykorzystano:

- zdjęcia fitosocjologiczne oraz listy florystyczne i faunistyczne zawarte: w planie ochrony rezerwatów przyrody, poprzednim planie ochrony przyrody, operacie glebowo-siedliskowym oraz w innych dostępnych opracowaniach,
- dane z Nadleśnictwa z przeprowadzonej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000,
- waloryzację przyrodniczą Nadleśnictwa,
- prace terenowe.

3.1.7.1. Rośliny, grzyby i porosty chronione

Ochronę gatunkową roślin, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, precyzuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z dnia 20 stycznia 2012 r. Nr 0, poz. 81). Z pośród wymienionych tam gatunków na terenie Nadleśnictwa oraz w jego zasięgu terytorialnym odnotowano obecność 49 gatunków roślin chronionych, w tym 36 podlegających ochronie ścisłej i 13 ochronie częściowej. Odnaleziono również 1 gatunek grzyba podlegającego ochronie.

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków roślin i grzybów występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska
Gatunki roślin objęte ochroną ścisłą		
1.	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>
2.	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>
3.	Buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>
4.	Centuria pospolita	<i>Centurium erythraea</i>
5.	Cebulica dwulistna	<i>Scilla bifolia</i>

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska
6.	Ciemnocyca zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>
7.	Goździk pyszny	<i>Dianthus superbus L. s. s</i>
8.	Gnieźnik leśny	<i>Neottia nidus-avis</i>
9.	Goździk pyszny	<i>Dianthus superbus</i>
10.	Goryczka wąskolistna	<i>Gentiana pneumonanthe L.</i>
11.	Kłokoczka południowa	<i>Staphylea pinnata</i>
12.	Kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i>
13.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>
14.	Kukułka szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>
15.	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>
16.	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>
17.	Mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus L.</i>
18.	Obrazki alpejskie	<i>Arum alpinum</i>
19.	Paprotka zwyczajna	<i>Polypodium vulgare</i>
20.	Parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>
21.	Podkolan biały	<i>Platanthera bifolia</i>
22.	Pokrzyk wilcza-jagoda	<i>Atropa belladonna</i>
23.	Pióropusznik strusi	<i>Matteuccia struthiopteris (L.)</i>
24.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>
25.	Przylaszczka pospolita	<i>Hepatica nobilis</i>
26.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>
27.	Selernica żyłkowana	<i>Cnidium dubium (SCHKUHR) THELL.</i>
28.	Starodub łąkowy	<i>Ostercicum palustre (Angelica palustre)</i>
29.	Storczyk męski	<i>Orchis mascula</i>
30.	Storczyk sp.	<i>Orchis sp..</i>
31.	Śnieżyczka przebiśnieg**	<i>Galanthus nivalis</i>
32.	Wawrzynek wilczelyko	<i>Daphne mezereum</i>
33.	Widłak goździsty**	<i>Lycopodium clavatum</i>
34.	Widłak jałowcowaty**	<i>Lycopodium annotinum</i>
35.	Wroniec widlasty	<i>Huperzia selago</i>
36.	Zimowit jesienny	<i>Colchicum autumnale</i>
Gatunki roślin objęte ochroną częściową		
37.	Barwinek pospolity	<i>Vinca minor</i>
38.	Bluszcz pospolity	<i>Hedera helix</i>
39.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>
40.	Kalina koralowa	<i>Viburnum opulus</i>
41.	Konwalia majowa	<i>Convallaria majalis</i>
42.	Kopytnik pospolity	<i>Asarum europaeum</i>
43.	Kruszyna pospolita	<i>Frangula alnus</i>
44.	Płonnik pospolity	<i>Polytrichum commune</i>
45.	Pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły	<i>Primula elatior</i>
46.	Pierwiosnek (pierwiosnka) lekarska	<i>Primula veris</i>

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska
47.	Porzeczka czarna	<i>Ribes nigrum</i>
48.	Przytulia (marzanka) wonna	<i>Galium odoratum</i>
49.	Rokietnik pospolity	<i>Pleurozium schreberi</i>
Gatunki grzybów objęte ochroną ścisłą		
50.	Szmaciak gałęzisty	<i>Sparassis crispa</i>

Objaśnienia:

Forma ochrony:

OŚ – ochrona ścisła;

OCz – ochrona częściowa;

** - gatunek będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Źródło danych:

1. BULiGL Przemysł 2004. Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Kańczuga.
2. Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej.
3. Dane z inwentaryzacji urządzeniowej.
4. BULiGL Przemysł - Plan ochrony rezerwatu „Husówka”.
5. BULiGL Przemysł - Dokumentacja wstępna rezerwatu „Kozigarb”.
6. BULiGL Przemysł - Dokumentacja wstępna i plan ochrony rezerwatu „Brodoszurki”.
7. Lustracja terenowa 2012/2013.
8. SDF „Nad Husowem”.
9. SDF „Ostoja Przemyska”.
10. SDF „Pogórze Przemyskie”;
11. SDF „Starodub w Pełkiniach”.

Fot.

Lilia złotogłów *Lilium martagon*

Fot. Stanowisko Pióropusznika strusiego *Matteuccia struthiopteris* i ciemżycy zielonej *Veratrum lobelianum*.

Wykaz chronionych gatunków roślin, grzybów i porostów występujących na terenie Nadleśnictwa Kańczuga znajduje się w Załącznikach (pkt 7.3, 7.4).

3.1.7.2. Zwierzęta chronione i rzadkie

Zasady ochrony i listę gatunków zwierząt objętych ochroną określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z dnia 8 listopada 2011 r. Nr 237, poz. 1419).

Na terenie Nadleśnictwa oraz w jego zasięgu terytorialnym odnotowano obecność:

- bezkręgowce: 24 gatunki;
- ryby: 11 gatunków;
- płazy: 13 gatunków;
- gady: 5 gatunków;
- ssaki: 25 gatunków;
- ptaki: 148 gatunków.

Bezkęgowce

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków bezkęgowców występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia	Natura 2000
CHRZĄSZCZE					
BIEGACZOWATE					
1.	Biegacz fioletowy	<i>Carabus violaceus</i>	OŚ	-	-
2.	Biegacz ogrodowy	<i>Carabus hortensis</i>	OŚ	-	-
3.	Biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>	OŚ	-	-
4.	Biegacz złocistozielony	<i>Carabus auronitens</i>	OŚ	-	-
5.	Biegacz złoty	<i>Carabus auratus</i>	OŚ	-	-
6.	Biegacz urozmaicony	<i>Carabus variolosus</i>	OŚ	-	DII
7.	Biegacz Ullricha	<i>Carabus ullrichi</i>	OŚ	-	-
8.	Biegacz wręgaty	<i>Carabus glabratus</i>	OŚ	-	-
9.	Tęcznik mniejszy	<i>Calosoma inquisitor</i>	OŚ	-	-
10.	Tęcznik liszkarz	<i>Calosoma sycophanta</i>	OŚ	-	-
JELONKOWATE					
11.	Zgniotek cynobrowy	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	OŚ (2)	LC	D II i IV
POŚWIĘTNIKOWATE					
12.	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita Scop.</i>	OŚ, (1), (2), *	VU, NT	D II
MODLISZKI					
13.	Modliszka zwyczajna	<i>Mantis religiosa</i>	OŚ	-	-
MOTYLE					
14.	Czerwończyk nieparek	<i>Lycena dispar</i>	OŚ	LR, LC*	DII i DIV, *
15.	Modraszek telejus	<i>Maculinea teleius</i>	OŚ	OŚ (2)	DII
16.	Modraszek nausitous	<i>Maculinea nausithous</i>	OŚ	OŚ (2)	DII
17.	Niepyłak mnemosyna	<i>Parnasssius mnemosyne</i>	OŚ		
18.	Przeplatka aurinia	<i>Euphydryas aurinia</i>	OŚ		D II i IV
19.	Krasopani hera	<i>Callimorpha uadripunctaria</i>	OŚ	OŚ (2)	DII
BŁONKOSKRZYDŁE					
PSZCZOŁOWATE					
20.	Trzmiel leśny	<i>Bombus sylvaticum</i>	OŚ	-	-
21.	Trzmiel ogrodowy	<i>Bombus hortensis</i>	OŚ	-	-
22.	Trzmiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>	OCZ	-	-
23.	Trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>	OCZ	-	-
ŚLIMAKI					
24.	Ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>	OCZ	-	-

Wykaz oznaczeń:

Forma ochrony:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

(1) – gatunki, dla których nie stosuje się odstępstw od zakazów określonych w § 8 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną;

(2) – gatunki wymagające ochrony czynnej.

Kategoria zagrożenia

• *Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce 2004:*

LR – gatunki na razie nie zagrożone wymarciem;

VU – gatunki wysokiego ryzyka narażone na wyginięcie;

• *Czerwona lista zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce 2002;*

LC* - gatunek niższego ryzyka, najmniejszej troski.

Natura 2000

D – gatunki wymienione w załącznikach Dyrektywy Rady 92/43/ EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory: II – zał. II; IV – w zał. IV.

* gatunek o znaczeniu priorytetowym będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, który wymaga ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000.

Ryby

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków ryb występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Natura 2000
1.	Koza	<i>Cobitis taenia</i>	OŚ	D II
2.	Kiełb białopłetwy	<i>Gobio albipinnatus</i>	OŚ	D II
3.	Kiełb Kesslera	<i>Gobio kessleri</i>	OŚ	D II
4.	Boleń pospolity	<i>Aspius aspius</i>	OŚ	D II
5.	Koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>	OŚ	D II
6.	Mínug strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	OŚ	D II
7.	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>	OŚ	D II
8.	Brzanka peloponeska	<i>Barbus peloponnesius</i>	OŚ	D II
9.	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	OŚ ₂ (2)	D II
10.	Różanka	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	OŚ	D II
11.	Strzebla potokowa	<i>Phoxinus phoxinus</i>	OŚ	

* na podstawie poprzedniego Programu ochrony przyrody (BULiGL O/Przemysł 2004) oraz SDF „Rzeka San”, SDF „Ostoja Przemyska”.

Wykaz oznaczeń

Forma ochrony:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

Kategoria zagrożenia (wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kręgowce 2001):

LC – gatunek niższego ryzyka, najmniejszej troski.

Płazy

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków płazów występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.*

Lp	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Natura 2000
1.	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	OŚ, (2)	D II
2.	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	OŚ, (2)	
3.	Ropucha zielona **	<i>Bufo viridis</i>	OŚ, (2)	D IV
4.	Rzekotka drzewna **	<i>Hyla arborea</i>	OŚ, (2)	D IV
5.	Salamandra płamista	<i>Salamandra salamandra</i>	OŚ, (2)	
6.	Traszka góraska	<i>Triturus alpestris</i>	OŚ, (2)	
7.	Traszka grzebieniasta **	<i>Triturus cristatus</i>	OŚ, (2)	D II
8.	Traszka karpacka	<i>Triturus montandoni</i>	OŚ, (2)	D II
9.	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	OŚ, (2)	
10.	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	OŚ, (2)	
11.	Żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>	OŚ, (2)	D IV
12.	Żaba trawna **	<i>Rana temporaria</i>	OŚ, (2)	
13.	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	OŚ, (2)	

* na podstawie poprzedniego Programu ochrony przyrody (BULiGL O/Przemysł 2004), informacji z Nadleśnictwa, wyników lustracji terenowej, SDF „Ostoja Przemyska”. SDF ”Pogórze Przemyskie”, SDF „Nad Husowem”.

Wykaz oznaczeń:

Forma ochrony:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

(2) – gatunki wymagające ochrony czynnej.

** - gatunek będący przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Natura 2000:

D – gatunki wymienione w załącznikach Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Wszystkie gatunki płazów wymagają ochrony czynnej, która polega głównie na eliminacji zagrożeń oraz odbudowie i zachowaniu miejsc rozrodu. Płazy związane są ze środowiskiem wodnym, więc wszystkie działania prowadzące do ograniczenia tych siedlisk stanowią dla nich zagrożenie. Na terenie Nadleśnictwa, gdzie ilość dostępnych płazom siedlisk jest dość duża, za zjawiska negatywnie odbijające się na lokalnych populacjach uważa się:

- utwardzanie istniejących oraz budowę nowych dróg przegradzających szlaki migracyjne, a także intensyfikację ruchu kołowego;
- zabudowę dolin rzecznych;
- bezpośrednie niszczenie przez człowieka;
- pułapki ekologiczne, którymi są stare, niezabezpieczone studnie, głębokie otwarte wykopy, itp.

Gady

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków gadów występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Natura 2000
1.	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	OŚ	D IV
2.	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>	OŚ	
3.	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	OŚ	
4.	Zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	OŚ	
5.	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	OŚ, (2)	

* na podstawie poprzedniego Programu ochrony przyrody (BULiGL O/Przemysł 2004), informacji z Nadleśnictwa, wyników lustracji terenowej, SDF „Nad Husowem”; SDF „Pogórze Przemyskie”

Wykaz oznaczeń:

Forma ochrony:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

(2) – gatunki wymagające ochrony czynnej.

Natura 2000:

D IV – gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Spośród wymienionych gatunków gadów ochrony czynnej wymaga żmija zygzakowata. Jest to gatunek występujący na obrzeżach lasów, leśnych polanach, polach uprawnych, rumowiskach skalnych. Ochrona czynna polega głównie na działaniach zmierzających do utrzymania typowych dla niej siedlisk oraz eliminacji zagrożeń.

Ptaki

Wykaz gatunków ptaków występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria łęgowości	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
1.	Bazant	<i>Phasianus colchicus</i>	g.			D II/1; III/1
2.	Bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>	g.	OŚ; (2)		Nat; D I
3.	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	p.	OŚ	LC	Nat; D I
4.	Bekas kszyc	<i>Gallinago gallinago</i>	g.	OŚ	LC	
5.	Białorzzytka	<i>Oenanthe oenanthe</i>	g.p.	OŚ		Nat
6.	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	g.p.	OŚ, STR (1)	LC	Nat; D I
7.	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>	g.	OŚ(2)		Nat; D I

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria lęgowości	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
8.	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	g.p.	OŚ; (2)		Nat; D I
9.	Błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	p.	OŚ(2)	VU	Nat; D I
10.	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	g.	OŚ; (2)		Nat; D I
11.	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	p.	OŚ, STR; (1) (2)		Nat; D I
12.	Bogatka	<i>Parus major</i>	g.	OŚ		Nat
13.	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	g	OŚ		Nat.
14.	Brzeczka	<i>Locustella luscinioides</i>	g	OŚ		
15.	Cyraneczka	<i>Anas crecca</i>	g.p.	-	LC	Nat; D II/1
16.	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>	g.p.	OŚ; (2)	LC	Nat; D I
17.	Czarnogłówka	<i>Parus montanus</i>	g	OŚ		
18.	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	g	OŚ		
19.	Czapla biała	<i>Ardea alba</i>	p.	OŚ		Nat; D I
20.	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	g.p.	OCz		Nat
21.	Czyż zwyczajny	<i>Spinus spinus</i>	g.	OŚ	LC	Nat
22.	Derkacz	<i>Crex crex</i>	g.	OŚ; (2)		Nat; D I
23.	Drozd śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	g.p.	OŚ		Nat; D II/2
24.	Dudek	<i>Upupa epops</i>	g.p.	OŚ; (2)		Nat
25.	Dzięcioł białogrzbisty	<i>Dendrocops leucotos</i>	g	OŚ, (2)	NT	Nat; D I
26.	Dzięcioł czarny	<i>Dendrocopos martius</i>	g.	OŚ; (2)		Nat; D I
27.	Dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	g.p.	OŚ		Nat
28.	Dzięcioł trójpalczasty	<i>Picoides tridactylus</i>	g.	OŚ (1), (2)		Nat; D I
29.	Dzięcioł syryjski	<i>Dendrocopos syriacus</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
30.	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	p.	OŚ; (2)		Nat; D I
31.	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	g.	OŚ; (2)		Nat; D I
32.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	g.	OŚ (2)		
33.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	g.	OŚ		Nat.
34.	Dziwonia	<i>Carpodacus erythrinus</i>	g.	OŚ		Nat.
35.	Dzwoniec	<i>Carduelis chloris</i>	g.p.	OŚ		Nat.
36.	Gadożer	<i>Circaetus gallicus</i>	p.	OŚ (1), (2), STR	CR	Nat; D I
37.	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>	g.	OŚ		
38.	Gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	g.	OCz		
39.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	g.	OŚ		Nat; D I
40.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	g.	OŚ		
41.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	g.	OŚ		Nat.
42.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	g.	OCz		Nat; D II/1, Nat; D III/1
43.	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
44.	Jaskółka	<i>Riparia riparia</i>	g.	OŚ		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria łęgowości	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
	brzegówka					
45.	Jaskółka dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	g.	OŚ		
46.	Jaskółka oknówka	<i>Delichon urbica</i>	g	OŚ		
47.	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	g	OŚ		Nat; D I
48.	Jastrząb gołębiarz	<i>Accipiter gentilis</i>	g	OŚ		
49.	Jemiołuszka	<i>Bombycilla garullus</i>	p.	OCz		
50.	Jerzyk	<i>Apus apus</i>	g.	OŚ		Nat;
51.	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	p.	OŚ (1)	NT	Nat; D I
52.	Kląskawka	<i>Saxicola torquata</i>	g.	OŚ		Nat.
53.	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	g.p.	OŚ; (2)		Nat.
54.	Kokoszka zwyczajna	<i>Gallinula chloropus</i>	g.	OŚ		Nat.
55.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	g.	OŚ		Nat.
56.	Kos	<i>Turdus merula</i>	g.	OŚ		Nat; DII/2
57.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	g.	OŚ		
58.	Kraska	<i>Coracias garrulus</i>	p.	OŚ, (1) (2), STR	NT	Nat; D I
59.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	g.p.	OŚ		Nat.
60.	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
61.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	g.	OCz		
62.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	g.p.	-		Nat; D II/1, III/1
63.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	g.p.	OŚ		Nat;
64.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	g.p.	OŚ		Nat;
65.	Kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	g.	-		D II/1, III/1
66.	Kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	g.p.	OŚ		Nat; D II/2
67.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	g.	OŚ		Nat; D II/2
68.	Łączek	<i>Tringa glareola</i>	p	OŚ		Nat; D I
69.	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	g.	OŚ		Nat;
70.	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	g.	OŚ		Nat;
71.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	g.	OŚ		
72.	Mewa śmieszka	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	g.	OŚ	LC	Nat;
73.	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
74.	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
75.	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	p.	OŚ	LC	Nat;
76.	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	g.	OŚ		
77.	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	g.p.	OŚ		Nat;
78.	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	g.p.	OŚ, STR; (1)	LC	Nat; D I
79.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	g.p.	OŚ		Nat ;DII/2
80.	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	g.	OŚ		Nat;
81.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	g.	OŚ		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria lęgowości	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
82.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	g.p.	OŚ		Nat;
83.	Pieczęta	<i>Sylvia curruca</i>	g.p.	OŚ		Nat;
84.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	g.p.	OŚ		Nat;
85.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	g.p.	OŚ		Nat.
86.	Pluszcz	<i>Cinclus cinclus</i>	g.	OŚ	LC	Nat.
87.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	g.p.	OŚ		Nat;
88.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	g.p.	OŚ		Nat.
89.	Pliszka górska	<i>Motacilla cinerea</i>	g.p.	OŚ		Nat ;DII/2
90.	Podgorzałka	<i>Aythya nyroca</i>	g.p.	OŚ	EN	Nat; D I
91.	Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	g.	OŚ		Nat;
92.	Pokrzewka cierniówka	<i>Sylvia comunis</i>	g.p.	OŚ		Nat.
93.	Pokrzewka czarnołbista	<i>Sylvia atricapilla</i>	g.p.	OŚ		Nat.
94.	Pokrzewka jarzębata	<i>Sylvia nisoria</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
95.	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>	g.p.	OŚ (2)		Nat.
96.	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	g.	OŚ		Nat ;DII/2
97.	Puchacz zwyczajny	<i>Bubo bubo</i>	g.p.	OŚ	LC	Nat; D I
98.	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	g.p.	OŚ; (2)		Nat.
99.	Puszczyk uralski	<i>Strix uralensis</i>	p.	OŚ	LC	Nat; D I
100.	Puszczyk zwyczajny	<i>Strix aluco</i>	g.	OŚ		
101.	Raniuszek	<i>Aegithalos caudatus</i>	g.	OŚ		
102.	Remiz zwyczajny	<i>Remiz pendulinus</i>	p.	OŚ		Nat.
103.	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	g.		LC	
104.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	g.p.	OŚ		Nat;
105.	Rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	p.	OŚ; (2)		Nat; D I
106.	Rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	p.	OŚ		Nat; D I
107.	Rybitwa białowąsa	<i>Chlidonias hybrida</i>	p.	OŚ; (2)		Nat; D I
108.	Rybitwa rzeczna	<i>Sterna hirundo</i>	p.	OŚ; (2)		Nat; D I
109.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	g.	OŚ		
110.	Sikora czarnogłowa	<i>Parus montanus</i>	g.	OŚ		Nat ;
111.	Sikora czubatka	<i>Parus cristatus</i>	g.	OŚ	LC	
112.	Sikora modra	<i>Parus caeruleus</i>	g.	OŚ		
113.	Sikora uboga	<i>Parus palustris</i>	g.	OŚ		
114.	Siniak	<i>Columba oenas</i>	g.p.	OŚ	LC	Nat ;DII/2
115.	Skowronek polny	<i>Alauda arvensis</i>	g.p.	OŚ		Nat ;DII/2
116.	Słonka	<i>Scolopax rusticola</i>	g.	OŚ		
117.	Słowiak szary	<i>Luscinia luscinia</i>	g.p.	OŚ		Nat;
118.	Sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>	p.	OŚ, (1),(2)		Nat; D I
119.	Sosnowka	<i>Parus ater</i>	g.	OŚ		Nat;

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria łęgowości	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
120.	Sowa zwyczajna (płomykówka)	<i>Tyto alba</i>	g.	OŚ		Nat;
121.	Sowa uszata	<i>Asio otus</i>	g.	OŚ		Nat;
122.	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	g.	OŚ		Nat; D I
123.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	g.	OŚ		
124.	Sroka	<i>Pica pica</i>	g.	OCz		
125.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	g.	OŚ		Nat
126.	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	g.p.	OŚ		Nat;
127.	Strzyżyk	<i>Troglodytidae</i>	g.p.	OŚ		
128.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	g.	OŚ		Nat;
129.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	g.	OŚ		
130.	Świergotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	g.p.	OŚ		Nat;
131.	Świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	g.p.	OŚ		Nat
132.	Świergotek polny	<i>Anthus campestris</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
133.	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	g.p.	OŚ		Nat;
134.	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	g.	OŚ		
135.	Trzciniak zwyczajny	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	g.p.	OŚ		Nat;
136.	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
137.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	g.p.	OŚ		
138.	Turkawka	<i>Streptopelia orientalis</i>	g.	OŚ		Nat ;DII/2
139.	Włochatka zwyczajna	<i>Aegolius funereus</i>	g.p.	OŚ		Nat; D I
140.	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	g.p.	OŚ		Nat
141.	Wrona siwa	<i>Corvus corone cornix</i>	g.	Ocz*		
142.	Wróbel domowy	<i>Passer domesticus</i>	g.	OŚ		
143.	Zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>	g.p.	OŚ		Nat
144.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	g.p.	OŚ		Nat
145.	Zniczek	<i>Regulus ignicapillus</i>	g.	OŚ		Nat;
146.	Zielonka	<i>Porzana parva</i>	g.p.	OŚ	LC	Nat; D I
147.	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	g.p.	OŚ; (2)		Nat; D I
148.	Żuraw	<i>Grus grus</i>	p.	OŚ; (2)		Nat; D I

*na podstawie informacji z N-ctwa Kańczuga poprzedniego Programu ochrony przyrody, SDF „Pogórze Przemyskie”

Wykaz oznaczeń:

Formy ochrony:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

STR – gatunki dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania;

OCz – gatunki objęte ochroną częściową;

OCz* – gatunki objęte ochroną częściową, lecz na terenie województwa podkarpackiego objęte ochroną ścisłą przez Wojewodę Podkarpackiego;

- (1) – gatunki, dla których nie stosuje się odstępstw od zakazów określonych w § 8 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną;
 (2) – gatunki wymagające ochrony czynnej.

Kategoria zagrożenia (wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kręgowce 2002):

EXP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce

VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie;

NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia;

LC – gatunki w kraju nie wykazujące na razie regresu populacyjnego i nie należące do zbyt rzadkich, a nawet lokalnie i/lub czasowo zwiększające swój stan liczebny, a także takie, które reprezentowane są przez populacje marginalne, ledwie zaznaczające się i nietrwałe.

Natura 2000:

Nat – gatunki będące przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony ptaków oraz wymagające ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Załącznik nr 2 do Rozporządzenia MŚ z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków; Dz. U. z 2011 Nr 25, poz. 133 z późn. zm).

D – gatunki wymienione w załącznikach Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków – I, II/1, II/2, III/1, III/2.

Gatunki lęgowe:

g – gatunek lęgowy (gniazdujący);

g.p. – gatunek prawdopodobnie lęgowy;

p – gatunek przelotny.

Ssaki

Wykaz chronionych i rzadkich gatunków ssaków występujących na terenie i w zasięgu administracyjnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
<u>rzząd: nietoperze <i>Chiroptera</i></u>					
1.	Gacek szary	<i>Plecotus austriacus</i>			
2.	Mopek	<i>Barbastella barbastellus</i>	OŚ (1),(2)	NT	D II IV
3.	Nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	OŚ (1) (2)	LC	D II IV
4.	Nocek Natterera	<i>Myotis nattereri</i>			
5.	Nocek Bechsteina	<i>Myotis bechsteinii</i>	OŚ (1) (2)	VU	D II IV
6.	Nocek rudy (nocek Daubentona)	<i>Myotis daubentonii</i>	OŚ (1) (2)		
7.	Karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>			
8.	Mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	OŚ (2)	LC	D II IV
9.	Borowiec wielki	<i>Nyctalus nactula</i>			
<u>rzząd: owadożerne <i>Insectivora</i></u>					
10.	Jeż wschodni	<i>Erinaceus concolor</i>	OŚ (2)		
11.	Kret	<i>Talpa europaea</i>	OCz		
12.	Ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	OŚ (1)		
13.	Ryjówka malutka	<i>Sorex minutus</i>	OŚ (1)		

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Forma ochrony	Kategoria zagrożenia wg PCKZ	Natura 2000
14.	Rzęsorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	OŚ		
<u>rząd: gryzonie Rodentia</u>					
15.	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	OCz		D II IV
16.	Badyłarka	<i>Micromys minutus</i>	OCz		
17.	Wiewiórka pospolita	<i>Sciurus vulgaris</i>	OŚ		D II
18.	Orzesznica	<i>Muscardinus avellanarius</i>	OŚ (2)		D IV
19.	Kozatka	<i>Dryomys nitedula</i>	OŚ (2)	NT	
20.	Popielica	<i>Glis glis</i>	OŚ (2)	NT	
21.	Chomik europejski	<i>Cricetus ciriacetus</i>	OŚ (2)		D II
<u>rząd: drapieżne Carnivora</u>					
22.	Gronostaj	<i>Mustela erminea</i>	OŚ		
23.	Łasica łaska	<i>Mustela nivalis</i>	OŚ		
24.	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	OCz		D II IV
25.	Wilk	<i>Canis lupus</i>	OŚ, STR (2)	NT	D II IV

*na podstawie informacji z Nadleśnictwa, wyników lustracji terenowej oraz dostępnej literatury.

Wykaz oznaczeń:

Kategoria ochronności:

OŚ – gatunki objęte ochroną ścisłą;

STR – gatunki, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania;

OCz - gatunki objęte ochroną częściową;

(1) – gatunki, których dotyczy zakaz fotografowania i filmowania mogących powodować płoszenie lub niepokojenie,

(2) – gatunki zwierząt wymagające ochrony czynnej.

Kategoria zagrożenia (wg Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Kregowce 2001):

EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone;

NT – gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia;

VU – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie.

Natura 2000:

D – gatunek ujęty w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej – II i IV.

Wykaz chronionych gatunków roślin, grzybów i porostów występujących na terenie Nadleśnictwa Kańczuga znajduje się w Załącznikach (pkt 7.5).

3.1.7.2. Ochrona strefowa zwierząt

Obecnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Kańczuga istnieją 2 strefy ochrony miejsc rozrodu i regularnego przebywania orlika krzykliwego *Aquila pomarina*. Ogólna powierzchnia stref ochrony (całorocznych i okresowych) wynosi 129,60 ha.

Zasięg stref ochronnych orlika krzykliwego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia poniższa tabela.

Obręb, Leśnictwo	Strefa			
	ochrony calorocznej	[ha]	ochrony okresowej	[ha]
Pruchnik, Śliwnica	240b (część), 241d (część)	5,91	240a,b(część), 241a,d(część), 242a,b,f	61,55
Kańczuga, Szklary	195a (część)	6,89	194c, 195a(część),b,c, 205a, 206a,b,c,d	55,25
Nadleśnictwo Kańczuga	12,80		116,80	

3.2. WALORY PRZYRODNICZO-LEŚNE

3.2.1. Klimat

Zgodnie z podziałem Romera (S.Bac, M.Rojek 1981) obszar Nadleśnictwa Kańczuga położony jest w dwóch regionach klimatycznych: Podgórskich Nizin i Kotlin (północna część Nadleśnictwa – Kotlina Sandomierska,) oraz dominujący w Nadleśnictwie – górski i podgórski (podnóże Karpat).

Zgodnie z podziałem Okołowicza (1978) na terenie Nadleśnictwa panuje klimat przejściowy strefy umiarkowanie cieplej, dla którego charakterystyczne są częste zmiany pogody i znaczne wahania długości poszczególnych pór roku.

Kotlina Sandomierska to teren o przewadze wpływów kontynentalnych. Charakteryzuje go stosunkowo łagodny klimat, z długim i upalnym latem oraz łagodnymi zimami, gdzie średnia roczna temperatura powietrza należy do najwyższych w kraju, a najcieplejszym miesiącem jest lipiec, natomiast najzimniejszym luty.

Pogórze rzeźbą terenu sprawia, że są tu spore różnice klimatyczne w strefach lokalnych, panuje tu stosunkowo chłodny klimat z długimi zimami i sporą ilością opadów. Cechami charakterystycznymi są: duże dobowe amplitudy temperatury powietrza przede wszystkim w obniżeniach i na zboczach eksponowanych na bezpośrednie promieniowanie słoneczne, małe amplitudy roczne, głównie w partiach szczytowych i na zboczach stale zacienionych, dłuższe opady, w półroczu chłodnym przeważnie śnieżne, częste mgły i chmury, niskie średnie temperatury.

Główne cechy klimatu przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura roczna 8°C,
- roczna ilość opadów 680-800 mm,
- długość okresu wegetacyjnego ok. 200 dni,
- średnia długość zalegania pokrywy śnieżnej ok. 70 dni.

Na terenie Nadleśnictwa Kańczuga panującymi wiatrami są wiatry z kierunków zachodnich, południowo-zachodnich, i północno-zachodnich. Wiatry z kierunku wschodniego z kolei powodują nagłe zmiany pogody i niekiedy znaczne szkody w drzewostanach. Największe prędkości wiatru obserwuje się w zimie,

najmniejsze zaś w lecie. Średnie roczne prędkości wiatrów na omawianym obszarze nie są duże (średnia wieloletnia dla Jasionki to 13 km/h). Istotny jest tu jednak inny czynnik. Wiatry wywalające, tj. mogące wywołać istotne szkody w d-stanach, osiągające w porywach ponad 88 km/ha (*powyżej 9 w skali Beauforta – wyrwa drzewa z korzeniami*) – występują średnio poniżej 1,5 razy w roku, najczęściej z kierunków zachodnich. Stwierdzone maksimum z zakresu lat obserwacji to 187 km/ha (IV 2005r. - kierunek WNW).

3.2.2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Według Klimaszewskiego (1972) Nadleśnictwo Kańczuga położone jest w obrębie:

Kontynent: Europa

Subkontynent: Europa Zachodnia

Strefa: Alpejska

Prowincja: Karpaty

Podprowincja: Kotliny Podkarpackie Zachodnie

Makroregion: Karpaty Zewnętrzne

Mezoregion: Pogórze

Region: Pogórze Dynowskie

Prowincja: Kotliny Podkarpackie

Podprowincja: Kotliny Podkarpackie Zachodnie

Makroregion: Kotliny Sandomierska

Mezoregion: Wysoczyzny Przykarpackie Wschodnie

Regiony: Wysoczyzna Kańczucka

Mezoregion: Rynna Podkarpacka

Budowa geologiczna

W części podgórskiej Nadleśnictwa podłoże geologiczne stanowi flisz karpacki, czyli naprzemianległe warstwy piaskowców i łupków ilastych lub marglistych, okryty czwartorzędowymi pokrywami zwietrzelinowymi, stokowymi i eolicznymi (less). Na przedpolu Karpat (Podgórze Rzeszowskie), są to sfałdowane utwory mioceńskie przykryte warstwą lessu różnej miąższości.

Pogórze Dynowskie

Pogórze Dynowskie jest to część zwartego kompleksu, o wyrównanych wierzchołkach tworzącego najbardziej jednolity i monotony krajobrazowo płat pogórzy. Ciągłą się od Wisłoki po Wiar na długości 105 km wyżynę tworzą wyrównane w wysokości 350-450 m szerokie garby oddzielone dolinami do głębokości 150-200 m. Stąd pojedyncze człony Pogórza nazwano płaskowyżami. Doliny Pogórza o zboczach wypukło-wklęsłych i płaskich dnach w odcinkach

dolnych, mają w partiach źródłowych profil V-kształtny, zbocza wypukłe i nieraz ostro wcinające się w spłaszczenia wododzielne.

Na omawianym terenie jednostka skolska ustawiona jest w stromych fałdach gdzie dominują względnie odporne warstwy inoceramowe.

Twarde margle krzemiankowe odsłaniają się w strefach złuszkowania sygmojdy przemyskiej gdzie zanika układ rusztowy.

Warstwy krośnieńskie o zmiennej odporności oraz łupki eoceńskie występujące w wąskich smugach odsłaniają się dalej od brzegu Karpat. Zlokalizowane są w części zachodniej w rozległych synklinach.

Wyrównana na wysokości 360-420 wierzchowina Pogórza ścina różne serie fliszu i dolny torton. Nad nią wznoszą się do 450-500 m nieliczne ostańcowe pagórki i twarzielowe grzbiety, czasem spłaszczone. Poziom podgórski rozcięty jest dendryczną siecią dolin, zwykle nie dowiązujących do struktury. Tylko dopływy niektórych rzek poprzecznych do struktur, jak Sanu czy Wisłoka, wypreparowały, subsekwentne doliny o wysokości względnej 80-110 m (nad Sanem z pokrywą żwirów) rozwinięty jest w postaci teras w poprzecznych dolinach i małych kotlinkach Wielopola, Niedźwiady, Tyczyna i innych. Równoleżnikowe obniżenie Dubiecka wyżłobione przez San, wykorzystujący odcinkami poprzeczne linie tektoniczne na osi skrętu fałdów, leży na osi podłużnej depresji. W dolinach rzek występują terasy z cokołami. Łądolód dotarł na Pogórze Dynowskim po pasmo Brzezin, wkroczył w Kotlinę Strzyżowską, a dalej ku wschodowi sięgał po okolice Błazowej-Jawornika, a w dolinie Sanu po Wapowce. W dolinach i kotlinkach Pogórza były usypywane w czasie transgresji lodowca osady sandrowe, na których spoczywa morena. Niekiedy wysoko spotykane osady glaciofluwialne na działach wodnych, mogą świadczyć o dawnych przepływach lub są to osady teras kemowych.

Pogórze Dynowskie pomimo swojej monotonności obejmuje też wnikające zatokowo w jego obręb brzeżne kotlinki Pilzneńską i Nockowej oraz wąskie Przedgórze Ropczyckie, leżące na północ od usytuowanego na odpornych piaskowcach progu Pogórza. Wspólną cechą kotlinek są niskie spłaszczenia o wysokości 260-300 m n.p.m., ścinające osady miocenu i mało odporne ogniwa fliszu rozcięte 30-50 m płaskodennymi dolinkami. Na wygiętym fliszu leżą ilastopiaszczyste utwory tortonu dolnego i górnego, w części północnej zafałdowane i nasunięte wraz z fliszem na przedpole (R. Ney 1968). Kotlina Nockowej też jest obrzeżona wyższym pogórzem, na którym wapienie i gipsy dolnotortońskie są ścięte przez poziom pogórski (por. A. Fleszar 1914). Morze tortonu wkraczające w obniżenia tektoniczne znajdowało się wiele kilometrów na południe. W czasie tworzenia poziomu pogórskiego powstały zrównania na fliszu i na miocenie. W czasie powstawania poziomu dolinnego dawne zatoki zostały wypreparowane (skały o mniejszej odporności). Wypreparowanie odbyło się przy współudziale Wisłoki i Wisłoka, przecinających kotlinki. Po rozcięciu poziomu dolinnego do 40-50 m nastąpiło zasypywanie osadami morenowymi i fluwioglacjalnymi w zlodowaceniu krakowskim, a następnie wycięcie głębszych rynien i otulenie wzniesień lessem (do 20 m miąższości). W rynny dolinne zostały wysypane osady młodoplejstoczeńskie i holocenińskie stożków Wisłoki i Wisłoka.

Podparcie bocznych dolin doprowadziło do złożenia w nich aluwiiw miąższości do 10 m (L. Starkel 1960).

Dzięki występowaniu zwartych kompleksów o dość dużej odporności szczególnie w strefie brzeżnej, obszar Pogórza Dynowskiego tworzy jednolitą

wyżynę z zachowanymi resztkami rzeźby poziomu pogórskiego. Osady tortonu dolnego w dolinach wskazywałyoby na istnienie rzeźby erozyjnej przed zalewem tortońskim. Brak bardzo odpornych uniemożliwił lepsze zachowanie poziomu śródgórskiego, a brak mięjszych serii iłolupków rozwinięcie poziomu dolinnego. W czwartorzędzie nastąpiło złagodzenie stoków i obniżenie wierzchowin – o tym świadczą osady soliflukcyjne i proluwialne (B. Krygowski 1960).

Wysoczyzna Kańczuga

Jest to płat szerokości około 18 km zlokalizowany pomiędzy dolinami Sanu i Wisłoka. Bezwzględna wysokość płaskich garbów zamyka się w przedziale od 240 do 280 m n.p.m. Wysoczyzna ostro opada ku dolinie Wisłoka. Mniej wyraźnie przechodzi w 20-metrowa terasę lessową nad Sanem. Pod Warstwami lessu wykazano obecność żwirów karpackich, glin morenowych i żwirów mieszanych. Doliny wypełniają grube pokłady aluwiiów w stropie holocenijskie, zaś na zboczach odsłaniają się pokrywy soliflukcyjne z resztkami utworów morenowych .

Mezoregion Rynny Podkarpackiej

Jest to wyraźne obniżenie znajdujące się na przedpolu Pogórza, długości ok. 90 km rozciągające się między dolina Wisłoka a ujściem Wisłoka do Sanu. Na omawianym terenie obniżenie to wykorzystywane jest przez rzekę Wisłok. Dno obniżenia jest nierówne. Nad rzekami osiąga ok. 180 m n.p.m., a granice są wyraźnie zarysowane w terenie. Od południa zamykają je coraz wyższe terasy często przykryte lessem a od północy zamyka je krawędź Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Znajdowane w rynnach żwiry tatrzańskie sugerują odpływ wód ku wschodowi w glacie krakowskim. Wzdłuż dolin występują piaszczyste poziomy niekiedy zwydmione lub przykryte deluwiami lessowymi.

Szerszą charakterystykę warunków geologicznych terenu Nadleśnictwa Kańczuga zawiera „Operat glebowo-siedliskowy” opracowany w latach 2012-2013.

Rzeźba terenu

Obszar Nadleśnictwa Kańczuga w przeważającej większości jest to teren podgórski, poprzecinany licznymi jarami i dolinami potoków. Wysokość n.p.m. zawiera się w granicach od 180 – 430 m.

Teren obrębu Kańczuga wznosi się od wysokości 180 do 400 m n.p.m. Część północna (oddz. 1 – 6), obejmuje teren stosunkowo równy, wyniesiony 180-260 m n.p.m. Część południową stanowi obszar falisty, nachylony w kierunku N-W. Pozostała część obrębu to obszary wierzchowinowe, porozcinane dolinami potoków o znacznych głębokościach.

W obrębie Pruchnik teren wznosi się od 210 do 430 m n.p.m. Część północną obrębu (oddz. 1-59), położoną na wysokości od 225 do 260 m n.p.m., zajmuje teren równinny. Pozostała część obrębu to teren wyżynny, poprzecinany dolinami potoków i jarów o różnych głębokościach.

3.2.3.1. Wody powierzchniowe

Obszar terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga położony jest w obszarze zlewni Sanu (31% pow.) i Wisłoka (68% pow.) W odniesieniu do powierzchni gruntów nadleśnictwa – 72% powierzchni to zlewnia Wisłoka, 27% powierzchni to zlewnia Sanu. Przez główne kompleksy lasów kańczuckich nie przepływa żadna większa rzeka natomiast mniejsze cieki należą do następujących zlewni:

a) zlewnia Wisłoka:

- Dopływ z Cierpisz, Chmielnicka Rzeka, Mlecza Zachodnia, Mlecza Wschodnia, Dopływ spod Majerowskich, Dopływ spod Barci, Dopływ z Cieszacina, Serwatówka, Dopływ z Sieniowa, Dopływ z Łaz, Węgierka, Dopływ z Osin, Jodłówka, Wólka, Łopuszka, Brzezinka, Tarnawka, Dopływ spod Lipnika, Strzyganka.

b) zlewnia Sanu:

- Dopływ spod Czarnego Lasu, Szklarka, Laskowska Rzeka, Śliwnica, Kamionka, Świnka, Skopowska Rzeka, Rokietnica, Dopływ spod Kidałowic.

3.2.3.2. Wody podziemne

Teren zasięgu nadl. Kańczuga znajduje się blisko udokumentowanego w 1995 r. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych o nr 430 – „Dolina rzeki San”. Ciągnie się on od okolic Dynowa na południu po brzeg Karpat na północy. Maksymalna miąższość warstwy wodonośnej dochodzi do 20 m, średnio osiągając 4,5 m (dr inż. J. Chowaniec „Warunki występowania wód zwykłych między Sanokiem, a Przemyślem”). Od północy Nadleśnictwo Kańczuga graniczy z udokumentowanym w 1996 r. Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych nr 425 o nazwie „Zbiornik Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów”.

3.2.3.3. Ekosystemy wodno-blotne

System hydrograficzny na terenie Nadleśnictwa, jak i w jego terytorialnym zasięgu, jest bardzo urozmaicony. Są to wody płynących rzek i potoków, małe oczka wodne, bagienka łąkowe i śródleśne, młaki, źródliska, wysięki wód.

Dużą część z nich, o charakterze bagiennym proponuje się do objęcia w formie użytków ekologicznych. Niekiedy, z uwagi na niewielką powierzchnię, nie tworzą one odrębnych wydzieleń. Inną grupę tworzą zbiorniki wodne, głównie sztuczne, służące przede wszystkim, jako magazyny wody dla celów przeciwpożarowych. Często są one również miejscem występowania cennych gatunków flory i fauny.

Fot. Stawy w leśnictwie Tarnawka, oddz. 67d.

Ważne znaczenie mają także leśne ekosystemy bagiennie i łąkowe, czyli drzewostany rosnące na siedliskach: Lłwyż, Ol, OlJwyż.

W poniższych tabelach zestawiono lokalizację i powierzchnię występujących w Nadleśnictwie ekosystemów wodno-błotnych.

Rodzaj powierzchni	Lokalizacja		Powierzchnia ogółem (ha)
	Obręb Kańczuga (oddz., poddz.)	Obręb Pruchnik (oddz., poddz.)	
Bagna (poddz. literowane)	7j, 20o, 26n, 66f, 88c, 148h	-	0,71
Bagna (poddz. nieliterowane)	Poniższa tabela	Poniższa tabela	0,78
Zbiorniki wodne	26b	-	0,01
Stawy	67d, 88i	-	6,56
Drzewostany na siedliskach łąkowych i bagiennych: Lłwyż, Ol, OlJwyż	W planie u.l.	W planie u.l.	97,17
Razem			105,23

Wykaz bagien nie literowanych w Nadleśnictwie Kańczuga przedstawia poniższa tabela.

Oddz.	Pododz.	Liczba (szt.)	Pow. (ha)
Obręb Kańczuga			
10	f	1	0,05
6	d	1	0,09

Oddz.	Pododz.	Liczba (szt.)	Pow. (ha)
78	a	1	0,09
208	b	1	0,15
Suma łączna Obr. Kańczuga			0,38
Obwód Pruchnik			
19	c	1	0,15
49	a	1	0,05
75	a	1	0,10
165	f	1	0,05
199	c	2	0,05
210	b	1	0,05
211	a	1	0,10
211	b	1	0,05
215	a	1	0,07
216	a	1	0,05
243	c	4	0,06
Suma łączna Obr. Pruchnik			0,78
Razem Nadleśnictwo Kańczuga			1,16

Jak widać z podsumowania tabel ogólna powierzchnia ekosystemów wodno-błotnych na terenie Nadleśnictwa wynosi 105,23 ha, to jest 0,92% powierzchni ogólnej. Pomimo stosunkowo niewielkiego arealu, zachowanie tych powierzchni ma bardzo istotne znaczenie dla utrzymania bioróżnorodności oraz retencji wodnej.

3.2.4. Gleby

Gleba jest naturalnym ożywionym składnikiem powierzchniowej warstwy ziemi w sferze przenikania się skał, powietrza, wody i młodszych od nich świata organizmów. Powstanie jej ze zwietrzelin skalnych jest związane z oddziaływaniem na nie zmieniających się w czasie oraz przestrzeni formacji roślinnych, warunków klimatycznych i wodnych, a także rzeźby powierzchni ziemi.

Pokrywa glebowa obszaru Nadleśnictwa jest nieznacznie zróżnicowana, zarówno pod względem typologicznym jak i składu mechanicznego. Kształtowanie się typów gleb miało związek z charakterem występującej szaty roślinnej. W zależności od jej rodzaju postępowały tu procesy glebotwórcze: płowienia, bielcowy, brunatnienia, darniowy, torfotwórczy, murszotwórczy, glejowy.

Zestawienie powierzchni i udziału procentowego typów i podtypów gleb w Nadleśnictwie Kańczuga, na podstawie bazy opisowej programu TAKSATOR, zamieszono w poniższej w tabeli.

Typ gleby	Obręby leśne		Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga	Pruchnik	Kańczuga	
	powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona /ha/		%	
Gleby brunatne	4161,28	3810,92	7972,2	69,15%
Gleby deluwialne	13,03	9,81	22,84	0,20%
Gleby gruntowoglejowe	7,81	-	7,81	0,07%
Gleby mułowe	1,27	20,23	21,5	0,19%
Gleby murszowate	6,28	-	6,28	0,05%
Gleby opadowoglejowe	417,42	535,48	952,9	8,27%
Gleby płowe	488,24	1970,49	2458,73	21,33%
Gleby rdzawe	19,6	-	19,6	0,17%
Mady rzeczne	33,63	32,64	66,27	0,57%
Razem	5148,56	6379,57	11528,13	100,00%

Przeważają brunatne, płowe i opadowoglejowe łącznie zajmujące 98,75% powierzchni leśnej.

Na wymienionych glebach wytworzyły się żyzne siedliska leśne.

3.2.5. Siedliskowe typy lasu

Powierzchnię i procentowy udział siedliskowych typów lasu wg obrębów leśnych i ogółem w Nadleśnictwie zestawiono w poniższej tabeli, na podstawie bazy danych opisu taksacyjnego (Tabeli II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji oraz Tabeli IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych i gatunków panujących).

Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Kańczuga

Typy siedliskowe lasu	Obręby:				Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga		Pruchnik		Kańczuga	
	ha	%	ha	%	ha	%
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona						
LMśw	19,60	0,4%	-	-	19,60	0,2%
LMw	12,03	0,2%	-	-	12,03	0,1%
Lw	3,30	0,1%	-	-	3,30	0,0%
OI	6,28	0,1%	-	-	6,28	0,1%
LMWYŻśw	-	-	3,36	0,1%	3,36	0,0%
LWYŻśw	5019,88	97,5%	6279,01	98,3%	11298,89	98,1%
LWYŻw	52,63	1,0%	44,33	0,7%	96,96	0,8%
OIJWYŻ	4,71	0,1%	23,60	0,4%	28,31	0,2%
LLWYŻ	30,31	0,6%	29,27	0,5%	59,58	0,5%
RAZEM	5148,74	100,0%	6379,57	100,0%	11528,31	100,0%

W ujęciu wilgotnościowym dominują siedliska świeże zajmujące 98,3%. Inne siedliska zajmują zaledwie 1,7% powierzchni, w tym: siedliska wilgotne 0,9%, łągowe 0,5% i siedliska bagienne 0,3% powierzchni.

W ujęciu troficznym występują wyłącznie siedliska żyzne i bardzo żyzne.

Podstawowe znaczenie gospodarcze ma siedlisko lasu wyżynnego świeżego (Lwyżśw) zajmujące 98,1% powierzchni. Stwarza ono dogodne warunki dla rozwoju ekosystemów leśnych złożonych z takich gatunków jak buk, jodła, dąb.

Znaczenie produkcyjne siedlisk opisano w opisie ogólnym lasu do planu urządzenia lasu, tu natomiast należy podkreślić bardzo duże ich zróżnicowanie troficzne i wilgotnościowe, stwarzające różnorodność warunków siedliskowych, umożliwiających bytowanie licznych gatunków roślin i zwierząt o odmiennych wymaganiach ekologicznych.

3.2.6. Lasy ochronne

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Kańczuga zostały określone Zarządzeniem nr 202 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1994 r. Powierzchnia lasów ochronnych według tego zarządzenia wynosi około 10261 ha.

Zestawienie powierzchni leśnej wg kategorii ochronności lasu w obrębach leśnych i Nadleśnictwie Kańczuga.

Kategorie ochronności	Obręb		Nadleśnictwo Kańczuga
	Kańczuga	Pruchnik	
	powierzchnia / ha /		
a. lasy wodochronne	4339,13	5058,36	9397,49
b. lasy glebochronne	488,01	177,88	665,89
c. lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone	15,62	0,00	15,62
d. lasy o znaczeniu dla obronności kraju	0,00	69,90	69,90
Razem	4842,76	5306,14	10148,90

Z powyższego zestawienia wynika, że lasy uznane za ochronne pełnią głównie funkcje wodochronne, ale stanowią również cenne fragmenty rodzimej przyrody oraz zabezpieczają pulę genetyczną rodzimych gatunków drzew.

Podział funkcjonalny lasów w Nadleśnictwie Kańczuga przedstawiono w poniższej tabeli.

Kategorie lasu	Obręby:		Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga	Pruchnik		
	Powierzchnia leśna /ha/			
	ha	ha	ha	%
Lasy ochronne	4842,76	5306,14	10148,90	86,20%
Lasy gospodarcze	235,26	1040,90	1276,16	10,84%
Lasy rezerwatowe	70,72	32,53	103,25	0,88%
Grunty związane z gospodarką leśną	104,45	140,08	244,53	2,08%
LASY – ogółem	5253,19	6519,65	11772,84	100,00%

Lasy gospodarcze (wielofunkcyjne)

Lasy gospodarcze w Nadleśnictwie Kańczuga stanowią niewielką część drzewostanów i zajmują ogółem 1276,16 ha, co stanowi 10,84% powierzchni leśnej (obręb Kańczuga – 235,26 ha, obręb Pruchnik – 1040,90 ha).

3.2.7. Zbiorowiska roślinne

3.2.7.1. Ogólna charakterystyka flory

W podziale geobotanicznym J.M. Matuszkiewicz (2008) obszar Nadleśnictwa Kańczuga położony jest w:

Region: Obszar Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych,

Prowincja: Środkowoeuropejska,

Podprowincja: Środkowoeuropejska właściwa,

Dział: Wyżyn Południowopolskich (C);

Kraina: Kotliny Sandomierskiej (C.8);

Okręg: Przemysko-Rzeszowski (C.8.7);

Podokręg: Sędziszowski C.8.7a,

Dolin Środkowego Sanu i Dolnego Wisłoka C.8.7b,

Przeworski C.8.7e;

Dział: Wschodniokarpacki (I),

Kraina: Karpat Wschodnich (I.1),

Okręg: Pogórza Strzyżowsko-Dynowsko-Przemyskiego I.1.1;

Podokręg: (I.1.1d- Błażowski, I.1.1e - Nienadowski).

Flora omawianego terenu jest zróżnicowana. Decyduje o tym geomorfologiczne zróżnicowanie terenu, żyzność i uwilgotnienie pokrywy glebowej oraz czynniki klimatyczne i związane z nimi zasięgi występowania gatunków roślin drzewiastych jak i zielnych.

W obrębie flory wyróżnić można szereg elementów geograficznych. Spośród nich najwyraźniej zaznacza się element środkowoeuropejski, skupiający głównie taksony leśne. Należą tu m.in. pospolite gatunki drzewiaste, pełniące często dominującą bądź domieszkową rolę w drzewostanach Nadleśnictwa. Są to m.in.: jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*. Spośród roślin runa do pospolitszych przedstawicieli tego elementu należą: kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, przyłuszczka pospolita *Hepatica nobilis*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* i gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*.

Obok roślin środkowoeuropejskich poważny składnik flory stanowią rośliny borealne. Są one jednocześnie najstarszą grupą roślin, która w plejstocenie i wczesnym holocenie wkraczała z południa, południowego wschodu i południowego zachodu w ślad za ustępującym lodowcem. Grupę tę reprezentują zarówno pospolite rośliny np.: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina* czy świerk pospolity *Picea abies*, jak też rzadkie, często objęte ochroną gatunkową, jak: widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* czy porzeczką czarną *Ribes nigrum*. Pozostałe elementy tj.: atlantycki, śródziemnomorski, południowosyberyjski oraz pontyjski, pełnią tu niewielką rolę.

Bliskość Karpat we florze zaznacza się poprzez obecność roślin górskich. Grupują się one w rejonach najwyższej wzniesionych i związane są głównie z lasami z klasy *Querco-Fagetea*, choć część z nich rośnie również w zbiorowiskach łąkowych. Grupa ta na omawiany teren przybyła z ostoi południowych we wczesnym i późniejszym postglacjale. Florę górską na omawianym terenie reprezentują głównie gatunki reglowe jak np.: śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa* czy szałwia lepka *Salvia glutinosa* oraz ogólnogórskie – trybula lśniąca *Antriscus nitida*, świerząbek orzęsiony *Chaerophyllum hirsutum*, niecznica szerokolistna *Dryopteris dilatata* i in.

Wśród gatunków górskich swój udział zaznacza również element wschodnio- i zachodniokarpacki. Gatunki o wschodnim typie zasięgu reprezentuje sałatnica leśna *Aposeris foetida*, natomiast zachodnie: ciemniżyca zielona *Veratrum lobelianum*, reprezentująca jednocześnie florę subalpejską, niezwykle rzadką poza obszarem górskim naszego kraju.

3.2.7.2. Charakterystyka leśnych zbiorowisk roślinnych

Systematykę najważniejszych leśnych zbiorowisk występujących na terenie Nadleśnictwa Kańczuga przedstawiono poniżej (W. Matuszkiewiczem (2001), J. M. Matuszkiewicz 2008).

- Klasa: *Querco - Fagetea* Br.-Bl. et. Vlieg. 1937,
- Rząd: *Fagetalia silvaticae* Pawł. in. Sokoł. et. Wall. 1928,
- Związek: *Alno - Ulmion* Br.-Bl. et. R. Tx. 1943,
- Podzwiązek: *Alnenion glutinoso - incanae* Oberd. 1953,
- Zbiorowisko łągów niżowych
- Zespół: *Fraxino - Alnetum* W. Mat. 1952 (Circaeo-Alnetum),

- Zbiorowisko łągów podgórskich i górskich
 Zespół: *Carici remotae - Fraxinetum* Koch. 1926 ex Faber. 1936,
 Związek: *Carpinion betuli* Issl. 1931 em. Oberd. 1953,,
 Grupa: lasów dębowo- grabowych
 Zespół: *Tilio cordatae- Carpinetum betuli* Tracz. 1962,
 Związek: *Fagion silvaticae* R. Tx. et. Diem. 1936,
 Podzwiązek: Luzulo-Fagenion (LOHM.ex R.TX.1954) OBERD.1957,
 Zespół: *Luzulo luzuloidis-Fagetum* (DU RIETZ 1923) MARKGR.
 1932 em. MEUSEL 1937),
 Podzwiązek: *Dentario glandulosae - Fagenion* Oberd. Et. Müller. 1984,
 Zespół: *Dentario glandulosae - Fagetum* W. Mat. 1964 et. Guzikowa
 et. Kornaś 1969.

Buczyny

Dentario glandulosae-Fagetum – żyzna buczyna górska

Interesującym zbiorowiskiem jest podgórska forma **buczyny karpackiej** *Dentario glandulosae - Fagetum collinum*. Na omawianym terenie jego rola jest największa, zajmuje 55,51% powierzchni leśnej. Z reguły zajmuje żyzne siedliska lasu wyżynnego świeżego, a niekiedy lasu wyżynnego wilgotnego. W obrębie tego zbiorowiska wyróżniono dwa podzespoły:

- typowy *Dentario glandulosae - Fagetum collinum typicum* w wariacie typowym i ubogim,
- wilgotny *Dentario glandulosae - Fagetum collinum allietosum*.

Generalnie w obu podzespółach drzewostan budowany jest przez buka *Fagus silvatica*, w domieszce występuje jodła *Abies alba*, jawor *Acer pseudoplatanus*, klon zwyczajny *Acer platanoides*. Warstwa krzewów to głównie podrost buka, jawora i jodły, z krzewów występuje bez czarny *Sambucus nigra*, kruszyna *Frangula alnus*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*. W runie występują m.in. żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa*, żywiec cebulkowy *Dentaria bulbifera*, sałatnica leśna *Aposeris foetida*, kokorycz pusta *Corydalis cava*, przytulia wonna *Galium odoratum*. W podzespole wilgotnym łanowo występuje czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*. W podzespole typowym w wariacie ubogim zaznacza się duży udział gatunków grądowych, np. gwiazdnicy wielkokwiatowej *Stellaria holostea*, która nie występuje w ogóle w wariacie typowym. Grupa roślin towarzyszących w obu wariantach jest jednakowa, są to m.in.: szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, malina właściwa *Rubus idaeus*, narecznica samcza *Dryopteris filix-mas*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, przenęt purpurowy *Prenanthes purpurea*, przetacznik leśny *Veronica officinalis*.

Żyzne buczyny w skali kraju utrzymują swój areal gdyż w praktyce gospodarki leśnej stosuje się obecnie metody zapewniające naturalne odnawianie się i utrzymywanie lasu bukowego. Niemal wszystkie żyzne buczyny w Polsce mają jednak charakter „lasów gospodarczych” i zaznacza się w nich ujednoczenie struktury wiekowej, „odmłodzenie” drzewostanu, homogenizacja przestrzenna runa,

a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych drzew, drzew martwych oraz rozkładającego się drewna. Płaty wykazujące cechy naturalności są skrajną rzadkością, nawet w parkach narodowych i rezerwach.

Dla zachowania pełnego zróżnicowania ekosystemu i związanych z nim gatunków ważne jest utrzymanie określonego „ładu przestrzenno-ekologicznego”, polegającego na konsekwentnym pozostawianiu do naturalnej śmierci części drzew, zostawiania fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych oraz utrzymywanie w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów.

W Nadleśnictwie Kańczuga, w obrębie zbiorowiska 81,40% powierzchni przeznaczono do cięć pielęgnacyjnych w ramach których należy popierać gatunki zgodne z przyjętym typem drzewostanu (TD). Na około 17,10% powierzchni siedliska zaplanowano rębnie złożone, a na 1,5% powierzchni nie planowano zabiegów.

Siedlisko jest wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej oraz w obu rozporządzeniach Ministra Środowiska dotyczących siedlisk przyrodniczych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000; Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie).

***Luzulo luzuloidis-Fagetum* – kwaśna buczyna górską**

Pod względem florystycznym zbiorowisko zajmuje stanowisko pośrednie pomiędzy żyznymi lasami liściastymi z rzędu *Fagetalia* a borami z rzędu *Vaccinio-Piceetalia*. Znajduje to przede wszystkim odbicie w warstwie runa, w którym duży udział mają gatunki acydofilne. Zespół nie posiada swoistych gatunków charakterystycznych. Wyróżnia go swoista kombinacja elementów siedlisk żyźniejszych i uboższych oraz udział gatunków wyróżniających, do których należą: kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* i siódmaczek leśny *Trientalis europaea*. Od opisanych powyżej żyznych buczyn różni się brakiem szeregu eutroficznych taksonów leśnych z klasy *Querco-Fagetea* tj. marzanka wonna *Galium odoratum* czy gajowiec żółty *Galeobdolon luteum* oraz obecnością roślin typowych dla siedlisk uboższych w tym wyróżniających podzwiazek *Luzulo-Fagenion* tj.: śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, widłoząbek jednoboczny *Dicranella heteromala*, rokiety cyprysowaty *Hypnum cupressiforme* i merzyk groblowy *Mnium hornum*.

Budowa zbiorowiska jest prosta. Drzewostan tworzy buk, niekiedy z jednostkowym udziałem innych gatunków. Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, lub brak jej zupełnie. Runo jest ubogie florystycznie, zwykle słabo rozwinięte, a niekiedy brak go zupełnie. Gatunkami, które odgrywają w nim większą rolę, są małe byliny dwuliścienne i niektóre trawy takie jak: śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, kosmatka owłosiona *Luzula pilosa*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium*, trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea*, turzyca pigułkowata *Carex pilulifera* i wiechlina gajowa *Poa nemoralis*. Z dużą stałością, choć nielicznie występuje również borówka

czarna *Vaccinium myrtillus*. W podzespole paprociowym licznie pojawiają się paprocie, szczególnie zachyłka trójkątna *Gymnocarpium dryopteris*.

Warstwa mszysta zajmować może do 70% powierzchni, jednak zwykle jest słabo rozwinięta. Jako jej główne elementy najczęściej występują: płonnik strojny *Polytrichum formosum* i widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*.

Kwaśna buczyna górska na terenie Nadleśnictwa występuje w rezerwacie „Kozigarb” na powierzchni 11,74 ha oraz w rezerwacie „Husówka” na powierzchni 1,92 ha w typie siedliskowym lasu wyżynnego świeżego.

Siedlisko to, znalazło się w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej oraz w obu rozporządzeniach Ministra Środowiska dotyczących siedlisk przyrodniczych (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000; Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie).

Grądy

Tilio-Carpinetum – grąd subkontynentalny

Grąd subkontynentalny jest jednym z najbardziej wielopostaciowych zbiorowisk leśnych w Polsce, co odpowiada jego wielkiej plastyczności ekologicznej. Występuje w pięciu odmianach geograficznych, dodatkowo zróżnicowanych na formy wysokościowe, łącznie w kilkunastu podzespółach i wariantach, obejmujących bardzo szeroką skalę zmienności lokalnosiedliskowej. Grądy Nadleśnictwa należą do odmiany małopolskiej i obok borów mieszanych stanowią główny komponent szaty roślinnej.

W typowej postaci drzewostan omawianego zespołu zróżnicowany jest na 3-4 podwarstwy. Najwyższą tworzy dąb szypułkowy *Quercus robur* z domieszką jaworu *Acer pseudoplatanus*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, osiki *Populus tremula* brzozy brodawkowatej *Betula pendula* i buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, niższą – grab zwyczajny *Carpinus betulus* z domieszką lipy, jesionu, klonu zwyczajnego, brzozy oraz czereśni *Cerasus avium*. W najniższej, oprócz młodych okazów wymienionych gatunków, spotkać można jabłoni, drzewiaste okazy leszczyny, niekiedy iwę.

Warstwę krzewów, zwykle bujnie rozwiniętą, buduje najczęściej leszczyna *Corylus avellana* i podrosty drzew, rzadziej pojawiać się mogą również: głogi: jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, dwuszyjkowy *C. laevigata*, bez czarna *Sambucus nigra*, trzmieliny: zwyczajna *Euonymus europaeus*, brodawkowata *E. verucosus*, suchodrzew pospolity *Lonicera xylosteum*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, jarzębina *Sorbus aucuparia* i czeremcha *Padus avium*.

Runo zwykle jest dobrze rozwinięte, przy czym jego skład gatunkowy jest ściśle uzależniony od warunków siedliskowych i przynależy niższemu jednostkom syntaksonomicznym. Większość gatunków należy do grupy roślin, które optimum ekologiczno-socjologiczne osiągają w mezo- i eutroficznych lasach liściastych. Na siedliskach stosunkowo najbardziej ubogich grąd wykazuje florystyczne nawiązania do kwaśnych dąbrów, natomiast w warunkach siedlisk żyznych i wilgotnych wzbogacony jest o gatunki łąkowe. Gatunkami charakterystycznymi zespołu są:

turzyca orzęsiona *Carex pilosa* i jaskier kaszubski *Ranunculus cassubicus*. Do grupy tej zaliczyć można także większość gatunków charakterystycznych dla związku *Carpinion*, gdyż *Tilio-Carpinetum* jest tu jego jedynym przedstawicielem. Należą tu: grab *Carpinus betulus*, kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*, przytulia Schultesa *Galium schultesii*, gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea* i lipa drobnolistna *Tilia cordata*.

Warstwa mszysta, zwykle słabo wykształcona, zbudowana jest najczęściej z: żurawca fałdowanego *Atrichum undulatum*, krótkosza szorstkiego *Brachythecium rutabulum*, merzyka pokrewnego *Plagiomnium affine* i m. fałdowanego *P. undulatum*.

Grąd subkontynentalny występuje w typie siedliskowym lasu i lasu mieszanego, niemal we wszystkich wariantach wilgotnościowych. Z uwagi na to różnicuje się na szereg podzespołów, wśród których na terenie Nadleśnictwa występują:

- ◀ grąd typowy *T.-C. typicum* – najszerszej rozprzestrzeniony i najlepiej reprezentujący zespół; odpowiada typowi siedliskowemu las świeży; cechuje go duże zróżnicowanie florystyczne, przy czym zasadniczy zrąb gatunkowy tworzą powszechnie spotykane gatunki mezofilne, jak: gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum* czy marzanka wonna *Galium odoratum*;
- ◀ grąd niski *T.-C. stachyetosum sylvaticae* – zajmuje siedliska najwilgotniejsze i najżyźniejsze; a przy tym jest jednym z najbogatszych florystycznie podzespołów, wyróżnia go udział gatunków przechodzących z łągów, tj.: czyściec leśny *Stachys sylvatica*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* oraz innych związanych z siedliskami wilgotnymi, np.: świerżabka orzęsionego *Chaerophyllum hirsutum* czy niecierpka pospolitego *Impatiens noli-tangere*; występuje w typie siedliskowym lasu wilgotnego;
- ◀ grąd trzcinnikowy *T.-C. calamagrostietosum* – występuje na najuboższych i najsuchszych siedliskach, w typie siedliskowym lasu mieszanego świeżego; wyróżnia go grupa gatunków przechodzących z borów mieszanych tj.: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, siódmaczek leśny *Trientalis europaea*, trzcinnik leśny *Calamagrostis arundinacea* i orlica pospolita *Pteridium aquilinum*.

W ramach zespołu na ochronę zasługują fitocenozy najrzadsze i najcenniejsze pod względem florystycznym. Należą do nich związane z łągami płaty łąki niskiego oraz łąki wysoki, którego zasięg zapewne pokrywa się częściowo ze zinwentaryzowanymi na terenie Nadleśnictwa zbiorowiskami z czosnkiem niedźwiedzim *Allium ursinum* (oddz. 66j, 79a, 83b I-ctwo Tarnawka).

Grąd subkontynentalny jest typem ekosystemu leśnego, który w wyniku historycznej działalności człowieka utracił na ziemiach polskich ogromną część swojego pierwotnego arealu. Przyczyniła się do tego wyjątkowa przydatność siedlisk łąkowych do rolnictwa i osadnictwa, co doprowadziło do ich znacznego odlesienia. Nie bez znaczenia jest również fakt, że siedliska łąków w ramach gospodarki leśnej umożliwiają uprawę niemal wszystkich rodzimych gatunków drzew, co sprawiło, że znaczna część lasów tego typu została przekształcona w zbiorowiska zastępcze. Obecnie, dzięki docenieniu ich znaczenia dla zachowania zasobów przyrodniczych,

zbiorowisko to uznane zostało za cenne siedlisko przyrodnicze i wymieniane jest w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, a także w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie. Jest również ujęty w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej.

W Nadleśnictwie płaty grądu subkontynentalnego w większości przeznaczono do cięć pielęgnacyjnych (71,78%), w ramach których należy popierać gatunki zgodne z przyjętym typem drzewostanu (TD). Na około 28% powierzchni siedliska zaplanowano rębnie złożone, dotyczą one płatów o większym lub mniejszym stopniu przekształcenia związanego z obecnością sosny w drzewostanie. W siedlisku tym należy pozostawić docelowe składy gatunkowe drzewostanu (grab, dąb) z odpowiednią pulą gatunków domieszkowych, zaś gatunki obce dla siedliska (sosna, olsza) należy usunąć.

Łęgi

Fraxino-Alnetum – łąg jesionowo-olszowy

Najpospolitsze w Polsce zbiorowisko niżowego lasu łągowego, obejmujące mokre lasy z panującą olszą czarną *Alnus glutinosa* i domieszką jesionu *Fraxinus excelsior*. Zwykle zajmuje płaskie tereny położone w dolinach wolno płynących cieków wodnych oraz obszary źródliskowe. Wśród lasów łągowych stanowi ogniwo łączące łągi ze zbiorowiskami z klasy *Alnetea glutinosae*.

Cechuje go mało zróżnicowana struktura drzewostanu, tworzonego głównie przez olszę czarną *Alnus glutinosa*. Niekiedy domieszkę stanowi jesion *Fraxinus excelsior*, a niekiedy pojawiać się może również grab *Carpinus betulus*, jawor *Acer pseudoplatanus*, dąb szypułkowy *Quercus robur* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*.

W warstwie krzewów, osiagającej zwykle stosunkowo duże zwarcie, pojawia się najczęściej czeremcha *Padus avium*, leszczyna *Corylus avellana* kruszyna *Frangula alnus*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*, jarzębina *Sorbus aucuparia*, malina *Rubus idaeus* oraz porzeczki: czerwona *Ribes spicatum* i czarna *Ribes nigrum*.

Bujne runo o wielowarstwowej strukturze tworzą głównie rośliny o szerokiej amplitudzie ekologicznej. Za roślinę charakterystyczną dla zespołu uznaje się czartawę drobną *Circaea alpina*, obok której zwykle z wysoką stałością pojawiają się rośliny wyróżniające, tj.: przytulia błotna *Galium palustre*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris* i tarczycza pospolita *Scutellaria galericulata*. Z gatunków charakterystycznych dla związku *Alno-Ulmion* występują: śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, turzyca odległokłosa *Carex remota*, szczaw gajowy *Rumex sanguineus*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea* i ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, a z rzędu *Fagetalia* i klasy *Querco-Fagetea* m.in.: niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, żurawiec fałdowany *Atrichum undulatum* i gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*. Silne związki florystyczne z olsami wyrażają się poprzez obecność niektórych gatunków z klasy *Alnetea glutinosae*

tj.: trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens*, turzyca długokłosa *Carex elongata* i psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*. Grupa ta wyróżnia omawiany typ łągu od innych.

Warstwa mszysta wykształca się zwykle w ograniczonym stopniu. Pojawia się w niej najczęściej merzyk fałdowany *Plagiomnium undulatum* i krótkosz szorstki *Brachytecium rutabulum*.

Na terenie Nadleśnictwa płaty tego zbiorowiska występują jedynie na powierzchni 60,98 ha. Skład gatunkowy drzewostanu jest typowy dla tego siedliska. Siedliska nizinnych lasów jesionowo-olszowych z dobrze zachowanym stanem pokrywy roślinnej ocalały jedynie w postaci fragmentów, na niewielkich odcinkach dolin małych rzek i strumieni. Najlepiej zachowane fitocenozy odnaleźć można w obrębie większych kompleksów leśnych i nierzadko należą one do najbogatszych florystycznie i faunistycznie zbiorowisk w Europie. Ich rola jest niezwykle ważna – stabilizują stosunki wodne i są jednym z elementów decydujących o naturalnej retencji wód. W związku z tym siedlisko to zostało ujęte w obu Rozporządzeniach Ministra Środowiska dotyczących siedlisk przyrodniczych i uznane za siedlisko o znaczeniu priorytetowym (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie). Jest również ujęty w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie Nadleśnictwa w obrębie tego siedliska nie planowano cięć rębnych, a zabiegi sprowadzają się jedynie do pielęgnacji.

Na terenie Nadleśnictwa występuje grupa zbiorowisk w różnym stopniu zniekształconych. Związane jest to m.in. z występowaniem drzewostanów niezgodnych z siedliskiem (ok. 9,36% powierzchni). W zasadzie pojawiają się tu wszystkie opisane dotąd formy degeneracji zespołów leśnych (Olaczek 1974). Stosunkowo duże znaczenie odgrywa pinetyzacja (borowacenie), która dotyka z reguły zespoły buczyn i grądów. Drzewostany tych zbiorowisk są nierzadko wyraźnie zmienione w swym składzie gatunkowym, w którym jest znacznie zwiększona w porównaniu z fitocenozą pierwotną rola sosny. Znaczenie gatunków liściastych (dębu, buka, graba) zmniejsza się wówczas znacząco na korzyść sosny. Nierzadko gatunki te przechodzą do drugiego piętra, a w warstwie nalotu i podrostu wykazują dużą ekspansywność.

Kolejną formą degeneracji jest monotypizacja, obejmująca swym zasięgiem zespoły wymienione przy pinetyzacji. Związana jest ona z ujednoczeniem struktury wiekowej i piętrowej drzewostanu. W drzewostanach Nadleśnictwa zaobserwować można również zjawisko fruticetyzacji, tj. bujnego rozwoju podszytu (masowy pojaw jeżyn) w miejscach o rozluźnionym zwarciu pułapu drzew.

Inną formą degeneracji jest cespityzacja, czyli rozwój zbiorowisk z przewagą runa trawiastego, zwykle z dominacją jednego lub dwóch gatunków traw, któremu towarzyszy ubywanie gatunków dwuliściennych. Zjawisko ujawnia się szczególnie wzdłuż szlaków komunikacyjnych, na brzegach lasu, w miejscach wydeptywanych, a także na siedliskach wilgotnych.

Formą degeneracyjną, która co prawda występuje na omawianym terenie, ale ma silnie ograniczone znaczenie, jest neofityzacja polegająca na wnikaniu obcych geograficznie gatunków roślin do rodzimych fitocenz. Do drzewostanów

Nadleśnictwa zostały wprowadzone, jako panujące lub domieszkowe następujące gatunki: sosna wejmutka *Pinus strobus*, daglezja zielona *Pseudotsuga taxifolia*, robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*, dąb czerwony *Quercus rubra*, kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanus*, orzech czarny *Juglans nigra*. Wśród krzewów spotyka się jedynie czeremchę amerykańską *Padus serotina*.

3.2.7.2. Zbiorowiska nieleśne

Nieleśne zbiorowiska roślinne odgrywają niewielką rolę na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo. Wymienione niżej, najważniejsze (pod względem rozprzestrzenienia) bądź mające dużą wartość przyrodniczą, wyodrębnione zostały podczas lustracji terenowej przeprowadzonej na potrzeby niniejszego „Programu”, oraz inwentaryzacji Natura 2000 przeprowadzonej w 2007 roku.

Zmienno wilgotne łąki trzęślicowe Molinion (kod: 6410)

Występują jedynie w jednym wydzieleniach zajmując powierzchnię 7,91 ha, w większości w stanie zachowania „B”. Łąki te ze względu na skupisko występowania rzadkich i chronionych roślin należą do cennych siedlisk przyrodniczych.

Niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie Arrhenatherion elatioris (kod: 6510,

Występują na powierzchni 5,16 ha, w czterech powierzchniach, w stanie zachowania „B”. Porastają je zbiorowiska ze związku *Arrhenatherion elatioris*, w partiach wilgotniejszych przechodzące w zespoły ze związków: *Filipendulion ulmariae* i *Calthion palustris*.

Z grupy półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych najczęściej spotykane są zespoły łąkowe i pastwiskowe. Na świeżych, żyznych siedliskach obecna jest bogata florystycznie łąka owsicowa *Arrhenatheretum medioeuro-paeum*, stanowiąca antropogeniczne zbiorowisko użytków zielonych. Znaczenie omawianej asocjacji jest niewielkie. Na śródleśnych, zmienno wilgotnych łąkach pojawia się asocjacja ubogich florystycznie łąk trzęślicowych z udziałem (niekiedy masowym) różnych gatunków situ *Juncus sp.* - *Junco* - *Molinietum*. W miejscach wilgotniejszych, o dość wysokim poziomie wód gruntowych, występuje zespół łąki ostrożeńiowo-rdestowej *Cirsio-Polygonetum*. Na mokrej, próchniczej i żyznej glebie wzdłuż cieków wodnych występuje zespół wiazówki błotnej i bodziszka błotnego *Filipendulo* – *Geranietum*.

Zbiorowiska wodne i szuwarowe

Na terenie Nadleśnictwa środowiska wodne są nielicznie reprezentowane. Najważniejszymi z nich są dość rzadko spotykane większe zbiorniki wodne, liczne małe, śródleśne oczka, rozlewiska potoków i rowy melioracyjne.

Roślinność wodną reprezentują trzy grupy zbiorowisk:

- prymitywne zbiorowiska roślin unoszonych na powierzchni z klasy *Lemnetae*; reprezentuje je *Lemno - Spirodeletum polyrrhizae*, budowane przez rzęśę drobną i trójrowkową *Lemna minor*, *L. trisulca* oraz spirodelę wielokorzeniową *Spirodela polyrrhiza*.
- zbiorowiska roślin zakorzenionych i zanurzonych w wodzie z klasy *Potamogetonetea* reprezentowane przez zespoły: rdestnicy połyskującej *Potamogetonum lucentis*, wywłócznika kłosowego *Myriophylletum spicati*, moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis*.

Roślinność szuwarowa (z klasy *Phragmitetea*) różnicuje się na szuwar właściwy (z rzędu *Phragmitetalia*) i szuwar wysokoturzcycowy (z rzędu *Magnocaricetalia*). Szuwary właściwe porastające obrzeża koryt rzecznych i wód stojących, inicjują i przyspieszają proces łądowacenia zbiorników wodnych.

Na omawianym obszarze największe znaczenie posiadają szuwary: pałki szerokolistnej i wąskolistnej *Typhetum latifoliae*, *T. angustifoliae*, trzciny pospolitej *Phragmitetum communis*, manny *Glycerietum maximae*, mniejsze kropidła i rzepichy *Oenanthe - Rorippetum* oraz jeżogłówki i manny jadalnej *Sparganio - Glycerietum fluitantis*. Miejsca rzadziej i krócej zalewane zajmuje szuwar wysokoturzcycowy: kosaćca żółtego *Iridetum pseudacori*, mozgi trzcinowatej *Phalaridetum arundinaceae* oraz turzycowe: *Caricetum gracilis*, *Caricetum rostratae*, *Caricetum vulpinae*, *Caricetum vesicariae*.

Zbiorowiska synantropijne

Znaczenie tej grupy zbiorowisk na obszarze Nadleśnictwa jest niewielkie. Wydeptywane pobocza dróg zajmują zespoły: *Lolio - Plantaginetum anserinae*, *Urtico - Malvetum*, *Sisymbrietum sophiae*. Obrzeża dróg leśnych na siedliskach łągów, lasów mieszanych i liściastych porasta *Prunello - Plantaginetum*; analogicznym zespołem na siedliskach borowych jest *Juncetum macri*. Na gruzowiskach, skarpach rozwijają się asocjacje okazałych bylin i pnączy: *Leonuro - Arctietum tomentosum*, *Balloto - Chenopodietum*, bardzo często *Tanaceto - Artemisietum*. Dołączają do nich zespoły ciepłolubne: *Echio - Melilotetum* oraz *Centaureo - Berteroetum* z panującym pyłńcem pospolitym *Berteroa incana*, bardzo często spotykane na zarastających wyrobiskach piasku. W środowisku tym oraz na zrębach leśnych wykształcają się również fitocenozy porębowe z trzcinnikiem piaskowym i jeżynami *Rubo - Calamagrostietum epigei* oraz przymiotnem kanadyjskim *Conyza canadensis*. Nitrofilne, cienioznośzące zbiorowiska typu okrajkowego, występujące na siedliskach żyznych i wilgotnych lasów liściastych reprezentuje: zespół świerząbka gajowego *Alliario - Chaerophylletum temuli*, sadzca konopiastego *Eupatorietum cannabini* i świerząbka bulwiastego *Chaerophylletum bulbosi*. Brzegi eutroficznych zbiorników wodnych, rowy zajmuje zespół rdestów i uczepów *Polygono - Bidentetum*, komos: sinej i czerwonej *Chenopodietum glauco - rubri* oraz sitów i mięty długolistnej *Junco - Menthetum longifoliae*.

Wtórą sukcesję lasu (regenerację) po zniszczeniu drzewostanu (np. przez wyrąb) inicjują nitrofilne zbiorowiska terofitów, bylin i krzewów. Należy do nich asocjacja *Epilobio - Senecionetum silvatici* i *Rubo - Salicetum capreae*.

3.2.8. Charakterystyka drzewostanów

3.2.8.1. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa

Drzewostany Nadleśnictwa Kańczuga charakteryzują się dużym bogactwem pod względem przyrodniczym, różnorodnością gatunkową, złożoną budową, co przedstawiają poniższe zestawienia.

Rzeczywisty udział powierzchniowy gatunków w drzewostanach obrębów leśnych i Nadleśnictwa Kańczuga

Gatunek	Obreby				Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga		Pruchnik		Kańczuga	
	ha	%	ha	%	ha	%
	Powierzchnia leśna zalesiona					
So	367,64	7,18	668,75	10,54	1036,39	9,04
So.we	0,11	0,00	-	-	0,11	0,00
Md	369,58	7,22	329,79	5,20	699,37	6,10
Św	17,07	0,33	51,30	0,81	68,37	0,60
Jd	1167,01	22,80	1515,77	23,89	2682,78	23,40
Dg	1,81	0,04	-	-	1,81	0,02
Bk	2004,32	39,15	2090,23	32,94	4094,55	35,72
Db	529,04	10,33	678,44	10,70	1210,87	10,56
Db.c	6,06	0,12	5,84	0,09	11,90	0,10
Kl	1,02	0,02	0,66	0,01	1,68	0,01
Jw	116,31	2,27	235,15	3,71	351,46	3,07
Wz	1,17	0,02	1,61	0,03	2,78	0,02
Js	84,24	1,65	87,48	1,38	171,73	1,50
Gb	284,12	5,55	485,66	7,65	769,78	6,71
Brz	89,34	1,75	91,48	1,44	180,82	1,58
Ol	68,11	1,33	67,14	1,06	135,25	1,18
Ol.s	2,48	0,05	6,49	0,10	8,97	0,08
Czr	0,13	0,00	0,29	0,00	0,42	0,00
Ak	1,24	0,02	5,39	0,08	6,63	0,06
Tp	0,10	0,00	18,05	0,28	18,15	0,16
Os	3,40	0,07	3,77	0,06	7,17	0,06
Wb	0,06	0,00	0,39	0,01	0,45	0,00
Lp	1,54	0,03	0,44	0,01	1,98	0,02
Iwa	0,23	0,00	0,47	0,01	0,70	0,01
Razem	5119,52	100,00	6344,59	100,00	11464,11	100,00

W lasach Nadleśnictwa Kańczuga w skład drzewostanów wchodzi 24 gatunki drzewiastych. Trzon lasów buduje głównie **buk** (35,72% udziału powierzchniowego) i **jadła** (23,40% udziału powierzchniowego). Kolejne gatunki mają udziały niższe. Są to: dąb, sosna, grab, modrzew, jawor zajmują łącznie 35,48% powierzchni.

Poza gatunkami wymienionymi wyżej, w składzie drzewostanów występują jeszcze: świerk, jesion, dąb czerwony, olsza szara i czarna, osika, lipa, akacja, wiąz, dąb czerwony, sosna wejmutka, daglezja, brzoza, topola, czereśnia, iwa których

udziały są na poziomie ułamkowych części procenta (łącznie 5,40% udziału powierzchniowego).

Parametrem dobrze obrazującym różnorodność gatunkową jest proporcja udziału drzewostanów wielogatunkowych w porównaniu do jedno- i dwugatunkowych.

Zagadnienie to zobrazowano w poniższej tabeli.

Poniżej zestawiono powierzchniowy udział drzewostanów pod względem liczby gatunków wchodzących w ich skład.

Drzewostany	Liczba gatunków	Obręby:				Nadleśnictwo	
		Kańczuga		Pruchnik		Kańczuga	
		ha	%	ha	%	ha	%
Jednogatunkowe	1	318,53	6,22	550,47	8,68	869,00	7,58
Wielogatunkowe	2	1139,13	22,25	1659,84	26,16	2798,97	24,42
	3	1377,68	26,91	1757,62	27,70	3135,30	27,35
	4 i więcej	2284,18	44,61	2376,66	37,46	4660,84	40,65
Razem		5119,52	100,00	6344,59	100,00	11464,11	100,00

Z analizy tabeli wynika że struktura gatunkowa lasów Nadleśnictwa jest zróżnicowana. Dominują drzewostany wielogatunkowe zajmujące 92,42% powierzchni, w tym złożone z 4 i więcej gatunków (40,65% pow.). Drzewostany jednogatunkowe stanowią zaledwie 7,58% powierzchni lasów.

Struktura pionowa drzewostanów Nadleśnictwa Kańczuga jest różnicowana. Przedstawia to poniższa tabela.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Wiek			Ogółem [ha]	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Kańczuga	jednopiętrowe	543,95	3007,10	772,64	4323,69	84,5
	dwupiętrowe	0,00	0,00	3,40	3,40	0,1
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	59,36	733,17	792,53	15,5
Obręb Pruchnik	jednopiętrowe	1322,81	2849,45	1030,35	5202,61	82,0
	dwupiętrowe	0,00	0,00	5,88	5,88	0,1
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	229,82	908,07	1137,89	17,9
Nadleśnictwo Kańczuga	jednopiętrowe	1866,76	5856,55	1802,99	9526,30	83,1
	dwupiętrowe	0,00	0,00	9,28	9,28	0,1
	wielopiętrowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	o budowie przerębowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	w KO i KDO	0,00	289,18	1641,24	1930,42	16,8

Ponad 83% powierzchni leśnej zajmują drzewostany jednopiętrowe, zaledwie 0,1% lasów wykazuje budowę dwupiętrową. Pozostałą część stanowią drzewostany w fazie przemiany pokoleń tj. w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO), z natury wykazujące złożoną strukturę.

3.2.8.2. Pochodzenie drzewostanów

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg rodzajów, pochodzenia oraz grup wiekowych (bez współwłasności) przedstawiono w poniższej tabeli.

Obręb, nadleśnictwo	Struktura drzewostanów, drzewostany	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Kańczuga	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu	218,82	1587,34	706,40	2512,56	49,1
	z sadzenia	73,46	19,64	13,19	106,29	2,1
	brak informacji	251,67	1459,48	789,62	2500,77	48,8
Obręb Pruchnik	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu	416,33	1648,81	948,54	3013,68	47,5
	z sadzenia	87,24	77,55	20,51	185,30	2,9
	brak informacji	819,24	1352,91	975,25	3147,40	49,6
Nadleśnictwo Kańczuga	z panującym gat. obcym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	plantacje drzew szybkorosnących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	odroślowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
	z samosiewu	635,15	3236,15	1654,94	5526,24	48,2
	z sadzenia	160,70	97,19	33,70	291,59	2,5
	brak informacji	1070,91	2812,39	1764,87	5648,17	49,3

Duża część drzewostanów Nadleśnictwa Kańczuga pochodzi z samosiewu (ok. 48,2% powierzchni drzewostanów). Niewielki jest udział drzewostanów pochodzących z sadzenia i wynosi 2,5%. Co do przeważającej części drzewostanów (49,3%) brak jest wiarygodnych informacji.

3.2.8.3. Ekologiczna ocena stanu lasu

3.2.8.3.1. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem

Zgodność drzewostanów z siedliskiem, oceniana jako zgodność ich składu gatunkowego z gospodarczymi typami drzewostanów przyjętymi dla określonych typów siedliskowych lasu (wg kryteriów Instrukcji urządzania lasu) przedstawiono w poniższej tabeli.

Udział powierzchniowy i procentowy drzewostanów według stopni zgodności składu gatunkowego z TD (w przypadku leśnych siedlisk przyrodniczych).

Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem (TD)	Obreby:				Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga		Pruchnik			
	Powierzchnia drzewostanów /ha/					%
- zgodne z siedliskiem	3177,13	62,06%	3622,90	57,10%	6800,03	59,32%
- częściowo zgodne z siedliskiem	1543,85	30,16%	2046,79	32,26%	3590,64	31,32%
- niezgodne z siedliskiem	398,54	7,79%	674,9	10,64%	1073,44	9,36%
Razem	5119,52	100,00%	6344,59	100,00%	11464,11	100,00%

Większość drzewostanów w Nadleśnictwie Kańczuga (59,32%) jest zgodnych z siedliskowym typem lasu, a więc i perspektywnym celem gospodarowania. Pozostałą część (40,68%) tworzą drzewostany częściowo zgodne z warunkami siedliskowymi (31,32% pow.) i drzewostany niezgodne z siedliskiem zajmujące 9,36% powierzchni. Są to drzewostany na ogół z przewagą sosny lub modrzewia porastające siedliska historycznie leśne. Nieco wyższy stopień zgodności drzewostanów z siedliskiem występuje w obrębie Kańczuga.

3.2.8.3.2. Formy degeneracji lasu

Spośród form degeneracji lasu, wg kryteriów określonych w Instrukcji sporządzania programów przyrody w nadleśnictwie, na terenie Nadleśnictwa Kańczuga występuje borowacenie i neofityzacja.

3.2.8.3.2.1. Borowacenie

Borowacenie, zwane inaczej pinetyzacją, związane jest z wprowadzeniem do drzewostanu niektórych gatunków z rodziny *Pinaceae*. Ta forma zniekształcenia może być szczególnie szkodliwa, gdyż obok zmian struktury i składu florystycznego często powoduje również zmianę siedliska.

Stopień borowacenia określa się na podstawie udziału sosny i świerka w górnej warstwie drzew.

Wyróżnia się borowacenie:

- słabe, udział tych gatunków wynosi ponad 80% na siedliskach borów mieszanych, 50-80% na siedliskach lasów mieszanych, 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie, gdzie ich udział wynosi ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych, 30-60% na siedliskach lasowych,
- mocne, gdzie ich udział wynosi ponad 60% na siedliskach lasowych.

Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu w Nadleśnictwie Kańczuga – borowacenie.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb Kańczuga	brak	471,64	2143,65	960,36	3575,65	69,9
	słabe	60,07	713,33	293,97	1067,37	20,8
	średnie	9,19	149,93	132,96	292,08	5,7
	mocne	3,05	59,38	121,92	184,35	3,6
Obręb Pruchnik	brak	1021,33	1975,82	1000,60	3997,75	63,0
	słabe	276,78	639,01	478,06	1393,85	22,0
	średnie	6,73	211,91	161,62	380,26	6,0
	mocne	17,97	250,74	304,02	572,73	9,0
Nadleśnictwo Kańczuga	brak	1492,97	4119,47	1960,96	7573,40	66,0
	słabe	336,85	1352,34	772,03	2461,22	21,5
	średnie	15,92	361,84	294,58	672,34	5,9
	mocne	21,02	310,12	425,94	757,08	6,6

W warunkach Nadleśnictwa zjawisko pinetyzacji nie stanowi znaczącego problemu. Przeciętnie prawie 66% powierzchni drzewostanów nie wykazuje zupełnie znamion pinetyzacji, bądź występuje ono w stopniu słabym (21,5%). Średni stopień dotyka około 5,9% areалу lasów, przy czym w większości są to drzewostany starszych klas wieku. Mocny stopień borowacenia występuje na 6,6% powierzchni. Są to w większości drzewostany w wieku powyżej 80 lat.

3.2.8.3.2.2. Neofityzacja

Neofityzację, wynikającą ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania do drzewostanów obcych gatunków drzew i krzewów, wyróżnia się w przypadku, gdy gatunek obcy jest panującym w wyłączeniu, bądź też jest w składzie lub stanowi domieszki w drzewostanie.

Na terenie Nadleśnictwa dotyczy to robinii akacjowej *Robinia pseudacacia* i dębu czerwonego *Quercus rubra*.

Powierzchnie drzewostanów gdzie gatunek obcy jest panujący w wyłączeniu przedstawia poniższa tabela.

Obręb, Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Wiek			Powierzchnia ogółem[ha]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat	
Obręb Kańczuga	Db.c	-	2,85	0,12	2,97
	Ak	2,91	-	-	2,91
Razem obręb Kańczuga		2,91	2,85	0,12	5,88
Obręb Pruchnik	Db.c	-	0,64	-	0,64
	Ak	-	-	1,86	1,86
Razem obręb Pruchnik		-	0,64	1,86	2,50
Nadleśnictwo Kańczuga	Db.c	-	0,64	0,12	0,76
	Ak	2,91	2,85	1,86	7,62
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		2,91	3,49	1,98	8,38

Skala rozprzestrzenienia a zwłaszcza opanowywania drzewostanów przez gatunki obce jest w skali nadleśnictwa niewielka. Generalnie drzewostany z panującym gatunkiem obcym stanowią w Nadleśnictwie kańczuga zaledwie 8,38 ha.

Jak wynika z danych zamieszczonych z powyższej tabeli nieco większe rozprzestrzenienie wykazuje robinia akacjowa (7,62 ha). Dąb czerwony dominuje w drzewostanach o powierzchni 0,76 ha.

3.2.8.4. Drzewostany ponad stuletnie

Drzewostany w wieku gatunku panującego wynoszącym 100 i więcej lat zajmują łącznie areał 838,09 ha, co stanowi 7,31% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Dominują w nich starodrzewia bukowe zajmujące 433,81 ha (51,76%)

Wyraźnie mniejszy udział mają stare drzewostany jodłowe – 136,39 ha (16,27%), dębowe 108,22 ha (12,91%) i sosnowe 100,67 ha (12,01%) zaś udział pozostałych jest marginalny. Spośród nich największą rozpiętość wiekową wykazują drzewostany bukowe (100-170 lat).

Zestawienie starodrzewi w oparciu o wiek gatunku panującego w Nadleśnictwie Kańczuga.

Obręb, Nadleśnictwo	Starodrzewy	Wiek	Powierzchnia	Powierzchnia
			[ha]	[%]
Obręb Kańczuga	So	100 - 144	53,32	15,27%
	Jd	100-123	31,48	9,02%
	Bk	100-170	164,73	47,18%
	Db	100-141	62,30	17,84%
	Md	100-159	30,44	8,72%
	Jw	114	6,85	1,96%
Razem obręb Kańczuga		100-170	349,12	100,00%
Obręb Pruchnik	So	100-113	47,35	9,68%
	Jd	100-123	104,91	21,46%
	Bk	100-128	269,08	55,03%
	Md	100-103	15,95	3,26%
	Db	100-133	45,92	9,39%
	Gb	103	5,76	1,18%
Razem obręb Pruchnik		100-133	488,97	100,00%
Nadleśnictwo Kańczuga	So	100-144	100,67	12,01%
	Jd	100-123	136,39	16,27%
	Bk	100-170	433,81	51,76%
	Jw	114	6,85	0,82%
	Db	100-141	108,22	12,91%
	Gb	103	5,76	0,69%
	Md	100-159	46,39	5,54%
Razem Nadleśnictwo Kańczuga		100-170	838,09	100,00%

Udział tego typu drzewostanów ma ważne znaczenie przyrodnicze i dlatego powinien zostać utrzymany na obecnym poziomie. Stanowią one miejsca bytowania wielu rzadkich przedstawicieli fauny, a tym samym spełniają kluczową rolę dla zachowania różnorodności przyrodniczej.

W punkcie tym nie sposób pominąć kwestii dotyczących odtwarzania i utrzymywania zasobów rozkładającego się drewna w lesie. Martwe drzewo pełni bardzo ważną rolę siedliskotwórczą. Przewrócone drzewa powodują powstanie w drzewostanie luk sprzyjających naturalnemu odnowieniu lasu. Leżące martwe pnie wpływają na stabilizację stoków, powstrzymując erozję (J. Solon, niepubl.). W wilgotnych olsach martwe pnie pełnią rolę podłoża, na którym rozwijają się młode drzewa, tworząc charakterystyczną strukturę kępową. We wszystkich typach lasu leżące średnio i silnie rozłożone pnie

akumulują wodę, przyczyniając się do tworzenia chłodnych i wilgotnych mikrosiedlisk (Lofroth 1998).

W lasach strefy umiarkowanej drzewa martwe są bezwzględnym warunkiem przetrwania 30% bezkręgowców (Byk 2001, Siitonen 2001) oraz wielu grzybów i porostów.

Kręgowce (płazy, gady i ssaki) wykorzystują powalone pnie i konary jako kryjówki, miejsca rozrodu. Duże drapieżniki jak wilk, ryś i żbik, również wykorzystują naturalne schronienia i szlaki komunikacyjne, jakich dostarcza martwe drewno. Skuteczność polowań rysia i żbika z ukrycia w dużej mierze uzależniona jest od zróżnicowania terenu, jakie dają powalone drzewa. Szczególną grupą korzystającą z martwego drewna są ptaki. Wykroty, służą za miejsce gniazdowania i schronienia rudzikom, strzyżynom, drozdom, a czasem nawet puchaczowi – największej sowie. Dla ptaków najbardziej istotne w drzewostanie są martwe drzewa stojące. Najsilniej związaną z nimi grupę stanowią dziuplaki, a wśród nich – dzięcioły: dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, białogrzbiety *Dendrocopos leucotos* i czarny *Dryocopus martus* (Raport – Stare drzewa i martwe drewno w polskich lasach. OTOP 2008). Na terenie Nadleśnictwa Kańczuga przeważającym rodzajem drewna martwego jest leżanina, która stanowi 52% miąższności wszystkich drzew martwych (posusz - 48%). Najwięcej drewna martwego na 1 ha występuje na siedliskach wilgotnych.

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższność drewna martwego wynosi 15956,23 m³ (brutto), co stanowi około 0,47% ogólnej miąższności wszystkich drzewostanów.

Zestawienie miąższości drewna martwego na terenie Nadleśnictwa Kańczuga

Typ siedliskowy lasu	Pow. w ha	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
LŁWYŻ	22,85	1,01	23,13	1,08	24,72	2,09	47,85
LMŚW	19,56	0,69	13,42	0,32	6,18	1,01	19,60
LMW	7,37	1,83	13,47	0,87	6,38	2,70	19,86
LW	3,30	0,00	0,00	0,13	0,42	0,13	0,42
LWYŻŚW	4788,96	0,71	3411,60	0,83	3980,74	1,54	7392,35
LWYŻW	40,27	0,42	17,04	0,59	23,85	1,01	40,89
OL	4,98	1,76	8,78	0,76	3,80	2,52	12,58
OLJWYŻ	2,00	0,79	1,57	0,82	1,64	1,61	3,21
Razem obręb Kańczuga	4889,29	0,71	3489,03	0,83	4047,74		7536,77
LŁWYŻ	22,66	0,35	8,03	0,14	3,07	0,49	11,10
LMWYŻŚW	3,36	1,78	5,97	0,00	0,00	1,78	5,97
LWYŻŚW	5669,12	0,73	4115,67	0,75	4230,64	1,48	8346,30
LWYŻW	33,53	0,88	29,42	0,77	25,97	1,65	55,39
OLJWYŻ	4,96	0,14	0,70	0,00	0,00	0,14	0,70
Razem obręb Pruchnik	5733,63	0,73	4159,79	0,74	4259,68		8419,46
Ogółem N-ctwo Kańczuga	10622,92		7648,81		8307,42		15956,23

3.2.9. Zadrzewienia i zakrzewienia

Zadrzewienia i zakrzewienia powierzchniowe zlokalizowane na gruntach nieleśnych przedstawiono poniżej.

Zestawienie zadrzewień Nadleśnictwa Kańczuga

Lp.	Leśnictwo oddz. pododdz.	Powierzchnia [ha]	Rodzaj pow.	Ogólny opis, skład gatunkowy
1	Tarnawka - 64-m	0,84	LZ-PS	SAMOS: OL 15, OS 15, BRZ 15
2	Tarnawka - 64-o	0,25	LZ-PS	SAMOS: BRZ 30, OS 30
3	Rączyna - 165-l	0,04	LZ-R	ZADRZEW: OL 30, WB 30
	Rączyna - 165-p	0,14	LZ-R	ZADRZEW: OL 20
4	Śliwnica - 230-n	0,56	LZ-PS	ZADRZEW: OL 30, JS 30
Powierzchnia ogółem		1,83		

Jak wynika z powyższej tabeli zadrzewienia i zakrzewienia na terenie Nadleśnictwa zajmują znikomą powierzchnię bo jedynie 1,83 ha. Są jednak cennym elementem ekosystemów, wzbogacającym bioróżnorodność i z tego względu zasługują na ochronę i zaleca się pozostawić je bez zabiegów.

3.3. WALORY KULTUROWE

3.3.1. Zabytki kultury i dziedzictwa kulturowego

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga występuje szereg obiektów kultury materialnej, prezentujących duże wartości historyczne zasługujące na szczególną ochronę. Spośród nich największą grupę stanowią krzyże, kapliczki, mogiły oraz ślady po dawnym osadnictwie (w postaci kurhanów, grodzisk itp.).

Do obiektów historycznych - infrastruktury technicznej należy pozostałość dawnego systemu wodociągowego z 1893 roku (studzienki, śluzy na potoku, murowany zbiornik-piwnica z tablicą i herbem właścicieli), doprowadzającego wodę do zamku Potockich w Łańcucie.

Wykaz ważniejszych obiektów kultury materialnej na terenie Nadleśnictwa Kańczuga przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Obiekty kultury materialnej na terenie Nadleśnictwa Kańczuga

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi	
1	2	3	4	8	
Obwód Kańczuga					
1	Zbiorowa mogiła	Tarnawka 87c	Murowany nagrobek z tablicą. Miejsce egzekucji polskich uciekinierów ze wschodnich terenów Polski z czasów II-giej wojny świat. przez Niemców.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
2	Ruiny zabudowań wodociągu	Tarnawka 41Ai	Pozostałość dawnego systemu wodociągowego (studzienki, śluzu na potoku, murowany zbiornik-piwnica z tablicą i herbem właścicieli), doprowadzającego wodę do zamku Potockich w Łańcucie, wybudowany w 1893 r.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
3	Kaplica	Tarnawka 51f	Kaplica drewniana św. Huberta, wybudowana przez myśliwych z Koła Łowieckiego „Wilk”	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.	
4	Miejsce pamięci	Lipnik 2f	Miejsce pochówku osób narodowości polskiej zamordowanych w okresie po II wojnie światowej.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.	
5	Krzyż	Lipnik na granicy oddz. 17a	Krzyż drewniany z początku XX wieku, tzw. “Czarny Krzyż”, przy ścieżce ekologiczno- dydaktycznej „Koralowa”, w pobliżu zielonego szlaku .	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
6	Kapliczka	Rączyna 147b	Kapliczka św. Huberta	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
7	Kurhan (1 kopiec)	Rączyna 153a	Bliższa charakterystyka pochodzenia- nieokreślona.	nr. stan. arch. 3/31	Objekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemyślu.
8	Kurhan (1 kopiec)	Rączyna 160a	Bliższa charakterystyka pochodzenia- nieokreślona. W cz. SW wydz. w pobliżu drogi publicznej.	nr. stan. arch. 4/32	
9	Kapliczka	Szklary 199a	Kapliczka drewniana z rzeźbą św. Huberta wykona w 2003 r., w cz. NE wydz. w pobliżu drogi.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
10	Krzyż	Szklary 183j	Postawiony w 1875 r. na okoliczność wypadku śmiertelnego na polowaniu dziedzica z Nienadowej Antoniego Dembińskiego. W cz. N wydz. przy zielonym szlaku turystycznym.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi	
1	2	3	4	8	
Obręb Kańczuga					
11	Mogily	Hadle 113d	Dwa groby z okresu II wojny światowej	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
12	Pomnik	Hadle 111a	Mogila rodzinna	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
13	Krzyż	Szklary 187a	Krzyż wykonany z drewna, cel nieokreślony.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.	
14	Grodzisko	Szklary 173i	Obiekt otoczony wałem. Uważany dawniej za grodzisko kultury łużyckiej. Wzgórze zwane „Parasolką” zadrzewione na 50% pow. Mieszanym drzewostanem w wieku od 35 do 95 lat.	nr. stan. arch. 3/3	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-686/455 + A - 680/654.
15	Ślady osadnic- twa (3 stanowiska)	Lipnik 20d	Ślady osad z mł. lub późnego okr. wpl. rzymskich, prehistoria lub okres wczesnośredniowieczny. W terenie mało czytelny	nr. stan. arch. 7/157	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemyślu
16	Kurhan (1 kopiec)	Lipnik 23c	Bliższa charakterystyka - nieokreślona. W terenie mało czytelny	nr. stan. arch. 28	
17	Kurhan (1 kopiec)	Tarnawka 42b	Bliższa charakterystyka - nieokreślona.	nr. stan. arch. 32	
18	Kurhan (1 kopiec)	Tarnawka 45g	Bliższa charakterystyka - nieokreślona.	nr. stan. arch. 8	

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
Obręb Pruchnik				
19	Kapliczka	Borowiec 142a	Odnowiona po spaleniu drewniana kapliczka, o ciekawej architekturze, wewnątrz mały ołtarzyk z obrazem Matki Boskiej w brzoźowej ramie. Obok obelisk upamiętniający byłego Nadleśniczego mgr Jerzego Hubickiego.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.
20	Kapliczka	Borowiec 148c	Mała, drewniana z oszklonymi okienkami, ciekawie wkomponowana w pień sosny.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.
21	Krzyż	Borowiec 151d	Bezimienny krzyż wykonany z drewna.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.
22	Krzyż	Borowiec 152a	Bezimienny krzyż wykonany z drewna.	Prace terenowe 2012 r.
23	Krzyż	Śliwnica 227b	Krzyż upamiętniający miejsce mordu 7 osób - mieszkańców okolic w 1947 r. przez UPA.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
24	Krzyż	Śliwnica 250c	Miejsce pochówku zmarłych na tzw. zarazę. W pobliżu drogi leśnej, w cz. NW wydz.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
25	Pozostałość po okopach	Śliwnica 242j	Ślady umocnień wojennych z II-giej wojny światowej.	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
26	Kapliczka	Kramarzówka 182d	Kapliczka drewniana św. Huberta.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
27	Kapliczka	Kramarzówka 214a	Mała drewniana kapliczka na drzewie z figurką Matki Boskiej.	Prace terenowe 2013 r., POP 2004 r.
28	Kapliczka	Węgierka 64a	Mała drewniana kapliczka z metalowym daszkiem z obrazkiem Matki Boskiej na dębie w cz. SW wydz., w pobliżu drogi leśnej.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
29	Kapliczka	Węgierka 65a	Mała drewniana kapliczka z metalowym daszkiem z obrazkiem Matki Boskiej na buku w cz. SE wydz., przy drodze leśnej.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
30	Kapliczka	Węgierka 80d	Kapliczka drewniana św. Huberta KŁ „Ryś” Pruchnik.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
31	Krzyż	Węgierka 108d	Drewniany krzyż postawiony w 1957 r. odnowiony w latach 1981, 2006 r. wokół metalowe ogrodzenie i stanowisko barwinka. W cz. NW wydz., przy granicy lasu w pobliżu drogi publicznej.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
Obręb Pruchnik				
32	Mogiła	Węgierka 100b	Dwie bezimiennie mogiły z okresu II wojny światowej położone w niewielkiej odległości od siebie, w cz. SE wydz.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
33	Mogiła	Węgierka 115b	Bezimienna mogiła w cz. S wydz. przy granicy lasu.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
34	Krzyż	Rożwienica 7a	Krzyż drewniany w cz. SE wydz.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
35	Droga krzyżowa	Rożwienica 34b,h	Murowane kapliczki przedstawiające poszczególne stacje Drogi Krzyżowej przy zabytkowym drewnianym kościele w Chłopicach.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
36	Ślad osadnictwa	Borowiec 125g	Ślad osadnictwa z neolitu, (nieczytelna w terenie).	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemyślu.
37	Ślady osadnictwa (3 stanowiska)	Śliwnica 243d	Ślady osadnictwa ep. brązu, okres rzymski, okres nowożytny, (nieczytelny w terenie).	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
38	Ślady osadnictwa (4 stanowiska)	Śliwnica 242c	Ślady osadnictwa ep. kamienia/ep. brązu, ep. brązu, okres prahist., wczesne średniowiecze.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
39	Ślady osadnictwa (3 stanowiska)	Śliwnica 238f	Ślady osadnictwa ep. brązu, okres rzymski, okres nowożytny.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
40	Ślady osadnictwa (2 stanowiska)	Śliwnica 238c	Ślady osadnictwa ep. kamienia/ep. brązu, późny okres rzymski.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
41	Ślady osadnictwa (1 stanowisko)	Śliwnica 252b	Ślady osadnictwa ep. kamienia lub wcz. ep. brązu.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
42	Ślady osadnictwa (1 stanowisko)	Węgierka 84a	Ślady osadnictwa z neolitu.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
Obręb Pruchnik				
43	Grodzisko	Węgierka 84a	Grodzisko – wczesnośredniowieczne (VIII – XI w.).	Wpisany do rejestru zabytków A-103/569.
44	Kurhany (1 kopiec)	Węgierka 113b	Bliższa charakterystyka pochodzenia- nieokreślona. (1 kopiec) w cz. SE wydz. w pobliżu drogi leśnej	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemyślu.
45	Kurhany (1 kopiec) (1 kopiec) (1 kopiec)	Węgierka 113c	Bliższa charakterystyka - nieokreślona. (1 kopiec) w cz. S wydz. w pobliżu drogi leśnej. (1 kopiec) w cz. S wydz. w pobliżu skrzyżowania dróg leśnych (1 kopiec) w cz. NE wydz. w pobliżu drogi leśnej.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
46	Kurhany (1 kopiec) (1 kopiec)	Węgierka 98a	Bliższa charakterystyka pochodzenia- nieokreślona. (1 kopiec) widoczny zarys kopca porośnięty drzewostanem GB, w cz. SE wydz. (1 kopiec).	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemyślu.
47	Kurhany (1 kopiec)	Węgierka 69a	Bliższa charakterystyka pochodzenia – nieokreślona, w cz. SE wydz. w pobliżu drogi leśnej.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
48	Kurhany (1 kopiec)	Węgierka 99a	Bliższa charakterystyka pochodzenia – nieokreślona, w cz. SE wydz. w pobliżu drogi leśnej.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
49	Kurhany (4 kopce)	Węgierka 101a	4 kopce, bliższa charakterystyka pochodzenia – nieokreślona, w cz. E wydz.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
50	Kurhan (1 duży kopiec)	Węgierka 102a	Bliższa charakterystyka pochodzenia - nieokreślona.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
51	Kurhan (1 duży kopiec)	Węgierka 104a	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona, w cz. S wydz. wydz., w pobliżu dróg leśnych.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
52	Kurhan (1 kopiec)	Węgierka 110a	Bliższa charakterystyka pochodzenia - nieokreślona.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
53	Kurhan (1 kopiec)	Węgierka 108d	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona, w cz. SW wydz.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu
54	Kurhany (1 kopiec) (1 kopiec)	Węgierka 100a	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona, w cz. E wydz. w pobliżu drogi leśnej.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemyślu

Lp	Nazwa obiektu	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Uwagi
Obręb Pruchnik				
55	Kurhan (1 duży kopiec)	Węgierka 72b	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
56	Kurhany (1 kopiec), (1 kopiec)	Borowiec 157c	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych. Archiwum MNZP w Przemysłu.
57	Kurhany (2 kopce)	Borowiec 158b	Cmentarzysko kurhanowe kultury ceramiki sznurowej - neolit.	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
58	Kurhany (1 kopiec)	Borowiec 159c	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
59	Kurhany (1 kopiec)	Borowiec 159d	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
60	Kurhany (1 kopiec)	Borowiec 137a	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
61	Kurhany (1 kopiec)	Kramarzówka 213b	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu
62	Kurhany (1 kopiec), (2 kopce)	Kramarzówka 214a	Bliższa charakterystyka pochodzenia– nieokreślona	Informacja z Archiwum MNZP w Przemysłu

Fot. Cmentarzysko kurhanowe kultury ceramiki sznurowej – neolit. Leśnictwo Borowiec, oddz. 158b.

Fot. Ruiny zabudowań wodociągu doprowadzającego wodę do zamku Potockich. w Łańcucie, wybudowany w 1893 r. Leśnictwo Trnawka, oddz. 41Ai.

Fot. Krzyż kamienny z 1875 r.,
leśnictwo Szklary, oddz., 183j.

Fot.
Drewniane kapliczki w leśnictwie Węgierka,
oddz. 64a, 65a.

Fot.
Drewniana kapliczka,
wewnątrz mały ołtarzyk
z obrazem Matki Boskiej
w brzozonej ramie. Obok
obelisk upamiętniający byłego
Nadleśniczego mgr Jerzego
Hubickiego.
Leśnictwo Borowiec,
oddz. 142a.

Wiele śladów historii omawianego terenu występuje poza gruntami Nadleśnictwa, w jego zasięgu terytorialnym. Występujące zabytki reprezentują różne okresy i style, występują w zespołach jak i pojedynczo, prezentując typy budowli drewnianych i murowanych: obiekty urbanistyczne, mieszkalne, sakralne, użyteczności publicznej, reprezentacyjne pałace, dwory, parki i cmentarze. Wiele z nich ujęto w rejestrze zabytków. Ich obecność świadczy o wysokiej randze historycznej regionu.

Do najbardziej okazałych zabytków należy XVIII wieczny pałac z otaczającym go parkiem w Dubiecku. Niegdyś zamek (XVI i XVII wiek), siedziba Stanisława Stadnickiego i Jerzego Krasickiego, posiadał kształt czworoboku z dziedzińcem po środku i dwoma równoległymi skrzydłami mieszkalnymi. Całość otaczały mury z 4 basztami i fosą. W XVIII wieku, po pożarze, na miejscu zamku zbudowano pałac barokowy, a fragmenty starych zabudowań zachowano w piwnicach południowego skrzydła oraz na parterze obecnego pałacu. W pałacu tym w 1735 roku urodził się biskup Ignacy Krasicki.

Na przełomie XVIII i XIX w. pałac przebudowano w stylu klasycyzmu. W latach 1851-1958 należał do hrabiów Konarskich, którzy w 1909 kazali dobudować neogotycką oficynę.

Fot. Pałac w Dubiecku, dawna posiadłość Krasickich.

Równie piękny, co cenny historycznie jest rynek z jego zabudową w Pruchniku. Na przełomie XVIII/XIX wieku miasteczko złożone było w całości z domów drewnianych, tylko jeden był częściowo murowany. Podcieniowa zabudowa sąsiadowała często z domostwami bez podcieni i z chałupami. Domy budowane były w konstrukcji wieńcowej, sumikowołatkowej a czasami w systemie mieszanym wieńcowo-słupowym zwanym przysłupowym. Ściany domów wykonane są z ociosanych bierwion albo z półokrągłaków. Niektóre posiadają między słupami balustrady wycinane w różne wzory. Słupy wspierające podcienia są różnego kształtu, a czasami rzeźbione. Układ urbanistyczny który zachował się do dzisiejszych czasów ujęty jest w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce i wpisany do rejestru zabytków pod nr A-262.

Świadectwem historycznego rozwoju cywilizacyjnego i postępu technicznego na tym terenie jest kolejka wąskotorowa (pierwotnie "Wąskotorowa Kolej Lokalna Przeworsk-Dynów"), biegnąca doliną rzeki Mlecзки. Koncepcja budowy i eksploatacji kolei przeworskiej powstała w okresie cesarstwa austro-węgierskiego, a staranie o rozpoczęcie budowy kolei zapoczątkowali w 1894 r. ówcześni właściciele ziemscy hrabiowie Roman Scypior z Łopuszki Wielkiej i Skrzyński z Bachorza, po zbudowaniu przez księcia Andrzeja Lubomirskiego cukrowni "Przeworsk". Zasadniczym celem funkcjonowania kolei było dostarczanie buraków do cukrowni oraz przewóz z ziemi brzozowskiej płodów rolnych, drewna, żwiru i kamienia. Rozpoczęcie budowy kolei nastąpiło w 1900 roku, a całkowite oddanie do eksploatacji i oficjalne otwarcie całej 46,2 km linii wraz z budynkami i parowozownią zwrotną w Dynowie nastąpiło 8 września 1904 roku. Początkowo tabor kolei przeworsko-dynowskiej stanowiło: 3 lokomotywy, 7 wagonów osobowych i 45 towarowych. Po 3 latach przybyło 6 wagonów towarowych.

W 1910 roku kolej dysponowała 4 lokomotywami, 7 wagonami osobowymi i 55 towarowymi. Po kolejnych 3 latach tabor uzupełniono o kolejne 10 wagonów towarowych.

Kolej słynie z tunelu w Szklarach, jedyne na kolejach wąskotorowych w Polsce (i najdłuższego w Europie na liniach wąskotorowych), o długości 602 m (zamykanego na okres zimy drewnianą bramą).

W 1991 roku kolejka wąskotorowa Przeworsk-Dynów z lat 1890-1904 została wpisana do rejestru zabytków pod numerem A-463, a w ramach tego tunel (nieдалеko stacji Szklary) z lat 1890-1904 i drewniane schronisko kolejowe.

Obecnym operatorem jest Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych w Kaliszu, które w 2003 uruchomiło turystyczny ruch pasażerski (w sezonie letnim) a w 2004 ruch towarowy.

PKD dysponuje 6-cioma lokomotywami Lxd2, w tym 3 są czynne. Po całej 46-kilometrowej linii kursuje turystyczny pociąg Pogórzanin oraz od 2010 roku mała 4 -osobowa drezyna DOC . W Dynowie stoi jako pomnik parowóz Px48.

Spośród zabytków kultury chrześcijańskiej do najciekawszych należy Zespół Sanktuarium Maryjnego w Jodłówce położone na górze św. Marii skąd wypływa źródło, którego wodę od dawna uważano za uzdrawiającą. Sanktuarium pochodzące z XVII/XVIII wieku ma ciekawą architekturę i bogatą historię.

Kościół Matki Bożej Pocieszenia w stylu neogotyckim z lat 1864-1871 w ołtarzu głównym znajduje się łaskami słynący obraz MBP pochodzący przypuszczalnie z XVII wieku. Opodal świątyni znajduje się kościółek z 1772 roku, oraz XVIII-wieczna kapliczka, wewnątrz niej studzienka z wodą z cudownego źródła.

Fot. Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Jodłowce położone na wzniesieniu zwanym Górą Świętej Maryi, skąd wypływa źródło, którego wodę od dawna uważano za uzdrawiającą.

Fot. Baszta - pozostałość zespołu zamkowego (siedziba Pruchnickich i Pieniązków, XVI-XVII w.).

Fot. Kaplica św. Barbary z 1890 r. w Kańczudze.

Inne ciekawe i cenne obiekty wpisane do rejestru zabytków architektury województwa podkarpackiego występujących w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga zestawiono w poniższej tabeli:

Tabela nr 4. Ciekawe i cenne obiekty zabytków architektury występujących w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	
Obwód Kańczuga						
1	Kapliczka	Rączyna gm. Kańczuga	Kapliczka – grobowiec byłych właścicieli ziemskich w Łopuszce Wielkiej			
2	Osada (3 stanowiska)	Chodakówka, gm. Kańczuga	Ślady osad, kultura nieznana, z okresu mł. ep. kam., prehistoria, okr. wczesnośredn.	Niszczący wpływ czynników atmosferycznych. Akty wandalizmu	nr. stan. arch. 6/166	Obiekt ujęty w ewidencji konserwatorskiej zabytków archeologicznych Archiwum MNZP w Przemyślu
3	Grodzisko (2 stanowiska)	Chodakówka, gm. Kańczuga	Pozostałości grodziska nieznanej kultury z okr. wczesnośredn. oraz ślady osady z mł. ep. kam.		nr. stan. arch. 1/4	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-77/467
4	Kolejka wąskotorowa	Szklary, gm. Hyżne	kolejka wąskotorowa Przeworsk-Dynów z lat 1890-1904 oraz tunel (niedaleko stacji Szklary)			Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod numerem A-463
5	Zespół pałacowy	Żuklin gm. Kańczuga	Zespół pałacowy Kellermanów: a. Pałac murowany z 2 poł. XIX w., grunt rem 1949 r. b. Kordegarda z bramą, mur. 2 poł. XIX w., c. Park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.			

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6
6	Zespół kościoła	Kańczuga gm. Kańczuga	Kościół par. p.w. św. Michała Archanioła, mur. z ok. 1605 r. dobud. Kaplicy św. Anny 1612 r., dobud. Kaplicy pd. 1660 r., rem. Ok. 1769- 1812 r., przebud. (elewacja, kruchty i więzy) 1924-1928 r. , rem dach. 1946.		Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
7	Zespół cerkwi	Kańczuga gm. Kańczuga	Zespół cerkwi gr.-kat. fil. p.w. Bogurodzicy Pokrow: a. Cerkiew mur. z 1643 r., restaur. w XIX w., przeb. I odbud. Kruchty 1909-1910 r., zdewastowana w 1949 r., grunt. remont. 1984-1994 r., b. Dzwonnica mur. XVIII w.		Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
8	Kaplica	Kańczuga gm. Kańczuga	Kaplica św. Barbary, mur. z 1890 r.		Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
9	Zespół dworski	Kańczuga gm. Kańczuga	Pozostałości Zespołu dworskiego: a. spichlerz, mur., ok. poł. XVIII w., przebud. XIX w., b. parku krajobrazowy, XIX w., c. czworak, mur. ok. poł XIX w.		Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
10	Zespół dworca kolei wąskotorowej	Kańczuga gm. Kańczuga	Zespół dworca kolei wąskotorowej na linii Przeworsk-Dynów: a. Dworzec mur. z 1888 r., b. wodociągowa wieża ciśnień, mur.- drew. Z 1904 r., c. magazyn, drewn. Z XIX/XX w., d. most kam.-beton. K.XIX w.		Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	
11	Zespół dworski	Kańczuga gm. Kańczuga	Zespół dworski Pogonowskich wł. UMG Kańczuga: a. Dwór, uż. Fundacja Pomocy Młodzieżowej im. Jana Pawła II „Wzrastanie”, mur. k. XIX w., gruntownie remont. Lata 90 XX w., b. 2 stajnie murowane z 2 poł XIX w., c. Spichlerz murowany z 2 poł. XIX w., d. Park krajobrazowy z XIX w., przekomponowany XIX/XX w.			Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
Obręb Pruchnik						
12	Kapliczka	Pruchnik gm. Pruchnik	Kapliczka tzw. „Znak Tatarski” znajduje się poza terenem leśnym w pobliżu oddz. 133a, leś. Borowiec. Zbudowana z cegły w formie obelisku składającego się z dwóch części. W cz. górnjej i środkowej znajdują się wnęki ze znakami tatarskimi wykonanymi z kamienia (XVII/XVIII w).	Niszczący wpływ czynników atmosferycznych. Akty wandalizmu	nr. ewidencji zabytków 41	Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
13	Sanktuarium w Jodłówce	Jodłówka gm. Pruchnik	Zespół kościoła par. p.w. M.B. Jodłowskiej: kościół mur. z 1786 rem. 1907 r. kaplica mur. k. XIX w. kapliczka mur. XIX w.	Niszczący wpływ czynników atmosferycznych. Akty wandalizmu	nr. ewidencji zabytków 12	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-871
14	Osada wczesno- średniowieczna	Chłopice gm. Chłopice	Pozostałości po osadzie		nr. stan. arch. 2	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-577
15	Pozostałości osady	Chłopice gm. Chłopice	Ślady osady		nr. stan. arch. 3	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-95/578

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	
16	Ruiny zespołu zamkowego	Węgierka gm. Rożwienica	Spichlerz mur. wokół którego rosną dęby o wymiarach pomnikowych Dwór i stajnia			Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-788 Wpis. do ewidencji zabytków
17	Zespół zamkowy	Węgierka gm. Rożwienica	Baszta oraz pozostałości zespołu zamkowego (siedziba Pruchnickich i Pieniżków, XVI-XVII w.)			Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-785
18	Zespół cerkwi	Chłopice, gm. Chłopice	Cerkiew od 1788 kościół kat. par. p. w. Wniebowzięcia NMP, drewniany – 1684-1688, przeb. 1958-1960 r.	Niszczący wpływ czynników atmosferycznych. Akty wandalizmu	Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-14/47, nr. ewidencji zabytków 17	Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
			kaplica z dzwonnica, 1761 rem. i rozb. 1877 r.			
			kapliczka z fig. św. Józefa, mur 1786 r.			
			kapliczka z fig. MB z Lourdes, mur. 1786 r.			
19	Układ urbanistyczny	Pruchnik gm. Pruchnik	układ urbanistyczny XIV-XVII w. Pruchniku		Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-262	Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
20	Zespół kościelny	Pruchnik gm. Pruchnik	zespół kościoła paraf. p. w. św. Mikołaja kościół mur. 1684 r.		Obiekt wpisany do rejestru zabytków A-866	Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
			brama w ogrodzeniu 1 poł. XVII w.			
			organistówka drewniana XIX			

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	
21	Cerkiew drewniana	Hawłowice gm. Pruchnik	Cerkiew gr.-kat. Fil. p.w. Wniebowstąpienia Pańskiego, ob. Kościół rzym.- kat. fil. p.w. Przemienienia Pańskiego, drewniana z 1683, remontowana w 1863 i 1912 r.			Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce. Woj. podkarpackie.
22	Zespół dworski	Hawłowice Dolne gm. Pruchnik	Zespół dworski Dembińskich: a. dwór, obora, szkoła -1 poł. XIX w. rem 1963, b. spichlerz, mur, poł. XIX w., c. park krajobrazowy, XVIII w., d. obora mur., ok. 1920 r., e. czworak, mur. ok. 1920.			Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
23	Zespół dworski	Hawłowice Górne gm. Pruchnik	Pozostałości Zespołu dworskiego ob. Wł. Spółdzielnia Rolnicza: d. spichlerz, następnie zbór ariański i kaplica, mur., XVII/XVIII w., rem. 1963 r. e. spichlerz, mur, 2 poł XIX w., f. pozostałości parku krajobrazowego, pocz. XIX w., poszerzony pocz. XX w.			Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.
24	Cerkiew murowana	Rozbórz Okragły gm. Pruchnik	Cerkiew gr.-kat. fil. p. w. św. Piotra i Pawła, ob. Kościół rzym.- kat. Par. p. w. MB Szkaplerznej, mur 1802-1804, dobud. Wieży 1945 r.			Obiekt ujęty w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.

Lp	Nazwa obiektu	Miejscowość Gmina	Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, walory	Zagrożenia	Uwagi	
1	2	3	4	5	6	
25	Zespół cerkwi	Kramarzówka gm. Pruchnik	Zespół cerkwi gr.-kat. Par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św.: a. kościół, mur. z 1790 r., remont. 1889,1932 i 1970 r. b. dzwonnica murowana z k. XVIII w.			Obiekty ujęte w spisie zabytków architektury i budownictwa w Polsce, woj. podkarpackie.

Fot. Zabytkowy kościół par. p.w. św. Michała Archanioła w Kańczudze.

Fot. Zespół cerkwi w Chłopicach wpisany do rejestru zabytków:

1). Cerkiew drewniana od 1788 roku kościół kat. par. p.w. Wniebowzięcia NMP ;

2). Drewniana kaplica z dzwonnica z 1761 roku.

Fot. Zabytkowy drewniany kościół p.w. Wszystkich Świętych wzniesiony w 1676 roku w Siennowicach.

3.3.2. Parki i ogrody podworskie

Koniec XVIII i początek XIX wieku to okres największego nasilenia modernizacji założeń ogrodowych. Komponowano wtedy ogrody barokowe, geometryczne, klasycystyczne i krajobrazowo-romantyczne. W składzie florystycznym występowały drzewa i krzewy rodzime jak i gatunki obcego pochodzenia. W tym samym czasie powstawały również ogrody w otoczeniu folwarków. Ogrody te cechowała jednorodność i prostota przestrzennego rozplanowania. Do czasów dzisiejszych zachowały się również dąbrowy w parkach wiejskich. Są to fragmenty drzewostanów lub pojedynczo rosnące drzewa, zapewne starsze niż układy przestrzenne zespołów dworskich. Niekiedy zajmują centralne miejsca wśród kompozycji roślinnych.

Tereny pokryte drzewostanem o charakterze parkowym mogą być objęte ochroną jako parki na podstawie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska jako tzw. parki „wiejskie” lub ustawy o ochronie dóbr kultury i muzeach jako parki zabytkowe.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga nie ma tego typu obiektów. Pozostałości parków i ogrodów znajdują się w zasięgu granic terytorialnego działania Nadleśnictwa w następujących miejscowościach: Babice,

Bachórz, Bachórzec, Dubiecko, Lipnik, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Boratyn, Chłopice, Hadle Szklarskie, Kidałowice.

Do najlepiej zachowanych należą, parki w:

Babice: Park krajobrazowy z drugiej połowy XIX wieku rozplanowany na wcześniejszych reliktach układu przestrzennego. Park został przebudowany na początku XX wieku na wzniesieniu z rozległym widokiem na pradolinę Sanu. Dwór jest usytuowany centralnie i otoczony resztkami grabowego bindażu. Na parterze wodnym zachował się kanał z niewielkim stawem i progiem kamiennym. W składzie florystycznym dominuje grab, lipa, buk. Z gatunków obcych rosły tu niedawno okazałe orzechy czarne. Współcześnie występują jeszcze stare żywotniki i surmia.

Bachórz: Najstarsze założenia układu przestrzennego pochodzą z początku XVIII wieku. Dominująca faza współczesnego rozplanowania przypada na przełom XVIII i XIX wieku. Ogrody wraz z folwarkiem rozplanowano na rzucie czterech pól szachownicy. Ogrody kwiatowe i warzywniki, od strony wjazdu bocznego od Dynowa zostały pod koniec XIX wieku zmienione na park. Posadzono tu w rzędach, wzdłuż nowej drogi wiele kasztanowców i lip. Z połowy XIX pochodzą liczne drzewa północno- i południowoamerykańskie, np. wielka iglicznia trójcierniowa, dęby czerwone, klony srebrzyste, sosny wejmutki, orzechy czarne, kasztanowce czerwone. Dominującym elementem układu przestrzennego są dziś pomnikowe dęby szypułkowe, duże gaje dębowe, stawy i otwarte murawy w centralnej części ogrodów krajobrazowych.

Bachórzec: Wieloosiowe, osiemnastowieczne ogrody krajobrazowe rozplanowano zapewne na wcześniejszych założeniach układu przestrzennego. Z pierwszej połowy XIX wieku pochodzą dwie okazałe aleje na osi dwóch głównych wjazdów. Centralna, dębowa, prowadzi od wsi do dworu, parku i ośrodka gospodarczego. Druga, śródpolna, będąca przedłużeniem

Dubiecko: Początki założenia ogrodowego, którego elementy przetrwały do dnia dzisiejszego, sięgają XVIII wieku i są związane z osobą Róży z Charczewskich Krasickiej, bratowej Ignacego Krasickiego. On sam wspierał jej poczynania i był żywo zainteresowany materią tworzenia ogrodu w rodzinnym Dubiecku, w którym przyszedł na świat. Jest on autorem Listów o ogrodach, w których zachęca do zakładania ogrodów, będących według niego integralną i niezwykle pożyteczną częścią gospodarstwa, jak również przedstawia historię ogrodów od pierwszego „siedliska ludzkiego, jakim był Raj”, aż po ówczesne ogrody angielskie. Ogród założony przez panią Krasicką odznaczał się mnogością gatunków krzewów i drzew. Szczególny charakter ogrodom nadają wiek i niezwykle rozmiarów drzewa oraz charakterystyczne elementy architektoniczne zamku. Niemały wpływ na układ przestrzenny parku wywierają także cechy morfologiczne terenu, a więc pełnowodna fosa otaczająca zamek, staw oraz położenie parku na krawędzi pradoliny Sanu.

Wzdłuż głównej promenady skupione są wielowiekowe dęby oraz drzewa obcego pochodzenia.

Fot. Okazały platan klonolistny przy jednej z alej w parku dworskim w Dubiecku.

Lipnik: Jest to jeden z nielicznych, dwudziestowiecznych parków leśnych o bogatym składzie florystycznym, zarówno gatunków krajowych, jak i obcych. Zachowany jest w całości jednorodny układ przestrzenny według pierwszego rozplanowania, wraz z aleją grabową, lipową jesionową oraz sadem jabłoniowym.

W otoczeniu dworu układ dróg nieregularny. Wiele jest nasadzeń obcego pochodzenia. Rośnie tu cyprysik błotny, dąb południowy, wiele gatunków jałowców, jaśminowców i żywotników.

Fot. Aleja wjazdowa.

3.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO I NIELEŚNEGO

3.4.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim za rok 2011 została opracowana w oparciu o przepisy, wprowadzone w życie ustawą Prawo ochrony środowiska i odpowiednimi rozporządzeniami Ministra Środowiska: z dnia 3 marca 2008 r. i 17 grudnia 2008 r.

Emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z terenu działania Nadleśnictwa Kańczuga, jest jednym z mniejszych w województwie podkarpackim (Raport WIOŚ - Stan środowiska w Województwie Podkarpackim 2011). Brak dużych zakładów przemysłowych powoduje, że zanieczyszczenie powietrza jest tu niewielkie.

Z badań przeprowadzonych w 2011 r. w wojewódzkiej sieci monitoringu jakości powietrza wynika, że stężenia dwutlenku siarki na całym obszarze województwa podkarpackiego, a tym samym na obszarze działania nadleśnictwa utrzymywały się na niskim poziomie. Nie odnotowano przekroczeń, ustalonych dla tego zanieczyszczenia norm, zarówno dla jednej godziny, do której porównywano wyniki uzyskane na stacjach automatycznych, jak również normy średniodobowej, na żadnym stanowisku pomiarowym, gdzie prowadzone były badania z tym czasem uśredniania stężeń.

Główne źródła powstawania zanieczyszczenia powietrza stanowią:

- źródła punktowe (głównie kominy gospodarstw domowych i niewielkich zakładów przemysłowych),
- liniowe (główne szlaki komunikacji drogowej).

Emisja zanieczyszczeń podstawowych gazowych (CO, NO₂ i SO₂) i pyłowych pochodzi głównie z procesów energetycznego spalania paliw.

Emisja zanieczyszczeń specyficznych, jest niewielka i związana głównie z rozwojem motoryzacji oraz zakładami przemysłowymi o znaczeniu ponadlokalnym (zakłady przemysłowe zlokalizowane zarówno w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (Jarosław, Przeworsk, Kańczuga, Markowa) jak i poza nim Rzeszów).

Największy udział w emisji zanieczyszczeń do powietrza ma energetyka zawodowa i sektor komunalno-bytowy.

Emisja z energetycznego spalania paliw ma charakter sezonowy. Jej wpływ widoczny jest głównie w okresie zimowym. Zanieczyszczenia pochodzące z zakładów są częściowo zredukowane na zainstalowanych urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. Urządzenia te w większości odznaczają się wysoką skutecznością oczyszczania.

Obok małych przedsiębiorstw i przydomowych palenisk jest zanieczyszczenie komunikacyjne wzdłuż głównych dróg tego regionu (nr: 4 – Przemyśl – Kraków, 836 – Przeworsk – Grabownica Starzeńska, 877 – Naklik – Szklary, 880 – Jarosław – Pruchnik, 881 – Sokołów Małopolski – Żurawica, 884 – Przemyśl – Strzyżów oraz autostrada A4).

W związku z powyższym istotne wydaje się ograniczenie w skali całego regionu niskiej emisji ze źródeł komunalnych i komunikacji, które są głównymi źródłami emisji pyłów i przekroczeń ich poziomów dopuszczalnych szczególnie na terenach ośrodków miejskich.

Do działań podejmowanych w zakresie poprawy jakości powietrza przez zmniejszenie emisji pyłów na terenie gmin znajdujących się na omawianym terenie wprowadzono modernizację systemów grzewczych (tj. przejście na opał gazem, energią elektryczną, bądź na olej opałowy) głównie w instytucjach użyteczności publicznej tj.: szkołach, urzędach gmin, bankach, ośrodkach zdrowia i innych.

Zanieczyszczenie powietrza pod kątem pozostałych pomiarów osiągały na terenie województwa niskie wartości stężeń zarówno w kryterium ochrony zdrowia ludności jak i ochrony roślin. Pozwoliło to na zakwalifikowanie omawianego terenu, podobnie jak prawie całego województwa podkarpackiego pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami, dla obu kryteriów, do klasy A.

3.4.2. Stan wód powierzchniowych, podziemnych i źródła ich zanieczyszczeń

Ochrona przyrodniczego środowiska człowieka wiąże się nierozdzielnie z zagadnieniami dotyczącymi wody, gdyż zajmuje ona w przyrodzie pozycję wyjątkową, będąc przede wszystkim środowiskiem życia.

Zanieczyszczenie wód przez człowieka systematycznie wzrasta. Wiąże się ono z coraz intensywniejszym użytkowaniem jej do celów przemysłowych, komunalnych i rolniczych.

Zagrożenie dla jakości wód stanowią:

- nie posiadające wymaganych zabezpieczeń składowiska odpadów komunalnych lub przemysłowych i tzw. „dzikie” wysypiska odpadów,
- nie posiadające wymaganych zabezpieczeń stacje paliw, magazyny produktów ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych,
- szlaki komunikacyjne: drogi, parkingi i place postojowe samochodów,
- ферmy zwierząt,
- intensywne nawożenie i stosowanie środków ochrony roślin, rolnicze wykorzystywanie ścieków,
- ścieki (surowe lub niedostatecznie oczyszczone).

Źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych ogólnie podzielić można na punktowe i obszarowe. Spośród nich największy wpływ mają źródła punktowe – gospodarstwa domowe i zakłady przemysłowe. Szczególnie niebezpieczne są niekontrolowane zrzuty ścieków z zakładów przemysłowych oraz nieoczyszczonych ścieków komunalnych, często niosące ze sobą znaczny ładunek substancji groźnych dla środowiska. Znaczącym źródłem punkowego zanieczyszczenia są również odprowadzane kanalizacją deszczową lub ogólnospławną, nieoczyszczone ścieki opadowe pochodzące z ulic i placów miast oraz terenów zakładów przemysłowych.

Na terenie Nadleśnictwa Kańczuga kontroli czystości wód podlega jedynie rzeka Wisłok oraz Mlecza i to jedynie w jej dolnych biegach.

Na podstawie uzyskanych wyników stwierdzono, że rzeka Wisłok prowadziła (w 2010 r.) wody II czystości (pod względem hydrobiologicznym) oraz III klasy czystości pod względem sanitarnym i fizyko-chemicznym. W ocenie ogólnej, jakość wód rzeki Mleczy należała do III klasy czystości.

Na terenie Nadleśnictwa głównym zagrożeniem dla wód jest nieuporządkowana gospodarka ściekowa na terenach wiejskich oraz spływy

powierzchniowe substancji biogenych z terenów zabudowanych i rolniczych. Zapobieganie tego rodzaju zanieczyszczeniom jest niezbędne dla ochrony cieków i zbiorników wodnych przed eutrofizacją.

Warto wspomnieć, że kompleksy leśne położone są z reguły w górnych partiach zlewni potoków gdzie stan czystości wód przedstawia się znacznie korzystniej.

Wody podziemne

Na terenie województwa podkarpackiego w całości lub w części znajduje się 11 zbiorników wód podziemnych (GZWP) co stanowi ok. 6% ich całkowitej liczby w Polsce. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiorników w części dotyczącej województwa podkarpackiego wynoszą ok. 286 tys. m³/d co stanowi ok. 1,5% zasobów wszystkich zbiorników w Polsce. Na obszarze działania Nadleśnictwa Kańczuga znajduje się GZWP – nr 429 „Dolina Przemysł” – o pow. 111,9 km² o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 38 596 m³/d. Głównym i trudnym do opanowania zagrożeniem dla czystości wód podziemnych są zanieczyszczenia obszarowe związane z działalnością rolnictwa (nawozy, chemiczne środki ochrony roślin, gnojowica, soki kiszonkowe itp.), a także zanieczyszczenia z atmosfery tlenki siarki i azotu „kwaśne deszcze”, metale ciężkie) oraz nie skanalizowanym osadnictwem miejskim i wiejskim. Ponadto wodom podziemnym zagrażają w wysokim stopniu, jako rozproszone, punktowe ogniska substancje ropopochodne (stacje benzynowe, magazyny materiałów pędnych i inne) oraz pasmowe ogniska zanieczyszczone wody powierzchniowe, linie transportowe (np. środki zimowego utrzymania dróg, sól, metale ciężkie itp.). Składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych tworzą tak zwane punktowe ogniska zanieczyszczeń, mogące zagrażać wodom podziemnym z uwagi na lęgowanie substancji szkodliwych (odcieki). Wyniki określiły, jakość wód podziemnych należących do III klasy tj. wody zadowalającej jakości.

3.4.3. Odpady komunalne

Zagrożenie środowiska odpadami stało się w ostatnich latach jednym z najważniejszych problemów ekologicznych. Jest to spowodowane ciągle zwiększającą się masą odpadów i niewystarczającym ich wykorzystaniem. Śmieci są coraz bardziej różnorodne i coraz trudniejsze do wykorzystania. Odnosi się to przede wszystkim do rosnącej masy odpadów komunalnych, przy jednoczesnym braku miejsc na „bezpieczną” lokalizację wysypisk.

Głównym źródłem odpadów komunalnych na omawianym terenie są gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury, takie jak: handel, usługi, obiekty działalności gospodarczej i wytwórczej.

Gospodarka odpadami komunalnymi oparta jest w większości na zasadach określonych w „Regulaminie utrzymania porządku i czystości na terenie gminy”. Odpady na terenach zabudowy wielorodzinnej zbierane są do pojemników o pojemności 120 l i 1100 l, natomiast kontenery typu KP-7 ustawione są przy urzędach i obiektach użyteczności publicznej. Na terenach o zabudowie rozproszonej gromadzenie odpadów odbywa się do worków foliowych 120 l pojemności. Odbiór

odpadów z gospodarstw domowych odbywa się bezpośrednio z posesji w terminach wcześniej uzgadnianych. Na omawianym terenie prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów metodą pojemnikową. Pojemniki typu IGLOO na szkło białe, szkło kolorowe oraz plastik, ustawiane są na ogólnodostępnych i wydzielonych placach będących własnością Gminy.

Pomimo zorganizowanego systemu odbioru śmieci, ciągle aktualny, chociaż w niewielkim stopniu, jest problem „dzikich” wysypisk. Największe zanieczyszczenie terenów leśnych występuje wzdłuż głównych traktów komunikacyjnych. Jest to przede wszystkim konsekwencją wciąż niskiego poziomu edukacji ekologicznej społeczeństwa oraz wieloletnich nawyków i przyzwyczajzeń.

3.4.4. Hałas jako czynnik zanieczyszczenia środowiska

Wyróżnia się dwie podstawowe grupy hałasu: hałas przemysłowy (instalacyjny) oraz komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy).

Hałas komunikacyjny należy do najpowszechniejszych i najbardziej uciążliwych źródeł hałasu na terenie województwa podkarpackiego. Dynamiczny wzrost liczby pojazdów zaobserwowany w ostatnich latach w regionie odgrywa istotną rolę w kształtowaniu klimatu akustycznego środowiska.

Z uwagi na usytuowanie Nadleśnictwa w stosunku do podstawowego układu komunikacyjnego regionu, o realnych uciążliwościach komunikacyjnych z tytułu natężenia ruchu można mówić tylko w odniesieniu do drogi wojewódzkiej nr: 884 – Przemyśl – Strzyżów, 877 – Naklik – Szklary, 880 – Jarosław – Pruchnik, 881 – Sokołów Małopolski – Żurawica, 836 – Przeworsk – Grabownica Starzeńska oraz krajowej nr 4 – Przemyśl – Kraków i autostrada A4. Na pozostałych drogach ruch jest znacznie mniejszy, stąd generowane zanieczyszczenie powietrza jest mniejsze.

Omawiany obszar ma charakter rolniczo-turystyczny, dlatego hałas przemysłowy nie stanowi tutaj większego zagrożenia poza małymi zakładami typu rzemieślniczego i usługowego.

3.4.5. Zagrożenia ograniczające naturalny rozwój lasu

Nadleśnictwo Kańczuga położone jest w większości w regionie o charakterze rolniczym (z przemysłem zlokalizowanym w ośrodkach miejskich) stąd skala istotnych zagrożeń dla elementów środowiska przyrodniczego nie jest duża.

Wśród czynników negatywnie oddziałujących na lasy Nadleśnictwa zasadniczy wpływ mają:

- czynniki abiotyczne,
- czynniki biotyczne.

Uszkodzenia natury biotycznej i abiotycznej

Na podstawie ustaleń Komisji Założeń Planu podczas prac taksacyjnych (2012 r.) zinventaryzowano uszkodzenia drzewostanów we wszystkich klasach wieku oraz młodego pokolenia lasu.

Główny sprawca uszkodzenia	Rodzaj uszkodzenia	Stopień uszkodzenia				Razem
		0	1	2	3	
		Powierzchnia uszkodzeń /ha/				
Zwierzyzna	zgryzanie	-	55,11	37,91	3,26	96,28
	spalowanie	-	40,44	5,72	-	46,16
	razem	-	95,55	43,63	3,26	142,44
Klimat	okiść śnieżna	-	-	1,14	1,27	2,41
	podtopienia	-	-	-	-	-
	huraganowe wiatry	18,21	12,58	2,89	-	33,68
	razem	18,21	12,58	4,03	1,27	36,09
Wodne - podtopienia	system korzeniowy	-	-	0,59	-	0,59
	razem	-	-	-	-	0,59
Grzyby patogeniczne	systemu korzeniowego	-	-	3,27	-	3,27
	choroby pni	-	4,37	0,61	-	4,98
	choroby pędów	6,61	154,99	101,20	3,04	265,84
	razem	6,61	159,36	105,08	3,04	274,09
Łącznie		24,84	267,49	153,33	7,57	453,21

Skala stwierdzonych uszkodzeń nie jest duża bowiem w różnym stopniu występują one na powierzchni około 3,95% powierzchni drzewostanów, w tym w sposób istotny (2-3 stopień) zaledwie 1,40% pow. drzewostanów wszystkich klas wieku. Najczęściej uszkodzenia stwierdzano w młodszych klasach wieku (I-IIa).

Z czynników abiotycznych mających duży wpływ na prawidłowy rozwój lasu należy wymienić przede wszystkim szkody wyrządzone przez silne wiatry i okiść. W umiarkowanej intensywności występują niemal corocznie, niekiedy jednak przybierają znaczne rozmiary i w takich przypadkach stanowią poważny problem gospodarczy w Nadleśnictwie Kańczuga.

W ostatnim dziesięcioleciu największe szkody od czynników abiotycznych wystąpiły w latach 2010, 2011 i 2012. Było to spowodowane szkodami od okiści, które wystąpiły w październiku 2009 na powierzchni 15,84 ha oraz uszkodzeniami od wiatru w sytuacji nadmiernego uwilgotnienia gleby w wyniku obfitych opadów deszczu. Obfite opady śniegu wystąpiły w okresie pełnego ulistnienia drzew i polegały głównie na przyginaniu drzew, łamaniu wierzchołków i konarów.

Uszkodzenia od czynników biotycznych

Szkody od zwierzyny stanowią istotną część wszystkich zinwentaryzowanych uszkodzeń (na pow. 142,44 ha – 31,43% wszystkich uszkodzeń) i występują głównie w młodszych klasach wieku (uprawy i młodniki) oraz w podokapowych podsadzeniach i podrostach. Obejmują one zgryzanie młodego pokolenia drzew (jeleń, sarna), spałowanie (szczególnie Jd oraz Js, Bk – jelenie). Uszkodzenia w stopniu istotnym stanowią tu około 33%. Szkody te generują dodatkowe koszty związane z ochroną upraw (konieczność grodzień oraz zabezpieczeń chemicznych i mechanicznych, zwiększona powierzchnia poprawek).

Choroby powodowane przez pasożytnicze grzyby nie mają istotnego znaczenia. Na terenie Nadleśnictwa zostały stwierdzone bardzo nielicznie. W drzewostanach starszych klas wieku występują sporadycznie huby pniowe (huba pospolita i huba obrzeżona). Grzyby korzeniowe, w tym korzeniowiec wieloletni występują rzadko i w rozproszeniu. W drzewostanach jodłowych we wszystkich klasach wieku nielicznie występuje rak jodły, przeważnie w niskim stopniu uszkodzenia.

Z chorób infekcyjnych istotne znaczenie ma zjawisko zamierania jesionu, stanowiące większość stwierdzonych szkód w drzewostanach (274,09 ha, tj. 60,48% wszystkich szkód). Najczęściej uszkodzone są młodniki z dużym udziałem jesionu. W drzewostanach starszych zjawisko ma nieco mniejsze natężenie. Wskazane jest prowadzenie cięć sanitarnych ukierunkowanych na usuwanie drzew obumarłych i silnie osłabionych nie rokujących regeneracji aparatu asymilacyjnego oraz przebudowa drzewostanów. Do czasu ustąpienia choroby zamierania jesionu należy zaprzestać wprowadzania sadzonek tego gatunku w uprawach.

Szczegółowo problem zagrożeń powodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne został omówiony w „Opisaniu ogólnym”.

3.4.6. Pożary

Podobnie jak w poprzednim okresie gospodarczym, lasy Nadleśnictwa Kańczuga zaliczono do III kategorii zagrożenia pożarowego.

W latach 2003 – 2012 ogółem zanotowano 3 pożary lasu. Powierzchnia objęta pożarami wyniosła 3,01 ha lasów.

Jedną z przyczyn jest wypalanie traw, będące prawdziwą plagą w okresie wiosennym. Stanowi ono zagrożenie dla drobnej fauny jak również niektórych cennych stanowisk roślin, a przy tym powoduje zagrożenie pożarowe lasów. Inne przyczyny to palenie ognisk w miejscach niedozwolonych oraz przypadkowe zaproszenie, połączone zwykle z niską wilgotnością ściółki leśnej.

3.4.7. Zagrożenia antropogeniczne

Teren Nadleśnictwa, ze względu na swoją atrakcyjność, przyciąga z roku na rok coraz większą liczbę turystów. Powoduje to zwiększoną penetrację przez ludzi, która w wielu wypadkach niekorzystnie odbija się na stanie fauny i flory tego terenu.

Nasila się ona w okresie wakacyjnym oraz w jesieni podczas zbierania owoców runa.

Szkody bezpośrednio wywoływane przez człowieka to:

- kłusownictwo;
- kradzieże drewna;
- pozyskiwanie choinek i stroiszu w okresie świąt;
- śmiecenie;
- palenie ognisk w miejscach niedozwolonych;
- dewastację tablic ostrzegawczych i informacyjnych;
- płoszenie rzadkich gatunków zwierząt oraz wydeptywanie i niszczenie runa.

Na terenie Nadleśnictwa „dzikie” wysypiska śmieci najczęściej ulokowane są wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, w dolinach małych potoków w pobliżu zabudowań wiejskich oraz na obrzeżach lasu. Mimo rozmieszczenia tablic zakazujących zaśmiecania lasu problem ten jest ciągle aktualny.

Zagrożeniem cennych przyrodniczo ekosystemów nieleśnych są zmiany stosunków wodnych oraz niekontrolowana sukcesja leśna.

Zagrożeniem dla walorów estetycznych krajobrazu są napowietrzne linie energetyczne wysokich i średnich napięć, stanowiące również niebezpieczeństwo dla dużych ptaków, które często uderzają o przewody.

W wyniku postępującej antropopresji dochodzi również do stopniowego zwięzania korytarzy ekologicznych, szczególnie przebiegających przez strefy zabudowań.

3.5. ZESTAWIENIE OBIEKTÓW WALORYZACJI PRZYRODNICZEJ LASÓW I GRUNTÓW NIELEŚNYCH NADLEŚNICTWA KAŃCZUGA

I. Formy powierzchniowej ochrony przyrody:

1. Rezerwaty przyrody istniejące - 2 obiekty „Husówka” – 71,96 ha, „Kozigarb” – 33,30 ha;
2. Rezerwaty przyrody projektowane – brak;
3. Parki krajobrazowe – 1 obiekt – Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego – 452,54 ha;
4. Obszary chronionego krajobrazu – 2 obiekty – Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Ch.K. – 1861,29 ha, Przemysko-Dynowski Obszar Ch.K. – 5935,84 ha;

5. Obszary sieci Natura 2000:
 - 5.1. Obszary specjalnej ochrony ptaków – 1 obiekt: „Pogórze Przemyskie” – 2068,47 ha;
 - 5.2. Projektowane specjalne obszary ochrony siedlisk o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) – 2 obiekty: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Przemyska” – 1614,14 ha, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” – 2772,70 ha;
 - 5.3. Potencjalne specjalne obszary ochrony siedlisk – brak;
 6. Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie – 9292,75 ha;
 7. Użytki ekologiczne istniejące – brak;
 8. Użytki ekologiczne projektowane – 6 obiektów – 14,14 ha;
 9. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe istniejące – brak;
 10. Ostoje gatunków zwierząt podlegających ochronie – 129,60 ha;
 11. Ostoje roślin podlegających ochronie – brak.
- II. Formy indywidualnej ochrony przyrody:
1. Pomniki przyrody uznane – brak;
 2. Projektowane pomniki przyrody żywej – brak;
 3. Obiekty przyrody żywej o charakterze pomnikowym – 157 drzew;
 4. Pomniki przyrody nieożywionej uznane – brak;
 5. Projektowane pomniki przyrody nieożywionej – brak;
 6. Stanowiska dokumentacyjne istniejące – brak;
 7. Stanowiska dokumentacyjne projektowane – brak.
- III. Lasy ochronne ogólnego przeznaczenia:
1. Lasy wodochronne – 10148,90 ha;
 2. Lasy w strefie górnej granicy lasów – brak;
 3. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – brak.
- IV. Lasy ochronne specjalnego przeznaczenia:
1. Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone – 15,62 ha;
 2. Lasy stanowiące drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu - brak
 3. Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, wodochronne – brak;
 4. Lasy o znaczeniu dla bezpieczeństwa i obronności kraju – 69,90 ha.
- V. Tereny leśne mające szczególne znaczenie przyrodnicze:
1. Drzewostany ponad stuletnie – 838,09 ha.
 2. Zadrzewienia – 1,83 ha;
 3. Siedliska łąkowe i bagienne – 94,17 (Lłwyż, Ol, OIJwyż).
 4. Bagna tworzące wydzielienia – 0,71 ha; bagna nie tworzące wydzieleni 0,78 ha.
- VI. Inne cenne obiekty przyrodnicze i kulturowe
1. Miejsca historyczne i kulturowe – 62 obiekty.

4. OPIS PODSTAWOWYCH ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY I METOD ICH REALIZACJI W LASACH NADLEŚNICTWA ORAZ OKREŚLENIE POTRZEB Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY W LASACH INNYCH FORM WŁASNOŚCI POŁOŻONYCH W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

4.1. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych

W powyższym zakresie należy uwzględnić następujące zalecenia:

- należy zachowywać i przywracać różnorodność biocenoz leśnych i wzbogacać krajobraz przez różnicowanie, zgodnie z warunkami naturalnymi, struktury gatunkowej, wiekowej, warstwowej i przestrzennej; zadanie to należy realizować przez:
 - pozostawianie w drzewostanach dojrzałych do odnowienia oraz w miarę możliwości i w młodszych, części starych drzew do ich fizjologicznej starości, a nawet biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu oraz wybranych drzew martwych i dziuplastych, jako siedlisk licznych organizmów roślinnych i zwierzęcych, decydujących o ich bogactwie i procesach samoregulacji w przyrodzie;
 - wzbogacanie składu gatunkowego i rozpraszanie ryzyka hodowlanego; zadanie to realizować można przy wprowadzaniu podsadzeń produkcyjnych, przeprowadzaniu poprawek i uzupełnień oraz dolesianiu luk, uzupełniając wówczas skład o brakujące gatunki (głównie domieszkowe), zgodnie z przyjętymi docelowymi składami upraw;
 - przy sztucznych odnowieniach instrumentem zwiększania różnorodności gatunkowej jest - obok składu gatunkowego zdefiniowanego warunkami siedliskowymi - więźba sadzenia i sposób zmieszania;
 - przeprowadzanie zabiegów pielęgnacyjnych wykorzystujących i naśladujących naturalne procesy różnicowania się indywidualnego i grupowego drzew, procesy konkurencji i wydzielania się drzew (cięcia pielęgnacyjne powinny służyć rozrzedzaniu zwarcia oraz wprowadzaniu i kształtowaniu dolnych warstw drzewostanu w taki sposób, aby zróżnicowane warunki świetlne, termiczne i wilgotnościowe tworzyły mozaikę nisz ekologicznych); zabiegi te w dużej mierze nawiązują do cięć selekcyjnych;
 - ochronę i właściwe wykorzystanie istniejącej w drzewostanach różnorodności, występującej w rozmaitych postaciach, jak np.: jednostkowe, grupowe i kępowe domieszki innych gatunków niż gatunek panujący, kępy samosiewów w lukach, dosadzenia, luki naturalne – łączki, bagienka, śródleśne remizy, itp.;

- należy inicjować oraz w maksymalnym stopniu wykorzystywać i chronić odnowienia naturalne; dotyczy to nie tylko odnowień gatunków głównych, ale również domieszkowych i biocenotycznych;
- pozostawiać, usytuowane wzdłuż dróg (mając na uwadze względy bezpieczeństwa) i cieków wodnych, okazy mające charakter drzew pomnikowych, drzewa dziuplaste oraz cenne domieszki biocenotyczne. Wszystkie one pełnią ważne funkcje ekologiczne, zwiększając bioróżnorodność oraz podnosząc walory krajobrazowe;
- w użytkowaniu lasu należy uwzględnić zasadę stosowania technologii przyjaznych środowisku leśnemu, polegających na prowadzeniu prac w sposób ograniczający do minimum uszkodzenia pozostających składników lasu, w tym:
 - dostosowywać okres pozyskania drewna do terminów najmniejszego zagrożenia lasu od owadów i grzybów patogenicznych, wiatru i śniegu oraz możliwości wykorzystania przez zwierzynę kopytną cienkiej kory na drzewach leżących,
 - powszechnie stosować środki techniczne chroniące pozostające na powierzchni drzewa przed uszkodzeniami powstającymi podczas zrywki,
 - stosować biooleje w piłach spalinowych i środkach technicznych w celu uniknięcia skażenia gleby,
 - unikać zbędnego uszkodzania gleby oraz runa leśnego,
 - szczególną uwagę zachować przy pracach leśnych prowadzonych w otoczeniu drzew pomnikowych oraz stanowisk roślin chronionych,
 - respektować rygory ochronne ustanowione w strefach ochronnych zwierząt, roślin i grzybów.

4.2. Plan działań z zakresu ochrony przyrody, krajobrazu i wartości kulturowych

Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody:

- 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;
- 4) siedlisk przyrodniczych;
- 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- 7) krajobrazu;
- 8) zieleni w miastach i wsiach;
- 9) zadrzewień.

Celem tak rozumianej ochrony przyrody jest:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów;
- 2) zachowanie różnorodności biologicznej;
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego;
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony;
- 5) ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miejscowościach oraz zadrzewień;
- 6) utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody;
- 7) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Cele ochrony przyrody są realizowane przez:

- 1) uwzględnianie wymagań ochrony przyrody w polityce ekologicznej państwa, programach ochrony środowiska przyjmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego, koncepcji zagospodarowania przestrzennego kraju, strategiach rozwoju województw, planach zagospodarowania przestrzennego województw, strategiach rozwoju gmin, studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w działalności gospodarczej i inwestycyjnej;
- 2) obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody;
- 3) opracowywanie i realizację ustaleń planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie prawnej, programów ochrony gatunków, siedlisk i szlaków migracji gatunków chronionych;
- 4) realizację krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań;
- 5) prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody;
- 6) prowadzenie badań naukowych nad problemami związanymi z ochroną przyrody.

Dbłość o przyrodę, będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym, jest obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych.

Lasy Państwowe w swych działaniach wpisują się w krajową strategię ochrony przyrody. Problematyka ta znalazła odzwierciedlenie między innymi w opracowanym przez RDLP w Krośnie Regionalnym Programie Operacyjnym Polityki Leśnej Państwa. Również niniejszy Program jest wyrazem doceniania wagi zagadnień ochrony przyrody w ramach gospodarki leśnej.

Gospodarka leśna uwzględnia zasady uznane za najważniejsze w polskim prawie leśnym, tj.:

- trwałości lasów i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji;

- powiększania zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka i funkcjonowanie całości przyrody;
- powszechnej ochrony przyrody.

W kolejnych punktach przedstawiono zakres działań niezbędnych dla utrzymania wielostronnych funkcji lasów i prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z modelem zrównoważonego rozwoju i powszechnej ochrony przyrody.

4.2.1. Kształtowanie stosunków wodnych

Jednym z podstawowych czynników decydujących o trwałości lasów, pozostających w zakresie dzisiejszych możliwości gospodarki leśnej, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Ważnym elementem kształtowania stosunków wodnych określonego terenu są jego możliwości retencyjne. Retencja jest zdolnością do gromadzenia zasobów wodnych i przetrzymywania ich przez dłuższy czas w środowisku biotycznym i abiotycznym. Retencja całkowita jest sumą:

- intercepcji szaty roślinnej,
- retencji śnieżnej,
- retencji wód otwartych (jezior, zbiorników sztucznych, oczek wodnych, mokradeł, bagien i torfowisk),
- retencji sieci hydrograficznej (rzeki, kanały, potoki, rowy),
- retencji depresyjnej (okresowego zatrzymywania wody w zakleśnięciach terenowych),
- retencji glebowej, gruntowej i apotanicznej (nie będących w kontakcie z siecią hydrograficzną wód powierzchniowych) (Wiśniewski 1998).

Kształtowanie korzystnych stosunków wodnych powinno zatem obejmować działania z przedstawionych niżej zakresów:

- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych. Jest to warunkiem vitalności ekosystemów leśnych i skuteczności ochrony przeciwpożarowej lasu. Brzegi cieków i zbiorników wodnych powinny być zalesiane i zakrzewiane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń, erozji oraz umacniania brzegów,
- zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków jak np.: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności przyrodniczej (np. jako użytków ekologicznych),
- zachowanie w dolinach rzek olsów, lasów łęgowych i innych naturalnych formacji przyrodniczych, jako ostoji rzadkich gatunków roślin i zwierząt oraz regulatorów wilgotności siedlisk i mikroklimatu,
- dostosowanie sposobów zagospodarowania lasów wodochronnych do potrzeb maksymalizacji funkcji, dla których zostały uznane za ochronne.

Doskonalenie gospodarki leśnej dla lasów wodochronnych, stanowiących 81,97% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, polega na kształtowaniu dostosowanej do siedliska, bogatej struktury gatunkowej i warstwowej drzewostanów, która zapewnia korzystny wpływ na klimat wnętrza lasu oraz polepszenie warunków glebowych i usprawnienie obiegu biogenów oraz stałym utrzymaniu szaty leśnej rozbudowanej gatunkowo i strukturalnie. Gwarantują to zaplanowane w planie u.l. rębnie złożone, tj. częściowe, gniazdowe i stopniowe.

Nie zaplanowano użytkowania rębego na leśnych siedliskach łągowych, bagiennych.

Wzdłuż głównych cieków wodnych stanowiących „korytarze ekologiczne”, zaleca się pozostawienie nienaruszonego pasa lasu szerokości nie mniejszej niż wysokość drzewostanu (ok. 30 m). Ma to na celu zachowanie i ochronę naturalnej zabudowy biologicznej tych cieków.

Konieczne ustalenia odnoszące się do korytarzy ekologicznych dotyczą:

- zakazu budowania sztucznych spiętrzeń tamujący migrację fauny wodnej bez dokumentacji uzasadniającej konieczność tego typu działań,
- zachowania zbiorowisk leśnych w pobliżu źródeł i potoków,
- zakazu odprowadzania nie oczyszczonych ścieków i składowania odpadów, ochrony zachowawczej koryt i brzegów rzecznych,
- likwidacji szlaków zrywkowych w korytach rzecznych,
- zakazu pozyskiwania surowców budowlanych z koryt rzecznych,
- zapobiegania kłusownictwu,
- zakazu „dzikiego” biwakowania”,
- zakazu gospodarczego wykorzystywania koryt rzecznych w nadrzecznych łągach,
- zakazu obudowywania brzegów rzek w odległości mniejszej niż 15-20 m.

4.2.2. Kształtowanie strefy ekotonowej

Ważnym zadaniem, realizowanym zgodnie z założeniami strategii ochrony bioróżnorodności w lasach, jest zagospodarowanie stref przejściowych (ekotonów), tzn. granicy lasu z innymi ekosystemami, zwłaszcza polnymi, łąkowymi, wodnymi i bagiennymi oraz wzdłuż dróg, linii podziału powierzchniowego, energetycznych linii przesyłowych, strumieni, rowów, itp. (Rykowski – mpis). Problem ten ujmują aktualne Zasady hodowli lasu (2012 r.) traktujące o wzbogacaniu granicy las-pole i las-woda, przez tworzenie na obrzeżach lasu pasa ochronnego o szerokości 20 - 30 m o zróżnicowanej budowie piętrowej i gatunkowej.

Obrzeże lasu jest strefą buforową wymagającą odrębnego zagospodarowania. Jej szerokość wynosi, w zależności od charakteru i intensywności użytkowania ekosystemów sąsiednich, od 20 do 30 m. W strefie tej powinna być budowana możliwie zróżnicowana struktura gatunkowa, wiekowa i pionowa. Obrzeże lasu powinno być maksymalnie wypełnione, w celu ograniczenia wnikania i penetracji wielu czynników obcych wnętrza lasu. Szczególne znaczenie ma kształtowanie stref ekotonowych wzdłuż dróg o znacznym natężeniu ruchu.

Na rozpatrywanym terenie najruchliwszymi drogami są: drogi główne: autostrada A4 oraz, droga krajowa nr 4 – Przemyśl – Kraków oraz drogi wojewódzkie: nr 836 – Przeworsk – Grabownica Starzeńska, nr 877 – Naklik – Szklary, nr 880 – Jarosław – Pruchnik, nr 881 – Sokołów Małopolski – Żurawica, nr 884 – Przemyśl – Strzyżów. W sąsiedztwie wymienionych dróg w większości istnieje strefa ekotonowa. Należy kłaść nacisk na jej utrzymanie, zaś w przypadku braku lub częściowego zniszczenia należy podjąć kroki zmierzające do jej wykształcenia (np. przy poprawkach), poprzez stosowanie luźniejszej więźby sadzenia, wprowadzenie możliwie dużej gamy gatunków drzew i krzewów oraz form mieszania umożliwiających łagodne przejście od pasa krzewów do przyszłego drzewostanu. Przy ścianie lasu, bez względu na warunki siedliskowe i wiek drzewostanu, należy tworzyć warstwę podszytu utrudniającą penetrację wnętrza lasu, składającą się z krzewów ciernistych (tarnina, głóg, róża). Drzewostany wzdłuż wąskich dróg leśnych, linii podziału powierzchniowego, cieków i strumieni wewnątrz lasu, w pasie o szer. ok. 5-10 m po obu stronach należy traktować odmiennie, rozluźniając zwarcie, zwiększając prześwietlenie przez silniejsze zabiegi pielęgnacyjne z pozostawieniem drzew dziuplastych i martwych (Rykowski - mpis).

4.2.3. Formy ochrony przyrody

Ochrona rezerwatowa

W zakresie ochrony rezerwatowej do głównych zadań Nadleśnictwa należy:

- w rezerwacie istniejącym: „Husówka”, do czasu dostosowania planu ochrony do nowych przepisów i ponownego zatwierdzenia, wszystkie ewentualne zabiegi należy prowadzić zgodnie z rocznymi zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska.
- w rezerwacie istniejącym: „Kozigarb”, do czasu dostosowania planu ochrony do nowych przepisów i ponownego zatwierdzenia, wszystkie ewentualne zabiegi należy prowadzić zgodnie z rocznymi zadaniami ochronnymi ustanowionymi przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Ochrona w parkach krajobrazowych

Park Krajobrazowy Pogórze Przemyskiego

Zgodnie z rozporządzeniem Rozporządzenie Nr 73 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórze Przemyskiego (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 137, poz. 2089) na obszarze Parku zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);

- 2) umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeśli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości do 20 m od linii brzegowej zbiorników wodnych oraz rzeki Tanew, a także do 15 m od pozostałych cieków wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
 - 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
 - 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
 - 10) organizowania rajdów motorowych i samochodowych.
1. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie której sporządzono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku krajobrazowego.
 2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 nie dotyczy udzielonych, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia koncesji oraz prowadzenia działalności, o której mowa w art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011r Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981, z 2013 r. poz. 21, 1238.)

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 nie dotyczy nowych obiektów budowlanych, których lokalizacja została ustalona w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona w obszarach chronionego krajobrazu

Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z rozporządzeniem Nr 77 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Hyżnieńsko-Gwoźnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 138, poz. 2103, zm. Nr 149, poz. 2435) na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.¹⁾);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) (skreślony);
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

2. Zakaz o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie której sporządzono raport o

oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu.

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z rozporządzeniem Nr 65 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r. w sprawie Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 94, poz. 1585, zm. Nr 149, poz. 2435, oraz Nr 107, poz. 1965 z dnia 20.11.2010 r.) na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.¹⁾);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) (1) (skreślony);
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

2. Zakaz o którym mowa w ust. 1 pkt 2 nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie której sporządzono raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę obszaru chronionego krajobrazu.

3. (2) (skreślony).

Ochrona pojedynczych tworów przyrody lub ich grup

W zakresie ochrony pojedynczych tworów przyrody lub ich grup zadania sprowadzają się do:

- ◀ drzewa o rozmiarach pomnikowych, przewidziane do ochrony w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej powinny być pozostawione do biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu;
- ◀ monitoringu stanu zdrowotnego drzew i innych obiektów o charakterze pomnikowym.

Ochrona fragmentów przyrody cennych ze względów biocenotycznych oraz zasobów genowych rzadkich i ginących taksonów roślinnych

W odniesieniu do cennych fragmentów przyrody ich ochrona polega na:

- otaczanie opieką interesujących obiektów przyrody nieożywionej (źródlisk) poprzez utrzymanie ich oraz najbliższego sąsiedztwa w stanie aktualnie istniejącym (naturalnym);
- nie planowaniu użytkowania rębnego w drzewostanach na siedliskach łągowych i bagiennych – postulat uwzględniony w planie urzędzenia lasu;
- pozostawieniu bez ingerencji fragmentów roślinności o charakterze łągowym (nie stanowiących wydzieleń) oraz bagiennym, ujętych w planie u.l. jako bagna tworzące wydzielienia i nie tworzące wydzieleń;
- przeciwdziałaniu sukcesji lasu i krzewów na polanach śródleśnych i w półnaturalnych zbiorowiskach nieleśnych.

W zakresie ochrony gatunkowej roślin

Sposoby ochrony gatunków dziko występujących roślin polegają w szczególności na (§ 8 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną):

- 1) zabezpieczeniu ostoi i stanowisk roślin przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 2) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska roślin, w szczególności:
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku warunków świetlnych,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - koszeniu siedliska, w sposób właściwy dla gatunku,

- wypasie zwierząt gospodarskich na obszarze siedliska, w sposób właściwy dla gatunku chronionego,
 - regulowaniu liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 3) wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
 - 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
 - 5) zabezpieczeniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę *ex situ*;
 - 6) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzanie osobników z hodowli *ex situ*;
 - 7) przywracaniu roślin z hodowli *ex situ* do środowiska przyrodniczego;
 - 8) przenoszeniu roślin zagrożonych na nowe stanowiska;
 - 9) edukacji w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
 - 10) prowadzeniu upraw roślin należących do gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;
 - 11) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

Gatunki roślin objętych ochroną ścisłą oraz częściową, stwierdzone na terenie Nadleśnictwa, zestawiono w punkcie 3.1.7.1. (ich wykaz i lokalizację zamieszczono w p. „Załączniki”).

Na terenie Nadleśnictwa ochrona gatunków roślin w głównej mierze sprowadza się do ochrony siedlisk, na których one występują.

Szczególnie interesującym gatunkiem jest **kłokoczka południowa** *Staphylea pinnata* - rzadki krzew objęty ścisłą ochroną gatunkową. Na terenie Nadleśnictwa Kańczuga (poza rezerwatem przyrody „Husówka” gdzie jest przedmiotem ochrony) znanych jest kilka stanowisk (lokalizacja – tabela w Załącznikach) gdzie gatunek ten wykazuje dobrą dynamikę rozwojową i jest dobrze chroniony pomimo normalnie prowadzonej gospodarki leśnej. Kłokoczka południowa jest gatunkiem preferującym półcień, a więc lekkie prześwietlenie drzewostanu w sąsiedztwie stanowisk nie stanowi dla niego zagrożenia. Dla utrzymania i odnowienia się kłokoczki południowej niezbędne jest odpowiednie kształtowanie warunków ekologicznych, głównie świetlnych. W praktyce sprowadzi się to do utrzymania umiarkowanego zwarcia koron warstwy drzew oraz usuwania pojawiających się w obszarze występowania kłokoczki innych podszytów gatunków, aby nie dopuścić do jej „zagłuszenia”.

Spośród chronionych gatunków na uwagę zasługuje również **bluszcz pospolity** *Hedera helix*, a dokładniej okazy pnące się po drzewach. W trakcie prac nad programem udało się zinwentaryzować kilkanaście okazów o obwodzie od 3-7 cm (mierzonej na wysokości 1,3 m) w leśnictwie Rączyna (oddz.: 147a,f, 154a). Zachowanie stanowisk powinno mieć charakter ochrony zachowawczej – zakaz wycinania drzew, na które wspina się bluszcz, ostrożne wykonywanie prac leśnych w ich otoczeniu.

W przypadku pozostałych roślin chronionych nie widać zagrożenia ze strony gospodarki leśnej i nie wymagają specjalnych zabiegów ochronnych. Pomimo tego jednak wskazane jest prowadzenie stałego monitoringu miejsc ich

występowania, co pozwoli na ocenę dynamiki populacji oraz ewentualnych zagrożeń.

Stanowiska chronionych roślin wymagają ochrony zachowawczej przy wykonywaniu prac leśnych. Powinny być omijane przy planowaniu i wytyczaniu szlaków zrywkowych, a także chronione w trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych. W przypadku roślin runa zniszczenia stanowisk najłatwiej uniknąć prowadząc prace w sezonie zimowym, przy pokrywie śnieżnej. Z tego względu w rejonach występowania gatunków objętych ochroną prawną prace gospodarcze należy prowadzić w tym właśnie okresie.

Dla szeregu gatunków istotne znaczenie ma zwarcie drzewostanu górującego nad stanowiskami. Może być ono odpowiednio kształtowane w trakcie zabiegów gospodarczych, z tego względu warto jest mieć na uwadze preferencje chronionych gatunków dotyczące czynnika świetlnego.

Do taksonów preferujących cieniste miejsca o dość stabilnym mikroklimacie zasadniczo należą: podkolan biały *Platanthera bifolia*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, kopytnik pospolity *Asarum europaeum* oraz wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*, przy czym wawrzynek może rosnać także w półcieniu. Pozostałe w większości wolą przeredzone fragmenty drzewostanów, gdzie do dna lasu dociera większa ilość światła. Półcień preferuje barwinek pospolity *Vinca minor*. Umiarkowanie wysokie wymagania świetlne, połączone często z dość szeroką skalą ekologiczną, wykazują również widłak goździsty *Lycopodium clavatum*, pióropusznik strusi *Matteuccia struthiopteris* oraz obrazki alpejskie *Arum alpinum*. Do grupy tej zaliczyć można również śnieżyczkę przebiśnieg *Galanthus nivalis* przy czym w przypadku tego gatunku zwarcie drzewostanu ma drugorzędne znaczenie, gdyż rozwija się on wczesną wiosną, przed rozwojem liści na drzewach. Rośliną „pełnego światła”, jedynie okresowo znoszącą ocienienie jest natomiast: widłak goździsty *Lycopodium clavatum*.

Pozostałe w większości wolą przeredzone fragmenty drzewostanów, gdzie do dna lasu dociera większa ilość światła. Typowym przedstawicielem tej grupy jest pokrzyk wilcza jagoda *Atropa belladonna*, gatunek charakterystyczny dla zespołu *Atropetum belladonnae*, wykształcającego się w przeredzeniach i na zrębach leśnych.

W przypadku pozostałych roślin chronionych wskazane jest prowadzenie stałego monitoringu miejsc ich występowania, co pozwoli na ocenę dynamiki populacji, jak również ocenę skuteczności podjętych działań ochronnych oraz zagrożeń.

Stanowiska chronionych roślin wymagają również należytej uwagi przy wykonywaniu prac leśnych. Powinny być omijane przy planowaniu i wytyczaniu szlaków zrywkowych, a także chronione w trakcie prowadzenia zabiegów gospodarczych. W przypadku roślin runa, zniszczenia stanowisk najłatwiej uniknąć prowadząc prace w okresie zimowym.

W związku z tym zagadnieniem niezmiernie ważna staje się edukacja, gdyż w wielu przypadkach zachowanie konkretnego okazu czy stanowiska zależy od robotników leśnych. Warto więc by Nadleśnictwo objęło także ich działalnością edukacyjną, ukierunkowaną na rozpoznawanie występujących tu chronionych i rzadkich roślin.

Dane odnośnie nowych odnalezionych stanowisk roślin rzadkich i chronionych powinny być rejestrowane (np. przez leśniczych i innych pracowników Służby Leśnej) i odnotowywane w Programie ochrony przyrody (np. pkt „Kronika”).

W zakresie ochrony gatunkowej zwierząt:

Sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt polegają w szczególności na (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną § 10):

- 1) ustalaniu stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania dla gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. e;
- 2) zabezpieczaniu ostoi i stanowisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedlisk zwierząt, służących:
 - renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - zapobieganiu sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów,
 - odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych,
 - budowie sztucznych miejsc lęgowych,
 - dostosowaniu terminów i sposobów wykonywania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji,
 - tworzeniu lub utrzymywaniu korytarzy umożliwiających migrację,
 - zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowie przepławek i kanałów, rozbiórce przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
 - instalowaniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
 - regulacji liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
- 4) obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
- 5) wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
- 6) zabezpieczaniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę *ex situ*;
- 7) zasilaniu populacji naturalnych przez wprowadzanie osobników z hodowli *ex situ*;
- 8) przywracaniu zwierząt z hodowli *ex situ* do środowiska przyrodniczego;
- 9) przenoszeniu zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska;

- 10) edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
- 11) prowadzeniu hodowli zwierząt z gatunków chronionych wykorzystywanych do celów gospodarczych;
- 12) promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

Chronione gatunki zwierząt wyszczególniono w punkcie 3.1.7.2. Odpowiednimi sygnaturami oznaczono tam gatunki wymagające ochrony czynnej, gatunki, dla których nie stosuje się określonych w paragrafie 8 Rozporządzenia odstępstw od zakazów oraz gatunki, dla których wymagane jest ustalenie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Należy jednak nadmienić, że gospodarka leśna prowadzona w Nadleśnictwie (oparta na podstawach ekologicznych), spełnia w znacznym stopniu wymogi zachowania siedlisk przyrodniczych wielu gatunków.

Ochrona bezkręgowców

Ochronie powinny podlegać miejsca o dużym nagromadzeniu rzadkich gatunków: ziołorośla, murawy i zarośla, polany śródleśne, które nie powinny być zalesione, jak również terasy zalewowe rzek i potoków oraz tereny podmokłe. Szczególną troską należy objąć również śródleśne zabagnienia i oczka wodne. Część chronionych bezkręgowców jest związana ze starodrzewami dębowymi i bukowymi. Lasy i tereny nieleśne Nadleśnictwa Kańczuga są miejscem występowania rzadkich owadów:

- z rodziny Biegaczowatych *Carabidae* - biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* (wymieniany w Zał. II Dyrektywy Siedliskowej) który zasiedla wilgotne zarośla nadrzeczne, pobraża drobnych zbiorników wodnych w lasach, bagna i młaki, a także kamieniste pobraża górskich potoków, przydrożne rowy;
- z rodziny Poświętnikowate *Scarabaeidae* - pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (wymieniana w „Czerwonej księdze...” i Zał. II Dyrektywy Siedliskowej) związana ze starymi dziuplastymi drzewami;
- z rodziny Jelonkowate *Lucanidae* - zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinnus* (wymieniany w „Czerwonej księdze...” i Zał. II Dyrektywy Siedliskowej) związany ze starymi drzewami;
- z rodziny Modraszkwate *Lycaenidae*: czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, modraszek telejus *Maculinea teleius*, modraszek nusitous *Maculinea nusitous*: związany z terenami nieleśnymi i krasopani hera *Callimorpha uadripunctaria* związana z terenami leśnymi (wymieniane w „Czerwonej księdze...” i Zał. II Dyrektywy Siedliskowej).

Warto w związku z tym zwrócić szczególną uwagę na problem ochrony tych gatunków poprzez utrzymywanie w drzewostanach odpowiedniej ilości starych drzew, odtwarzanie zasobów martwego drewna czy utrzymywanie łąk, pastwisk, torfowisk, śródleśnych oczek wodnych.

Występujące na terenie nadleśnictwa chrząszcze z rodziny Biegaczowatych związane są z terenami leśnymi. Są to gatunki wilgociolubne preferujące siedliska łągowe i grądowe (z martwym drewnem) o stosunkowo niewielkiej wrażliwości na gospodarkę leśną w związku, z czym nie wymagają specjalnych zadań ochronnych.

Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* jest gatunkiem wybitnie higrofilny; zasiedla wilgotne zarośla nadrzeczne, pobraża drobnych zbiorników wodnych w lasach, bagna i młaki, a także kamieniste pobraża górskich potoków, przydrożne rowy. Na terenie Nadleśnictwa podczas inwentaryzacji Natura 2000 w 2007 roku odnaleziono po jednym osobniku na kilku stanowiskach (oddz. 20h, 22a,b,c, 50b – obręb Kańczuga). Dla ochrony tego gatunku należy ochronić siedliska łągowe, śródleśne bagna oraz mokradła.

Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, to gatunek chrząszcza zaliczany do reliktywów lasów pierwotnych. Zasiedla ciepłe lasy liściaste i mieszane, parki, zadrzewienia, aleje i pojedyncze drzewa przydrożne lub rosnące na obrzeżach rzek i innych zbiorników wodnych. Warunkiem koniecznym do jego rozwoju jest obecność starych, dziuplastych drzew.

Pachnica dębowa w stadium larwalnym jest typowym próchno-jadem, odżywiającym się rozłożonym przez grzyby drewnem. Jako rośliny żywicielskie wymienia się różne gatunki drzew liściastych, jak dąb, wierzba, buk, kasztanowiec, grab, wiąz i lipa, a wyjątkowo też iglaste (sosna). Larwy żerują w próchniejących wewnętrznych ściankach dziupli lub w warstwie murszu na jej dnie, często zmieniając miejsce pobytu wewnątrz próchnowiska. Owady doskonale odżywiają się sokiem wyciekającym z miejsc mechanicznego uszkodzenia drzew i ich owoców, spotykane są też niekiedy na kwiatach.

Na gruntach Nadleśnictwa podczas inwentaryzacji w 2007 r. szczątki pachnicy dębowej odnaleziono na 1 stanowisku w oddz. 117b, (leśnictwo Borowiec, obręb Pruchnik) w drzewostanie dębowo-sosnowym z domieszką graba, buka i jawora w wieku 83 lat. W 2012 roku ankiety wypełnione przez służby leśne nie potwierdzają miejsca bytowania tego chrząszcza. Ochrona tego gatunku sprowadza się do pozostawienia w drzewostanach, co najmniej 10 starych drzew dziuplastych (zwłaszcza dębowych) rosnących niezbyt daleko od siebie.

Dla zapewnienia dogodnych warunków rozwoju i bytowania pachnicy dębowej występujący starodrzew dębowy w oddz. 117 na powierzchni ok. 10 ha spełnia dogodne warunki dla bytowania omawianego chrząszcza.

Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinnus* jest gatunkiem leśnym, rozwija się na stojących lub leżących drzewach albo ich fragmentach. Zasiedlane drzewa muszą być martwe lub w ostatnim stadium zamierania, tak aby kora na nich była już trochę luźna, a łyko rozłożone i wilgotne. Preferowane przez ten gatunek są drzewa stare, o dużej średnicy, z grubą korą. Jako drzewo żywicielskie preferuje głównie osikę, ale także inne drzewa liściaste (dąb, klon, buk, wierzbę iwę, wiąz, trześń). Na terenie Nadleśnictwa podczas inwentaryzacji Natura 2000 w 2007 roku zaobserwowano 2 osobniki w oddziale 33f a (leś. Lipnik) oraz 1 osobnika w oddz. 230i (leś. Lipnik). Większe skupisko tego gatunku potwierdzono w 2011r. i 2012 r. na terenie leśnictwa Węgierka w oddz.: 60a, 78b, 107a, 108c (dokumentacji Projektu Zadań Ochronnych SOOS „Ostoja Przemyska”). Dla ochrony tego gatunku należy

pozostawiać w drzewostanach nadleśnictwa stare egzemplarze drzew (zwłaszcza bukowe) aż do naturalnej śmierci, które mogą stanowić właściwe dla niego siedlisko.

Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* jest to gatunek dość pospolity o dość szerokiej skali ekologicznej, prócz łąk występuje on również na torfowiskach, okrajkach w dolinach rzek, a w ostatnich latach obserwowany również na siedliskach ruderalnych. Na terenie Nadleśnictwa podczas inwentaryzacji Natura 2000 w 2007 roku został odnotowany w leś. Hadle (oddz. 90g) oraz w leśnictwie Lipnik (oddz. 23d). Gatunek ten nie wymaga ochrony czynnej natomiast w celu jego ochrony siedlisk bytowania i rozrodu należy utrzymywać wilgotne łąki - nie dopuszczać do ich osuszania i zarastania.

Modraszek nusitous *Maculinea nusitous* podobnie jak czerwończyk nieparek związany jest z wilgotnymi łąkami, torfowiskami niskimi oraz torfowiskami węglanowymi. Jednakże preferuje tereny bardziej zakrzaczone i unika miejsc całkowicie otwartych. Środowiska te najczęściej znajdują się na obrzeżach ekstensywnie używanych łąk i trzcinowisk. Zagrożeniem tego gatunku jest intensywne zagospodarowanie wilgotnych łąk przez ich wcześniejsze i częstsze koszenie, oraz naturalna sukcesja, która prowadzi do zarastania łąk, a tym samym wyeliminowania rośliny pokarmowej, mrówek i samego motyla. W tym celu należy ograniczyć koszenie łąk do jednego razu w roku, i to pod koniec lipca oraz wycinać nadmierne rozrastające się krzewy. Na terenie Nadleśnictwa nie potwierdzono miejsca bytowania tego gatunku, został on jedynie odnotowany w zasięgu terytorialnego działania.

Krasopani hera *Callimorpha uadripunctaria* jest gatunkiem leśnym, występujący w wilgotnych lasach jodłowo-bukowych z jaworem. Przeważnie spotykany jest w dolinach rzek, gdzie preferuje niewielkie polany lub skraje lasów. Gąsienica jest polifagiem, żyje na niektórych roślinach zielnych oraz krzewach. Jako rośliny pokarmowe są: malina, leszczyna, wiciokrzew, a także jasnota i pokrzywa. Na terenie Nadleśnictwa podczas inwentaryzacji Natura 2000 w 2007 roku odnotowano 1 osobnika na terenie leśnictwa Lipnik w oddz. 20l. Gatunek ten nie wymaga ochrony czynnej. Aktualna struktura drzewostanów nadleśnictwa (przewaga buka, znaczy stopień zróżnicowania wiekowego) oraz charakter gospodarki leśnej sprzyjają zachowaniu siedlisk właściwych dla tego gatunku.

Istotnym zadaniem dla prawidłowego funkcjonowania biocenoz leśnych jest ochrona mrowisk. Mrówki spełniają ważną rolę w likwidowaniu gąsienic szkodników liściożernych oraz usuwaniu padliny i małych, chorych osobników różnych zwierząt. Dlatego też mrowiska powinny być w dalszym ciągu zabezpieczane przed zniszczeniem, ważne jest też zachowanie szczególnej staranności podczas prowadzenia prac leśnych (zwracanie uwagi na miejsca obalania drzew, przebieg szlaków zrywkowych).

Ochrona płazów i gadów

Płazy związane są ze środowiskiem wodnym głównie w okresie rozrodu, a zimują na lądzie. Poszczególne gatunki różnią się wymaganiami, co do wielkości i charakteru zbiorników wodnych. W okresie życia na lądzie, jako formy

wilgociolubne, występują na terenach łatwo zatrzymujących wodę deszczową, o podłożu wilgotnym lub podmokłym.

Do najciekawszych biotopów z herpetologicznego punktu widzenia należą na omawianym terenie potoki i rzeczki, niewielkie oczka wodne, śródleśne zabagnienia, torfianki, mszary, mokradła, torfowiska itp. Obszary te powinny być szczególnie chronione w celu zabezpieczenia miejsc rozrodu płazów poprzez ich zachowanie i ewentualne odtwarzanie. Otwarte, nasłonecznione trawiaste powierzchnie (pastwiska, murawy), stanowiące miejsca bytowania gadów, winny być utrzymywane niezalesione (jak wspomniano, część pastwiska i rola w Nadleśnictwie nie zostaje przeznaczona do zalesienia).

Nadleśnictwo winno współpracować z zainteresowanymi instytucjami i organizacjami w zakresie czynnej ochrony płazów. W ramach prowadzenia działalności edukacyjnej należy zmieniać stosunek ludzi do płazów i gadów.

Ochrona ryb i minogów

Dla ochrony tej grupy zwierząt istotne jest zachowanie czystości wód płynących oraz naturalnego charakteru koryt rzek i potoków. Zagrożenie stanowią: zanieczyszczenie wód, izolacja populacji spowodowana fragmentacją siedlisk, presja gatunków obcych, regulacja koryt rzecznych, eksploatacja żwiru, niszczenie koryt rzek i potoków podczas zrywki drewna, budowa urządzeń piętrzących bez instalowania przepławek.

Ochrona ptaków

Gospodarka prowadzona na terenach pozostających z zarządzie Nadleśnictwa Kańczuga bezpośrednio dotyczy siedlisk takich ptaków jak: bocian czarny, trzmielojad, bielik, orlik krzykliwy, puchacz, lelek, bączek, włośchatka, muchołówka mała, muchołówka białoszyja, oraz dzięcioł czarny, czyli ściśle powiązanych z ekosystemem leśnym. Na pozostałe, zasadniczo bytujące w innych typach ekosystemów (otwarte przestrzenie), nie ma wpływu lub jej wpływ jest znikomy, bądź pozytywny. Dotyczy to m.in. gąsiora i derkacza. Gatunki, dla których środowiskiem bytowania lub miejscem żerowania są stawy lub zbiorniki wodne to: czapla siwa, żuraw, bielik, zielonka, kropiatka. W przypadku gatunków „strefowych” takich jak: bocian czarny, bielik, orlik krzykliwy, puchacz, włośchatka, obostrzenia w gospodarce leśnej dotyczą głównie miejsc gniazdowania i wiążą się z ochroną strefową. Podobnie jest w przypadku trzmielojada, który również źle znosi obecność człowieka w pobliżu gniazd. Aktualnie w granicach Obszaru znajduje się 2 gniazda orlika krzykliwego (leśnictwo Śliwnica i Szklary), gdzie zaprojektowano strefy ochrony. W zasięgu stref ochrony całorocznej, w Planie nie przewiduje się żadnych zabiegów, jedynie na niewielkiej powierzchni zostały zaplanowane zabiegi w strefie ochrony okresowej. Poza tym gatunkiem i puchaczem, który prawdopodobnie bytuje na omawianym terenie (gniazdo w oddz. 75b, leśnictwo Węgierka, od kilku lat nie jest zasiedlone) brak jest danych wskazujących by któryś z pozostałych wymienionych powyżej gnieździł się na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa, a więc nie ma podstaw by wskazywać na negatywne oddziaływanie planu u.l.. Innych zagrożeń racjonalna gospodarka leśna, oparta na ekologicznych zasadach, a więc służąca lepszemu dostosowaniu składu gatunkowego

do siedliska nie niesie, a jej kontynuacja w warunkach Nadleśnictwa, gdzie część drzewostanów ma charakter porolny lub niedostosowany do siedliska, ma niebagatelne znaczenie dla poprawy stanu siedlisk przyrodniczych.

W przypadku dzięcioła czarnego najistotniejszym elementem środowiska jest ilość starodrzewów i martwego drewna pozostającego w lasach. Zapisy planu u.l. zasadniczo odnoszą się tylko do użytkowania starodrzewów, wskazując gdzie i w jakim rozmiarze mają być wykonane rębnie, natomiast zasady pozostawiania martwego drewna precyzują odrębne przepisy. W przypadku starodrzewów wpływ zapisów Projektu planu można dość precyzyjnie ocenić, natomiast ilość starego i martwego drewna w głównej mierze leży w gestii wykonawcy planu i nie jest możliwe prognozowanie zmian w tym zakresie. W Programie ochrony przyrody zwrócono uwagę na tę kwestię zalecając jego pozostawianie. Nie planowano również do użytkowania niektórych starodrzewów oraz wskazano pulę starych drzew (pomniki przyrody i drzewa o charakterze pomnikowym), które mają pozostać do naturalnej śmierci. Obejmuje ona 157 drzew.

Do gruntów nieleśnych pozostających w zarządzie Nadleśnictwa plan u.l. nie formułuje zadań gospodarczych, a więc nie odnosi się do środowiska życia gatunków związanych z tego typu ekosystemami. Wyjątkiem są zalesienia, których jednak w Nadleśnictwie Kańczuga nie zaplanowano. Formułowane są natomiast zalecenia ochronne (Program ochrony przyrody), przy czym dotyczą one tylko obszarów cennych przyrodniczo. W Nadleśnictwie są to głównie siedliska przyrodnicze z załącznika I DS i niektóre obiekty proponowane do ochrony prawnej, a odnośne zapisy służą ich utrzymaniu. Z uwagi na relatywnie małą powierzchnię, jakiej dotyczą w znikomym stopniu wpływają na siedliska chronionej awifauny.

Ochrona ssaków

Na terenie Nadleśnictwa stwierdzone jest występowanie 10 gatunków ssaków objętych ochroną, ścisłą bądź częściową. Jedno z nich wymaga ochrony czynnej zaś trzy gatunki zostało umieszczone w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (wilk, bóbr europejski, wydra).

Środowiskiem wydry są cieki i zbiorniki wodne o brzegach obudowanych roślinnością. Gatunek ten do niedawna uważany za zagrożony wyginięciem, obecnie należy do populacji dość licznej w naszym kraju. Na gruntach Nadleśnictwa wydra występuje głównie w rejonie potoków i zbiorników wodnych (leśnictwa: Hadle, Tarnawka, Lipnik, Szklary, Węgierka) - lokalizacja stanowisk w punkcie „Załączniki”). Miejsca występowania wydry częściowo pokrywają się ze stanowiskami bobra.

Wydra nie jest obecnie zwierzęciem zagrożonym i nie wymaga odrębnych działań z zakresu ochrony czynnej, prowadzonych przez Nadleśnictwo.

Zaplanowane zadania gospodarcze nie obejmują terenu samych zbiorników, zaś wzdłuż cieków pozostawiony ma być pas drzewostanu nie objęty użytkowaniem rębnym. Brak jest więc przesłanek dotyczących ewentualnego negatywnego oddziaływania gospodarki leśnej na ten gatunek.

Środowiskiem bobra są rzeki i potoki oraz inne zbiorniki wodne. Jego główną bazę pokarmową stanowią wierzby, topole, olsze oraz brzozy.

W ostatnich latach dochodzi dość często do wyrządzenia szkód przez te zwierzęta, które budują tamy doprowadzając do zalania znacznych powierzchni

wodą bądź w silnym stopniu wyniszczają sąsiadujące drzewostany (ściananie całych drzew, obgryzanie kory i miazgi na drzewach rosnących). Należy pamiętać, że istnieją różne sposoby zabezpieczania przed tego rodzaju szkodami (przenoszenie bobrów na obszary dotąd nie zasiedlone, umiejscawianie specjalnych przelewów na tamach, itp.) (Dzięciołowski 1996). Niewątpliwie jednak w przypadku obszarów zasiedlonych przez bobry najlepszym rozwiązaniem jest pozostawianie przy ciekach i zbiornikach naturalnej strefy buforowej o szerokości ok. 20–50 metrów, w której nie prowadziłyby się działań gospodarczych. Jest to rozwiązanie korzystne nie tylko dla bobrów, ale i dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Dowiedziono również, że strefa buforowa pełni ważną rolę przy ograniczaniu erozji, zmniejszaniu zagrożenia powodziowego, oczyszczaniu i obniżaniu temperatury wód itp. Szczegóły przedstawiono w „Krajowym planie ochrony gatunku bóbr europejski” (Czech 2007) dostępnym na stronach GDOŚ.

Na terenie Nadleśnictwa stanowiska bobra znajdują się w leśnictwach: Roźwienica (oddz. 39a,b,c), Tarnawka (oddz. 51f,h, 67d,f, 88i), Węgierka (oddz. 87d,m). Rozmiar powodowanych szkód w drzewostanach jest niekiedy poważny.

Ważnym gatunkiem, na terenie nadleśnictwa jest wilk *Canis lupus*. Był on widywany (jeden osobnik) na terenie leśnictwa Węgierka i Hadle.

Gospodarka leśna nie jest bezpośrednim zagrożeniem dla populacji wilków. Istotnym zagrożeniem może być niepokojenie ich w okresie rozrodu. Dlatego też w Planie zapisano konieczność ograniczenia działań gospodarczych w promieniu 500 m wokół zasiedlonych nor wilków w okresie od 1.04 do 15.07, jeżeli miejsca takie zostaną odnalezione.

Właściwa ochrona ssaków na terenie Nadleśnictwa wiąże się z kilkoma aspektami gospodarki prowadzonej na tym terenie. Pierwszy z nich dotyczy utrzymywania odpowiedniej mozaiki siedlisk, szczególnie w obrębie większych kompleksów leśnych. Ma to znaczenie zarówno dla fauny drobnych ssaków, które bytują w bardzo różnorodnych środowiskach, jak też dla ssaków kopytnych, dla których obszary nieleśne są obfitą bazą żerową, dzięki której powodują one mniej szkód w uprawach. Wiąże się to z koniecznością utrzymywania półnaturalnych.

4.2.4. Zachowanie różnorodności biologicznej

W koncepcji leśnictwa wielofunkcyjnego biologiczne zróżnicowanie lasów jest zarówno narzędziem jak i celem zagospodarowania, służąc z jednej strony stabilności ekosystemów leśnych, z drugiej zaś poszerzaniu ich wielofunkcyjności i możliwości wielostronnego użytkowania.

Formalne zobowiązania Polski (również i leśnictwa), w tym zakresie wynika z podpisanej w 1992 r. przez Polskę i ratyfikowanej „Konwencji o różnorodności biologicznej”. Według niej różnorodność biologiczna to zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących na Ziemi w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz w zespołach ekologicznych, których są częścią; dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz różnorodności ekosystemów i krajobrazów ekologicznych.

4.2.4.1. Zachowanie różnorodności genetycznej

W celu ochrony różnorodności genetycznej w lasach Nadleśnictwa zaleca się stosowanie uregulowań zawartych w dokumentach obowiązujących w Lasach Państwowych. Zasadniczym celem jest ochrona możliwie dużej liczby genotypów rodzimych gatunków drzew i krzewów oraz ich lokalnych populacji.

Podstawowymi formami ochrony leśnych zasobów genowych są komisyjnie uznawane i w specjalny sposób zagospodarowane drzewostany, uprawy i plantacje. Ochrona powinna uwzględniać również gatunki drzew i krzewów prezentujących szczególne walory przyrodnicze i biocenotyczne.

Rozszerzeniem strategii ochrony leśnej różnorodności genetycznej są odnowienia naturalne, ochrona starych drzew, grupowe cięcia pielęgnacyjne, utrzymywanie w lesie drzew zamierających i martwych.

Ochrona leśnych zasobów genowych *in situ* na terenie Nadleśnictwa realizowana jest w oparciu o „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 2011 – 2035”, opracowany na podstawie Zarządzenia Nr 8 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25.01.1993 r. Selekcję populacyjną i indywidualną prowadzi się na bazie wymienionych niżej elementów. Są to:

- gospodarcze drzewostany nasienne: pow. 164,77ha – modrzewiowe, dębowe, bukowe, jodłowe, (dokładna lokalizacja znajduje się w elaboracie planu u.l.);
- uprawy pochodne: pow. 90,17 ha – w tym bukowe 46,47 ha, jodłowe 31,55 ha i modrzewiowe 12,15 ha (dokładna lokalizacja znajduje się w elaboracie planu u.l.);
- źródła nasion: Obr Kańczuga: Jw – oddz. 25h.

Ochrona *in situ* realizowana jest ponadto dzięki procesowi naturalnego odnowienia drzewostanów, który na omawianym terenie ma podstawowe znaczenie. Naturalne odnowienie uznawane jest za najbardziej efektywną strategię *in situ*.

4.2.4.2. Zachowanie różnorodności gatunkowej

Dla zachowania leśnej różnorodności gatunkowej należy:

- właściwie kształtować strukturę fitocenozy leśnej jako elementu decydującego o składzie gatunkowym całej biocenozy; oznacza to przede wszystkim dążenie do zgodności składu gatunkowego z potencjalną roślinnością naturalną, w czym wyraża się nadrzędna zasada ochrony leśnej bioróżnorodności - zasada zgodności biocenozy z biotopem. W Nadleśnictwie 6800,03 ha (59,32%) zajmują drzewostany zgodne z siedliskiem oraz 3590,64 ha (31,32%) częściowo zgodne z siedliskiem. Za niezgodne uznaje się 1073,44 ha (9,36%).
- preferować rodzime gatunki leśnej flory i fauny;
- kształtować i chronić siedliska i środowiska życia gatunków związanych z lasem oraz gatunków stref przejściowych z innymi biocenozami;
- różnicować warunki świetlne, wilgotnościowe, termiczne oraz strukturę wiekową i przestrzenną drzewostanu;
- kształtować i utrzymywać mozaikę faz rozwojowych drzewostanów;

- pozostawiać wyprodukowaną w lesie biomasę, zwłaszcza drewno różnej postaci, w ilości dopuszczalnej względami sanitarnymi i ekonomicznie uzasadnionymi;
- stosować technologie użytkowania i praktyki hodowlane możliwie zbliżone do naturalnych procesów;
- ograniczać metody sztucznego pielęgnowania lasu na rzecz sterowania procesami naturalnymi.

Wiele z powyższych wskazówek jest realizowanych w dotychczasowej codziennej praktyce Nadleśnictwa i kontynuowane w planowaniu na bieżący okres gospodarczy.

Dążenie do różnorodności gatunkowej w granicach określonych uwarunkowaniami glebowo-siedliskowymi stanowi element podstawowej zasady hodowli lasu w warunkach niepewności - zasady rozproszenia ryzyka hodowlanego. Dużą uwagę poświęca się rozbudowie struktury wiekowej i przestrzennej.

4.2.4.3. Zachowanie różnorodności ekosystemowej

Przedmiotem ochrony na poziomie ekosystemu są przede wszystkim siedliska leśne. Dlatego najważniejszym zadaniem w ramach ochrony leśnej różnorodności ekosystemowej jest rozpoznanie warunków glebowo-siedliskowych jako podstawy planowania hodowlanego i kształtowania biologicznie zróżnicowanych i stabilnych ekosystemów leśnych. Nadleśnictwo Kańczuga zrealizowało to zadanie, ponieważ posiada operat glebowo-siedliskowy. Dalszym etapem jest taka modyfikacja gospodarki leśnej, by właściwie chronione były siedliska w swej naturalnej strukturze przestrzennej i charakterze. Realizować to należy m.in. przez dążenie do zgodności zbiorowiska leśnego (w tym składu gatunkowego drzewostanu) z siedliskiem i przewidzianym dla niego składem docelowym.

Dla ochrony leśnej różnorodności ekosystemów ważnym jest również:

- poddawanie szczególnej ochronie, poprzez zaniechanie użytkowania rębego, lasów na siedliskach lasów łęgowych i bagiennych;
- zachowanie śródleśnych gruntów leśnych nie zalesionych – polan, łąk, pastwisk, ziołorośli, zabagnień itp.;
- utrzymywanie i w miarę ewentualnych potrzeb wzbogacanie stref przejściowych (ekotonowych), ze szczególnym uwzględnieniem stref leśno-bagiennych, leśno-wodnych, leśno-łąkowych i leśno-polnych;
- utrzymywanie różnorodności biologicznej wnętrza lasu poprzez ochronę biotopów wnętrza lasu i odpowiednie zagospodarowanie strefami przejściowymi między takimi elementami jak: szlaki komunikacyjne, poletka łowieckie, łąki, pastwiska itp.

4.2.4.4. Zachowanie różnorodności krajobrazowej

Dla ochrony leśnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazu ekologicznego (jak również ekosystemu), kluczowym zadaniem leśnictwa jest pogłębienie integracji typologii leśnej i regionalizacji przyrodniczo leśnej z potencjalną roślinnością naturalną oraz naturalnymi krajobrazami Polski.

Nadleśnictwo Kańczuga leży w przeważającej części na terenie podgórskim. Z tego też względu wszystkie elementy urozmaicającą rzeźbę tego terenu zasługują na szczególne traktowanie i ochronę.

W warunkach Nadleśnictwa to przede wszystkim wzniesienia niejednokrotnie o znacznej, kilkudziesięciometrowej wysokości n.p.m., poprzecinane licznymi jarami i dolinami potoków stanowią bardzo charakterystyczny element krajobrazu. Najbardziej atrakcyjne obiekty pod tym względem opisano w pkt. 3.1.5.

Ochrona wartości krajobrazowych polegać powinna głównie na prowadzeniu czynności gospodarczych sposob nie naruszający tych wartości oraz na wyłączeniu z zabiegów gospodarczych fragmentów najcenniejszych.

4.2.5. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków i ich siedlisk na obszarach leśnych i nieleśnych

4.2.5.1. Zachowanie siedlisk gatunków ptaków na obszarach leśnych i nieleśnych

Dla ochrony gatunków i populacji ptaków istotne jest zachowanie siedlisk ich występowania we wszystkich stadiach cykli rozwojowych, właściwych dla ich wymagań ekologicznych. Wymagania te dla gatunków szczególnej troski omówiono w punkcie 4.2.3., oddzielnie dla ptaków siedlisk leśnych, wilgotnych i bagiennych oraz krajobrazu rolniczego. Zachowanie i właściwe kształtowanie biotopów tych gatunków zapewniają ustalenia planu urządzenia lasu Nadleśnictwa oraz zawarte w niniejszym Programie w punkcie 4.1. wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonywania prac leśnych, gwarantujące utrzymanie właściwego udziału starodrzewi, drzew dziuplastych, obumierających i martwych, zachowanie drzewostanów siedlisk bagiennych i wilgotnych. Zasady oraz sposoby ochrony i odpowiedniego kształtowania siedlisk krajobrazu otwartego, służące również zachowaniu siedlisk gatunków ptaków szczególnej troski, przedstawiono w następnym punkcie.

4.2.5.2. Zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk flory i fauny

W ramy ochrony różnorodności biologicznej wpisane jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2006 r. w sprawie określenia typów siedlisk

przyrodniczych o znaczeniu europejskim oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000.

Zalecenia odnośnie ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, znajdują się na stronie <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/> w publikacji „Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce” oraz <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/poradnik.php>. Tom 3.

Celem ochrony jest utrzymanie typów siedlisk przyrodniczych w tzw. właściwym stanie ochrony, co oznacza, że:

- naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się,
- zachowuje ono specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości,
- stan ochrony typowych dla niego gatunków również jest właściwy.

Na obszarach nie będących rezerwatami dopuszczalne jest użytkowanie gospodarce, z pewnymi ograniczeniami. Mogą one mieć postać zakazów wykonywania pewnych działań na całym obszarze lub w jego części, albo zaleceń dotyczących pożądanego sposobu i czasu wykonywania zabiegów gospodarczych. Obowiązuje zasada, że użytkowanie nie może spowodować zaniku określonego typu siedliska, zmniejszenia jego powierzchni czy zaburzenia jego struktury i funkcji.

Odnosnie wymienionych poniżej leśnych rodzajów siedlisk przyrodniczych zakłada się, że pogodzenie ich ochrony i gospodarki leśnej opartej na zasadzie zrównoważonego rozwoju jest możliwe i nie ma potrzeby wyłączenia całej ich powierzchni z gospodarczego użytkowania. W planie urządzenia lasu, którego niniejszy Program ochrony przyrody stanowi integralną część, nie planowano użytkowania rębego w drzewostanach porastających siedliska łąkowe i bagienne.

4.2.5.2.1. Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych

Spośród siedlisk o znaczeniu europejskim wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000, na terenie Nadleśnictwa, w ramach inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (na podstawie inwentaryzacji z 2007 r. zweryfikowanej w 2010 r.) wykazano następujące siedliska przyrodnicze:

- kod 9110-2 – kwaśne buczyny górskie (*Luzulo luzuloidis-Fagetum*),
- kod 9130-3 – żyzne buczyny górskie (*Dentario glandulosae-Fagenion* i *Galio odorati-Fagenion*),

- kod 9170 -2 – grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*),
 - kod 91E0b* – łągi olszowe, olszowo-jesionowe i jesionowe (*Alnenion glutinoso-incanae*).
- (*) – siedliska o znaczeniu priorytetowym, wymagające ochrony w formie wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000.

Dla powyższych leśnych siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej wykazanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa opracowano typy drzewostanów w kierunku ochronnym (TD) w oparciu przede wszystkim o pracę J. M. Matuszkiewicza pt. „Regionalne optymalne składy gatunkowe drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych” stanowiąca załącznik do publikacji *Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski* (GiPZPAN, 2007). Typy drzewostanów (TD) zostały przyjęte w Planie u.l. jako perspektywiczne cele hodowlane drzewostanów stanowiących leśne siedliska przyrodnicze (w skali całego Nadleśnictwa).

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego Natura 2000	Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu /TD/	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu - %	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
9110	Kwaśna buczyna górską	LWYŻśw	Bk	Bk 90, Gb, Dbb, Dbsz 10	II/III	20
9130	Żyzne buczyny górskie	LWYŻw, LWYŻśw	Bk	Bk 80, Jw, Jd, Kl, Dbsz i inne 20	II	20
			Jd	Jd 80, Bk, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	IV	40-50
			Jd-Bk	Bk 60, Jd 20, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	III	30
			Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	IV	40
			Jw.-Bk	Bk 60, Jw 20, Jd, Kl, Dbsz i inne 20	II/III	20
9170	Grąd subkontynentalny (typowy)	LMw, LMśw, LWYŻw, LWYŻśw	Gb-Db	Db 50, Gb 30, Lpd, Kl i inne 20	II/III	20
			Lp-Gb-Db	Db 40, Gb 30, Lp 20, Bk, Kl, Jw., Czr i inne 10	II/III	20
			Bk-Gb-Db	Dbsz 40, Gb 20, Bk 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20
			Db-Gb-Bk	Bk 40, Gb 20, Db 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20
			Db-Gb-Jd	Jd 40, Gb 20, Db 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	IV	40
			Jd-Gb-Db	Dbsz 40, Gb 20, Jd 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20
			Jw-Gb-Db	Dbsz 40, Gb 20, Jw 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20
			Gb-Bk-Db	Dbsz 40, Bk 20, Gb 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20
			Gb-Db-Jd	Jd 40, Db 20, Gb 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	IV	40
Gb-Jd-Db	Dbsz 40, Jd 20, Gb 20, Lp, Kl, Czr i inne 20	II/III	20			
91EO*	Łęg olszowo-jesionowy	Ll, WYŻ, OlJWYŻ	Js	Js 80, Olsz, Olcz, Jw i inne 20	-	-
			Js-Ol	Ol (sz, cz) 50, Js 40, Jw i inne 10	-	-
			Ol	Olcz 90, Js i inne 10	-	-
			Ol-Js	Js 70, Olcz 20, Jw. i inne 10	-	-
			Olsz	Olsz 90, Wbk, Js, Jw i inne 10	-	-
			Olsz-Js	Olsz 90, Jw i inne 10	-	-

4.2.5.2.2. Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych

U podstaw skutecznej ochrony roślinności nieleśnej leży znajomość jej odrębności i specyfiki ekologiczno-biocenotycznej. Poniżej przedstawiono ogólne zasady i metody ochrony typów siedlisk nieleśnych (występujących na gruntach Nadleśnictwa), które z uwagi na charakter i walory przyrodnicze winny być utrzymywane:

- kod 6510 - niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* - łąki świeże wymagają systematycznego wykaszania, co roku, najlepiej po 15 lipca ze względu na ochronę fauny. Ewentualny drugi pokos może być stosowany na łąkach o szczególnie bujnej warstwie roślinności w okresie września lub października. Po zebraniu pierwszego pokosu wskazane jest przepasanie łąk, co roku lub co kilka lat, zwłaszcza w odniesieniu do suchszych postaci łąki mietlicowej,
- kod 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinion caeruleae* - zabiegi ochronne polegają na wykaszaniu jesienią, co roku lub co dwa lata, ewentualnie rzadziej, z usuwaniem biomasy. Konieczna jest również dbałość o zachowanie odpowiednich stosunków wodnych. Przy niezbyt częstym koszeniu należy usuwać pojawiające się naloty i podrostry drzew i krzewów, aby nie dopuścić do zarośnięcia lasem.

Zbiorowiska nieleśne stanowiące siedliska przyrodnicze gatunków roślin wymagających ochrony aktywnej powinny być objęte zabiegami uwzględniającymi wymagania ekologiczne chronionych gatunków. Agrocenozy istotne dla zachowania struktury krajobrazu ekologicznego zapewniającego bytowanie kluczowych gatunków ptaków (nie wyróżniające się szczególnym bogactwem gatunkowym), powinny być zagospodarowane zgodnie z tzw. dobrą praktyką rolną. Grunty sklasyfikowane jako łąki i pastwiska, porośnięte w znacznej mierze przez krzewy, należy przeklasyfikować na grunty zakrzewione i zadrzewione (Lz) lub lasy (Ls) i przeznaczać do naturalnej sukcesji.

Ogólne zalecenia ochrony siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie znajdują się na stronie <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/>

Wytyczne dotyczące najważniejszych siedlisk i gatunków położonych na terenie Nadleśnictwa omówiono w pkt. 3, natomiast ogólne zalecenia dotyczące ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, można znaleźć na stronie <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/> w publikacji „Ogólne zalecenia dla ochrony typów siedlisk oraz gatunków zwierząt (poza ptakami) i roślin wymienionych w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej, przewidywane na terenach Specjalnych Obszarów Ochrony sieci Natura 2000 w Polsce”.

Siedliska przyrodnicze gatunków roślin i zwierząt i zasady ich ochrony omówiono w punkcie dotyczącym form ochrony przyrody (4.2.3.). Dotyczyło to

głównie gatunków związanych ze środowiskiem leśnym. Należy więc dodać, że zbiorowiska nieleśne stanowiące siedliska przyrodnicze gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony aktywnej, powinny być objęte zabiegami uwzględniającymi wymagania ekologiczne chronionych gatunków.

Usuwanie podrostów drzew i krzewów oraz kształtowanie zakrzewień i zadrzewień

Utrzymanie układów mozaikowych, złożonych z odmiennych biotopów, jest wskazane z uwagi na ochronę różnorodności biologicznej. Z tych względów należy utrzymywać kępy krzewów i drzew w obszarze ekosystemów nieleśnych. Zasadniczo nie powinny one jednak zajmować więcej niż 5-15% powierzchni.

Bardzo ważne jest pozostawianie na obszarach użytkowanych rolniczo starych pojedynczych drzew lub ich grup, jako biotopów dla różnych gatunków zwierząt, szczególnie ptaków. Zadrzewienia i zakrzewienia należy pozostawiać nad ciekami i potokami oraz na skarpach, miedzach i stokach zagrożonych erozją.

5. EDUKACJA EKOLOGICZNA I TURYSTYCZNE UDOSTĘPNIENIE TERENU

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe. Fakt ten wynika z przyjętych w 1997 roku założeń Polityki Leśnej Państwa oraz kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych, wprowadzonych zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku. Ma ona na celu: upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz wielofunkcyjnej zrównoważonej gospodarce leśnej, podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu oraz budowanie zaufania społecznego do działalności leśników.

Cele edukacji ekologicznej prowadzonej przez Nadleśnictwo Kańczuga skupiają się przede wszystkim na:

- kształtowaniu postaw i świadomości ekologicznej społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących gospodarki leśnej,
- poznawaniu funkcji lasu w przyrodzie i życiu człowieka,
- uczeniu postaw właściwego zachowania się w lesie,
- uświadamianiu zagrożeń dla lasu oraz poznawaniu metod przeciwdziałania tym zagrożeniom,
- kształtowaniu pozytywnego wizerunku leśnika i leśnictwa,
- promowaniu wiedzy leśnej, kultury i historii związanej z leśnictwem,
- upowszechnianiu wiedzy o działaniach Lasów Państwowych w zakresie ochrony przyrody i środowiska.

Nadleśnictwo Kańczuga od wielu lat prowadzi działalność edukacyjną, która skierowana jest głównie do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów, w mniejszym stopniu przedszkoli i szkół średnich.

Szeroko rozumianą działalność edukacyjną Nadleśnictwo Kańczuga rozpoczęło w 1998 roku, kiedy to utworzona została ścieżka dydaktyczna po rezerwacie „Husówka”. W 1999 roku nadleśnictwo utworzyło dwa kolejne obiekty edukacyjne: ścieżkę dydaktyczną „Borek Nowosielski” oraz „zieloną klasę” w Mokrej.

W 2001 roku z inicjatywy Szkoły Podstawowej w Cierpiszu, Nadleśnictwo Kańczuga przy współpracy Gminy Łańcut, Starostwa Powiatowego w Łańcucie, Związku Komunalnego „Wisłok” oraz mieszkańców wsi Cierpisz utworzono kolejną ścieżkę ekologiczno-dydaktyczną „Koralowa”.

Nadleśnictwo Kańczuga posiada **Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2004-2013**. Zadania założone w tym programie realizowano poprzez współdziałanie w realizacji wytyczenia, opisanie i wykonania części trasy przyrodniczej „Środowisko, historia, kultura – trzy ścieżki tożsamości” (projekt Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Dubieckiej) oraz w różnego rodzaju formach zajęć edukacyjnych takich jak:

- Akcja przeciwko wypalaniu traw: pogadanki w szkołach oraz konkurs na ulotkę – odezwę;

- Prowadzenie zajęć w szkołach: „Spotkania z leśnikiem”;
- Prowadzenie zajęć w lesie: ścieżki edukacyjne, zielona klasa, szkółka leśna;
- Warsztaty dla nauczycieli: prezentacja bazy edukacyjnej i gospodarki leśnej w Nadleśnictwie;
- Przygotowanie zestawów do nauki rozpoznawania drzew po korze głównych gatunków lasotwórczych z terenu Nadleśnictwa;
- Prezentacja wystawy o tematyce leśnej i łowieckiej;

Stałym punktem w działaniach edukacyjnych Nadleśnictwa w minionym okresie stało się uczestnictwo w imprezach i akcjach organizowanych przez inne podmioty takich jak: „Dzień Wierzyby”, „Dzień Ziemi”, „Sprzątanie Świata”.

Do najważniejszych partnerów Nadleśnictwa w prowadzeniu edukacji leśnej należą:

- Zarząd Zespołu Parków Krajobrazowych w Przemysłu,
- Urzędy gmin w powiatach: jarosławskim, przemyskim, przeworskim, łańcuckim i rzeszowskim;
- Związek Komunalny „WISŁOK”;
- Koła Łowieckie;
- Lokalna prasa („Głos Gminy Łańcut”), telewizja (TVP3-Rzeszów) i inne

Z planu działalności edukacyjnej Nadleśnictwa zrealizowano:

- wymianę tablic edukacyjnych na ścieżce dydaktycznej przy rezerwacie „Koralowa”;
- wymianę tablic edukacyjnych na ścieżce dydaktycznej przy rezerwacie „Husówka”
- dokończenie realizacji ścieżki spacerowej wokół oczka wodnego przy „Zielonej klasie” obok siedziby Nadleśnictwa.

„Zielona klasa” przy siedzibie Nadleśnictwa wyposażona jest w ławki, tablice informacyjne, miejsce na ognisko. Obok znajduje się oczko wodne oraz mini arboretm z ciekawymi gatunkami drzew i krzewów. Również ostatni przystanek przy ścieżce „Koralowa” pełni rolę „Zielonej klasy” .

Fot. „Zielona klasa” przy siedzibie Nadleśnictwa – tablice edukacyjne oraz miejsce wypoczynku.

5.1. ŚCIEŻKI DYDAKTYCZNE

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga znajduje się 2 ścieżki dydaktyczne:

- ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna po rezerwacie „Husówka” znajduje się w odległości około 10 km od Kańczugi, na terenie leśnictwa Lipnik w oddz. 33 i 38. Celem jej utworzenia było pokazanie naturalnego stanowiska rzadkiego krzewu - kłokoczki południowej, cennego starodrzewu modrzewiowego, otaczających drzewostanów oraz bogactwa świata roślin i zwierząt występujących na terenie rezerwatu. Długość ścieżki wynosi około 1 km. Czas przejścia wynosi ok. 45 min.

Fot.

Przystanek nr 4 „Rośliny runa” przy ścieżce przyrodniczo-dydaktycznej „Husówka”.

Na trasie rozlokowano 6 przystanków z tablicami informacyjnymi.

- ścieżka ekologiczno-dydaktyczna „Koralowa” w Cierpiszu. Powstanie tej ścieżki zainspirowała dyrekcja Zespołu Szkół w Cierpiszu dla pokazania szerszemu gronu bogactwa znajdujących się tutaj okazów przyrody. Położona jest w leśnictwie Lipnik, a trasa o dł. ok. 3 km prowadzi przez oddz. 10, 11, 12 i 13. Trasa ścieżki ma formę pętli –rozpoczyna się i kończy przy parkingu na skraju lasu. Na całej trasie rozmieszczonych jest 10 przystanków, przy których ustawiono estetyczne, ciekawe w formie i treści, tablice poszerzające wiedzę przyrodniczą zwiedzających. Poszczególne przystanki dotyczą tematów:
- 1 – grzyby,
 - 2 - ptaki,
 - 3 - lisie jamy, 100-letnia sosna,
 - 4 - polanka śródleśna, kłokoczka,
 - 5 - zwierzyna łowna,
 - 6 - meandrujący potok punkt widokowy,
 - 7 - wyłączony drzewostan miejsce na odpoczynek,
 - 8 - oczka wodne, miejsce na odpoczynek,
 - 9 - pielęgnowanie lasu,
 - 10 - Dąb – źródło, punkt widokowy.

Pomiędzy poszczególnymi przystankami znajdują się: miejsce spoczynkowe, 100 letnia sosna, rzadki krzew – kłokoczka południowa, punkt widokowy oraz krzyż tzw. ”Czarny Krzyż”. Spotkać można również rośliny będące pod ścisłą ochroną. Ścieżka ta należy do najciekawszych w okolicy.

Jest ona licznie odwiedzana nie tylko przez okoliczną ludność, ale również przez przybyszy z dalszych stron. Dla miejscowej młodzieży szkolnej pełni rolę „Zielonej Klasy”.

W zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Kańczuga utworzono ponadto dwie ścieżki przyrodnicze:

- ścieżkę przyrodniczo-historyczną po Kańczudze i okolicy,
- ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną po rezerwacie „Broduszurki” i jego okolicach.

Gmina Pruchnik, przy współpracy Nadleśnictwa Kańczuga, opracowała projekt kompleksu ścieżek rekreacyjno-edukacyjnych przebiegających przez teren leśnictwa Borowiec. Realizacja projektu planowana jest na kolejne lata.

5.1.1. Trasy rowerowe

Teren Nadleśnictwa Kańczuga stwarza dogodne warunki do uprawiania turystyki rowerowej. Przez tereny leśne Nadleśnictwa przebiegają jedynie nieoznakowane trasy rowerowe, natomiast w zasięgu terytorialnego działania wytyczonych jest 6 oznakowanych tras rowerowych:

- ścieżka rowerowa gminy Łańcut: Handzlówka - Cierpisz – Kraczkowa – Albigowa o długości 30 km.
- Szlak rowerowy „Jodłówka”: kolor czerwony, długość szlaku 80 km: Jarosław - Cieszacin Wielki - Zarzecze - Hawłowice - Pruchnik -Jodłówka - Kramarzędka – Helusz - Wola Węgierska - Węgierka - Chorzów - Rokietnica - Chłopice - Kidałowice – Jarosław.
- Szlak rowerowy ”Radymno”: kolor niebieski, długość szlaku 40 km, przebieg: Jarosław – Surochów – Wietlin – Wysocko – Radymno – Łowce – Chłopice – Kidałowice – Jarosław.
- Szlak rowerowy „Szlakiem Nadszańskich Umocnień” o długości 325 km, znakowany kolorem czarnym.
- Trasy rowerowe wokół Dynowa. Trasa nr 4: - Dubiecko – Rezerwat „Broduszurki” – Winne Podbukowina – Wybrzeże – Iskań – Nienadowa – Dubiecko o długości 20 km.
- Szlak rowerowy „Pagórki Pogórza Dynowskiego” – Bachórz – Laskówka o długości około 17 km.

5.2. SZLAKI TURYSTYCZNE

Szlaki turystyczne, wyznaczone i dobrze oznakowane w terenie, są jednym z podstawowych elementów racjonalnego zagospodarowania turystycznego danego terenu. Kanalizują i porządkują ruch turystyczny, chroniąc środowisko przyrodnicze przed zagrożeniami wynikającymi z antropopresji.

Na terenie Nadleśnictwa funkcjonuje pięć znakowanych pieszych szlaków turystycznych w tym cztery PTTK:

Szlaki turystyczne wyznaczone przez PTTK w Rzeszowie:

- Szlak czerwony: Turystyczno-Historyczny im. płk. Leopolda Lisa - Kuli o długości 39 km i ogólnym przebiegu: Kosina – Markowa – Husów – Albigowa Honie – Cierpisz Górny – M. Magdalena – Słocina Kościół;
- Szlak niebieski: Biała – Dynów o długości 40 km. Początek szlaku znajduje się w miejscowości Biała, przy końcowym przystanku linii MPK – Obszary Kielnarowskie – Nowa Wieś – Jawornik Polski - Dynów;

Szlaki turystyczne wyznaczone przez PTTK w Przemyślu:

- Szlak zielony: Przemysko-Bachórski o długości 54 km i ogólnym przebiegu: Przemyśl – Lipowica – Łętownia – Bukowy Garb (426 m n.p.m.) – Średnia – Helusz – Patria (438 m n.p.m.) – Hucisko Nienadowskie – Mechowa Góra (447 m n.p.m.) – Huta Drohobycka – Laskówka – Bachórz. Czas przejścia – 14 godz.;
- Szlak żółty: Pruchnicki o długości 15 km i ogólnym przebiegu: Dubiecko – Nienadowa Górna – Kąty - Pruchnik, czas przejścia: 4 godz.

Inne szlaki:

- Szlak turystyczny „Trzy ścieżki tożsamości – środowisko, historia, kultura” znakowany kolorem czerwonym podzielony jest na dwie części:
 - Trasa: Słonne – Podbukowina - Winne – Dubiecko (11 km);
 - Trasa: Piątkowa – Słonne (4 km);Trasa turystyczna „Trzy ścieżki tożsamości - środowisko, historia, kultura” zorganizowana jest tak, by każdy miał okazję zetknąć się z najbardziej urokliwymi zakątkami okolicy, a także zobaczyć miejsca najważniejsze dla tak przecież ciekawej i trudnej historii tych ziem.
- Szlak Architektury drewnianej – trasa VII rzeszowsko-jarosławska o długości 133 km biegnie z Rzeszowa – Krzemienica – Sonina – Markowa – Krzeszowice – Siennów – Pruchnik – Tyniowice – Chłopice – Nowosielce

– Kosina – Wydrze – Rzeszów. VIIa trasa łącznikowa z trasą II sanocko-dynowską: Pruchnik – Helusz – Bachórzec.

- Szlak wodny „Błękitny San” - część środkowa „Szlak wodny środkowego Sanu ze Zwierzynia do Przemyśla”.

San jest jedną z najpiękniejszych rzek w Polsce. Liczy 457,8 km długości. Od swych źródeł, aż po wylot z Karpat pod Przemyślem, wije się w obrębie gór i pogórzy, gdzie tworzy malownicze przełomy, często głęboko wcinając się w podłoże fliszowe. Odcinek rzeki między Zwierzyniem a Przemyślem o długości 158 km znakomicie nadaje się do wypraw kajakowych. Rzeka wije się malowniczo w obrębie gór i wysokich pogórzy, i tworzy kilka razy naturalne przełomy, mocno wcinając się w podłoże. Odcinek pomiędzy pogórzami Dynowskim i Przemyskim, poniżej Dynowa zmienia wyraźnie kierunek na wschodni i utrzymuje go aż do Przemyśla.

Przez kompleksy leśne leśnictwa Borowiec i Kramarzówka przebiegają dwie nie znakowane ścieżki piesze:

- ◀ niebieska: Pruchnik-Korzeniec-Borowiec-Kramarzówka-Majdany-Pruchnik;
- ◀ czerwona: Pruchnik-Góra Iwa-Majdany-Kąty-Połanki-Helusz-Kramarzówka.

Ich dokładny przebieg przedstawiony jest na mapie przyrodniczo-turystycznej Miasta i Gminy Pruchnik.

6. ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY I METODY ICH REALIZACJI W LASACH NADLEŚNICTWA ORAZ OKREŚLENIE POTRZEB Z TEGO ZAKRESU W LASACH INNYCH FORM WŁASNOŚCI POŁOŻONYCH W GRANICACH ZASIĘGU TERYTORIALNEGO NADLEŚNICTWA

Zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji przedstawiono w treści Programu. Poniżej zamieszczono syntetyczne zestawienie projektowanych zadań ochronnych.

6.1. ZESTAWIENIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE KAŃCZUGA

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynność
1	2	3	4
Rezerwat przyrody: „Kozigarb”	Lokalizacja w pkt. 3.1.1.1.	33,30	Realizacja zadań ochronnych ustanowionych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jako zadań zleconych, po przekazaniu środków finansowych.
Rezerwat przyrody: „Husówka ”	Lokalizacja w pkt. 3.1.1.1.	71,96	Realizacja zadań ochronnych ustanowionych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska, jako zadań zleconych, po przekazaniu środków finansowych.
Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego	Lokalizacja w pkt. 3.1.2.	461,18	Realizowanie planu u.l. (w szczególności Programu ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnia on wytyczne zawarte w rozporządzeniu Nr 72/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 137, poz. 2089).
Hyżnieńsko-Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Lokalizacja w pkt. 3.1.3.1.	1903,40	Realizować plan u.l. (w szczególności Programu ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnia on wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 138, poz. 2103, zm. Nr 149, poz. 2435).

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynność
1	2	3	4
Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Lokalizacja w pkt. 3.1.3.2.	6048,90	Realizować plan u.l. (w szczególności Programu ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnić wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 94, poz. 1585, zm. Nr 149, poz. 2435).
Obszar specjalnej ochrony ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001)	Lokalizacja w pkt. 3.1.4.1.	2109,95	Do czasu opracowania i zatwierdzenia planu zadań ochronnych lub planu ochrony OSOP realizować plan ul - postępować zgodnie z ogólnymi wytycznymi zawartymi w Programie, dotyczącymi ochrony gatunkowej i ochrony siedlisk gatunków ptaków przedmiotów ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Przemyska” - (kod PLH 180012)	Lokalizacja w pkt. 3.1.4.1.	1648,84	Do czasu powołania SOOS oraz zatwierdzenia planu zadań ochronnych realizować zasady gospodarki leśnej przyjęte w planie ul dotyczące zachowania leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony) oraz ogólnych zaleceń zawartych w Programie dotyczących ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, grzybów i roślin będących przedmiotami ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” PLH 060093	Lokalizacja w pkt. 3.1.4.1.1	2774,17	Do czasu powołania SOOS oraz opracowania i zatwierdzenia dla niego planu zadań ochronnych lub planu ochrony – realizować zasady gospodarki leśnej przyjęte w planie ul dotyczące zachowania leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony) oraz ogólnych zaleceń zawartych w Programie dotyczących ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, grzybów i roślin będących przedmiotami ochrony.
Nie leśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	kod: 6510 Opis w pkt. 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	7,61	Ekstensywne użytkowanie kośne realizowane w ramach użytkowania ubocznego (wskazane działania w ramach programów rolnośrodowiskowych itp.).

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynność
1	2	3	4
	kod: 6410 Opis w pkt. 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	7,91	Ekstensywne użytkowanie kośne realizowane w ramach użytkowania ubocznego (wskazane działania w ramach programów rolnośrodowiskowych itp.).
Leśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	kod:9110 Opis w pkt. 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	13,66	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu, przebudowa w kierunku pełnego uzgodnienia z siedliskiem.
	kod:9130 Opis w pkt. 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	6617,86	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu, przebudowa w kierunku pełnego uzgodnienia z siedliskiem.
	kod:9170 Opis w pkt. 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	2584,73	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu, przebudowa w kierunku pełnego uzgodnienia z siedliskiem.
	kod:91EO Opis w pkt. . 3.1.4.1.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	60,98	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu drogą zabiegów pielęgnacyjnych, zaniechanie użytkowania rębnego.
Drzewa o charakterze pomników przyrody: 157 drzew	Wykaz zamieszczono w pkt. 3.1.5.2. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	-	Monitoring i ochrona w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej – pozostawić do naturalnej śmierci i rozkładu (o ile nie stworzą zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi).
Obiekty przyrody nieożywionej	Opis w pkt. 3.1.5.3. Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”	-	Otaczać szczególną opieką miejsca źródłiskowe, poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej i nie naruszenia struktury ukształtowania terenu.
Projektowane użytki ekologiczne – 6 obiektów	Wykaz zamieszczono Opis w pkt. 3.1.6.	14,14	Podjąć starania o objęcie ochroną prawną, potem (po uzyskaniu środków finansowych) realizować zadania

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynność
1	2	3	4
	w pkt. 3.1.6.2., a lokalizację na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych”		ochronne wskazane w akcie ustanawiającym.
Stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i grzybów	Wykaz zamieszczono w pkt. 7.4. i 7,5. lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo- kulturowych	-	Otaczać szczególną opieką stanowiska chronionych roślin; zachować i odpowiednio kształtować ich siedliska stosownie do ich wymagań ekologicznych, prowadzić rejestrację nowych stanowisk, aktualizować istniejące, realizować przepisy wynikające z Rozporządzenia MŚ z 9.VII.2004r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin i grzybów - w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
Stanowiska lęgowe gatunków ptaków chronionych (orlika krzykliwego)	Leśnictwo Szklary, oddz.:194c, 195a,b,c, 205a, 206a,b,c,d; Leśnictwo Śliwnica, oddz.: 240a,b, 241a,d, 242a,b,f	129,60	Realizacja postanowień Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (nr WPN.6442.15.2013.RN-2 z dnia 20 grudnia 2013 r.) w sprawie ustanowienia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową na terenie Nadleśnictwa Kańczuga.
Zadrzewienia i zakrzewienia	Lokalizacja w pkt. 3.2.9.	1,83	Pozostawienie bez ingerencji.
Drzewostany ujęte użytkowaniem rębny i przedrębny	Wg planu u.l.	-	Pozostawianie drewna martwych drzew w ilości wynikającej z Zasad Hodowli Lasu
Drzewostany na siedliskach lęgowych i bagiennych (LŁ.wyż, Ol, OlJwyż)	Lokalizacja wg planu u.l.	94,17	Zachowanie i kształtowanie ochronnego charakteru drzewostanu – nie planowano użytkowania rębno, czynności gospodarcze ograniczono do niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych.
Drzewostany wzdłuż głównych cieków wodnych	Drzewostany położone w bezpośrednim sąsiedztwie cieków	-	Pozostawienie sukcesji naturalnej pasa drzewostanu.
Drzewostany graniczące z biotopami polnymi i łąkowymi	Obrzeża kompleksów leśnych w całym Nadleśnictwie.	-	Kształtowanie i utrzymanie stref ekotonowych.
Drzewostany graniczące z drogami o znacznym natężeniu ruchu	Drzewostany położone przy drogach krajowych i wojewódzkich	-	Utrzymanie istniejących oraz odbudowa stref ekotonowych – przy drogach krajowych i wojewódzkich,

6.2. ZESTAWIENIE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ EDUKACJI EKOLOGICZNEJ W NADLEŚNICTWIE KAŃCZUGA

Obiekty	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynności
1	2	3	4
Miejsca kultu religijnego, kapliczki, krzyże, mogiły i inne obiekty historyczne	Wykaz zamieszczono w pkt. 3.3.1, a lokalizację na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	-	Po uzyskaniu odpowiednich środków finansowych, w sąsiedztwie obiektów wskazane jest sukcesywne przeprowadzanie prac porządkowych, dla zachowania estetyki bezpośredniego otoczenia - w miarę możliwości niezbędna konserwacja i remonty obiektów - stosownie do potrzeb - w przypadku obiektów zabytkowych wszelkie zabiegi uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
Ścieżki przyrodniczo-edukacyjne: „Koralowa”; „Husówka”;	Przebieg ścieżek zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	-	Okresowe kontrolowanie stanu tablic informacyjnych i infrastruktury – stosownie do potrzeb, konserwacja i remonty urządzeń, wykaszanie, usuwanie posuszu, złomów i wywrotów z bezpośredniego otoczenia.
Szlaki turystyczne	Przebieg tras szlaków turystycznych zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	-	Przy wlotach szlaków turystycznych na teren Nadleśnictwa umiejscowienie tablic informacyjnych dotyczących prawidłowego zachowania się na terenie lasów, dbałość o ich estetyczny wygląd. Na trasach szlaków usuwanie pojawiających się złomów i wywrotów uniemożliwiających poruszanie się.
Tablice informacyjne i ostrzegawcze o treści powiązanej z prawidłowym zachowaniem się na terenach leśnych bądź o szerokiej tematyce przyrodniczej	Cały teren Nadleśnictwa, szczególnie przy szlakach komunikacyjnych, parkingach itp.	-	Okresowa konserwacja lub wymiana na nowe, dbałość o estetyczny wygląd.
Edukacja leśna i promocja Nadleśnictwa	Obok siedziby Nadleśnictwa Kańczuga	-	Bieżące wykonywanie założeń Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa (ścieżki dydaktyczne)

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. Protokół posiedzenia Komisji Założeń Planu Nadleśnictwa Kańczuga z dnia 27 września 2011 roku.

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Kańczuga
z dnia 27 września 2011 roku.

Komisji przewodniczył Z-ca Dyrektora ds. gospodarki leśnej mgr inż. Marek Marecki

Biorący udział w posiedzeniu zgodnie z listą obecności.

Część A

1. Nadleśnictwo Kańczuga posiada opracowania glebowo – siedliskowe:
 - ✓ dla obrębu leśnego Kańczuga z roku 1979 sporządzone wg systematyki gleb z 1973 roku i Zasad hodowli lasu z 1970 roku,
 - ✓ dla obrębu leśnego Pruchnik z 2000 roku sporządzone wg systematyki gleb z 1989 roku i Zasad kartowania siedlisk leśnych z 1994 roku.

W związku z wielokrotnymi zmianami systematyki gleb leśnych i zasad kartowania siedlisk leśnych ustala się, że opracowania zostaną zaktualizowane.

Na mapy siedliskowe zostaną wkartowane, o ile zostaną otrzymane od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, granice siedlisk przyrodniczych dla których wyznaczono obszary Natura 2000, bez ich weryfikacji w terenie.

Ustala się potrzebę wykonania prac fitosocjologicznych na następujących powierzchniach leżących w obszarach:

OZW „Ostoja Przemyska” 1 618 ha,

OZW „Nad Husowem” 2 473 ha.

2. Ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu z terenu Nadleśnictwa Kańczuga.

Najistotniejszą inwestycją na terenie Nadleśnictwa o znaczeniu ponadlokalnym jest budowa autostrady A-4. Grunty przeznaczone pod

budowę zostały przekazane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Na omawianym terenie nie występują udokumentowane złoża kopalin. Gminy, których w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Kańczuga jest 17 nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny całych gmin. Plany takie są jedynie sporządzane dla fragmentów terenów planowanych pod zainwestowanie. Wszystkie gminy posiadają Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

3. Nie przewiduje się korekty lasów ochronnych uznanych zarządzeniem nr 202 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.12.1994 roku.
4. Dla potrzeb planu urządzania lasu zostaną przekazane:
 - ✓ Zaktualizowane bazy geometryczne LMN,
 - ✓ Aktualne wypisy z ewidencji gruntów i budynków,
 - ✓ Zaktualizowane opisy taksacyjne,
 - ✓ Ortofotomapa zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa.
5. Podział powierzchniowy i numerację oddziałów przyjmuje się bez zmian.

Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń zgodnie z Instrukcją urządzania lasu. Ewentualne oznakowanie farbą może być wykonane jako odrębne zlecenie. W projekcie planu urządzenia lasu zostaną ujęte również grunty stanowiące współwłasność z osobami fizycznymi.
6. Wykonawca projektu planu urządzenia lasu w oparciu o ortofotomapę dokona:
 - ✓ aktualizacji i korekty granic wydzieleń leśnych,
 - ✓ aktualizacji i korekty położenia warstwy obiektów liniowych (cieki, drogi itp.), warstwy obiektów powierzchni nie tworzących wydzieleń leśnych, warstwy innych obiektów powierzchniowych,

- ✓ wprowadzenia do standardu LMN nieujętych dotychczas obiektów liniowych,
 - ✓ wprowadzenia do SLMN nazwy cieków i zbiorników wodnych,
 - ✓ wprowadzenia nazw miejscowości.
7. Podczas inwentaryzacji stanu lasu zostaną wyróżnione następujące cechy drzewostanów:
- ✓ Drzewostany z odnowienia i zalesienia sztucznego,
 - ✓ Drzewostany z odnowienia i zalesienia naturalnego,
 - ✓ Uprawy po rębni złożonej,
 - ✓ Młodniki po rębni złożonej,
 - ✓ Drzewostany z zalesień porolnych,
 - ✓ Wyłączone i gospodarcze drzewostany nasienne,
 - ✓ Uprawy pochodne wg ewidencji Nadleśnictwa.
8. Ustala się , że dane dotyczące stopnia uszkodzeń upraw i młodników zostaną przyjęte do projektu planu urządzenia lasu wg inwentaryzacji Nadleśnictwa.
9. Ustala się, że podczas inwentaryzacji zasobów nie będzie inwentaryzowana miąższość podrostu.
10. Przyjmuje się, że nie będzie zwiększana powierzchnia do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych.
11. Uzgadnia się wykonanie:
- ✓ map gospodarczych w formacie A3,
 - ✓ map przeglądowych w skali 1 : 25 000, na podkładzie topograficznym,
 - ✓ mapy sytuacyjnej w skali 1 : 50 000,
 - ✓ mapy gospodarczo-przeglądowej dla leśnictw w skali 1 : 10 000.
12. Przyjmuje się istniejący podział na leśnictwa.

13. Kontrola i odbiory wykonanych prac urządzania lasu odbywać się będą zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13.08.2002 roku.

14. Przyjmuje się następującą formę opracowania:

- ✓ opis ogólny nadleśnictwa będzie sporządzony w formie książkowej z kieszenią na mapy,
- ✓ opis taksacyjny dla nadleśnictwa i leśnictw będzie sporządzony w formie książkowej,
- ✓ program ochrony przyrody będzie sporządzony w formie książkowej jako oddzielny tom,
- ✓ prognoza oddziaływania planu urządzania lasu na środowisko będzie sporządzona w formie książkowej zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu” zatwierdzonymi do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska dnia 18 sierpnia 2011 roku.
- ✓ Ponadto zostaną przekazane opracowane gotowe kompozycje map tematycznych do wykorzystania w bieżącej działalności Nadleśnictwa i całość opracowania zostanie udostępniona również w formie elektronicznej.

Część B

1. Przyjmuje się następujący podział lasów ze względu na pełnione funkcje:

- ✓ Lasy rezerwatowe,
- ✓ Lasy ochronne uznane zarządzeniem nr 202 Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.12.1994 roku,
- ✓ Lasy gospodarcze.

2. Wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa Kańczuga:
 - ✓ rezerwat przyrody „Husówka”,
 - ✓ projektowany rezerwat przyrody „Kozigarb”,
 - ✓ rezerwat przyrody na gruntach innej własności w miejscowości Bachórzec gmina Dubiecko „Broduszurki”,
 - ✓ park krajobrazowy Pogórza Przemyskiego,
 - ✓ obszary chronionego krajobrazu: Przemysko-Dynowski i Hyżnieńsko-Gwoźnicki,
 - ✓ pomniki przyrody wg wykazu Nadleśnictwa,
 - ✓ projektowane użytki ekologiczne wg wykazu Nadleśnictwa,
3. W terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa znajdują się obszary Natura 2000:
 - ✓ OSO „Pogórze Przemyskie” PLB 180001,
 - ✓ OZW „Ostoja Przemyska” PLH 180012,
 - ✓ OZW „Nad Husowem” PLH 180025,
 - ✓ Ponadto Nadleśnictwo Kańczuga jest w posiadaniu wyników powszechnej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny, przeprowadzonej przez LP w 2006 i 2007 roku.
4. Dla celów planowania urzędzeniowego wyróżnia się następujące jednostki regulacyjne:
 - ✓ gospodarstwo specjalne (S),
 - ✓ gospodarstwo lasów ochronnych (O),
 - ✓ gospodarstwo przerębowe (GP),
 - ✓ gospodarstwo przerębowo-zrębowe (GPZ).

Do gospodarstwa specjalnego (S) będą zaliczone:

 - ✓ lasy stanowiące rezerwat przyrody
 - ✓ projektowany rezerwat przyrody,
 - ✓ lasy glebochronne na stromych zboczach,

- ✓ lasy wodochronne w strefach ujęć i źródeł wody,
- ✓ wyłączone drzewostany nasienne,
- ✓ lasy z określonymi priorytetowymi siedliskami przyrodniczymi.

Do gospodarstwa lasów ochronnych (O) będą zaliczone lasy uznane za ochronne, z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego. W gospodarstwie tym znajdują się również lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa, ze względu na likwidację celu dla którego zostały ustanowione jako ochronne.

Do gospodarstwa przerębowego w lasach gospodarczych będą zaliczone drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy będzie przyjęty przerębowy sposób zagospodarowania (rębnią przerębową lub stopniową z okresem odnowienia ponad 40 lat).

Do gospodarstwa przerębowo-zrębowego w lasach gospodarczych będą zaliczone drzewostany, w których ze względu na typ siedliskowy lasu, typ drzewostanu i aktualny skład gatunkowy będzie przyjęty przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (rębniami częściowymi, gniazdowymi lub stopniowymi z okresem odnowienia do 40 lat).

5. Przyjmuje się następujące wieki rębności:

Gatunek główny	Wiek rębności	
	Lasy ochronne	Lasy gospodarcze
Db, Js	140	140
Jd, Bk, Jw	120	110
So, Św, Md, Lp, Kl	90	80
Ol, Brz, Gb	80	80
Gb odroślowy	60	60
Bk odroślowy	60	60
Os, Ak	50	50
Tp	40	40
Olsz	30	30

5. Przyjmuje się następujące gospodarcze typy drzewostanów, orientacyjne składy gatunkowe upraw i rodzaje rębni.

TSL	Hodowlane cele produkcji leśnej		Zasady realizacji gospodarki leśnej		
	GTD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw [%]	Gospodarstwo	Rębnia	Okres odnow.
1	2	3	4	5	6
Lśw	Bk-Db	Db 40, Bk 30, Md, Jd i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
	Db-Bk	Bk 50, Db 30, Md, Jd i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIIb	20
	Db	Db 70, Bk, Md, Jd i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
Lw	Js-Db	Db 50, Js 20, Św, Ol i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
Lł	Js-Db	Db 60, Js 20, Św, Ol i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
Ol	Js-Ol	Ol 60, Js 30 inne 10	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
OIJ	Ol-Js	Js 40, Ol 30, Db, Św i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
LMwyż	So-Jd	Jd 50, So 30, Bk i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IVd	50
	So-Bk	Bk 50, So 30, Jd i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIIb	20
Lwyżśw	Db-Bk	Bk 50, Db 30, Jd, Md i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIIb	20
	Bk-Db	Db 50, Bk 30, Jd, Md i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
	Db-Jd	Jd 50, Db 30, Bk, Md i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IVd	50
	Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Db, Md i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IVd	50
	Jd-Bk	Bk 50, Jd 30, Db, Md i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIIb	20
	Bk	Bk 70, Jd, Db, Md i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIIb	20
	Jd	Jd 70, Bk, Db, Md i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IVd	50
	Db	Db 70, Bk, Jd, Md i inne 30	Przerębowo - zrębowe	IIId	20
Lłwyż	Db-Js	Js 60, Db 20, Ol, Św i inne 20	Przerębowo - zrębowe	IIId	20

TSL	Hodowlane cele produkcji leśnej		Zasady realizacji gospodarki leśnej		
	GTD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw [%]	Gospodarstwo	Rębnia	Okres odnow.
1	2	3	4	5	6
	Js-Db	Db 50, Js 30, Ol, Św i inne 20	Przerębowa – zrębowa	IIId	20
Lwyżw	Js-Jd	Jd 50, Js 30, Ol, Jw, Bk i inne 20	Przerębowa – zrębowa	IVd	50

6. Przyjmuje się następujące przyrodnicze typy drzewostanów ze składem gatunkowym drzew.

Siedlisko	Pow.	PTD	Orientacyjny docelowy skład gat. d- stanu (%)
9110-2	27,57	Bk Jd-Bk	Bk 80, Jw, Jd i inne 20 Bk 60, Jd 20, inne 20
9130-3	7232,78	Bk Jd-Bk Bk-Jd Jw-Bk	Bk 80, Jw, Jd, Dbsz i inne 20 Bk 60, Jd 20, Jw, Kl, Dbsz i inne 20 Jd 50, Bk 30, Jw, Kl, Dbsz i inne 20 Bk 60, Jw 20, Jd, Kl, Dbsz i inne 20
9170-2	4184,09	Gb-Db Lp-Gb-Db Bk-Gb-Db Jd-Gb-Db	Db 50, GB 30, Lpsz, Jd, Kl, Jw, Czr i inne 20 Db 40, GB 30, Bk 20, Jd, Lpsz, Lpd, Jw., Czr i inne 10 Db 40, GB 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10 Db 40, GB 30, Jd 20, Bk, Jw, Js, Wz, Czr i inne 10
9170-3	0,08	Jw.-Kl Lp-Jw.-Kl	Kl 40, Jw 30, GB, Bk, Lp, Dbsz i inne 30 Kl 40, Jw 20, Lp 20, GB, Dbsz, Tp, Wz, Js i inne 20
9180b	2,50	Jw. Jrz-Jw. Bk-Jw	Jw 80, Jrz, Wzg, i inne 20 Jw 70, Jrz 20, Wzg i inne 10 Jw 70, Bk 20, Jrz i inne 10
91EO	28,80	Wb Tp Ol Js	Wb, Wbk, 90, Js, Olcz i inne 10 Tp (b, cz, sz) 90, Js, Wb i inne 10 Olcz 90, Js i inne 10 Js 80, Olsz, Olcz, Jw. i inne 20

Siedlisko	Pow.	PTD	Orientacyjny docelowy skład gat. d- stanu (%)
		Olsz-Js	Js 70, Olsz 20, Jw. i inne 10
		Js-OI	OI (sz, cz) 50, Js 40, Jw. i inne 10
		Olsz	Olsz 90, Wbk, Js, Jw. i inne 10
		Olsz	Olsz 90, Jw. i inne 10

7. Ponadto ustala się co następuje:

- ✓ Jesiona, do czasu ustąpienia choroby w składach zakładanych upraw, należy zastępować gatunkami o zbliżonych wymaganiach siedliskowych,
- ✓ Przewiduje się korektę wyżej ustalonych orientacyjnych składów gatunkowych upraw po aktualizacji opracowania siedliskowego,
- ✓ Nie będzie planowane użytkowanie rębne na siedliskach łągowych i bagiennych,
- ✓ Istniejące i projektowane zagospodarowanie rekreacyjne będzie opracowane jako program działań Nadleśnictwa opisowo i na mapie przeglądowej funkcji lasu.
- ✓ Stopnie uszkodzenia drzewostanów będą zinwentaryzowane zgodnie z metodyką opracowaną przez Zespół Ochrony Lasu w Krakowie,
- ✓ Weryfikacja leśnych siedlisk przyrodniczych będzie wykonana zgodnie z metodyką opracowaną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Przemysłu zaakceptowaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie, poza obszarami OZW „Ostoja Przemyska” i OZW „Nad Husowem”.
- ✓ W prognozie stanu zasobów drzewnych na koniec przeszłego okresu gospodarczego będzie przeprowadzona symulacja wpływu realizacji zadań planu urządzenia lasu na środowisko,
- ✓ Wytyczne w sprawach ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania łowieckiego po

opracowaniu będą uzgodnione z Wydziałem Ochrony Ekosystemów Leśnych.

- ✓ Charakterystyka ekonomiczna i orientacyjna prognoza wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa będzie przeprowadzona w zakresie przewidzianym Instrukcją urządzania lasu, bez dodatkowej ekspertyzy.

8. Ustala się, że aktualizacja i weryfikacja programu ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Kańczuga będzie dotyczyć wszystkich gruntów w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa.

W lasach znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, zakres informacji w sprawie kompleksowego opisu stanu przyrody będzie wynikał ze szczegółowych danych uzyskiwanych dla potrzeb tego planu, uzupełnianych odpowiednio danymi uzyskanymi od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska, natomiast dla pozostałych lasów i gruntów znajdujących się w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa – z orientacyjnych publikowanych informacji ogólnych, uzupełnianych odpowiednio danymi uzyskanymi od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska,

Zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji zostaną przeniesione z właściwych planów ochrony lub planów zadań ochronnych, natomiast dla obszarów gdzie brak takich planów zostaną określone w formie fakultatywnej pożądane działania ochronne, a nie obligatoryjne zadania.

Weryfikacja i aktualizacja, będzie polegać na:

- ✓ uzupełnieniu programu o obszary Natura 2000,
- ✓ zestawieniu w formie tabeli XXII danych - posiadanych na podstawie planów ochrony lub planów zadań ochronnych oraz uzyskanych od regionalnych służb właściwych do spraw ochrony środowiska – o przedmiotach ochrony, dla których wyznaczono w bezpośrednim sąsiedztwie Lasów Państwowych obszary Natura 2000,

-
- ✓ uzupełnieniu programu o inne, dotychczas nie ujęte w opracowaniu, obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z ewentualnym określeniem ich lokalizacji i powierzchni oraz aktów ustanowienia, a także celów i zasad ochrony,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty przewidziane do objęcia jedną z ustawowych form ochrony przyrody, dla których jest skompletowana wymagana dokumentacja, z ewentualnym podaniem ich lokalizacji, powierzchni oraz przedmiotu, celów i zasad ochrony,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty zasługujące na szczególną ochronę, z określeniem ich lokalizacji, powierzchni, walorów przyrodniczych i pożądanej formy ochrony,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane walory przyrodnicze w odniesieniu do pozostałych lasów i gruntów nadleśnictwa, zasługujących na ochronę metodami gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem stopni ich naturalności, różnorodności biologicznej i bogactwa genetycznego,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty o walorach historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych, turystycznych i wypoczynkowych,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowo rozpoznane obiekty stanowiące źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego, z podaniem rodzajów powodowanych przez nie zanieczyszczeń oraz ewentualnych środków zaradczych,
 - ✓ uzupełnieniu programu o nowe zadania wynikające z planów ochrony lub planów zadań ochronnych oraz o nowe wskazania dotyczące ochrony przyrody w lasach Nadleśnictwa, a także o nowe potrzeby z zakresu ochrony przyrody w lasach innych form własności.

Szczegółowe wskazania gospodarcze, w tym również związane z ochroną przyrody, zostaną zapisane w opisach taksacyjnych wyłączeń, zaś ogólne zalecenia - zarówno gospodarcze jak i ochronne - również w opisanu ogólnym, natomiast w programie ochrony przyrody zostaną zapisane szczegółowe zadania ochronne lub orientacyjne wskazania ochronne.

W opisie taksacyjnym wyłączeń obowiązuje zapis o przynależności danego wyłączenia do obszaru Natura 2000 oraz o ujęciu ewentualnych zadań lub wskazań ochronnych w programie ochrony przyrody; w ten sposób poprzez adres wyłączenia wymieniane i uzupełniane będą informacje z zakresu gospodarki leśnej oraz ochrony przyrody.

9. Załącznikiem do protokołu jest ustalony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzania lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, które będzie podlegał uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Z-ca dyrektora ds. gospodarki leśnej

(podpis nieczytelny)

mgr inż. Marek Marecki

Zał. do protokołu KZP dla
Nadleśnictwa Kańczuga

**Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na
środowisko dla projektu planu urządzenia lasu
dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2014 - 2023.**

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko będzie opracowana zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, zatwierdzonymi do stosowania przez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska dnia 18 sierpnia 2011 roku i będzie zawierać:

- ✓ informacje ogólne,
- ✓ analizę i ocenę stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji projektu planu urządzenia lasu,
- ✓ przewidywane oddziaływanie na środowisko projektu planu urządzenia lasu, scharakteryzowane przy wykorzystaniu macierzy, dołączonych jako załączniki do „Wytycznych...”,
- ✓ zastosowane w projekcie planu urządzenia lasu działania przewidziane do zastosowania w trakcie tego planu, mające na celu zapobieganie lub ograniczanie potencjalnie negatywnych lub potencjalnie znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko,
- ✓ powiązania z innymi prognozami oddziaływania na środowisko,
- ✓ propozycje w sprawie przewidywanych metod oraz częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień projektu planu urządzenia lasu,
- ✓ streszczenie prognozy.

W części opisowej prognozy zostaną zamieszczone w logicznej kolejności wszystkie wymagane informacje, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o

środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Jeżeli któryś z punktów wymienionych w art. 51 tej ustawy nie będzie miał odniesienia do założeń planu urządzenia lasu, to w prognozie zostanie zamieszczona informacja że „nie dotyczy projektu planu urządzenia lasu”.

Dla obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty oraz specjalnych obszarach ochrony Natura 2000, dla leśnych siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla ochrony których wyznaczono dany obszar, zostaną sporządzone następujące zestawienia:

- ✓ W specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do siedlisk przyrodniczych:
 - tabelaryczny wykaz siedlisk przyrodniczych, stanowiących przedmiot ochrony
 - tabelaryczne zestawienie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych,
 - analiza i ocena zaplanowanych składów gatunkowych upraw, docelowych składów gatunkowych drzewostanów oraz naturalnych składów warstwy drzew i przewidywanych zmian struktury wiekowej drzewostanów,
 - mapa zaplanowanych zrębów zupełnych i zalesień,
- ✓ W specjalnym obszarze ochrony siedlisk w stosunku do gatunków roślin i zwierząt (z wyłączeniem ptaków):
 - tabelaryczny wykaz gatunków stanowiących podmiot ochrony,
 - mapa przeglądowa rozmieszczenia stanowisk występowania gatunków roślin i zwierząt i ich siedliska,
 - tabelaryczne podsumowanie powierzchni planowanych zabiegów gospodarczych,

- analiza możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania pul dla gatunków będących przedmiotem ochrony,
- mapa przeglądowa rozmieszczenia zaplanowanych zrębów zupełnych i zalesień oraz rozmieszczenia powierzchni istniejących lub planowanych „ostoi ksylobiantów”
- ✓ W obszarze specjalnym ochrony ptaków w stosunku do gatunków ptaków:
 - tabelaryczny wykaz gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony,
 - mapa rozmieszczenia gatunków,
 - tabela planowanych zabiegów gospodarczych,
 - analiza możliwości zachowania puli siedlisk do końca okresu obowiązywania pul, dla gatunków będących przedmiotem ochrony,
 - analiza struktury wiekowej drzewostanów.

Na postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 składać się będzie:

- ✓ uzgodnienie pomiędzy dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- ✓ sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- ✓ uzyskanie od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,

- ✓ zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Proponuje się, że analizę skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu prowadzi będzie organ nadzorujący, którym jest, zgodnie z zapisem art. 34 pkt. 2c) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Częstotliwość analizy; 1 raz w dziesięcioleciu z wykorzystaniem aktualnej w dacie przeprowadzania monitoringu, metodyki kontroli kompleksowej Inspekcji Lasów Państwowych – jako organu kontrolnego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Obiektywną ocenę realizacji planu urządzenia lasu zapewni monitoring następujących wskaźników:

- ✓ powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedlisk przyrodniczych, bez względu na położenie względem obszarów Natura 2000,
- ✓ wykonania zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w wymiarze powierzchniowym, bez względu na położenie względem obszarów Natura 2000,
- ✓ powierzchni lasów według pełnionych funkcji,
- ✓ powierzchni lasów według kategorii użytkowania,
- ✓ powierzchni pielęgnowania lasu według kategorii zabiegu,
- ✓ powierzchnio wykonanych odnowień i zalesień.

Ponadto w ramach analizy zostaną sprawdzone zaewidencjonowane w SILP wszystkie formy ochrony i zgodność wykonanych na nich czynności gospodarczych z wydanymi pozwoleniami i decyzjami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

W związku z nieobecnością przedstawiciela Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie na posiedzeniu Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Kańczuga, proszę o udostępnienie pozostającej w zasobach Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, istniejącej dokumentacji z terenu terytorialnego zasięgu działania Nadleśnictwa

Kańczuga, w szczególności dotyczącej obszaru Natura 2000 i obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty:

- ✓ OSO „Pogórze Przemyskie” PLB 180001,
- ✓ OZW „Ostoja Przemyska” PLH 180012,
- ✓ OZW „Nad Husowem” PLH 180025.

W opracowaniu zostaną wyszczególnione materiały otrzymane od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, jako obowiązujące dla celów prognozy, w tym dotyczące granic obszarów Natura 2000, poszczególnych przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, w tym aktualne SDF, rozpoznane - na podstawie danych służb ochrony środowiska właściwych do spraw obszarów Natura 2000 - granice ostoi lub siedlisk tych przedmiotów ochrony, a także zakazy i nakazy obowiązujące w granicach ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga.

W przypadku nie otrzymania materiałów, zarówno w uzgodnieniu, jak i w samej prognozie zostanie zamieszczona klauzula o treści: „Prognozę sporządzono na podstawie dokumentacji projektu planu urządzenia lasu; nie uzyskano dodatkowych materiałów dotyczących obszarów Natura 2000 wyznaczonych na terenie lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Kańczuga”.

W uzgodnieniach będą ujęte wyłącznie zlecenia już realizowane przez służby właściwe do spraw ochrony środowiska, o ile ich wyniki zostaną udostępnione dyrektorowi RDLP nie później niż przewiduje to termin odbioru prac terenowych w umowie o sporządzenie projektu planu urządzenia lasu.

Z-ca dyrektora ds. gospodarki leśnej

(podpis nieczytelny)

mgr inż. Marek Marecki

Kańczuga, dnia 27.09.2011 r.

LISTA OBECNOŚCI

Na posiedzeniu Komisji Założeń Planu w sprawie ustalenia wytycznych do opracowania projektu planu urządzania lasu Nadleśnictwa Kańczuga w V rewizji, na lata 2014-2023

Lp.	Nazwisko i Imię	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1.	Wolcendorf Wojciech	DGL Phorszawa	sp. specjalista	
2.	Król Alfred	Zespół Ochrony Lasów	Kierownik	
3.	Jan Beduon	RDL	pr. spec	
4.	Piotr Jęfano	RDL P. Krasnie	Naczelnik ZS	
5.	Jack Stankiewicz	RDL w Krasnie	Naczelnik SL	
6.	Tommaso Gualdi	RDL w Krasnie	pr. spec	
7.	March Małgorzata	RDL w Krasnie	Z-ca Dyrektora	
8.	Jenny Krumholz	N-leśnictwo Krasnie	Z-ca N-leśnika	
9.	Kulpa Stanisław	-/-	IN. A. 40.	
10.	Król Piotr	-/-	specjalista SL	
11.	Banaszek Dariusz	-/-	specjalista SL	
12.	Zieliński Dariusz	-/-	specjalista SL	
13.	Wojcik Juliusz	N-leśnictwo Krasnie	N-leśnik	
14.	Maciejewska Magdalena	ZPK P-SC	Spec. b. l. S. obr. S. 1000	
15.	Krocker Tadeusz	ZPK w Przemysku	Dyrektor	
16.	Aleksander Szwajkowski	UG. PRZYKUTNIK		
17.				
18.				
19.				
20.				

**7.2. Protokół ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej przeprowadzonej
w dniu 29 października 2013 roku dla Nadleśnictwa Kańczuga**

PROTOKÓŁ

ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej przeprowadzonej w dniu 29 października 2013 roku dla Nadleśnictwa Kańczuga

Część A

- końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędniowych,
 - ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu za lata 2004- 2013,
 - ocena stanu ogólnej ochrony lasu,
 - ocena oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu, w latach 2010-2013, tj. okresie objętym prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
1. Naradzie Techniczno-Gospodarczej przewodniczył Z-ca Dyrektora ds. gospodarki leśnej, mgr inż. Marek Marecki. Skład osobowy zgodnie z listą obecności.
 2. Przyjmuje się ostateczną wersję mapy obszarów chronionych i funkcji lasu dla Nadleśnictwa Kańczuga.
 3. Akceptuje się przedstawiony w projekcie planu urządzenia lasu zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.
 4. Przyjmuje się rozstrzygnięcia Nadleśniczego, zawarte w wykazach rozbieżności sporządzonych dla obrębów leśnych dotyczące konturów i powierzchni grup rodzajowych.
 5. Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu nie dokonywano zmian granic i numeracji oddziałów.
 6. Do ustalenia wskaźnika cięć pielęgnacyjnych wykorzystano spodziewany bieżący przyrost miąższości w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębny.
 7. Akceptuje się, przedstawione przez Wykonawcę, wyniki testu kontroli pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych.
 8. Ocena gospodarki leśnej - wynikająca z analiz przedstawionych w referacie Nadleśniczego i Kierownika Zespołu Ochrony Lasu, koreferacie Wykonawcy projektu planu oraz informacji o wykonaniu monitoringu skutków realizacji planu – zostanie dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie i

przedstawiona wraz z wynikającymi z tej oceny oraz wnioskami dotyczącymi gospodarki przyszłej.

9. Ogólna ochrona lasu będzie kontynuacją postępowania ochronnego z okresu poprzedniego planu urządzenia lasu.
10. Stwierdza się, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami:
 - ✓ ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r., Nr 12, poz. 59, z późn. zmian.),
 - ✓ rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (ogłoszone w Dz. U. dnia 26 listopada 2012 r., poz. 1302),
 - ✓ Instrukcji urządzania lasu wprowadzonej do stosowania zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu, znak sprawy: ZU-7019-72/11, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem DGLP nr 83 z dnia 23 listopada 2012 roku,
 - ✓ oraz ustaleniami Komisji Założeń Planu.
11. Przyjmuje się następujące końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad projektem planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym zmiany w ustaleniach KZP, wynikające z wykonanych prac siedliskowych i inwentaryzacji stanu lasu:
 - ✓ W treści działu dotyczącego hodowli lasu, w Ogólnym opisie lasów nadleśnictwa, należy wyszczególnić istniejące uprawy, młodniki i odnowienia pod osłoną, w których planowane są zabiegi pielęgnacyjne. Dla projektowanych: odnowień, zalesień, dolesień, podsadzeń, poprawek i uzupełnień oraz wprowadzania podszytów nie planować szczegółowej powierzchni ich pielęgnowania (z wyłączeniem odnowień zrębów istniejących na 1 stycznia 2014 roku, jak również wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień, lecz należy podać orientacyjne potrzeby z tego zakresu łącznie dla Nadleśnictwa.

- ✓ Odstępuje się od wykonania prac fitosocjologicznych w obszarach Natura 2000, zapis w pkt 1 części A protokołu KZP z dnia 27 września 2011 roku, ponieważ prace te byłyby pracami dodatkowymi, wykonywanymi na potrzeby opracowania prognozy oddziaływania na środowisko, innymi niż wymienione w Instrukcji urządzania lasu.
- ✓ Akceptuje się zakres prognozy symulacyjnej na koniec okresu gospodarczego.
- ✓ Uszczegóławia się zapisy zawarte w protokole KZP o formę materiałów bazowych w postaci elektronicznej, które przekaże Wykonawca Nadleśnictwu i RDLP w krośnie:

Plan urządzenia lasu (2 egzemplarze):

- SLMN, w tym kontrole LMN,
- linie ap - rozliczenie użytków dla obiektów liniowych, wraz z powierzchnią
- baza danych Taksator (.mdb),
- ogólny opis lasów nadleśnictwa (.doc, .pdf, tabele .xls),
- opis taksacyjny (.pdf, .xls),
- wykazy cięć (.xls)
- mapy tematyczne (.pdf oraz format plików użytych do wydruku map)
- mapy gospodarcze w skali 1 : 5 000 (.pdf, oraz w formacie graficznym do bezpośredniej edycji, np. .jpg),
- mapy do Prognozy ... (.pdf oraz w formacie graficznym do bezpośredniej edycji, np. .jpg),
- warstwy LMN siedlisk przyrodniczych (przed i po weryfikacji),
- Program ochrony przyrody (.doc, .pdf),
- warstwy LMN do Programu ...,
- mapy do Programu ... (.pdf, oraz w formacie graficznym do bezpośredniej edycji, np. .jpg).

Opracowanie siedliskowe (3 egzemplarze):

- elaborat siedliskowy (.doc, .pdf)
- szczegółowe dane inwentaryzacyjne (pełne opisy typologicznych powierzchni siedliskowych - wzorcowe i podstawowe),
- warstwy siedlisk w standardzie LMN,
- dokumentacja fotograficzna,
- baza BDS (.mdb),

- mapy gospodarcze siedlisk w skali 1 : 5 000 (.pdf, oraz w formacie graficznym do bezpośredniej edycji, np. .jpg).
- mapy gospodarczo-przeładowe siedlisk w skali 1 : 10 000 (.pdf).
- mapy przeładowe siedlisk w skali 1 : 25 000 (.pdf).
- ✓ Podczas posiedzenia ustalono dokonanie następujących korekt i uzupełnień w referacie Wykonawcy projektu pul: z wniosków podsumowujących wyniki inwentaryzacji należy usunąć zapisy świadczące o pozornie niewłaściwym stanie lasu „odstępstwo od właściwego modelu” - przy średnim wieku drzewostanów; uzupełnić projekt o strefy wyznaczone dla 2 stanowisk ptaków; zmienić wytyczne z zakresu ochrony lasu, wykorzystując referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w tym zakresie; przeanalizować zapisy w Programie ochrony przyrody dotyczące form degeneracji lasu (borowacenie, neofityzacja), ponieważ przedstawione dane nie odzwierciedlają stanu stan faktycznego; w analizie neofityzacji należy odnieść się do powierzchni zredukowanej gatunków obcych w drzewostanach.

Część B

Dane dotyczące projektu planu urządzenia lasu.

Przyjmuje się następującą powierzchnię obrębów leśnych w rozbiu na rodzaje użytków:

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręby:		Nadleśnictwo	
	Kańczuga	Pruchnik	Kańczuga	%
	Powierzchnia /ha/			
1. Lasy – razem	5253,19	6519,65	11772,84	98,75
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	5119,52	6344,59	11464,11	96,16
1) drzewostany	5119,52	6344,59	11464,11	96,16
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	29,22	34,98	64,20	0,54
1) w produkcji ubocznej – razem	1,46	3,71	5,17	0,04
w tym:				
- poletka łowieckie	1,46	3,71	5,17	0,04
2) do odnowienia – razem	-	8,30	8,30	0,07
w tym:				
- halizny	-	8,30	8,30	0,07
- płazowiny	-	-	-	-
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	27,76	22,97	50,73	0,43
w tym:				
- przewidziane do sukcesji naturalnej	18,58	5,46	24,04	0,20
- objęte szczególnymi formami ochrony	8,84	17,24	26,08	0,22
- inne wylesienia	0,34	0,27	0,61	0,01
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną –	104,45	140,08	244,53	2,05

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręby:		Nadleśnictwo	
	Kańczuga	Pruchnik	Kańczuga	%
	Powierzchnia /ha/			
razem				
w tym:				
- budynki i budowle	0,42	0,30	0,72	0,01
- urządzenia melioracji wodnych	0,98	3,41	4,39	0,04
- linie podziału przestrzennego lasu	24,19	34,51	58,70	0,49
- drogi leśne	73,66	81,32	154,98	1,30
- tereny pod liniami energetycznymi	0,48	4,31	4,79	0,04
- szkółki leśne	-	8,12	8,12	0,07
- miejsce składowania drewna	4,55	7,65	12,20	0,10
- parkingi leśne	-	-	-	-
- urządzenia turystyczne	0,17	0,46	0,63	0,01
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione – razem	1,45	0,87	2,32	0,02
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – razem	5254,64	6520,52	11775,16	98,77
3. Użytki rolne – razem	73,25	64,02	137,27	1,15
3.1. Grunty orne – razem	25,04	36,24	61,28	0,51
w tym:				
- role	23,92	35,83	59,75	0,50
- plantacje, poletka i składy drewna na gruntach ornym	1,12	0,41	1,53	0,01
3.2. Sady – razem	0,07	0,58	0,65	0,01
3.3. Łąki trwałe	15,43	8,66	24,09	0,20
3.4. Pastwiska trwałe	25,90	15,25	41,15	0,35
3.5. Grunty rolne zabudowane	0,23	3,23	3,46	0,03
3.6. Grunty pod stawami rybnymi	6,56	-	6,56	0,06
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	0,02	0,06	0,08	0,00
4. Grunty pod wodami – razem	0,26	2,58	2,84	0,02
w tym:				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,25	0,62	0,87	0,00
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	0,01	1,96	1,97	0,02
5. Użytki ekologiczne	-	-	-	-
6. Tereny różne – razem	-	-	-	-
w tym:				
- wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	-	-	-	-
- grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	-	-	-	-
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane – razem	2,97	2,44	5,41	0,05
w tym:				
7.1. Tereny mieszkaniowe	2,53	0,57	3,10	0,03
7.2. Tereny przemysłowe	-	0,91	0,91	0,01
7.3. Tereny zabudowane inne	-	0,11	0,11	0,00
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	-	-	-	-
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – razem	-	-	-	-
7.6. Użytki kopalne	-	-	-	-
7.7. Tereny komunikacyjne – razem	0,44	0,85	1,29	0,01

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręby:		Nadleśnictwo	
	Kańczuga	Pruchnik	Kańczuga	%
	Powierzchnia /ha/			
w tym:				
1) drogi	0,44	0,85	1,29	0,01
3) inne tereny komunikacyjne	-	-	-	-
8. Nieużytki – razem	0,71	0,03	0,74	0,01
w tym:				
1) bagna	0,71	-	0,71	0,01
2) piaski	-	-	-	-
3) twory fizjograficzne	-	0,03	0,03	0,00
4) wyrobiska nie przeznaczone do rekultywacji	-	-	-	-
Grunty nie zaliczone do lasów	78,64	69,94	148,58	1,25
Ogółem	5331,83	6589,59	11921,42	100,00
- grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	-	-
- grunty sporne	-	-	-	-
- grunty stanowiące współwłasność nadleśnictwa i osób fizycznych	0,58	1,79	2,37	-

Przyjmuje się następujący podział na obręby leśne i leśnictwa:

Nr SILP	Leśnictwo	Oddziały	Powierzchnia leśnictwa
			ha
Obręb Kańczuga			
1	Lipnik	1-40, 68-77	1180,23
3	Tarnawka	41, 41A, 42-67, 78-89	1059,64
4	Hadle	90-135	1020,95
5	Rączyna	136-168	938,96
6	Szklary	169-214	1132,05
		Razem Obręb Kańczuga	5331,83
Obręb Pruchnik			
7	Roźwienica	1-59	1409,91
9	Węgierka	60-61, 61A, 62-89, 89A, 90-116	1656,78
11	Borowiec	117-161	1220,48
12	Kramarzówka	162-166, 166A, 167-216, 235	1453,27
13	Śliwnica	217-231, 233-234, 236-252	849,15
		Razem Obręb Pruchnik	6589,59
Ogółem Nadleśnictwo Kańczuga			11921,42

Wyróżnia się następujące typy siedliskowe lasu:

Typy siedliskowe lasu	Obręby:				Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga		Pruchnik		Kańczuga	
	ha	%	ha	%	ha	%
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona					
LMśw	19,60	0,4%	-	-	19,60	0,2%
LMw	12,03	0,2%	-	-	12,03	0,1%
Lw	3,30	0,1%	-	-	3,30	0,0%
OI	6,28	0,1%	-	-	6,28	0,1%
LMWYŻśw	-	-	3,36	0,1%	3,36	0,0%
LWYŻśw	5019,88	97,5%	6279,01	98,3%	11298,89	98,1%
LWYŻw	52,63	1,0%	44,33	0,7%	96,96	0,8%
OIJWYŻ	4,71	0,1%	23,60	0,4%	28,31	0,2%
LŁWYŻ	30,31	0,6%	29,27	0,5%	59,58	0,5%
RAZEM	5148,74	100,0%	6379,57	100,0%	11528,31	100,0%

Przyjmuje się następujący stan siedlisk leśnych:

Stan siedlisk	Obręb Kańczuga	Obręb Pruchnik	Nadleśnictwo Kańczuga	%
	Powierzchnia leśna (ha)			
naturalne	4366,32	5250,37	9616,69	83,42%
zniekształcone	782,42	1129,2	1911,62	16,58%
zdegradowane	-	-	-	-
silnie zdegradowane	-	-	-	-
Razem	5148,74	6379,57	11528,31	100,00%
<i>w tym: siedliska porolne</i>	64,23	99,53	163,76	1,42%

Przyjmuje się następujące typy gospodarcze drzewostanów, wraz z dodatkowymi, wyróżnionymi po przeprowadzonych pracach siedliskowych (oznaczonymi*):

Typ siedliskowy lasu	GTD	Skład gatunkowy odnowień (%)	Gospodarstwo	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
1	2	3	4	5	6
LMśw	Db-So*	So 40, Db 30, Md i inne 30	O, PZ	IIId	20
LMw	So-Db*	Db 50, So 30, Św i inne 20	O, PZ	IIId	20
Lw	Js-Db	Db 50, Js 20, Św, OI i inne 30	O, PZ	IIId	20

Typ siedliskowy lasu	GTD	Skład gatunkowy odnowień (%)	Gospodarstwo	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
1	2	3	4	5	6
OI	Js-OI	OI 60, Js 30 i inne 10	S, O, PZ	IIId	20
LMWYŻśw	So-Bk	Bk 50, So 30, Jd i inne 20	O, PZ	IIIb	20
LWYŻśw	Db-Bk	Bk 50, Db 30, Jd, Md i inne 20	O, PZ	IIIb	20
	Bk-Db	Db 50, Bk 30, Jd, Md i inne 20	O, PZ	IIId	20
	Db-Jd	Jd 50, Db 30, Bk, Md i inne 20	O, PZ	IVd	40
	Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Db, Md i inne 20	O, PZ	IVd	40-50
	Jd-Bk	Bk 50, Jd 30, Db, Md i inne 20	O, PZ	IIIb	20
	Bk	Bk 70, Jd, Db, Md i inne 30	O, PZ	IIIb	20
	Jd	Jd 70, Bk, Db, Md i inne 30	O, PZ	IVd	40-50
	Jw.-Bk*	Bk 50, Jw 30, Jd, Db, Md i inne 20	O, PZ	IIIb	20
LWYŻw	Js-Jd	Jd 50, Js 30, OI, Jw., Bk i inne 20	O, PZ	IVd	40
OIJWYŻ	OI-Js*	Js 40, OI 30, Db, Św i inne 30	S, O, PZ	IIId	20
LWYŻ	Db-Js	Js 60, Db 20, OI, Św i inne 20	S, O, PZ	IIId	20
	Js-Db	Db 50, Js 30, OI, Św i inne 20	S, O, PZ	IIId	20

Przyjmuje się następujące docelowe składy gatunkowe i przyrodnicze typy drzewostanów, wraz z dodatkowymi, wyróżnionymi po pracach terenowych (oznaczone*):

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego Natura 2000	Typ siedliskowy lasu	Przyrodniczy typ drzewostanu /PTD/	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu - %	Rodzaj rębni	Okres odnowienia
9110	Kwaśna buczyna górską	LWYŻśw	Bk	Bk 90, Gb, Dbb, Dbsz 10	II/III	20
9130	Żyzne buczyny górskie	LWYŻw, LWYŻśw	Bk	Bk 80, Jw, Jd, Kl, Dbsz i inne 20	II	20
			Jd*	Jd 80, Bk, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	IV	40-50
			Jd-Bk	Bk 60, Jd 20, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	III	30
			Bk-Jd	Jd 50, Bk 30, Jw, Kl, Dbsz i inne 20	IV	40
			Jw.-Bk	Bk 60, Jw. 20, Jd, Kl, Dbsz i inne 20	II/III	20
9170	Grąd subkontynentalny (typowy)	LMw, LMśw, LWYŻw, LWYŻśw	Gb-Db	Db 50, Gb 30, Lpd, Kl i inne 20	II/III	20
			Lp-Gb-Db	Db 40, Gb 30, Lp 20, Bk, Kl, Jw, Czir i inne 10	II/III	20
			Bk-Gb-Db	Dbsz 40, Gb 20, Bk 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Db-Gb-Bk*	Bk 40, Gb 20, Db 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Db-Gb-Jd*	Jd 40, Gb 20, Db 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	IV	40
			Jd-Gb-Db	Dbsz 40, Gb 20, Jd 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Jw-Gb-Db*	Dbsz 40, Gb 20, Jw 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Gb-Bk-Db*	Dbsz 40, Bk 20, Gb 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Gb-Db-Bk*	Bk 40, Db 20, Gb 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
			Gb-Db-Jd*	Jd 40, Db 20, Gb 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	IV	40
			Gb-Jd-Db*	Dbsz 40, Jd 20, Gb 20, Lp, Kl, Czir i inne 20	II/III	20
91EO*	Łęg olszowo-jesionowy	Lł, WYŻ, OI, JWYŻ	Js	Js 80, Olsz, Olcz, Jw. i inne 20	-	-
			Js-OI	OI (sz, cz) 50, Js 40, Jw. i inne 10	-	-
			OI	Olcz 90, Js i inne 10	-	-
			OI-Js*	Js 70, Olcz 20, Jw. i inne 10	-	-
			Olsz	Olsz 90, Wbk, Js, Jw. i inne 10	-	-
			Olsz-Js	Olsz 90, Jw. i inne 10	-	-

* siedlisko priorytetowe

Wyróżnia się następujące istniejące rezerwy przyrody:

Nazwa rezerwatu	Lokalizacja	Pow. leśna zal. /ha/	Pow. leśna n-zal. /ha/	Pow. leśna zw. z gosp. leśną /ha/	Nieleśna /ha/	Ogółem /ha/
Husówka	Obręb Kańczuga, oddz. 33a-g, 33j, 33n, 33-b~f, 38d, 38i, 38k-m, 38~c	70,72	0,00	1,24	0,00	71,96
Kozigarb	Obręb Pruchnik, oddz. 252a-c, 252f, 252g, 252j, 252k, 252-a~f	32,53	0,00	0,77	0,00	33,30
Ogółem		103,25	0,00	2,01	0,00	105,26

Przyjmuje się następujący podział lasów ze względu na pełnione funkcje:

Kategorie lasu	Obręby:		Nadleśnictwo	
	Kańczuga	Pruchnik	Kańczuga	
	Pow. leśna /ha/			
	ha	ha	ha	%
Lasy ochronne	4842,76	5306,14	10148,90	86,20%
Lasy gospodarcze	235,26	1040,90	1276,16	10,84%
Lasy rezerwatowe	70,72	32,53	103,25	0,88%
Grunty związane z gospodarką leśną	104,45	140,08	244,53	2,08%
LASY – ogółem	5253,19	6519,65	11772,84	100,00%

Akceptuje się obliczone etaty użytkowania rębego:

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlany na okres obowiązywania planu	Etat na okres obowiązywania planu
	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebudowy	Etat wg okresów uprzętnienia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
	etaty roczne							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb leśny Kańczuga								
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	X	271	2571	2571
W LASACH OCHRONNYCH (O)	7620	10048	18375	10048	0	11039	113179	113179
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE W LASACH GOSPODARCZYCH (GPZ)	607	590	668	607	0	790	9258	9258
RAZEM	8227	10638	19043	10655	0	12100	125008	125008
Obręb leśny Pruchnik								
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	86	3348	3348
W LASACH OCHRONNYCH (O)	9784	12005	16598	12005	0	13052	133804	133804
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE W LASACH GOSPODARCZYCH (GPZ)	3035	2674	3649	3035	0	3215	27592	27592
RAZEM	12819	14679	20247	15040	0	16353	164744	164744
OGÓŁEM	21046	25317	39290	25695	0	28453	289752	289752

Uzgadnia się pozyskanie użytków rębnych w wysokości:

Użytki rębne	Obręby:				Nadleśnictwo Kańczuga	
	Kańczuga		Pruchnik		brutto	netto
	masa m ³					
	brutto	netto	brutto	netto		
zaliczone na etat*	131258	114121	172982	150266	304240	264387
nie zaliczone na etat	1595	1434	1793	1539	3388	2973
Razem	132853	115555	174775	151805	307628	267360

* etat netto użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu wraz z 5% przyrostem.

Uzgadnia się następujące wielkości powierzchni, które nie będą objęte użytkowaniem:

Drzewostany nie objęte użytkowaniem rębnym i przedrębnym	
Obręb	Powierzchnia /ha/
Kańczuga	99,19
Pruchnik	57,35
Nadleśnictwo Kańczuga	156,51

Uzgadnia się powierzchniowy etat użytkowania przedrębnego w wysokości:

Kategoria cięć	Obręby:		Nadleśnictwo Kańczuga
	Kańczuga	Pruchnik	
	Powierzchnia /ha/*		
CP/P	59,20	178,97	238,17
TW	345,70	829,65	1175,35
TP	3434,83	3412,25	6847,08
Razem	3839,73	4420,87	8260,60

Przyjmuje się wskaźnik użytkowania przedrębnego w wysokości
44 m³/ha - dla obu obrębów leśnych

Przyjmuje się następujący szacunkowy etat miąższościowy w użytkowaniu przedrębnym:

Etat użytków przedrębnych	Obręby:		Nadleśnictwo Kańczuga
	Kańczuga	Pruchnik	
Powierzchniowy /ha/	3839,73	4420,87	8260,60
Miąższościowy /m ³ netto/	168948	194518	363466
Miąższościowy /m ³ brutto/	211185	243147	454332

Przyjmuje się następujące etaty użytkowania głównego:

Rodzaj cięcia	Obręb				Nadleśnictwo Kańczuga		
	Kańczuga		Pruchnik				
	masa /m ³ /						
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	%	netto
Rębne	132853	115555	174775	151805	307628	31,6	267360
Przedrębne	211185	168948	243147	194518	454332	46,7	363466
Razem	344038	284503	417922	346323	761960		630826
Przyrost bieżący	438400		535400		973800		
% przyrostu	78,5		78,1		78,3		

Przyjmuje się następujące zadania z zakresu hodowli lasu:

Wskazanie gospodarcze	Obręb		Nadleśnictwo Kańczuga
	Kańczuga	Pruchnik	
	powierzchnia [ha]		
Odnowienia halizn	0,00	8,30	8,30
Odnowienia przy rębniach złożonych	253,54	373,92	627,46
Podsadzenia produkcyjne	0,00	0,00	0,00
Dolesienia luk i przerzedzeń	21,24	15,55	36,79
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	1,71	4,15	5,86
Pielęgnowanie gleby	33,01	88,17	121,18
Pielęgnowanie upraw (CW)	181,54	292,69	473,93
Pielęgnowanie młodników (CP)	381,62	557,45	939,07
Melioracje agrotechniczne	275,74	397,72	673,46

Akceptuje się wyróżnione w Nadleśnictwie siedliska przyrodnicze zweryfikowane w trakcie inwentaryzacji stanu lasu:

Kod	Nazwa	Pow. [ha] 2013 r.
Leśne siedliska przyrodnicze:		
9110	kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	13,66
9130	żyzne buczyny górskie (<i>Dentarioglandulosae-Fagenion</i> i <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	6617,86
9170	grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>) – grądy typowe	2584,73
91E0	łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)*	60,98
Razem leśne siedliska przyrodnicze		9277,23
Nieleśne siedliska przyrodnicze:		
6410	zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i>	7,91
6510	niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie <i>Arrhenatherion elatioris</i>	7,61
Razem nieleśne siedliska przyrodnicze		15,52
Ogółem powierzchniowe siedliska przyrodnicze w Nadleśnictwie Kańczuga		9292,75

Akceptuje się następujące działania z zakresu ochrony przyrody:

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Działania
1	2	3	4
Rezerwat przyrody: „Kozigarb”	Oddziały: 252a-c, 252f, 252g, 252j, 252k, 252~a~f obręb leśny Pruchnik	33,30	Realizacja zadań ochronnych ustanowionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, jako zadań zleconych, po przekazaniu środków finansowych.
Rezerwat przyrody: „Husówka ”	Oddziały: 33a-g, 33j, 33n, 33~b~f, 38d, 38i, 38k-m, 38~c obręb leśny Kańczuga	71,96	Realizacja zadań ochronnych ustanowionych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, jako zadań zleconych, po przekazaniu środków finansowych.
Park Krajobrazowy Pogórza Przemyskiego	Oddziały 236, 237, 238a-g, 239-252 obręb leśny Pruchnik	461,18	Realizować plan ul (w szczególności Program ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnia on wytyczne zawarte w rozporządzeniu Nr 73/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 137, poz. 2089).
Hyżnieńsko- Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Oddziały: 68h, 69, 71, 74,75, 44-67, 78-102, 108a, 111- 113, 117-119, 122, 130-135, 169-171, 177g, 187-195 obręb leśny Kańczuga	1903,40	Realizować plan ul (w szczególności Program ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnia on wytyczne zawarte w Rozporządzeniu nr 77 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 138, poz. 2103, zm. Nr 149, poz. 2435).
Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Oddziały 103-107, 109, 110, 114-116, 120, 121, 123-129, 173-176, 177a,b,c,d,f, 178- 186, 196-214 obręb I.Kańczuga i oddziały 60, 61, 61A,62-75, 76 (bez m), 77a,b,d,f,g,m,n 78-89, 89A, 90-115, 116a,b,c, 117-148 (125 bezj.),149b,c, 150-166, 166A, 167-231, 233, 234, 238h obręb I. Pruchnik	6048,90	Realizować plan ul (w szczególności Program ochrony przyrody) – w zakresie ochrony przyrody uwzględnia on wytyczne zawarte w Rozporządzeniu nr 65 Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 94, poz. 1585, zm. Nr 149, poz. 2435).

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Działania
1	2	3	4
Obszar specjalnej ochrony ptaków „Pogórze Przemyskie” (kod PLB 180001)	Oddziały 60, 61, 61A, 62-75, 76a,c-g, 77d,f,g,n, 78-81, 82a,c,d,f, 83-89, 89A, 90-115, 116a,b,c, 236-252 obręb I. Pruchnik	2109,95	Do czasu opracowania i zatwierdzenia planu zadań ochronnych lub planu ochrony OSOP realizować plan ul - postępować zgodnie z ogólnymi wytycznymi zawartymi w Programie, dotyczącymi ochrony gatunkowej i ochrony siedlisk gatunków ptaków przedmiotów ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostojka Przemyska” - (kod PLH 180012)	Oddziały 60, 61, 61A, 62-75, 76a,c-g, 77d,f,g,n, 78-81, 82a,c,d,f, 83-89, 89A, 90-115, 116a,b,c. obręb I. Pruchnik .	1648,84	Do czasu powołania SOOS oraz zatwierdzenia planu zadań ochronnych realizować zasady gospodarki leśnej przyjęte w planie ul dotyczące zachowania leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony) oraz ogólnych zaleceń zawartych w Programie dotyczących ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, grzybów i roślin będących przedmiotami ochrony.
Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Nad Husowem” PLH 060093	Oddział 20c-k, 21-24, 26b-i, 27, 29-41, 41Aa,i, 42, 43, 44h,i,j, 45, 46, 47bez j, 48b,c,f-l, 49-51, 52c,d,f,h,i, 53-56, 57h,i,j,k, 58-63, 64a-c, f-j, 65, 66, 67a-f, 68a-d,g, 69-70,71a-c, 72a-f, 73-76, 77a-d, 78-82, 83a,b,c, 84-86, 87a,b,c, 88, 89, 90-92, 93c,d,g, 94a,b,c,d,f, 95b,d,g, 96-109, 111-135 obręb I. Kańczuga	2774,17	Do czasu powołania SOOS oraz opracowania i zatwierdzenia dla niego planu zadań ochronnych lub planu ochrony – realizować zasady gospodarki leśnej przyjęte w planie ul dotyczące zachowania leśnych siedlisk przyrodniczych (przedmiotów ochrony) oraz ogólnych zaleceń zawartych w Programie dotyczących ochrony nieleśnych siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, grzybów i roślin będących przedmiotami ochrony.
Nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	kod: 6510 Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	7,61	Ekstensywne użytkowanie kośne realizowane w ramach użytkowania ubocznego (wskazane działania w ramach programów rolnośrodowiskowych itp.).
	kod: 6410 Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	7,91	Ekstensywne użytkowanie kośne realizowane w ramach użytkowania ubocznego (wskazane działania w ramach programów rolnośrodowiskowych itp.).

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Działania
1	2	3	4
Leśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie	kod:9110 Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	13,66	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu
	kod:9130 Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	6617,86	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu
	kod:9170 Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	2584,73	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu
	kod:91EO Lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych”	60,98	Realizacja przyjętych w planie ul perspektywicznych celów gospodarki leśnej opartych na przyrodniczych typach drzewostanu drogą zabiegów pielęgnacyjnych
Drzewa o charakterze pomników przyrody: 157 drzew	Wykaz w Programie ochrony przyrody	-	Monitoring i ochrona w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej – pozostawić do naturalnej śmierci i rozkładu (o ile nie stworzą zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzi).
Obiekty przyrody nieożywionej	Wykaz w Programie ochrony przyrody	-	Otaczać szczególną opieką miejsca źródliskowe, poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej i nie naruszenia struktury ukształtowania terenu.
Projektowane użytki ekologiczne – 6 obiektów	Wykaz w Programie ochrony przyrody	14,14	Podjąć starania o objęcie ochroną prawną, potem (po uzyskaniu środków finansowych) realizować zadania ochronne wskazane w akcie ustanawiającym.
Stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i grzybów	Wykaz w Programie ochrony przyrody, lokalizacja na „Mapie walorów przyrodniczo-kulturowych” przyrody	-	Otaczać szczególną opieką stanowiska chronionych roślin; zachować i odpowiednio kształtować ich siedliska stosownie do ich wymagań ekologicznych, prowadzić rejestrację nowych stanowisk, aktualizować istniejące, realizować przepisy wynikające z Rozporządzenia MŚ z 9.VII.2004r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin i grzybów - w ramach wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

Obiekt	Lokalizacja	Pow. (ha)	Działania
1	2	3	4
Stanowiska lęgowe gatunków ptaków chronionych (orlika krzykliwego)	Leśnictwo Szklary, oddz.:194c, 195a,b,c, 205a, 206a,b,c,d; Leśnictwo Śliwnica, oddz.: 240a,b,, 241a,d, 242a,b,f	129,60	Realizacja postanowień Decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową na terenie Nadleśnictwa Kańczuga.
Zadrzewienia i zakrzewienia	Wykaz w Programie ochrony przyrody	1,83	Pozostawienie bez ingerencji.
Drzewostany ujęte do użytkowania rębny i przedrębny	Wg planu ul	-	Pozostawianie drewna martwych drzew.
Drzewostany na siedliskach lęgowych i bagiennych (Lłwyż, Ol, OlJwyż)	Lokalizacja wg planu u.l.	94,17	Zachowanie i kształtowanie ochronnego charakteru drzewostanu – nie planowano użytkowania rębego, czynności gospodarcze ograniczono do niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych.
Drzewostany wzdłuż głównych cieków wodnych	Drzewostany położone w bezpośrednim sąsiedztwie cieków	-	Pozostawienie sukcesji naturalnej pasa drzewostanu.
Drzewostany graniczące z biotopami polnymi i łąkowymi	Obrzeża kompleksów leśnych w całym Nadleśnictwie.	-	Kształtowanie i utrzymanie stref ekotonowych.
Drzewostany graniczące z drogami o znacznym natężeniu ruchu	Drzewostany położone przy drogach krajowych i wojewódzkich	-	Utrzymanie istniejących oraz odbudowa stref ekotonowych – przy drogach krajowych i wojewódzkich

Akceptuje się następujące działania z zakresu ochrony wartości kulturowych i turystycznych oraz edukacji ekologicznej:

Obiekty	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynności
1	2	3	4
Miejsca kultu religijnego, kapliczki, krzyże, mogiły i inne obiekty historyczne	Wykaz w Programie ochrony przyrody	-	Po uzyskaniu odpowiednich środków finansowych, w sąsiedztwie obiektów wskazane jest sukcesywne przeprowadzanie prac porządkowych, dla zachowania estetyki bezpośredniego otoczenia - w miarę możliwości niezbędna konserwacja i remonty obiektów - stosownie do potrzeb – w przypadku obiektów zabytkowych wszelkie zabiegi uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obiekty	Lokalizacja	Pow. (ha)	Czynności
1	2	3	4
Ścieżki przyrodniczo-edukacyjne: „Koralowa”; „Husówka”;	Przebieg ścieżek zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	-	Okresowe kontrolowanie stanu tablic informacyjnych i infrastruktury – stosownie do potrzeb, konserwacja i remonty urządzeń, wykaszanie, usuwanie posuszu, złomów i wywrotów z bezpośredniego otoczenia.
Szlaki turystyczne	Przebieg tras szlaków turystycznych zaznaczono na „Mapie walorów przyrodniczych i kulturowych”	-	Przy wlotach szlaków turystycznych na teren Nadleśnictwa umiejscowienie tablic informacyjnych dotyczących prawidłowego zachowania się na terenie lasów, dbałość o ich estetyczny wygląd. Na trasach szlaków usuwanie pojawiających się złomów i wywrotów uniemożliwiających poruszanie się.
Tablice informacyjne i ostrzegawcze o treści powiązanej z prawidłowym zachowaniem się na terenach leśnych bądź o szerokiej tematyce przyrodniczej	Teren Nadleśnictwa, szczególnie przy szlakach komunikacyjnych, parkingach itp.	-	Okresowa konserwacja lub wymiana na nowe, dbałość o estetyczny wygląd.
Edukacja leśna i promocja Nadleśnictwa	przy siedzibie Nadleśnictwa	-	Bieżące wykonywanie założeń Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa

Przyjmuje się przedstawione przez Wykonawcę przewidywane oddziaływanie realizacji planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa:

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska				Oddziaływanie łączne- planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+2	+3	-1	+3
2.	Ludzie	0	0	0	0	0
3.	Zwierzęta	+1	0	0	-1	0
4.	Rośliny	+1	0	+1	-1	0
5.	Woda	+1	0	0	-1	0
6.	Powietrze	0	0	0	0	0
7.	Powierzchnia ziemi	+1	0	0	-1	0
8.	Krajobraz	0	0	+1	0/-1	+1
9.	Klimat	0	0	0	0	0
10.	Zasoby naturalne	+2	+2	+2	-1	+2

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska				Oddziaływanie łączne- planowanych czynności i zadań gospodarczych
		Odnowienia	Pielęgnowanie drzewo- stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	
11.	Zabytki	0	0	0	0	0
12.	Dobra materialne	0	0	0	0	0

¹ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na

elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe.

Zatwierdzam:

Kańczuga 29.10.2013

LISTA OBECNOŚCI
na Naradzie Techniczno – Gospodarczej dla Nadleśnictwa Kańczuga

Lp.	Nazwisko i imię	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1.	Marek Marek	RDLP Krosno	2. ca Dyrektor	
2.	Piotr Jędraszko	RDLP Krosno	Nadzorca ZS	
3.	Jan Beduwn	RDLP Krosno	st. specjalista	
4.	Włodzisław Kimba	RDLP Krosno	specjalista	
5.	Nikodem Bylina	RDLP Krosno	specjalista	
6.	Krzysztof Dworkowski	RDLP Krosno	specjalista	
7.	Dobrosław Drogomirski	ZLL	starszy inspektor	
8.	Włodzisław Krawiec	ZLL	starszy inspektor	
9.	Piotr Myś	RDLP Krosno	Nadzorca ZS	
10.	Maria Jakubiszyn	BULIG O. Przemysł	st. taksator	
11.	Jerzy Karpisz	- " -	Kierownik Pracowni	
12.	Dobrosław Bogumił	BULIG O. Przemysł	2. ca Dyrektor	
13.	Krzysztof Tadeusz	Zespół Techniczny Krajoznawczy	Dyrektor	
14.	Wojciech Jędraszko	Nadleśnictwo Kańczuga	Nadzorca	
15.	Krzysztof Jędraszko	- " -	2. ca Nadleśniczy	
16.	Bogumił Mioda	SITLID	ciężki	
17.	Karol Piotr	Nadleśnictwo Kańczuga	specjalista SL	
18.	Zdzisław Janina	PTL	ciężki	
19.	Barbara Kwiatkiewicz	Stowarzyszenie Pomoc - ków Przemysł	inspektor	
20.	Szymon Karol	BULIG O. Przemysł	st. taksator	
21.	Jan Broda	BULIG Zarząd	St. Inspektor Nadz.	
22.	Stanisław Borek	BULIG O. Przemysł	Dyrektor	
23.	Piotr Grzegorz	KOMITET OCHRONY ORT ŚW	3710/302	
24.	Krzysztof Jędraszko	Nadleśnictwo Kańczuga	INŻ. NADZOR	
25.	Alfred Krol	Zespół Techniczny Krajoznawczy	Kierownik	

7.3. Wykaz stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów na terenie Nadleśnictwa Kańczuga – obręb Kańczuga

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
1.	Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	Tarnawka 41Ai	kępowo - nielicznie	Teren płaski, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r. POP – 2004 r.
		43a	kępowo - nielicznie	Stok lekko nachylony przy cieku wodnym, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170.		
		46a	kępowo - nielicznie	Teren płaski, w cz. NE wydz., siedlisko leśne Lwyżw.		
2.	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Tarnawka 57i	pojedynczo - forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżw	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r. POP – 2004 r.
		64h	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski siedlisko leśne Lwyżw.		
		82c	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, w cz. S wydz., siedlisko leśne Lwyżw.		
		89a	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – 9130.		
		Lipnik 22b,	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9130.		
		22c	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170.		
		23b	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170.		
		26a,g	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9130.		
		10d	forma pnąca, na Jd	Teren płaski, przy potoku, w cz. NW wydz.		
		32a	forma płożąca, pojedynczo, nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170.	POP – 2004 r.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		32d	forma płożąca, pojedynczo, nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		38k	forma płożąca, kępowo – dość licznie	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		38l	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		38g	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren wilgotny, w cz. NW wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko Natura 2000 – kod 9170.		
		40d	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski przy rzece, siedlisko Lwyżów, siedlisko Natura 2000 – kod 9170.		
		Rączyna 140d	forma płożąco-pnąca	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe., 2013 r. POP – 2004 r.
		142c	forma płożąco-pnąca	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów.		
		146a	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów.		
		147a	forma płożąco-pnąca forma pnąca na Jś: obwód na wys. 1,3 m- 7 cm, wysokość -16 m, stan zdr. 2	siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		147f	forma płożąco-pnąca forma pnąca na Jś: obwód na wys. 1,3 m- 7 cm, wysokość -15 m, stan zdr. 1	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów.		
		154a	forma płożąca - kępowo nielicznie forma pnąca na Jś: obwód na wys. 1,3 m- 6 cm, wysokość -10 m, stan zdr. 2	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi	
1	2	3	5	6	7	8	
		157a	forma płoząca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżsw.			
		158a	forma płoząco-pnąca	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżsw, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9130.			
		140d	forma płoząca - kępowo nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżsw, siedlisko Natura 2000 – kod 9130.			
		Hadle	forma płoząca i pnąca – teren całego leśnictwa	Lasy liściaste.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.,	
3.	Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera longifolia</i>	Lipnik 38k	pojedynczo - kilkanaście szt	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. NW, C wydz., siedlisko leśne Lwyżsw, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”	
4.	Ciemięzycza zielona <i>Veratrum lobelianum</i>	Tarnawka 50b	pojedynczo - kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżw, w pobliżu ciek wodnego, w cz. W wydz.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe., 2013 r. POP – 2004 r.	
		50d	pojedynczo - kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżw, w pobliżu ciek wodnego, w cz. C wydz..			
		66b	pojedynczo - kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, w pobliżu ciek wodnego, siedlisko Lwyżw.			
		66c	grupowo – kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, w pobliżu ciek wodnego, siedlisko Lwyżw.			
		67f	pojedynczo, licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren obniżony, wilgotny, dawne koryto ciek dopływu rzeki Zabratówki, siedlisko Lwyżw.			
		79a	grupowo – kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, w pobliżu ciek wodnego, w cz. N wydz., siedlisko Lwyżw.			
		88b	pojedynczo - kilkanaście szt.	Teren obniżony, wilgotny, w pobliżu ciek wodnego			
		Rączyna 158a	pojedynczo - kilkanaście szt.	Teren płaski, wilgotny, w cz. SE wydz., siedlisko Lwyżsw.			Prace terenowe 2013 r.
		Hadle 90a	grupowo – kilkanaście szt.	Teren płaski, wilgotna łąka			POP – 2004 r.

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi	
1	2	3	5	6	7	8	
		90d	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe., 2013 r. POP – 2004 r.	
		90f	grupowo – kilkadziesiąt szt. - na pow. 0,05 ha	Teren płaski, pod okapem drzewostanu Db, Jd, w cz. N wydz., w cz. NW pod okapem GB, Db, JD. Siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Prace terenowe 2013 r.	
5.	Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>	Tarnawka 59d	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe., 2013 r. POP – 2004 r.	
		66c	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		67a	łanowo – bardzo licznie	Zagłębienie terenu, w cz. W wydz., okresowo wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów.			
		67f	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, w cz. E wydz., siedlisko leśne Lwyż, dawne koryto ciekłu dopływu rzeki Zabratówki.			
		79a	łanowo – bardzo licznie	Wywłaszczenie terenu przy ciekłu wodnym, teren wilgotny zalewowy, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		82c	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, w cz. S wydz., siedlisko leśne Lwyżów.			
		83b	łanowo - bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów.			
		Hadle 116b	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.			
		Lipnik 38k	pojedynczo - kilka szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. C wydz., teren wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		38l	łanowo	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. W wydz., teren wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		38g	łanowo	Teren wilgotny, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170		Ankiety służby leśnej – 2012 r.	

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
6.	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Tarnawka 51a	pojedynczo - nielicznie	Teren płaski, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r.,
		59b	pojedynczo - nielicznie	Teren płaski, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		Hadle 104a	pojedynczo	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170		POP 2004 r.
		109a	pojedynczo	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
7.	Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>	Lipnik 33a	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		33f	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		33j	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. NE wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		38k	kępy, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. S wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		Tarnawka 46b	kępowo na pow. 0,10ha krzewy sięgające do 3m wysokości	Teren płaski, pod okapem drzewostanu Gb, Jw, Bk, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130. Brak zagrożeń dla stanowiska kłokoczki.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., Prace terenowe 2013 r.
		57i	grupowo - nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170. Brak zagrożeń dla stanowiska kłokoczki.		
		57j	grupowo - nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130. Brak zagrożeń dla stanowiska kłokoczki.		
		Rączyna 151b	kępa na powierzchni 0,03 ha	Teren lekko nachylony, w cz. E wydz., siedlisko leśne Lwyżów, stanowisko częściowo odsłonięte, pod okapem bukowym.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
8.	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	Lipnik 1b,c,o	kępy – średnio licznie	Teren płaski, siedlisko LMśw.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004 r.
9.	Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	Lipnik 22b,c	kępy – nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP – 2004 r.
	23b	kępy – nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.			
	26a	kępy – nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.			
	30a	pojedynczo, nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.			
	33f	kępy – średnio licznie	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130.			
	33j	kępy – średnio licznie	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.			
	38k	kępowo – dość licznie	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.			
	38l	łanowo	Teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.			
	38g	łanowo	Teren wilgotny, w cz. C wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.			
	40d	kępy – nielicznie	Teren płaski przy rzece, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170 2.			
	Tarnawka 41Ai	kępy – nielicznie	Teren płaski, siedlisko Lwyżów, grąd - siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170, w cz. SW wydz..			
	47g	kępy – nielicznie	Stok nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.	Ankiety służby leśnej – 2012 r.,		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
10.	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	Lipnik 1j	pojedynczo, nielicznie	Teren wilgotny, siedlisko LMw.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		20a	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000- kod 9170.		
		24a	grupowo, średnio licznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		29b	grupowo, średnio licznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		30a	pojedynczo, nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		35f	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		68c	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		70a	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		71b,c	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		75b,c,d,h	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		76a	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		77b,c	pojedynczo, nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze - kod 9170		
11.	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis hellebroine</i>	Lipnik 33d	pojedynczo, nielicznie	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		33f	pojedynczo, nielicznie	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		38m	kilkanaście szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. SE wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
12.	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Tarnawka 66c	pojedynczo - dość licznie	Teren płaski, wilgotny, w pobliżu cieką wodnego, w cz. W wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 91F0.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe 2013r.
		66d	kilkanaście szt.	Teren płaski, wilgotna łąka.		
		66g	kilka szt.	Teren płaski, w cz. E wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
		67c	kilka szt.	Teren płaski, w cz. E wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
		67f	pojedynczo - dość licznie	Teren płaski, wilgotny, siedlisko Lwyż, siedlisko .		Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		Lipnik 38k	pojedynczo - kilkanaście szt	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. S wydz., teren wilgotny w pobliżu potoku, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130.		
		38l	pojedynczo - kilkanaście szt	Teren płaski, w cz. W wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		Prace terenowe - 2013 r., POP 2004
		Rączyna 147a	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, w cz. S wydz., skupisko w pobliżu cieką wodnego, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130-3.		
		152a	pojedynczo	Stok, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130-3.		
		159a	pojedynczo	Stok, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130-3.		
165a	pojedynczo	Teren płaski, w cz. NE wydz., w pobliżu drogi leśnej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – 9130.				

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
13.	Obrazki alpejskie <i>Arum alpinum</i>	Lipnik 38k	kępowo – dość licznie	W cz. E wydz., teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		Rączyna 160a	kępowo – dość licznie	Teren płaski, w cz. NW wydz., kilkanaście kęp po obu stronach drogi leśnej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Prace terenowe 2013 r.
		161c	kępowo – dość licznie	Teren nachylony, w cz. S wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
14.	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	Lipnik 38i	kępowo	Strome zbocze w cz. W wydz., teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
15.	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>	Lipnik 38k	kilka szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		38l	kilka szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
16.	Pokrzy wilcza-jagoda <i>Atropa Belladonna</i>	Lipnik 38m	kilkanaście szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. SE wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		38k	kilkanaście szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. S wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		Hadle 90h	Pojedynczo - nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze - kod 9170		
		92b	Pojedynczo - nielicznie	Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		116b	Pojedynczo - nielicznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		132a,b	Pojedynczo - nielicznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
17.	Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>	Tarnawka 66d	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP – 2004 r.

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		Hadle 90a	kępowo-średnio licznie	Teren płaski, łąka użytkowana ekstensywnie, siedlisko przyrodnicze – kod 6510.		POP – 2004 r.
18.	Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	Tarnawka 67c	kępowo-średnio licznie	Stok pochylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
19.	Przytulia (marzanka) wonna <i>Galium odoratum</i>	Obręb Kańczuga	kępowo	Lasy liściaste (głównie buczyny)	Ocz	POP – 2004 r.
20.	Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	Tarnawka 46a	kępowo	Teren płaski, lekko zabagniony w cz. S wydz., siedlisko Lwyżów.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		Lipnik 33d	kępowo	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. W wydz., w pobliżu cieku wodnego, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		33j	kępowo	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. W wydz., w pobliżu cieku wodnego, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91E0.		
		38d	kępowo	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., w pobliżu cieku wodnego, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91E0.		
		10a	kępowo	Zagłębienie jaru, lekko zabagniony w cz. N wydz., siedlisko Lwyż, siedlisko Natura 2000, kod 91E0.		
		Szklary 190b	kępowo	Teren płaski, lekko zabagniony w cz. W wydz. w pobliżu źródła wody siarkowej.		Prace terenowe 2013 r.

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		199c	kępowo	Teren płaski, wilgotny, powierzchnia leśna niezalesiona.		
21.	Storczyk męski <i>Orchis masculata</i>	Lipnik 33d	pojedynczo – licznie	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. W wydz., w pobliżu ciek wodnego, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
22.	Storczyk spe <i>Orchis spe</i>	Tarnawka 82d	pojedynczo – licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130. Nie odnaleziony w terenie.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		85d	pojedynczo – średnio licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
23.	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	Tarnawka 46c	kępowo, średnio licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.,
		53a	kępowo, średnio licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		57i	kępowo, średnio licznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		66c	łanowo – bardzo licznie	Wzdłuż starego koryta potoku, w cz. C wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze - kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004, prace terenowe - 2013 r.
		66d	łanowo – bardzo licznie	Teren płaski, wilgotna łąka.		
		67a	kępowo, średnio licznie	Teren obniżony - dolina, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130, w cz. W wydz.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		67b	kępowo, średnio licznie	Dolina potoku, w cz. N wydz.		
		67c	kępowo, średnio licznie	Dolina wzdłuż stawów, w cz. NW wydz.		
	Lipnik 40d	kępowo, średnio licznie	W pobliżu ciek wodnego, w cz. W wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.	Ankiety służby leśnej – 2012 r.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		40f	kępowo, średnio licznie	W pobliżu cieką wodnego, w cz. W wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
		Hadle 90a	kępowo, średnio licznie	Teren płaski, wilgotna łąka		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004 r.
		97a	kępowo, średnio licznie	Teren płaski, wilgotna łąka.		
24.	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	Tarnawka 46b	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		49b	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, dolina potoku w cz. S wydz., siedlisko leśne OJwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91E0		
		50d	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, dolina potoku w cz. C wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91F0.		
		56a,b	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, dolina potoku		
		57i	pojedynczo na całym wydzieleniu	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		67c	pojedynczo na całym wydzieleniu	Teren płaski, stanowiska wzdłuż stawów, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91F0.		
		66d	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, wilgotna łąka.		
		85d	pojedynczo	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		Lipnik 33a	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N i C wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		33f	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		33d	pojedynczo – nielicznie	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. N, SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		33j	pojedyncze, grupowe stanowiska	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. W wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91E0.		
						POP 2004 r.
						Plan ochrony rezerwatu „Husówka”

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		38m	kilkanaście szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. SE wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe - 2013 r.
		38k	kilkanaście szt.	Teren rezerwatu „Husówka”, w cz. NW, S wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		10d	pojedynczo – nielicznie	Teren wilgotny w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze Natura 2000, kod – 91E0		
		10f	pojedynczo – nielicznie	Teren wilgotny w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze Natura 2000, kod – 91E0		
		Rączyna 147a	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, w cz.N wydz., siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		165a	pojedynczo	Teren płaski, w cz.NE wydz, w pobliżu drogi leśnej, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
25.	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Szklary 203a	kępowo	Wyplaszczanie stoku w pobliżu drogi utwardzonej, w cz. S wydz. pod okapem drzewostanu Jd. Siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Prace terenowe 2013 r.
26.	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Lipnik 38i	kępowo	Strome zbocze w cz. W wydz., teren rezerwatu „Husówka”, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Plan ochrony rezerwatu „Husówka”
		Hadle 130b	kępowo	Stok, siedlisko leśne Lwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		POP 2004
27.	Zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>	Tarnawka 51d	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe do POP- 2012 r.
		66d	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka.		
		79b	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		88f	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka.		
		Hadle 90a	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		
		90d	pojedynczo, średnio licznie na powierzchni całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		

7.4. Wykaz stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów na terenie Nadleśnictwa Kańczuga – obręb Pruchnik

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
28.	Barwinek pospolity <i>Vinca minor</i>	Śliwnica 243a	kępa na pow. 1 m ²	Teren płaski, w cz. S wydz., w pobliżu drogi publicznej, siedlisko leśne Lwyżów.	Ocz	Prace terenowe 2012 r.
		243f	kępowo	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		Prace terenowe 2012 r. POP – 2004 r.
		Roźwienica 9h	kępowo	Teren płaski, w cz. NE, siedlisko leśne Lwyżów.		POP – 2004 r. Prace terenowe 2012 r., 2013 r.
		10a	kępa na pow. 2 m ²	Teren płaski, w cz. C w pobliżu drogi utwardzonej, siedlisko leśne Lwyżów.		
		34b	kępowo	Teren lekko nachylony, w cz. SW wydz., w pobliżu granicy lasu, siedlisko leśne Lwyżów.		
		51b	kępa na pow. 2 m ²	Teren lekko nachylony, w cz. SW wydz., w pobliżu granicy lasu, siedlisko leśne Lwyżów.		Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r.
		Borowiec 126a	Kępowo na pow. 0,01 ha	Teren lekko nachylony, siedlisko Lwyżów.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.
29.	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	Śliwnica 243a	pojedynczo - forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r. POP – 2004 r.
		243b	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		234f	forma płożąca - kępowo nielicznie	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
		243h	forma płożąca - kępowo nielicznie	Stok stromy, siedlisko leśne Lwyżów.		
		244c	forma płożąca - kępowo nielicznie	Stok stromy, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		247b	forma płoząca - kępowo nielicznie	Teren lekko nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		Prace terenowe 2012 r.
		Węgierka	forma płoząca - kępowo nielicznie	Teren całego leśnictwa		
30.	Ciemięzycza zielona <i>Veratrum lobelianum</i>	Kramarzówka 200g	Łanowo na pow. 0,05ha	Teren obniżony, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, w pobliżu cieku wodnego, w cz. NW wydz.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe., 2013 r. POP – 2004 r.
31.	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	Śliwnika 218c	pojedynczo - nielicznie	Teren płaski, w cz. C wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP – 2004 r.
		224a	pojedynczo - nielicznie	Teren płaski, w cz. C wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		
32.	Kłokoczka południowa <i>Staphylea pinnata</i>	Węgierka 83a	kępa na powierzchni 0,30 ha	Teren płaski, stanowisko odsłonięte, okap tworzą pojedyncze gatunki drzew: Jś, Jw, GB, So w wieku 28 lat. Brak zagrożeń dla stanowiska kłokoczki	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2012 r. Ankiety służby leśnej – 2012 r. prace

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		83c	kępa na powierzchni 0,80 ha	Teren płaski, stanowisko odsłonięte, okap tworzą pojedyncze gatunki drzew: Jś, Jw, Gb w wieku 28 lat. Brak zagrożeń dla stanowiska kłokoczki		terenowe 2012 r.
		61a	kępa - kilka rozrzuconych krzewów wysokości od 1,5 m do 7m	Teren nachylony, stanowisko częściowo odsłonięte, pod okapem Md, Jw. Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		Kramarzówka 169d	kępy, grupowe stanowiska	Teren nachylony, stanowisko częściowo odsłonięte, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
33.	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	Węgierka 84a	kępy – średnio licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe, 2012 r.
		86b	kępy – średnio licznie	Teren płaski, podnóże stoku, siedlisko leśne LŁwyż, siedlisko przyrodnicze 91E0.		
		94b	kępy – średnio licznie	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów siedlisko przyrodnicze – 9130-3.		
34.		Śliwnica	kępy – średnio licznie	Dość często spotykana na terenie całego leśnictwa		POP – 2004 r.
35.	Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	Roźwienica 47c	kępowo	Teren nachylony, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod - 9170-2.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r., Prace terenowe – 2013 r., POP – 2004 r.
		61a	kępowo	Teren nachylony, stanowisko częściowo odsłonięte, pod okapem Md, Jw. Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170		
		Węgierka	kępowo	Teren całego leśnictwa, siedliska przyrodnicze – kod 9170, kod 9130.		
36.	Kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i>	Obręb Pruchnik	kępowo, pojedynczo	Teren całego obrębu Pruchnik.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r.,
37.	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>	Śliwnika 249c	pojedynczo - dość licznie	Teren lekko nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r., prace terenowe 2013r.

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		Rożwienica 47c	kilkanaście szt. na powierzchni 0,04 ha	Teren lekko nachylony, w cz. N wydz., w pobliżu drogi leśnej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
		46h	pojedynczo i kępowo (kilkanaście szt. na powierzchni 0,06 ha)	Teren płaski, w cz. S i SE wydz., siedlisko Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
38.	Podrzeń żebrowiec <i>Blechnum spicatum</i>	Borowiec 160f	pojedynczo	Teren płaski, w cz. SE wydz., siedlisko Lwyżów,	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.,
39.	Paprotka zwyczajna <i>Polypodium vulgare</i>	Śliwnica 223d	pojedynczo - kilkanaście szt	Teren nachylony, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	POP – 2004 r.
		234a	pojedynczo - kilkanaście szt	Teren nachylony, w cz. E wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		Węgierka 108d	kępa – kika szt.	Stanowisko przy granicy lasu na skarpie w cz. SW wydz., pod okapem drzewostanu Jd. Siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		Prace terenowe 2012 r.
40.	Pokrzy wilcza-jagoda <i>Atropa Belladonna</i>	Węgierka	pojedynczo	Rzadko spotykane pojedyncze stanowiska na terenie leśnictwa.	Oś	POP 2004 r.
		Śliwnica 244c	pojedynczo	Stok stromy, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9130.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.
41.	Porzeczka czarna <i>Ribes nigrum</i>	Rożwienica 46g	pojedynczo (kilkanaście szt. porozrzucanych wzdłuż granicy wydz.)	Teren lekko nachylony, w cz. SE i S wydz., pod okapem drzewostanu Ol-Db, siedlisko leśne OlJwyż, siedlisko przyrodnicze – kod 91E0.	Ocz	Prace terenowe 2013r.
		49a	kilkanaście szt.	Teren lekko nachylony, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		
42.	Pióropusznik strusi <i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.)	Kramarzówka 200f	kępa – kilkanaście szt. na pow. 3m ²	Wyplaszczanie stoku, teren wilgotny przy potoku.	Oś	Prace terenowe 2013 r.
		200g	Kępa na pow. 4m ²	Teren obniżony, wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, w pobliżu ciek wodnego, w cz. NW wydz.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
43.	Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>	Śliwnica 252c	kępowo - średnio licznie	Teren lekko nachylony, luki w drzewostanie, w cz. W wydz., w pobliżu drogi leśnej.	Ocz	POP – 2004 r.
44.	Pierwiosnek lekarski <i>Primula veris</i>	Śliwnica 252c	kępowo - średnio licznie	Teren lekko nachylony, luki w drzewostanie, w cz. W wydz., w pobliżu drogi leśnej.	Ocz	Prace terenowe 2013 r.
45.	Przylaszczka pospolita <i>Hepatica nobilis</i>	Obręb Pruchnik	pojedynczo i kępowo na terenie leśnictwa	Lasy liściaste, siedliska przyrodnicze - 9170	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
46.	Przytulia (marzanka) wonna <i>Galium odoratum</i>	Obręb Pruchnik	kępowo	Siedliska przyrodnicze - 9130	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
47.	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	Borowiec 158	pojedynczo	Teren nachylony, siedlisko Lwyżów.	Ocz	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
48.	Skrzyp olbrzymi <i>Equisetum telmateia</i>	Śliwnica 243a	kępowo	Teren płaski, lekko zabagniony w cz. S wydz., siedlisko Lwyżów.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		243d	kępowo	Teren wilgotny w cz. SE wydz., w pobliżu drogi.		Prace terenowe 2013r. Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		231b	pojedynczo	Teren wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów.		POP 2004
		246f	kępowo	Teren nachylony, wzdłuż drogi, w cz. C wydz.		Prace terenowe 2013r.
		Węgierka 81c	łanowo – 0,02 ha	Teren wilgotny w cz. NW wydz. przy granicy lasu, lekkie nachylenie terenu. Powierzchnia leśna nie zalesiona, wilgotna łąka.		Prace terenowe 2012 r.
		82d	łanowo – 0,01 ha	Teren wilgotny, wzdłuż drogi w cz. SE wydz.		
		88a	łanowo	Skarpa rowu na długości 20m, przy granicy wydzielenia, w cz. NE.		
		90c	łanowo – 0,01 ha	Teren wilgotny przy cieku wodnym, w cz. S wydz. pod okapem drzewostanu Bk.		
94a	kępowo	Obniżenie terenu wzdłuż drogi leśnej, w cz. NW wydz.				

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
		Kramarzówka 214b	kępowo	Teren wilgotny, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		POP 2004
49.	Szmaciak gałęzisty <i>Sparassis crispa</i>	Węgierka	pojedynczo	Teren całego leśnictwa.		POP 2004
		Roźwienica 9h	pojedynczo	Teren nachylony, siedlisko leśne Lwyżów.		
50.	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	Śliwnica 244c	kępowo, licznie	Stok stromy, w cz. S wydz., wzdłuż drogi publicznej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		244d	kępowo, bardzo licznie	Stok stromy, w cz. S wydz., wzdłuż drogi publicznej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		245a	kępowo, bardzo licznie	Stok stromy, w cz. SE wydz., wzdłuż drogi publicznej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		247a	kępowo, średnio licznie	Teren lekko nachylony, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		252c	kępowo - średnio licznie	Teren lekko nachylony, w cz. W wydz., w pobliżu drogi leśnej.		Ankiety służby leśnej – 2012 r., POP 2004
		Węgierka 87g	kępowo, średnio licznie	Stok lekko nachylony, w cz. N wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000 – kod 9170.		Ankiety służby leśnej – 2012 r.,
51.	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>	Śliwnica 243b	pojedynczo	Stok stromy w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
		244c	pojedynczo	Stok stromy w cz. E wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		244b	pojedynczo	Teren nachylony, w cz. NW wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		
		218b	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, dolina potoku, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.		
		219a	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.		

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi	
1	2	3	5	6	7	8	
		224a	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9130.			
		Roźwienica 7a	pojedyncze	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		7b	pojedyncze	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		9c	pojedynczo – nielicznie	Teren płaski, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.			
		49a	kilkanaście szt.	Teren nachylony, w cz. SW wydz., siedlisko leśne Lwyżów			
		Węgierka 84a	pojedynczo – kilka szt.	Teren lekko nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000, kod – kod 9170. W cz. C wydz.			Prace terenowe - 2013 r.
		86b	pojedynczo – kilka szt.	Teren lekko nachylony, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze Natura 2000, kod 9170. W cz. S wydz., pod okapem młodego drzewostanu.			Prace terenowe - 2013 r.
		Kramarzówka 182c	pojedynczo – kilka szt.	Teren płaski, w cz. N wydz., w pobliżu drogi leśnej, siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze kod 9170.			
52.	Widlak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>	Śliwnika 231d	kępowo	Teren nachylony, w cz. NE wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	POP 2004	
53.	Widlak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Śliwnika 231d	kępowo	Teren nachylony, w cz. NE wydz., siedlisko leśne Lwyżów, siedlisko przyrodnicze – kod 9170.	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r.	

Lp.	Gatunek nazwa polska i łacińska	Leśnictwo oddz. poddz.	Ogólny opis, sposób występowania, ilość (osobników, grup, kęp)	Charakterystyka siedliska	Kategoria ochrony	Uwagi
1	2	3	5	6	7	8
54.	Zimowit jesienny <i>Colchicum autumnale</i>	Węgierka 81c	pojedynczo na terenie całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka	Oś	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe - 2012 r.
		84c	pojedynczo na terenie całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		
		89Ac	pojedynczo na terenie całego wydzielenia	Teren lekko nachylony wilgotna łąka		
		89Ad	pojedynczo na terenie całego wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		
		Kramarzówka 163f	kępowo	Teren płaski, wilgotny, wzdłuż drogi utwardzonej.		
		201b	łanowo, na całej powierzchni wydzielenia	Teren płaski, wilgotna łąka		Prace terenowe - 2013 r.

Objaśnienia:

Oś gatunek objęty ochroną ścisłą,

Ocz gatunek objęty ochroną ścisłą.

7.5. Wykaz stanowisk gatunków zwierząt

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Pruchnik	Różwienica	39a,b,c	Teren zalewowy: tamy, żeremia, powalone drzewa, tereny zalewane - widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r. Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
	Kańczuga	Tarnawka	51f, 51h, 67d, f, 88i,	Ostoja bobra, żeremia.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r SOOS „Nad Husowem”
	Pruchnik	Węgierka	87m	Potok, ślady bytowania: tamy, żeremia, powalone drzewa, tereny zalewane - widywane osobniki.	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Ostoja Przemyska” PLH 180012
87d			Staw - widywane osobniki.		
Biegacze spe <i>Carabus spe</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren całego leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i>	Kańczuga	Tarnawka	67d, 88i	Stawy – sporadycznie zalatujący osobnik	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Biegacz urozmaicony <i>Carabus variolosus</i>	Kańczuga	Tarnawka	50b	Spotkany 1 osobnik	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Nad Husowem”
		Lipnik	20h, 22a,b,c	Spotkany 1 osobnik	
Czerwończyk nieparek	Kańczuga	Hadle	90g	Spotkany 1 osobnik	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
<i>Lycaena dispar</i>		Lipnik	23d	Spotkany 1 osobnik	SOOS „Nad Husowem”
Czapla siwa <i>Ardea cinerea</i>	Kańczuga	Tarnawka	67d, 88i	Stawy – sporadycznie zalatujący osobnik	Ankiety pracowników służby leśnej – 2012 r.
Dudek <i>Upupa epops</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i>	Pruchnik	Węgierka	Teren leśnictwa	Widywane pojedyncze osobniki.	<i>Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.</i>
		Borowiec	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	
Dzięciol zielony <i>Picus viridis</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Dzięciol średni <i>Dendrocopos medius</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Kańczuga	Lipnik	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i>	Kańczuga	Rączyna	152a, 159a	Widywane osobniki.	Ankiety służby leśnej – 2012 r.
Krogulec <i>Accipiter nisus</i>	Kańczuga	Lipnik	33,38	Widywane osobniki.	Ankiety służby leśnej – 2012 r. Teren rezerwatu „Husówka”

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
Kruk <i>Corvus corax</i>	Kańczuga	Hadle	127	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Kukulka <i>Cuculus canorus</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren całego leśnictwa	Widywane i słyszane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r. Prace terenowe 2013 r.
	Pruchnik	Śliwnica	Teren całego leśnictwa	Widywane i słyszane osobniki.	
	Kańczuga	Szklary	Teren całego leśnictwa	Widywane i słyszane osobniki.	
	Kańczuga	Hadle	Teren całego leśnictwa	Widywane i słyszane osobniki.	
	Kańczuga	Tatnawka	Teren całego leśnictwa	Widywane i słyszane osobniki.	
Krasopani hera <i>Callimorpha quadripunctaria</i>	Kańczuga	Lipnik	201	Spotkany 1 osobnik	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Kańczuga	Hadle	127a,b	Spotkany 1-2 osobniki Wilgotne zagłębienia terenu – słyszane głosy.	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Nad Husowem”
		Lipnik	26a, 33a, 33i, 69c, 70b		
		Tarnawka	51g,h, 66d,f,j, 67c,d, 88i		
		Szklary	191g, 197c, 188l, 203c	Widywane tropy 1 osobnika – zbiornik wodny	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
		Rączyna	145c, 148h, 158f, 162g, 168a	Wilgotne zagłębienia terenu – słyszane głosy, spotkane 1-2 osobniki	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
		Lipnik	10d,f, 26a	Widywane 2 osobniki – zbiornik wodny	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
	Pruchnik	Węgierka	80a,h, 82c, 83b, 84b, 85a, 89Ab, 92b, 93c, 108d	Wilgotne zagłębienia terenu, rowy Spotkane 1-2 osobniki – słyszane głosy.	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Ostojka Przemyska” PLH 180012
			87d	Spotkany 1-2 osobniki - zbiornik wodny	
	Śliwnica	224a, 228a, 241a, 245a, 247a, 250d	Wilgotne zagłębienia terenu, rowy Spotkane 1-2 osobniki – słyszane głosy.	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.	

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
		Roźwienica	39f, 41m, 46a,b, 49a, 53d, 55b,	Wilgotne zagłębienia terenu, rowy Spotkane 1-2 osobniki – słyszane głosy..	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
		Borowiec	143d, 150a, 151d, 152b, 154b,f,	Wilgotne zagłębienia terenu, rowy Spotkane 1-2 osobniki – słyszane głosy..	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
		Kramarzędka	194b, 197c, 198b, 200d,c, 201a, 202g	Wilgotne zagłębienia terenu, rowy Spotkane 1-2 osobniki – słyszane głosy.	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
Myszolów zwyczajny <i>Buteo buteo</i>	Kańczuga	Lipnik	Tern leśnictwa	Widywany osobnik.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Modraszek talejus <i>Phengaris teleius</i>	Kańczuga	Hadle	90g	Spotkany 1 osobnik	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Nad Husowem”
Pliszka górska <i>Motacilla cinerea</i>	Kańczuga	Lipnik	33, 38	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r. POP 2004
Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i>	Pruchnik	Borowiec	117b	Spotkany 1 osobnik	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
Popielica <i>Glis glis</i>	Pruchnik	Borowiec	Teren całego leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Pójdźka <i>Athene noctua</i>	Pruchnik	Borowiec	154	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Puchacz <i>Bubo bubo</i>	Pruchnik	Węgierka	75b	Gniazdo nie zasiedlone, słyszane odgłosy ptaka.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
Puszczyk zwyczajny <i>Strix aluco</i>	Kańczuga	Lipnik	Część północna leśnictwa	Widywany osobnik.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i>	Kańczuga	Tarnawka	67a, 67b	Widywane pojedyncze osobniki wzdłuż doliny potoku.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Wiewiórka pospolita <i>Sciurus vulgaris</i>	Kańczuga	Hadle	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Wilk <i>Canis lupus</i>	Pruchnik	Węgierka	Teren leśnictwa	Widywany pojedynczy osobnik – przejściowo.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
	Kańczuga	Hadle	Teren leśnictwa	Widywane osobniki – przejściowo.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Wydra <i>Lutra lutra</i>	Kańczuga	Hadle	127d, 128a	Widywane osobniki przy granicy lasu . Miejsce bytowania przyległe stawy.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r., Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Nad Husowem”
		Tarnawka	67f	Widywane tropy	
			88i	Zbiornik wodny – widywane 2 osobniki	
		Lipnik	7j	Widywane 2 osobniki – zbiornik wodny	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
	Szklary	188l	Widywane tropy 1 osobnika – zbiornik wodny	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.	
Pruchnik	Węgierka	87d		Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Ostoja Przemyska” PLH 180012	
Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	Kańczuga	Hadle	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
		Tarnawka	Teren leśnictwa	Nieliczne spotykane osobniki.	Lustracja terenowa – 2012 r.

Nazwa polska, łacińska	Obręb	Leśnictwo	Oddział, pododdział	Opis	Źródło danych
1	2	3	4	5	6
Zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinnus</i>	Pruchnik	Węgierka	60a, 78b, 107a, 108c	\Martwe drewno (Jd, Bk – 1-3 osobniki)	Projekt Planu Zadań Ochronnych SOOS SOOS „Ostoja Przemyska” PLH 180012
		Śliwnica	230i	Martwe drewno (Jd, Bk – 1 osobniki)	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r.
	Kańczuga	Lipnik	33f	Widywane osobniki. 2 osobniki	Inwentaryzacja przyrodnicza 2007 r. SOOS „Nad Husowem”
Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	Kańczuga	Hadle	Teren leśnictwa	Widywane osobniki.	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r.
Zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Kańczuga	Tarnawka	67d	Widywane sporadycznie na stawach	Ankiety wykonane przez pracowników służby leśnej – 2012 r. POP 2004

7.6. Wykaz pomników przyrody w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Kańczuga.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
1.	498	110	Pawłosiów Cieszacin Wielki	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	-	282,6	19	Sosna i dąb zrosnięte razem
				Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>		345,4	16	
2.	499	111		Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	314	22	
3.	500	112		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	377	23	
4.	501	113		Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	-	283	18	
5.	502	114		Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	-	251	18	
6.	504	116	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	439,6	25		
7.	505	117	Pawłosiów Ożańsk	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	534	25	Drzewo pomnikowe znajduje się w parku

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	9	
8.	506	118		Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	408	26	
9.	508	120	Pawłosiów Kidałowice	Klon polny <i>Acer campestre</i>	-	455	25	Drzewa pomnikowe znajdują się w parku
10.	509	121		Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	-	314	20	
11.	510	122	Pawłosiów Pawłosiów	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	-	314	18	Drzewa pomnikowe znajdują się w parku
12.	511	123		Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	471	24	
13.	680	297	Pruchnik Rozbórz Okrągły	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	-	400	26	Drzewa pomnikowe znajdują się przy kościele Matki Boskiej Szkaplerznej
14.	681	298		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	440	25	
15.	682	299		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	530	25	
16.	426	37	Pruchnik Pruchnik	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 4 szt.	200 250 250 300	330 410 380 460	25 25 25 25	Drzewa pomnikowe znajdują się przy kościele.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	9	
17.	1050	-	Pruchnik Jodłówka	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 29 szt. Wierzba biała <i>Salix alba</i>	-	95-440 408	27,5	Drzewa pomnikowe znajdują się w obrębie działki ewidencyjnej o nr 2357, na terenie parafii kościelnej Jodłówka 307
18.	428	39	Chłopice Jankowice	Platan klonolistny Orzech szary	-	560 450	30 25	Pomnik przyrody znajduje się na terenie parku podworskiego.
19.	459	70	Rokietnica Tapin	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 400	500	25	Pomnik przyrody znajduje w pobliżu remizy O.S.P
20.	425	36	Rożwienica Węgierka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 400	580	25	Drzewo pomnikowe znajduje się na skrzyżowaniu dróg Pruchnik - Węgierka Drzewo poddano konserwacji w roku 1996

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
21.	552	166	Dubiecko Dubiecko	Miłorząb dwukłapowy <i>Ginkgo biloba</i> 2 szt.	-	240 131	18 15	
22.	553	167		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	535	25	
23.	554	168		Tulipanowiec amerykański <i>Liriodendron tulipifera</i>	-	235 180	23 21	
24.	464	75		Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i> 4 szt. Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 2 szt.	ok. 100 ok. 120	265-315 265 380	20 24 24	Drzewa pomnikowe znajdują się obok budynku plebanii.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	9	
25.	619	236		Szpaler (grupa) 14 drzew: Grab zwyczajny <i>Carinus betulus</i> 7 szt. Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 7 szt.	-	150 - 220 150	16 do 20 m, średniej wys. 15 m.	Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. nr 791.
26.	456	66	Dubiecko Pogórz	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	ok. 200	377-502	22-26	Pomnik przyrody znajduje się na gruntach PFZ obok cerkwi
27.	620	237	Dubiecko Bachórzec	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	390	31	Drzewo pomnikowe znajduje się na dział. ewid. nr 279 obok kościoła parafialnego w Bachórzcu
28.	396	7	Dubiecko Wybrzeże	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i> 2 szt.	ok. 250 ok. 200	450 400	28 27	Drzewa pomnikowe znajdują się przy dawnej cerkwi.
29.	397	8		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 2 szt.	ok. 250 ok. 250	440 470	27 27	Drzewa pomnikowe znajdują się nad potokiem.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
30.	398	9		Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i> 4 szt	200 200 200 280	320 400 350 380	28 28 28 30	1-3 lipy rosną w skupieniu. Drzewa pomnikowe znajdują się w pobliżu budynku administracyjnego.
31.	621	238	Dubiecko Bachórzec-Winne	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	390	28	Drzewo pomnikowe znajduje się na dział. ewid. nr 2106
32.	466	77	Dubiecko Śliwnica	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 4 szt.	ok. 180	260-538	30	Drzewa pomnikowe znajdują się obok Szkoły Podstawowej w Śliwnicy
33.	431	42	Dynów Bachórz	Świerk pospolity <i>Picea abies</i>	-	-	-	Świerk pospolity powalony przez burzę (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR);
34.	432	43		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 32 szt.	-	maksymalne wym. :540	30	W cz. E parku podworskiego (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR);

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	9	
35.	433	44		Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> 3 szt.	ok. 200	216 212 290	18 20 24	W cz. W parku podworskiego (Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR);
36.	680	297	Pruchnik Rozbórz Okrągły	Klon jawor <i>Acer pseudoplatanus</i>	-	400	26	Drzewa pomnikowe położone są przy kościele Matki Boskiej Szkaplerznej
37.	681	298		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	440	25	
38.	682	299		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	530	30	
39.	488	100	Gać Mikulice	Sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>	-	500	21	Stacja Hodowli Roślin w Mikulicach
40.	74	79	Hyżne Dylągówka	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	400	485	32	(Aktu. Ark. Weryf. PP pow. rzeszowskiego. 2003. IB i OŚ UR); Działka 2207, przy wiejskiej drodze, w narożniku boiska szkolnego

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
41.	408	19	Zarzecze Siennów	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 3 szt.	300 300 300	370 280 400	20 20 24	Pomniki przyrody znajdują się przy kościele.
42.	409	20		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 9 szt.	300	330-390	22-26	Drzewa pomnikowe rosną w lesie mienia gromadzkiego przy parku podworskim na działce gruntowej nr 1647.
43.	410	21		Wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i>	300	430	22	Wiąz o wym.: obw. pnia na wys. 1,3 m = 430 cm, wys. drzewa 22 m, wiek około 300 lat, na pniu, w części odziomkowej liczne nabiegi korzeniowe, korona regularna, zdrowa, od strony zachodniej złamana gałąź
44.	411	22		Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 14 szt.	300	315-390	19-22	Pomniki rosną w parku podworskim na parceli gruntowej 1644 i 1645 w południowo-wschodniej ich części. Dęby rosną w szpalerze.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1	2	3	4	5	6	7	9	
45.	412	23		Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 3 szt.	250 250 350	350 380 540	23 21 23	Zabytki rosną w parku podworskim na parceli gruntowej 1644 i 1645.
46.	413	24		Topola osika <i>Populus tremula</i>	150	520	18	Pomnik przyrody rośnie samotnie na skraju pastwiska, przy parku podworskim na parceli gruntowej nr 1644.
47.	414	25		Wiąz pospolity <i>Ulmus minor</i>	450	600	20	Pomnikowe drzewo rośnie przy parku podworskim.
48.	415	26		Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>	250	310	28	Pomnik przyrody znajduje się w parku podworskim na działce gruntowej nr 1645
49.	427	38	Kańczuga Żuklin	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Aleja złożona z 58 drzew	60-80	150-280	12-18	Pomnikowa aleja znajduje się przy drodze Kańczuga - Żuklin
50.	434	45	Kańczuga Kańczuga	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	200	320	19	Pomnik przyrody znajduje się przy stacji PKP w Kańczudze.

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
51.	1197	-	Łańcut Cierpisz	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	-	-	-	Drzewo pomnikowe znajduje się na dział. ewid. o nr 775, wł. zam. Cierpisz 31
52.	1188	-	Przeworsk Przeworsk	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i> 15 szt.	-	210-340	-	Aleja 15 kasztanowców Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. o nr 1923/2
53.	1189	-		Olsza czarna <i>Alnus glutinosa</i>	-	210-230	-	Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. o nr 1921 przy ul. Kasztanowej
				Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	-	240	-	
54.	1190	-	Przeworsk Przeworsk	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> 2 szt.	-	300-320	-	Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. o nr 264/5 przy drodze lokalnej prowadzącej z ul. Cmentarnej do Urzędu Miasta
55.	1191	-	Przeworsk Przeworsk	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> 2 szt.	-	320, 430	-	Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. o nr 264/6
				Buk zwyczajny 2 szt.	-	300, 320	-	

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
56.	1192	-	Przeworsk Przeworsk	Grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i> 80 szt Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i> 7 szt. Jesio wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i> 3 szt. Platan klonolistny <i>Platanus hispanica</i> 3 szt. Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> Sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i> Klon srebrzysty <i>Acer saccharinum</i> 2 szt. Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> 4 szt.	-	30-160 350-600 310-450 270,350 320 270 300, 360 300 300	-	Drzewa pomnikowe znajdują się na dział. ewid. o nr 244/6 na terenie parku miejskiego terenie parku miejskiego

Lp.	Położenie			Opis obiektu				Uwagi
	Nr pomnika w rejestrze	Nr pomnika w rejestrach dawnych woj.	Gmina, miejscowość	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	
1		2	3	4	5	6	7	9
57.	1193	-	Przeworsk Przeworsk	Kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	-	320	-	Drzewo pomnikowe znajduje się na dział. ewid. o nr 244/12
58.	1194	-	Przeworsk Przeworsk	Lipa szerokolistna <i>Tilia platyphyllos</i>	-	380	-	Drzewo pomnikowe znajduje się na dział. ewid. o nr 1967

8. WYKAZ LITERATURY I MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

- Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) 2004. Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6, s. 500.
- Andrzejewski R., Wiśniewski K. (red). 1995. Problemy różnorodności biologicznej. Materiały konferencji „Nauka na rzecz różnorodności biologicznej”. Wyd. Inst. Ekologii PAN, Warszawa.
- BULiGL O/Przemysł 1995. Projekt docelowej sieci rezerwatów przyrody na gruntach będących w zarządzie Lasów Państwowych. Maszynopis. Ministerstwo Środowiska; Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.
- BULiGL O/Przemysł 2012. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2014-2023. mpis.
- BULiGL O/Przemysł 2003. Program ochrony przyrody na lata 2004-2013.
- BULiGL O/Przemysł 2002. Plan ochrony rezerwatu „Husówka” na lata 1996-2015. Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie.
- BULiGL O/Przemysł 1988. Dokumentacja wstępna projektowanego rezerwatu „Kozigarb”. Maszynopis. Urząd Wojewódzki w Przemyślu 1988.
- Buszko J., Nowacki J. 2002. *Lepidoptera* – Motyle. [w:] Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Z. Głowaciński red.). Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków. s. 80-87.
- Cieślak M. 1996. Zagrożenia i kierunki ochrony różnorodności biologicznej rozdrobnionych kompleksów leśnych. IOŚ, Warszawa.
- Cyzman.W. 2007. Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Cyzman.W. 2008. Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym.
- Czech K. 2007. Krajowy plan ochrony gatunku bóbr europejski (*Castor fiber*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Dariusz J. Gwiazdowicz (red.) 2005. Ochrona przyrody w lasach, Część I. Ochrona zwierząt. Poznań 2005
- Denisiuk Z. 1990. Zasady ochrony przyrody w rezerwach roślinności nieleśnej. W: Ochrona rezerwatowa w Polsce, stan aktualny i kierunki rozwoju. Oprac. zbior. *Studia Nature A*, 35:72-80.
- Dobrowolski K., Halba R., Wasilewski A. 1997. Zasady wyznaczania i ochrony stanowisk zwierząt – gatunków zagrożonych wyginięciem. Maszynopis, Warszawa.

- Faliński J. B. 1986. Sukcesja roślinności na nieużytkach porolnych jako przejaw dynamiki ekosystemu wyzwolonego spod długotrwałej presji antropogenicznej. Cz. 1, 2. *Wiad. Bot.*, 30, 1: 25-50.; 30, 2: 115-126.
- Głowaciński Z. (red.) 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Suplement. Instytut Ochrony Przyrody PAN. Kraków.
- Głowaciński Z. 2001: Polska Czerwona Księga Zwierząt. PWRiL, Warszawa.
- Głowaciński Z., Nowacki J. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt – Bezkręgowce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków. (publikacja internetowa).
- Gniot M. 2000: Ochrona bioróżnorodności w lesie gospodarczym. *Las Polski* 13-14.
- Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 314. T. 8 (część II), s. 447.
- Gromadzki M. i in. Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce. Zakład Ornitologii PAN.
- Gromadzki M. i in. Zakres ochrony ptaków i zasady gospodarowania na obszarach proponowanych do objęcia ochroną jako obszary specjalnej ochrony, powoływane w ramach systemu NATURA 2000 w Polsce. Zakład Ornitologii PAN.
- Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.
- Gromadzki M., Błaszowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.
- Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. (red.) 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.
- Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. (red.) 1994. Ostoje ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk.
- Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc.
- Herbich J. (red.) 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5, s. 344.
- Herbich J. (red.) 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3., s. 101.

- Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2., s. 220
- Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Departament Leśnictwa, Warszawa 1996 r.
- Jakubiec Z. 1985. Populacja bociana białego *Ciconia ciconia* w Polsce cz. I. Liczebność i reprodukcja bociana białego ustalone na podstawie kontroli terenowych i danych ankietowych. Stud. Nat., 28, Warszawa/Kraków.
- Jędrzejewski W., Nowak S., Borowik T., Mysłajek R. W., Okarma H., Czarnomska S., Jędrzejewska B. 2008b. Inwentaryzacja wilków i rysi w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski. Raport z sezonu 2006/2007. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża [maszynopis].
- Jędrzejewski W., Nowak S., Schmidt K., Jędrzejewska B. 2002. Wilk i ryś w Polsce – wyniki inwentaryzacji w 2001 roku. Kosmos 51: 491-499.
- Karczmarz K., Paczos S. 1977. Zależność rozmieszczenia subatlantyckich i pseudoatlantyckich roślin od stosunków opadowych w Kotlinie Sandomierskiej i na Zachodniej Krawędzi Roztocza. Rocznik Przemyski, t. XVII-XVIII Tow. Przyj. Nauk w Przemysłu.
- Karczmarz K., Piórecki J. 1977. Materiały do flory roślin naczyniowych Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Przemyskiego. Rocznik Przemyski t. 17-18.
- Kaźmierczakowa R., Zarzycki K. et al., 2001. Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. PAN Instytut Botaniki im. W. Szafera, Instytut Ochrony Przyrody. Kraków.
- Klimaszewski K. 2007. Krajowy plan zarządzania gatunkiem traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Kondracki J. 1977. Regiony fizycznogeograficzne Polski. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa.
- Kondracki J. 2000: Geografia regionalna Polski. PWN Warszawa.
- Książkiewicz M. 1972. Geologia dynamiczna (podręcznik dla szkół akademickich), wyd. 4, Wyd. Geol., Warszawa.
- Książkiewicz M., Samsonowicz J. 1953. Zarys geologii Polski, wyd. 1, PWN, Warszawa 1952, ss. 223; wyd. 2, PWN, Warszawa.
- Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 – Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNiL, Warszawa. ss. 93.
- Loster S. 1991. Różnorodność florystyczna w krajobrazie rolniczym i znaczenie dla niej naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk wyspowych. Fragm. Flor. Geobot., 36, 2: 427-457.
- LP. 2006-2007 r. Decyzja nr 63 Dyrektora Generalnego LP z dnia 7.08.2006 r. Powszechna inwentaryzacja gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasu i prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych.

- Matuszkiewicz J. M. 2001. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 1981. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz W., Matuszkiewicz J. M. 1996. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski (synteza). Phytocenosis, vol. 8 (N.S.), Seminarium Geobot.3, Warszawa-Białowieża.
- Matuszkiewicz W., Matuszkiewicz J.M. 1996. Przegląd fitosocjologiczny zbiorowisk leśnych Polski (Synteza). Phytocenosis 8, Sem. Geobot. 3
- Mróz W. (red.) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Natura 2000. Europejska Sieć Ekologiczna. Ministerstwo Środowiska. 2002. Warszawa
- Ogólnopolska inwentaryzacja wilka i rysia w nadleśnictwach i parkach narodowych. Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży. <http://www.zbs.bialowieza.pl/wilkrys>
- Pawlaczyk P. Postulaty przyrodnicze dotyczące planowania gospodarki leśnej na obszarach Natura 2000 oraz gospodarki leśnej w chronionych siedliskach przyrodniczych i w siedliskach chronionych gatunków (w tym zainwentaryzowanych w ramach inwentaryzacji 2007).
- Perzanowska J. (red.) 2010. Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Pożaryski W. 1974. Budowa geologiczna Polski. Tom IV Tektonika. Cz. 1. Niż Polski. Wyd. geologiczne. Warszawa.
- Rolik H. 1971. Ichtyofauna dorzecza górnego i środkowego Sanu. *Fragm. Faun.* 21: 559-584.
- Romanowski 2007. Krajowy plan ochrony gatunku wydra (*Lutra lutra*). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Rykowski K. (mpis). Elementy strategii ochrony bioróżnorodności w lasach.
- Sokołowski W.A., Kliczkowska A., Grzyb M. 1997. Określenie jednostek fitosocjologicznych wchodzących w zakres siedliskowych typów lasu, *Prace IBL, seria B nr 32*, Warszawa.
- Starkel L. (red.) 1991: *Geografia Polski. Środowisko Przyrodnicze*. PWN. Warszawa.
- Stupnicka E. 1989. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
- Szafer W., Pawłowski B. 1972. *Szata roślinna Polski. t. II*. PWN, Warszawa.
- Szymański S. 1986: *Ekologiczne podstawy hodowli lasu*. PWRiL.

- Trampler T. i in. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.
- Witkowski A., Błachuta J., Kotusz J., Hesse T. 1999. Czerwona lista słodkowodnej ichtiofauny Polski. *Chrońmy przyrodę ojczystą* R. LV (55).
- Wojewoda W., Ławrynowicz M. 1992. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce. (W) K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red). *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (wyd. 2). IB im. W. Szafera PAN, Kraków, s. 27-56.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie 2009. Stan środowiska w województwie podkarpackim w latach 1999-2008. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Rzeszów 2009.
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. 2007. Stan środowiska w województwie podkarpackim w 2006 roku. Biblioteka Monitoringu Środowiska. Rzeszów.
- Woś A. 1999. *Klimat Polski*. PWN.
- Zajac A., Zajac M. (Eds.) 2001. *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. - Distribution Atlas of Vascular Plants in Poland*. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków - Edited by Laboratory of Computer Chorology, Institute of Botany, Jagiellonian University, Kraków.
- Zarzycki K., Trzcńska-Tacik H., Różański W., Szelaż Z., Wołek J., Korzeniak U., 2002. Ecological indicator values of vascular plants of Poland (Ekologiczne liczby wskaźnikowe roślin naczyniowych Polski). *Seria: Biodiversity of Poland, Vol. 2*. Pod redakcją Z. Mirka. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences. Kraków.
- Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. 1992. *Lista roślin zagrożonych w Polsce*. Instytut Botaniki im. W. Szafera. Polska Akademia Nauk. Kraków.

Plany i Strategie

Plan gospodarki odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019 (Załącznik do uchwały Nr XXII/379/08 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 maja 2008 r.). Zarząd województwa podkarpackiego 2008.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego (załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.). Zarząd województwa podkarpackiego 2002.

Strategia rozwoju powiatu lubaczowskiego. Zarząd Powiatu Lubaczowskiego – Wydział Promocji i Rozwoju Gospodarczego, Lubaczów, 1999 r.,

Strategia rozwoju społecznego i gospodarczego gminy Gminy Chłopice na lata 2007-2015; Centrum Doradztwa Gospodarczego Sp. z o.o. w Rzeszowie, Urząd Gminy Chłopice, 2007 r.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Rokietnica. Rokietnica 2005

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rokietnica na lata 2005-2012. Rokietnica 2005.

9. PRZEBIEG PRAC

9.1. ZGODNOŚĆ PRZEPROWADZONYCH PRAC Z USTALENIAMI KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU I NARADY TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata został wykonany w oparciu o:

- ◀ „Instrukcję sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie”, zatwierdzoną do użytku służbowego 28.05.1996 r.: (MOŚZNiL, Warszawa 1996) § 110 p.5. Instrukcji u.l. z 2003 r.,
- ◀ obowiązujące uregulowania prawne w zakresie ochrony przyrody,
- ◀ wytyczne DGLP dotyczące zakresu sporządzania programów ochrony przyrody w nadleśnictwie (ZU/ZO/-7019-9/98).

Podczas prac nad projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Kańczuga na lata 2014-2023 Program ten został zweryfikowany i zaktualizowany w zakresie zgodnym z pkt. 3 rozdziału IV Instrukcji urządzenia lasu z 2012 r. – Część I – Instrukcja sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa.

Uwzględniono również:

- postanowienia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Kańczuga z dnia 27 września 2011 roku.;
- ustalenia Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Kańczuga z dnia 29 października 2013 roku.

9.2. ZAKRES OPRACOWANIA

Zaktualizowany Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Kańczuga będzie stanowił jednotomowe opracowanie wraz z mapą przeglądową walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50 000. Aktualizacja uwzględnia:

- nowo wprowadzone prawne formy ochrony przyrody terenu Nadleśnictwa i jego zasięgu terytorialnego działania;
- zamierzenia organów ochrony przyrody odnośnie rozwoju ochrony przyrody i krajobrazu tego obszaru;
- wyniki aktualnej inwentaryzacji urządzeniowej oraz waloryzacji przyrodniczej Nadleśnictwa odnośnie lokalizacji stanowisk rzadkich gatunków flory i fauny, wymagających szczególnej ochrony w ramach racjonalnej gospodarki leśnej.

Aktualizację Programu opracowano dla gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pod zarządem Nadleśnictwa Kańczuga, a dla pozostałych gruntów w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa w zakresie wynikającym z Instrukcji urządzenia lasu.

Zakres aktualizacji Programu dotyczy w szczególności:

- nowych obiektów objętych ochroną zgodnie z przepisami prawa ochrony przyrody,
- obiektów przewidzianych do objęcia jedną z form ochrony przyrody,
- obiektów zasługujących na szczególną ochronę w ramach racjonalnej gospodarki leśnej,
- walorów przyrodniczych pozostałych lasów Nadleśnictwa ustalonych w wyniku aktualnej inwentaryzacji lasu i zasobów drzewnych,
- walorów historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych i turystycznych,
- rodzajów i źródeł zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego oraz niezbędnych środków zaradczych,
- podstawowych zadań z zakresu ochrony przyrody.

Weryfikacji terenowej, pod kątem zasadności obejmowania ich szczególnymi formami ochrony przyrody, podlegały osobliwości przyrodnicze terenu Nadleśnictwa.

9.3. PRZEBIEG PRAC

Prace nad aktualizacją Programu polegały na sprawdzeniu aktualności danych zawartych w Programie ochrony przyrody wykonanym w 2004 r. w oparciu o zebrane informacje (w latach 2012-2013) dotyczące:

- środowiska przyrodniczego terenu Nadleśnictwa (ekspertyzy naukowe, inwentaryzacje przyrodnicze gmin);
- istniejących i projektowanych form ochrony przyrody;
- danych odnośnie stanu środowiska (czystości wód, powietrza i gleb), jego zagrożenia i źródeł tych zagrożeń;
- zabytków kultury materialnej, elementów zagospodarowania turystycznego oraz edukacji przyrodniczej i leśnej.

Opracowanie wykonał: *inż. Maria Jakubiszyn, mgr inż. Jerzy Karpierz*

Dokumentacja fotograficzna: *inż. Maria Jakubiszyn.*

10. KRONIKA

